

กทปส

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนจากเงินกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ)
เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย

นาย สุไลมาน เจ๊ะและ

สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้

(Peaceful of Southern Boundary Organization : POSBO)

สิ้นสุดโครงการเมื่อเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2562

กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ
(สำนักงาน กสทช.)

แบบ กทปส. ME-003

รายงานฉบับสมบูรณ์

ทุนส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
สัญญารับทุนเลขที่ B2-021/1-61

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ)
เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย

นาย สุไลมาน เจ๊ะและ

สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้

(Peaceful of Southern Boundary Organization : POSBO)

ได้รับทุนอุดหนุนจาก

กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
เพื่อประโยชน์สาธารณะ (สำนักงาน กสทช.)

สิ้นสุดโครงการเมื่อเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2562

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
สิ้นสุดโครงการเมื่อเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2562

จากการดำเนินกิจกรรมโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมา สามารถสรุปประเด็นของแนวทางในการขับเคลื่อนงานด้านสันติภาพโดยเครือข่ายมวลชนจากคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เห็นเป็นประจักษ์ต่อพี่น้องประชาชนมากที่สุด ดังนี้

1. การมุ่งสร้างภูมิคุ้มกันด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการดำเนินงานโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) พบว่าเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงมีทัศนคติของความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทชายแดนใต้ในระดับที่น้อย ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารจากคำบอกเล่ามากกว่าการสืบค้นเพื่อหาความจริงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ เยาวชนยังคงขาดตรรกะและหลักแนวคิดของการรับรู้สื่อที่ปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นช่องทางสำคัญที่กลุ่มก่อความไม่สงบมักนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการระดมข่าวเพื่อโจมตีฝ่ายรัฐไทย และหากประชาชนเข้าใจในบริบทของวาทกรรมด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา ชาติพันธุ์ และอัตลักษณ์ความเป็นมลายูแบบผิวเผิน ยิ่งทำให้สังคมชายแดนใต้เกิดความขัดแย้งทางความคิดและนำไปสู่ความรุนแรงมากขึ้น ประชาชนจะตกเป็นเครื่องมือและเป็นแนวร่วมมุกกลับของกลุ่มขบวนการก่อความไม่สงบแบบไม่รู้ตัว

ดังนั้นโครงการดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นแนวทางออกหนึ่งของการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้แบบสันติวิธี ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในระดับต้นน้ำ กล่าวคือ การมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนทัศน์ของเยาวชนซึ่งเป็นประชาชนคนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของมลายู รัฐปัตตานี สยามประเทศ วิวัฒนาการของเชื้อชาติและชาติพันธุ์มลายู อัตลักษณ์ความเป็นมลายู ตลอดจนการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการทางด้านศาสนาที่มีใช้การจับอาวุธเพื่อกระทำสงครามญihadในพื้นที่ชายแดนใต้ อีกทั้งการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการชี้แนะให้เยาวชนได้ตระหนักถึงการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษหากมิได้มีการไตร่ตรองหรือผ่านการวิเคราะห์สื่ออย่างรอบคอบ

2) การสร้างเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สืบเนื่องจากการจัดตั้งกลุ่ม “เครือข่ายเยาวชนรักสันติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” ทำให้สมาชิกของเครือข่ายมีความหลากหลายทั้งด้านแนวคิด วิถีชีวิต ภาษาและศาสนา ก่อให้เกิดการกระจายตัวของเหล่าสมาชิกอย่างไม่ค่อยเป็นระบบเท่าใดนัก ส่งผลให้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ที่มีความลดน้อยลง ในอนาคตอาจขาดการประสานงานหรือขาดการเชื่อมโยงหากัน ซึ่งปรากฏการณ์นี้เกิดความขัดแย้งต่อเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่ายดังกล่าว

ในการแก้ไขปัญหาข้างต้นสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายให้มากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น การจัดโครงการเวทีเสวนาอนาคตชายแดนใต้สู่ประชาคมอาเซียน โดยกำหนดจัดในทุกพื้นที่ของกลุ่มเครือข่ายเยาวชนรักสันติที่มีอยู่ เริ่มต้นโดยการนำคณะกรรมการเครือข่ายแต่ละพื้นที่มาสร้างความเข้าใจในลักษณะการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของกลุ่มเครือข่ายเยาวชนรักสันติทั้งหมด เกิดการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างกันของกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ต่างๆ จากนั้นเป็นการมอบหมายงานให้กลุ่มเครือข่ายแต่ละพื้นที่ได้ประชุมเพื่อจัดโครงการเวทีเสวนาดังกล่าวขึ้น โดยมีสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เป็นผู้ให้คำปรึกษาและผู้สังเกตการณ์ในการวางรูปแบบของการจัดงานในแต่ละพื้นที่ ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะนี้เป็นการสร้างเครือข่ายเยาวชน ที่มาจากการเป็นสมาชิกเครือข่ายเยาวชนรักสันติอย่างเป็นระบบ สามารถต่อยอดให้ทุกพื้นที่มีความเชื่อมโยงและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันต่อไป

ข้อเสนอของผู้บริหาร เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ ผู้นำชุมชน องค์กร/หน่วยงานประสานงานในพื้นที่ส่วนใหญ่เล็งเห็นและให้ความสำคัญในศักยภาพการทำงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ทุกฝ่ายต่างมีความมุ่งหวังให้ POSBO ได้เข้าไปสัมผัสถึงแก่นแท้ของคนในชุมชน เพื่อจะได้ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี เพราะเพียงแค่ว่า “ผู้นำเยาวชน” เท่านั้นคงยังไม่พอ เพราะเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายล้วนมีอุดมการณ์และพร้อมที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนงานเพื่อสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนและสร้างสรรค์สังคมให้เกิดสันติสุข แต่พวกเขาเหล่านั้นยังคงขาดข้อมูลในวิถีของการปฏิบัติที่ถูกต้อง อีกทั้งยังคงขาดทุนทรัพย์ต่างๆ เพื่อการลงมือปฏิบัติในชุมชนหรือพื้นที่ของตนเอง ดังนั้น POSBO จึงเป็นองค์กรทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้นำเยาวชน ภายใต้เครือข่ายเยาวชนรักสันติสามารถขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมการพัฒนาและงานด้านกระบวนการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงได้ อีกทั้ง POSBO มีความพร้อมและยินดีเป็นอย่างยิ่งในการเป็นผู้สนับสนุนด้านแนวคิดและวิถีต้นแบบของการดำเนินงานเพื่อสร้างสรรค์สังคมให้เกิดสันติสุข ตลอดจนสามารถเป็นองค์กรหลักในการสร้างเครือข่ายมวลชนภายในชุมชน เพื่อเป็นเครือข่ายเยาวชนต้นแบบหรือเครือข่ายชุมชนนำร่องด้านสันติสุขและสันติภาพต่อไป.

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	1
สารบัญ	3
กิจกรรมที่ 1 ประชุมเตรียมการดำเนินงานโครงการ	4
- รายงานการประชุมเตรียมการดำเนินงานโครงการ	5
- สรุปรูปภาพการดำเนินงาน	13
กิจกรรมที่ 2 การอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ	15
- รายงานสรุปผลการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน	16
- รายงานสรุปเนื้อหาการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน	24
- สรุปรูปภาพการดำเนินงานการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน	71
กิจกรรมที่ 3 ทศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ	86
- รายงานสรุปผลทศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ	87
- รายงานสรุปเนื้อหาทศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ	96
- สรุปรูปภาพการดำเนินงานทศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ	125
กิจกรรมที่ 4 ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์รักสันติ	141
- รายงานสรุปผลค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์รักสันติ	142
- รายงานสรุปเนื้อหาค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์รักสันติ	151
- สรุปรูปภาพการดำเนินงานค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์รักสันติ	203
กิจกรรมที่ 5 ประชุมสรุปและประเมินผลการดำเนินงาน	231
- รายงานการประชุมสรุปและประเมินผลการดำเนินงาน	232
- สรุปรูปภาพการดำเนินงาน	238
ภาคผนวก	241
- รายงานผลการประเมินก่อนการอบรม (Pre-Test)	242
- รายงานผลการประเมินหลังการอบรม (Post-Test)	256
- รายชื่อเยาวชนที่ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ	277

กิจกรรมที่ 1

ประชุมเตรียมการดำเนินงานโครงการ

รายงานการประชุมเพื่อเตรียมการดำเนินงาน (กิจกรรมที่ 1)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในวันศุกร์ ที่ 21 เดือนธันวาคม 2561

ณ ห้องจ๊ะบังตีโก โรงแรม ซี.เอส. ปัตตานี

เริ่มการประชุมเวลา 09.00 นาฬิกา

ผู้มาประชุม

1. พลเอก มณี	จันทร์ทิพย์	ผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 3 งานสร้างความเข้าใจ ทั้งในและต่างประเทศ/สิทธิมนุษยชน
2. พลโท ยุทธนา	ปานमुख	ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งานอำนวยความสะดวก ความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ
3. พลโท ชลิต	พวงมาลีประดับ	ผู้อำนวยการศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน.
4. พันเอก สืบ	ปิยะสอน	รองผู้บังคับบัญชาการหน่วยเฉพาะกิจปัตตานี
5. รศ.ดร.สามารถ	ทองเฝื่อ	ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/ ภาระหน้าที่ปรึกษา POSBO
6. ผศ.ดร.ไพฑูริ์	หะยีอ่าวัง	อาจารย์ภาคมลาญศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/ ที่ปรึกษา POSBO
7. ดร.ปรีดี	มะนีวัน	นักวิชาการวัฒนธรรม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี / ที่ปรึกษา POSBO
8. นายสุไลมาน	เจ๊ะและ	นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
9. นางสาวชนัญญา	จันทร์ขาว	เลขานุการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
10. นายปวริศ	หมะมุสอ	ผู้ช่วยเลขานุการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
11. นางสาวสุมัยรีย์	มรรคาเขต	ฝ่ายการเงินสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
12. นายอัฟฟาร	เวลาเตะ	ฝ่ายสื่อสารสนเทศสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
13. นายพิสิษฐ์	มะโนรัตน์	อุปนายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) 1
14. นายถ้วนอารีเพ็ญ	นิยามาร์	อุปนายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) 2
15. นายอดุลย์	โส้แหละ	ฝ่ายทะเบียนสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

/16. นางสาวสิริพรรณ เส้นเกาะ...

16. นางสาวสิริพรรณ	เส้นเลาะ	ผู้ช่วยฝ่ายทะเบียนสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
17. นางเสาะเดาะ	กาเร้ง	ปฏิคมสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
18. นางสาวฮามี่ตะ	เจ๊ะและ	ฝ่ายประชาสัมพันธ์สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
19. นางสาวคอสี่เยาะ	อาซู	กรรมการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
20. นายอับดุล	เจ๊ะและ	กรรมการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
21. นายอับดุลอาลีทรี	หะยีชาเดร์	คณะทำงานสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
22. นายอัสสาลาม	มะแซ	ประธานเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อนจังหวัดชายแดนภาคใต้
23. นายมุस्ताกิม	แฉะ	แกนนำเยาวชนนักศึกษารักสันติ
24. นายไฟศอล	ปือราเฮง	แกนนำเยาวชนนักศึกษารักสันติ
25. นายอาลียะห์	โหวะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
26. นายซอลาฮุดดีน	สาลัง	แกนนำเยาวชนรักสันติ
27. นายวันนิก	วันนิกุลบุตร	แกนนำเยาวชนรักสันติ
28. นายฟาอีสต์	มูซอ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
29. นายอันวาร	นาวารี	แกนนำเยาวชนรักสันติ
30. นายอิรฟาน	เจ๊ะติง	แกนนำเยาวชนรักสันติ
31. นายฮาพิช	เจะแฉะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
32. นายอิรฟาน	สาและ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
33. นายอับดุลตอเล็บ	มามะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
34. นายอาดี้ลันห์	เจะนะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
35. นางสาวนันท์ดา	โนะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
36. นายอาร์ฟา	ปือราแฉะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
37. นางสาววาซีนี	แฉะโต	แกนนำเยาวชนรักสันติ
38. นายรอฟีอี	นิเลาะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
39. นายอับดุลมาลิก	เสนาฤทธิ์	แกนนำเยาวชนรักสันติ
40. นางสาวมูมีนะห์	มาหามา	แกนนำเยาวชนรักสันติ
41. นายบาสรี	เต๊ะแต	แกนนำเยาวชนรักสันติ

/42. นายอับดุลบาริต...

42. นายอัลดุลบาริต	มุเซ็ง	แกนนำเยาวชนรักสันติ
43. นางสาวโรฮานา	เตา	แกนนำเยาวชนรักสันติ
44. นางสาวอารียา	วันอับดุลเลาะห์	แกนนำเยาวชนรักสันติ
45. นายมะนาเซ	ปือเร็ง	นักพัฒนาสังคม บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส
46. นางสาวศศิธร	นิซิเปาะ	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปัตตานี

ผู้ไม่มาประชุม

-

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. พลตรี นิพนธ์	รองสวัสดิ์	ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 3 งานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/สิทธิมนุษยชน
2. พันเอกหญิง วันทนา	ท้าวลา	หัวหน้ากลุ่มสตรี กองภาคประชาสังคม ศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน.
3. พันโท ธนวัฒน์	สายสกุลรัตน์	รองหัวหน้ากองภาคประชาสังคม ศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน
4. พันตรี สุรศักดิ์	สุขสวัสดิ์	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน หน่วยเฉพาะกิจปัตตานี
5. นายศุภยา	ละเส็น	เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งานอำนวยความสะดวกธรรมชาติและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

วาระที่ 1 เรื่อง ประธานแจ้งเพื่อทราบ

1.1 การประชุมเพื่อสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พลเอก มณี จันทรทิพย์ ผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 3 งานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/สิทธิมนุษยชน (ประธานในที่ประชุม) กล่าวทักทายและแจ้งต่อที่ประชุมว่า วันนี้ขอขอบคุณทุกฝ่ายให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการส่งเสริมและให้สนับสนุนกระบวนการทำงานของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่จะพัฒนาพื้นที่ชายแดนใต้เชิงสร้างสรรค์

ดังนั้นขอยืนยันว่าปัจจุบันนี้ทุกภาคส่วนพยายามทุกวิถีทางในการช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และจากที่รู้จัก POSBO มาในระดับหนึ่งจึงขอสนับสนุนอุดมการณ์ด้านการสร้างสันติภาพของการดำเนินงานในครั้งนี้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งขอขอบคุณคณะที่ปรึกษา ท่านอาจารย์

/จากมหาวิทยาลัย...

จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และแกนนำภาคีเครือข่าย POSBO ทุกท่าน
ในที่ด้วยเช่นกัน

มติ : ที่ประชุมทราบ

1.2 การชี้แจงให้ที่ประชุมทราบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติสนับสนุนโครงการของกองทุนวิจัยและ
พัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ
(กทปส.) ภายใต้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
แห่งชาติ (กสทช.) ในโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อ
พัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

นายสุไลมาน เจ๊ะและ นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ได้กล่าวชี้แจง
เกี่ยวกับลักษณะของโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อ
พัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า เป็นลักษณะของการสร้างภูมิคุ้มกันด้านองค์ความรู้ ความเข้าใจ
และพัฒนาระบบการคิด การค้นหาคำตอบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผลเกี่ยวกับสถานการณ์
ความเป็นจริงของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการสร้างพื้นที่กลางเพื่อให้เกิดการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ในเชิงวาทกรรม
เล่าอ้างต่างๆ ที่สามารถนำไปสู่การสร้างความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกมิติ อีกทั้ง
ทั้งเพื่อต้องการขยายพื้นที่ด้านสันติภาพและสร้างมวลชนเครือข่ายเสริมสร้างสังคมสันติสุขในแกน
นำเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหนุนเสริมกระบวนการ
สันติวิธีในการแสวงหาทางออกของปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความรุนแรงต่อไป

ซึ่งโครงการดังกล่าว POSBO ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจาย
เสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ภายใต้
คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ใน
การดำเนินงานครั้งนี้ โดยจะแบ่งลักษณะของกระบวนการออกเป็น 5 กิจกรรม โดยมีรายละเอียด
เพื่อพิจารณาในวาระถัดไป

มติ : ที่ประชุมทราบ

วาระที่ 2 เรื่อง รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี เนื่องจากเป็นการประชุมครั้งแรก)

/วาระที่ 3...

วาระที่ 3 เรื่อง เพื่อพิจารณา

3.1 พิจารณารายละเอียดรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรู้เท่าทันสื่อเกี่ยวกับวาทกรรมชายแดนใต้

นายสุไลมาน เจ๊ะและ นายกสภาคเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) อธิบายว่า ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ แบ่งลักษณะของกระบวนการออกเป็น 5 กิจกรรม โดยดำเนินการกิจกรรมที่ 2-4 ออกเป็น 3 รุ่น/ครั้ง รายละเอียดดังนี้

-กิจกรรม 1 ประชุมเตรียมการดำเนินงานโครงการ (นั่นคือ การประชุมในครั้งนี้)

-กิจกรรม 2 การอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ ที่จะจัดขึ้นในระหว่างเดือนมกราคม 2562 ถึง เดือนมีนาคม 2562 (ระยะเวลา 3 เดือน) ณ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

-กิจกรรม 3 ทักษะศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ที่จะจัดขึ้นในระหว่างเดือนเมษายน 2562 ถึง เดือนมิถุนายน 2562 (ระยะเวลา 3 เดือน) ณ เขตพื้นที่รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

-กิจกรรม 4 ค่ายบ่มเพาะความคิดอุดมการณ์รักสันติ ที่จะจัดขึ้นในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2562 ถึง เดือนกันยายน 2562 (ระยะเวลา 3 เดือน) ณ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

-กิจกรรม 5 ประชุมสรุปและประเมินผลการดำเนินงาน ที่จะจัดขึ้นในระหว่างเดือนตุลาคม 2562 ถึง เดือนพฤศจิกายน 2562 (ระยะเวลา 2 เดือน) ณ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

และขอให้ที่ประชุมพิจารณารายละเอียดรูปแบบของกระบวนการต่างๆ ในแต่ละกิจกรรม เพื่อความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของการดำเนินงานต่อไป

มติ : 1) ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ทางสำนักเลขานุการ POSBO ปรับรายละเอียดกำหนดการเล็กน้อย โดยเสนอแนะให้สอดแทรกกิจกรรมสนทนาการแลกเปลี่ยนในการกระบวนการดำเนินงานต่างๆ ด้วย โดยยึดตามความเหมาะสมของการรับรู้ในช่วงวัยของเยาวชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อไม่ให้ผู้เข้าร่วมรู้สึกเบื่อหรือรู้สึกกดดันในเนื้อหาทางวิชาการมากเกินไป

2) ในกิจกรรมที่ 2 การอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ ที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากนั้น ที่ประชุมมีมติเห็นชอบว่าไม่ควรระบุสถานที่จัดงานเพื่อเสนอต่อ กทปส. และ กสทช. ไปก่อน เนื่องจากในการปฏิบัติงานจริงนั้น POSBO ในฐานะผู้ดำเนินการจำเป็นต้องดูสถานการณ์ความเป็นจริงของสถานที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างถี่ถ้วนเสียก่อน เพื่อให้สอดคล้อง

/ต่อความเหมาะสม...

ต่อความเหมาะสมของการดำเนินงานและต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางของเยาวชน
กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการด้วยเช่นกัน

3.2 พิจารณารูปแบบการคัดเลือกเยาวชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 150 คน

นางสาวชนัญญา จันทร์ขาว เลขานุการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เสนอ
รูปแบบการคัดเลือกเยาวชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาว่า ใน
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ครั้งนี้ POSBO ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นแกนนำเยาวชนในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล
เทศบาล อำเภอ และจังหวัด ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี
ยะลา และนราธิวาส จำนวน 150 คน โดยใช้วิธีการให้ได้มาซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ ดังนี้

1) ทาง POSBO ขอความอนุเคราะห์ต่อสำนักงานผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2
งานอำนวยความสะดวกยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ กรุณาทำหนังสือขอรับการสนับสนุนแกน
นำเยาวชนจากสภาเด็กและเยาวชนจากบ้านพักเด็กและครอบครัวใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2) สำนักงานผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งานอำนวยความสะดวกยุติธรรมและเยียวยาผู้
ได้รับผลกระทบให้การสนับสนุนการดำเนินงานของ POSBO โดยการทำหนังสือขอสนับสนุน
กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งให้ทางบ้านพักเด็กและครอบครัวใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยจังหวัด
ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส คัดเลือกแกนนำเยาวชนในสภาเด็กและเยาวชนเพื่อเข้าร่วมโครงการ

มติ : ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบในวิธีการให้ได้มาซึ่งเยาวชน
กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการในการเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ทางสำนักงานผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่ม
ภารกิจที่ 2ฯ และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) ตลอดจนบ้านพักเด็กและ
ครอบครัวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ล้วนต่างยินดีและพร้อมให้การสนับสนุนการ
ดำเนินงานของ POSBO ต่อไป

3.3 พิจารณาคู่มือแบบประเมินก่อน-หลังเรียน (Pre/Post Test) ของผู้เข้าร่วมโครงการ

นางสาวชนัญญา จันทร์ขาว เลขานุการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เสนอคู่มือ
แบบประเมินก่อน-หลังเรียน (Pre/Post Test) ของผู้เข้าร่วมโครงการต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาว่า
วิธีการประเมินการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ ความคิด และความเข้าใจของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ
ได้นั้น POSBO เห็นว่าวิธีการประเมินลักษณะนี้ควรใช้การประเมินแบบ Pre/Post Test ในการ

/วัดผล...

วัดผล ดังนั้นจึงขอให้ที่ประชุมร่วมกันตรวจสอบคู่มือที่ใช้ในการวัดความรู้และประเมินผลสัมฤทธิ์สูงสุดของเยาวชนก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ ดังที่ POSBO ได้ออกแบบไว้ตามข้อเสนอแนะคณะที่ปรึกษา (นักวิชาการ) มาก่อนหน้านี้ จำนวน 20 ข้อ

มติ : ที่ประชุมได้ร่วมกันตรวจสอบคู่มือแบบประเมินก่อน-หลังเรียน (Pre/Post Test) เรียบร้อยแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้ POSBO สามารถนำคู่มือแบบประเมินฉบับนี้ไปใช้ในการวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการได้

วาระที่ 4 เรื่อง อื่นๆ

4.1 แนวทางการสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พลโท ชลิต พวงมาลีประดับ ผู้อำนวยการศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน. กล่าวว่า ในนามศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน. มีความยินดีและพร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินงานของ POSBO อย่างเต็มที่ หากระหว่างการดำเนินงาน POSBO มีข้อติดขัดประการใดสามารถติดต่อเพื่อขอรับการสนับสนุนจากทางศูนย์สันติวิธีได้ เช่น การสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ในประเด็นต่างๆ ทั้งด้านศาสนา ประวัติศาสตร์ หรือวาทกรรมอื่นๆ เป็นต้น

มติ : ที่ประชุมทราบ และ รศ.ดร.สามารถ ทองเผื่อ ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/ ประธานที่ปรึกษา POSBO กล่าวว่า ในนามตัวแทน POSBO ขอขอบคุณผู้อำนวยการศูนย์สันติวิธีฯ ที่ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสังคมชายแดนใต้อย่างสันติวิธีในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

วาระที่ 5 ประธานกล่าวสรุปและปิดการประชุม

พลเอก มณี จันทรทิพย์ ผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 3 งานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/สิทธิมนุษยชน (ประธานในที่ประชุม) กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน และกล่าวปิดการประชุมว่า จากการประชุมหารือในครั้งนี้หวังว่า POSBO คงไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานอีกต่อไปแล้ว เพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างรับทราบและพร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสังคมชายแดนใต้อย่างเต็มที่ ขอให้คณะทำงานของ POSBO จงช่วยกันส่งเสริมและผลักดันเยาวชนให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในเชิงสันติและสร้างสรรค์สังคม ลดการใช้ความรุนแรงโดยการสนับสนุนแนวทางแห่งสันติวิธีต่อไป

/ปิดการประชุม...

ปิดการประชุมเวลา 12.00 น.

ลงชื่อ ผู้ตรวจรายงานการประชุม
(นายสุไคมาน เจ๊ะและ)

ลงชื่อ เลขานุการ/ ผู้จัดรายงานการประชุม
(นางสาวชนัญญา จันทร์ขาว)

ประมวลภาพการประชุมเพื่อเตรียมการดำเนินงาน (กิจกรรมที่ 1)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พลเอก มณี จันทรทิพย์ ผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 3
งานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/สิทธิมนุษยชน (ประธานในที่ประชุม)

นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) และฝ่ายเลขานุการกล่าวชี้แจงรายละเอียดในการประชุม

ผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ให้เกียรติเข้าร่วมการประชุมครั้งนี้

(อาทิจ สอน.คปต.สน., ศสว.กอ.รมน.ภาค 4 สน., พมจ.)

บรรยากาศขณะที่คณะที่ปรึกษา POSBO ร่วมกันพิจารณารายละเอียดต่างๆ ของโครงการ

กลุ่มแกนนำเยาวชนในเครือข่าย POSBO ที่เข้าร่วมการประชุม

บรรยากาศภาพรวมระหว่างร่วมหารือและพิจารณารายละเอียดต่างๆ ของโครงการ

กิจกรรมที่ 2
การอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน
(รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ

รายงานสรุปผล

การจัดอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 9-11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-14 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-17 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ณ เพ็ชรเมธีรีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอกะทือ จังหวัดสงขลา

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาความรุนแรงจากการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้กลายเป็นข้อถกเถียงของกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคประชาสังคมและเอกชน (NGO) บางกลุ่มเชื่อว่าความรุนแรงนี้เป็นเรื่องของ การสร้างสถานการณ์ บางกลุ่มก็เชื่อในอีกมุมมองว่าเรื่องราวเหล่านี้เป็นเพียงเรื่องของปัจเจกชนที่จับอาวุธขึ้นสู้เพื่อแก้แค้นต่อการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่บางกลุ่มก็มองว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นคือ สถานการณ์การก่อความไม่สงบรอบใหม่ที่หวนกลับสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกครั้ง ข้อถกเถียงที่กลายเป็น วาทกรรม (Discourse) ของประเด็นปัญหาในมุมมองที่ต่างกันเช่นนี้ดำเนินไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุดและไม่ได้นำไปสู่ บทสรุปใดๆ เพราะข้อถกเถียงที่เกิดขึ้นในบางครั้งเป็นเรื่องของ “ทัศนะ (Perception)” มากกว่าจะยืนอยู่ บนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริง วาทกรรมเหล่านี้จึงได้ชักนำสังคมไทยเข้าสู่สภาพของความไร้เอกภาพและไร้ ทิศทางต่อการแก้ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดมา

จากการพิจารณาข้อมูลในจุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ 80 เกี่ยวกับปฏิบัติการข่าวสารในสงครามก่อ ความไม่สงบ ดังที่ สุรชาติ บำรุงสุข (2553) ระบุไว้ว่า ปฏิบัติการข่าวสารในจังหวัดชายแดนภาคใต้มี ความสำคัญอย่างยิ่งในการต่อสู้ระหว่างฝ่ายรัฐกับกลุ่มก่อความไม่สงบ และจะต้องถือว่าการต่อสู้ด้านข่าวสาร เป็นอีกสนามรบหนึ่งนอกเหนือจากการใช้กำลังอาวุธและการก่อเหตุรุนแรง กลุ่มก่อความไม่สงบมีขีด ความสามารถในการปฏิบัติการข่าวสารอย่างเข้มแข็ง และดำเนินการเชิงรุกต่อฝ่ายรัฐ เป็นผลให้กลุ่มก่อความ ไม่สงบสามารถเอาชนะใจของประชาชน ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของอำนาจรัฐในพื้นที่ที่ ไม่สามารถรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนได้ พร้อมทั้งใช้การครองความเหนือกว่าทางด้านข้อมูล ข่าวสารในการควบคุมความคิดของประชาชน ซึ่งมีเชื้อชาติ ศาสนาเดียวกันกับพวกเขา และกลุ่มก่อความไม่ สงบใช้ประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะเหตุการณ์รุนแรงครั้งสำคัญๆ เป็นเครื่องมือในการสร้างความเกลียดชัง เจ้าหน้าที่รัฐและรัฐไทย ตลอดจนถึงสามารถนำไปโฆษณาชวนเชื่อหรือปฏิบัติการจิตวิทยาได้อย่างง่ายดาย โดยใช้เครื่องมือต่างๆ

นอกจากนี้กลุ่มก่อความไม่สงบยังใช้ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อชักชวนเยาวชน (Recruit) เข้าร่วมปฏิบัติการกับ กลุ่มก่อความไม่สงบในการก่อเหตุรุนแรง ซึ่งปฏิบัติการข่าวสารของกลุ่มก่อความไม่สงบสามารถเข้าถึง

ประชาชนได้โดยง่าย ด้วยการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทุกระดับได้รับรู้ข่าวสารตามที่ต้องการ และเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนยุทธศาสตร์การแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปฏิบัติการเพื่อเพิ่มอิทธิพลในการครอบครองพื้นที่ ลดความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อฝ่ายรัฐและเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการสร้างความได้เปรียบในการปฏิบัติการรุนแรง รวมทั้งการสนับสนุนจากต่างประเทศ โดยการใช้ช่องทางของสื่อทางเลือกที่เป็นลักษณะของการสื่อสารแบบปากต่อปาก เป็นการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารจากสภากาแฟ ซึ่งนับว่าได้ผลมากที่สุด สามารถกระจายข้อมูลไปสู่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วในวงกว้าง โดยที่ข่าวสารลักษณะนี้เป็นการช่วยตอกย้ำและเผยแพร่ขีดความสามารถของกลุ่มก่อความไม่สงบ รวมทั้งยกระดับสถานะของกลุ่มให้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งมีประเด็นในการเผยแพร่ที่หลากหลาย ทั้งด้านประวัติศาสตร์ การละเมิดสิทธิมนุษยชน และศาสนา ตลอดจนเมื่อเกิดเหตุการณ์รุนแรงต่างๆ ขึ้น กลุ่มก่อความไม่สงบจะใช้เหตุการณ์ดังกล่าวนำไปปฏิบัติการจิตวิทยา ทำให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้น แนวร่วมเพิ่มขึ้น และประชาชนเพิ่มความเกลียดชังฝ่ายรัฐมากขึ้นอีกด้วย

ซึ่งสอดคล้องกับ ชินวัฒน์ แม้นเดช (2555) ได้ศึกษาถึงกระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางในการหยุดยั้ง ที่สรุปได้ว่า ขบวนการก่อความไม่สงบได้จัดตั้งและพัฒนาองค์กรการต่อสู้ของขบวนการเข้าสู่เป็นสมาชิก การเริ่มต้นจึงเกิดจากกระบวนการปลุกกระดมบ่มเพาะผ่านคนรู้จักใกล้ชิดตัวเข้าพูดคุยเล่าประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ปัตตานีกับสยามเชิงบาดแผล เกิดเป็นความเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ พัฒนาสู่แนวคิดเรื่องเชื้อชาติมลายูนิยมและชาตินิยมปัตตานี สร้างอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน ชักนำเข้าสู่ความเชื่อศรัทธา “สงครามญิฮาด” ในอิสลาม ถือเป็นแรงจูงใจสูงสุดในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกและเข้าสู่พิธีสาบานตนถือว่าเป็นสมาชิกของขบวนการแล้วสมาชิกทุกคนต้องผ่านกระบวนการฝึกอบรมตามลักษณะงานที่เก่งตัวไว้ เพื่อจัดตั้งสมาชิกที่ผ่านการฝึกอบรมเข้าสู่โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ทั้งโครงสร้างองค์กรมวลชน (Political Wing) และโครงสร้างองค์กรทหาร (Military Wing) ถือเป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์

สำหรับปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ (Motive) ในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของขบวนการคือความเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ และเชื่อว่าการต่อสู้กับรัฐไทยเพื่อเอกราชปัตตานีคือการต่อสู้ที่เป็น “สงครามญิฮาด” ซึ่งต้นเหตุแห่งปัญหาความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่แท้จริงคือ “กลุ่มที่มีอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน” ที่เป็นกลุ่มขับเคลื่อนในทุกกระบวนการ เกิดเป็นความรุนแรงที่เผชิญหน้ารัฐไทยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับนาวิกาธิปัตย์สาร ฉบับ 85 (2556) ที่ระบุว่า กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือกลุ่มก่อการที่ใช้โรงเรียนสอนศาสนา (อิสลาม) มาปลุกฝังความรุนแรงให้แก่เยาวชน การดำเนินการระดับยุทธวิธีของผู้ก่อความรุนแรงนับว่าประสบความสำเร็จที่สามารถกดประชาชนให้มีความหวาดกลัว สับสน ท้อแท้และสิ้นหวัง กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงนั้นนับว่าเป็นขบวนการที่มีวิวัฒนาการในการสร้างและพัฒนาองค์กร ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของการต่อสู้อย่างแยบยล ในช่วงเวลาที่ผ่านมามาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงได้ปรับยุทธศาสตร์ตามหลักการแบบกองโจรด้วยการนำขบวนการลงใต้ดิน ปิดบังฝ่ายความมั่นคงของรัฐอย่างแนบเนียน แต่กลับมีการดำเนินการเพื่อสร้างอุดมการณ์ ล้างสมอง ฝึกทักษะการต่อสู้แก่สมาชิกเยาวชน จนสามารถขยายเครือข่ายกำลังตามแผนยุทธศาสตร์บันได 7 ขั้นได้อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้เหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เครื่องมือที่สำคัญของกลุ่มก่อความไม่สงบในการใช้ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อชักชวนเยาวชนก็คือ วิดีโอ และ VCD กลุ่มก่อความไม่สงบใช้ปฏิบัติการข่าวสารในการชักชวน เยาวชนให้เข้าร่วมปฏิบัติการกล่าวคือ อุตสาข เปิดวิดีโอหรือ VCD เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐไทย โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่ตากใบ และกรือเซะ เมื่อปี 2547 นอกจากนี้ยังมีวิดีโอหรือ VCD เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศอื่น เช่น อิรัก อัฟกานิสถาน และปาเลสไตน์ เป็นต้น ขณะที่ชมเหตุการณ์ต่างๆ อุตสาขจะบรรยายถึงความโหดร้ายของกองกำลังและโยงให้เกี่ยวข้องกับกองกำลังของรัฐไทยที่กระทำต่อชาวมลายูมุสลิมอย่างไม่เป็นธรรม การทารุณกรรมและการสังหารชาวมลายูมุสลิม เรื่องราวดังกล่าวสร้างความโกรธแค้นให้กับเยาวชนมุสลิมและเข้าร่วมกับกลุ่มก่อความไม่สงบในการต่อสู้กับรัฐไทยในที่สุด

ดั่งที่ สุรชาติ บำรุงสุข (2550) ระบุไว้ในฐานข้อมูลข่าวจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า หลังจากที่ทางเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นบ้าน นายมะแซ อุเซ็ง อาจารย์สอนศาสนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสัมพันธ์วิทยา บ้านเจาะเกาะ ตำบลบุกิต อำเภोजะเอย์ริง จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 1 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2546 นั้น สามารถตรวจยึดเอกสารสำคัญที่เรียกว่า “แผนปฏิวัติ 7 ขั้นตอน” ซึ่งถูกกำหนดมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 โดยมุ่งใช้เยาวชนในพื้นที่ จชต. เข้ามาร่วมเป็นกลุ่มปฏิบัติการทั้งทางทหาร ประชาสัมพันธ์ และโฆษณาชวนเชื่อ โดยแผนดังกล่าวจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยขั้นที่ 1-5 เป็นหัวของการจัดตั้งและดำเนินงาน เพื่อสร้างความพร้อมของคน องค์กร และอุดมการณ์ ส่วนที่ 2 ประกอบด้วยขั้นที่ 6-7 เป็นขั้นการปฏิวัติ เพื่อความสำเร็จของการก่อกำเนิดปฏิวัติ จึงทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกครอบงำและถูกกำหนดแนวความคิดให้ต้องกลายเป็นมวลสมาชิกของการใช้ความรุนแรง ตลอดจนเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกไปตั้งเป็นรัฐเอกราช ซึ่งความคิดเหล่านี้ถูกแทรกซึมมาจากงานทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสำคัญ มีการปลูกฝังและปลุกกระตมเด็กนักเรียนให้มีความเกลียดชังรัฐไทย เกลียดชังศาสนิกชนที่ไม่ใช่พวกของตน ตลอดจนเกิดความเชื่อว่ามีมุสลิมคนที่พูดภาษามลายูไม่ได้ไม่ใช่มุสลิมและอิสลามที่แท้จริง ซึ่งเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้จะมีอุดมการณ์ที่แข็งแกร่ง เพราะเขาเกิดความเชื่อว่ามีสิ่งที่เขาเล่าเรียนหรือศึกษามานั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมควรค่าต่อการยึดถือและปฏิบัติตาม

อีกทั้งยังคงเชื่อมโยงทางข้อมูลกับ บุหงา ปัตตานี (ม.ป.ป. , น.12) ที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือ ทิ้งฎมาเข้าหา มวลชนว่า เอกลักษณะเด่นของสังคม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่เหมือนสังคมอื่นของประเทศไทย คือ (1) เป็นหมู่บ้านแยกกันอยู่ระหว่างคนมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามกับคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ เป็นลักษณะโดยธรรมชาติของคนสองเชื้อชาติที่ไม่ค่อยถูกผสมกลมกลืนกันในด้านเชื้อชาติมากกว่าเหตุอื่น (2) ภาษายาวี ซึ่งเป็นภาษาเฉพาะถิ่นของคน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (3) ระบบการศึกษา ก็เป็นเอกลักษณ์เด่นชนิดหนึ่งของสังคม ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกแหวกแนวกว่าที่อื่น คือ “ระบบการศึกษาแบบปอเนาะ” เป็นการศึกษาทุกมิติที่เน้นศาสนาเป็นหลัก โดยการเรียนการสอนจะไม่ชี้หลักสูตรที่ชัดเจนแต่อยู่ในดุลพินิจของ บาบอเจ้าของปอเนาะว่าจะสอนอะไรในเวลานั้น ระบบการศึกษาแบบปอเนาะเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนสังคม จนนำไปสู่การเป็นผู้นำในด้านศาสนา การศึกษาอีกอย่างหนึ่งของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อีกก็คือ การศึกษาแบบผสมระหว่างศาสนาและสามัญหรือที่เรารู้จักในนาม “โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา” ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ตรงนี้ทำให้เป็นต้นทุนทางสังคมที่จะก่อให้เกิดรอยแตกต่างทางอัตลักษณ์นำไปสู่ความแตกแยก ที่

กลุ่มนิยามความรุนแรงใช้มิติเหล่านี้เป็นเชื่อในการสร้างความแตกต่างและแตกแยก ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะนี้ นำไปสู่ความเด่นที่ไม่เหมือนที่อื่น

ซึ่งสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (Peaceful of Southern Boundary's Organization: POSBO) เป็นหนึ่งในองค์กรของภาคประชาคม (CSOs) ที่ขับเคลื่อนงานด้านการหนุนเสริมกระบวนการสร้างสันติภาพและสันติสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืน มุ่งหวังที่จะขยายแนวคิดความเป็นประชาชาติเดียวกันที่อยู่เหนืออัตลักษณ์ของภาษา เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และศาสนาต่างๆ ให้ได้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุขบนผืนแผ่นดินแห่งนี้ และเชื่อว่าการปฏิบัติการสื่อสารจะทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interplay) ของพลังทางสังคมจากฝ่ายต่างๆ ทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันนั้นได้สร้าง “สนามในการเล่น” หรือ “พื้นที่กลาง” (Common Ground) หรือ “พื้นที่สาธารณะ” (Public Space) อันเป็นพื้นที่ร่วมเพียงบางส่วน ไม่จำเป็นต้องเห็นตรงกันทั้งหมด มีเพียงประเด็นที่เราเห็นร่วมกัน และแม้ว่ายังมีอีกหลายประเด็นจากอีกหลายฝ่ายมีความเห็นไม่ตรงกันก็ตาม แต่คนเห็นต่างยังสามารถปฏิบัติการทางสังคมร่วมกันในพื้นที่เดียวกันนี้ได้ เพื่อให้สังคมได้เดินหน้าไปด้วยกันโดยกระบวนการสันติวิธีปราศจากการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นว่า อิทธิพลของการสื่อสารในเชิงวาทกรรมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบคิดของคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างสร้างสรรค์ได้ ซึ่ง “สื่อทางเลือกหรือสื่อในพื้นที่” เป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญ (Key Actors) ในการดึงเสียงของภาคประชาชนในพื้นที่ขึ้นมาให้มากที่สุด เพื่อร่วมกำหนดกระบวนการจัดการตัวเองในอนาคตให้นำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุขเช่นดั้งเดิม เนื่องจากสื่อดังกล่าวนี้เป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับประชาชน และเป็นข้อจำกัดที่สื่อกระแสหลักหรือสื่อส่วนกลางของประเทศไทยไม่สามารถเข้าถึง “เสียง” เหล่านั้นของ ‘คนใน’ สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ โดยที่การสื่อสารกระบวนการสันติภาพนั้น ทางเลือกหนึ่งที่ถูกพัฒนาและยกระดับเป็นความรู้เด่นชัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การใช้แนวทาง “พหุวิถีของวิธีการผลิตสื่อ” หรือความหลากหลายของกรรมวิธีในระบบการสื่อสารนั่นเอง อาทิ สื่อหลัก สื่อทางเลือก สื่อระหว่างบุคคล สังคมออนไลน์ สื่อภาพ สื่อเสียงและภาพเคลื่อนไหวที่สามารถสื่อสารกันได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ โดยเริ่มต้นจากการสร้างวาทกรรม (Discursive Process) ในเรื่องสันติภาพที่สำคัญ

ดังนั้นสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จึงได้กำหนดกิจกรรมภายใต้ชื่อโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เพื่อขยายพื้นที่ด้านสันติภาพและสร้างมวลชนเครือข่ายเสริมสร้างสังคมสันติสุขในแกนนำเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถมีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนากระบวนการทางความคิดเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติวิธีในการแสวงหาทางออกของปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความรุนแรงต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านองค์ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาระบบการคิด การค้นหาคำตอบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผลเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข
- 2.2 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ในเชิงวาทกรรมเล่าอ้างต่างๆ ที่สามารถนำไปสู่การสร้างความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกมิติ
- 2.3 เพื่อสร้างเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสนับสนุนการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะต่อเจตจำนงและเสนอความคิดเห็นเพื่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีส่วนร่วม ตลอดจนทำให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่สนับสนุนแนวทางของภาครัฐและมีบทบาทแก้วิกฤตการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2.4 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยเยาวชนและประชาชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเชิงสันติและสร้างสรรค์ สังคมอย่างสมานฉันท์ ลดการใช้ความรุนแรงโดยการสนับสนุนแนวทางแห่งสันติวิธี

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

- 3.1.1 ในโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล เทศบาล อำเภอ และจังหวัด ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา จำนวน 150 คน โดยแบ่งกลุ่มเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 3 รุ่นๆ ละ 50 คน
- 3.1.2 รายงานผลการประเมินก่อนเรียน (Pre-test) ของผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 6 ชุด
- 3.1.3 รายงานผลการจัดอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 3 ครั้ง/รุ่น จำนวน 6 ชุด
- 3.1.4 รายงานการเผยแพร่องค์ความรู้และลักษณะการดำเนินงานผ่านสื่อออนไลน์ (Facebook Live) ทั้ง 3 ครั้ง/รุ่น จำนวน 6 ชุด
- 3.1.5 แผน/กำหนดการ การจัดทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ทั้ง 3 ครั้ง/รุ่น จำนวน 6 ชุด
- 3.1.6 แผน/กำหนดการ การจัดค่ายบ่มเพาะความคิดอุดมการณ์รักสันติ ทั้ง 3 ครั้ง/รุ่น จำนวน 6 ชุด

3.2 ด้านคุณภาพ

- 3.2.1 เยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรู้ ความเข้าใจในการรู้เท่าทันสื่อ ตลอดจนเข้าใจในอิทธิพลของสื่อเชิงวาทกรรม ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ ศาสนา และการดำรงชีวิตตามหลักแนวทางของข้อมูลที่ยึดถือจากหลักการของเหตุและผล สามารถพิสูจน์ได้ เพื่อไป

ประกอบกรวิเคราะห์ จัดระบบทางความคิด และการสร้างสมดุลของการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

4. วิธีดำเนินการ

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. ศึกษาข้อมูล วางรูปแบบการดำเนินกิจกรรม	ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
2. เสนอที่ประชุมคณะกรรมการร่วมสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เพื่อพิจารณารูปแบบกิจกรรม	21 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
3. แต่งตั้งคณะทำงานและผู้รับผิดชอบโครงการค่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรมกับเยาวชน 'รักสันติ' ในจังหวัดชายแดนภาคใต้	21 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
4. ประสานงาน และกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่	22 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
5. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัวเพื่อการประสานงานต่อการคัดเลือกเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย	24 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
6. การดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้ ในกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	9-17 กุมภาพันธ์ 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
7. ผลิตสื่อวีดิทัศน์ (Facebook Live) เผยแพร่กิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. เพื่อนำเสนอสู่สาธารณะผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต	9-28 กุมภาพันธ์ 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
8. จัดทำรายงานสรุปผลกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	18 กุมภาพันธ์ 62 ถึง 5 มีนาคม 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

5. สรุปในภาพรวม

5.1 จุดเด่นของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

- กิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. ครั้งนี้ มีลักษณะการดำเนินงานออกเป็นรูปแบบของความต่อเนื่องในกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นจนถึงระยะของการพัฒนา ทั้งด้านระบบความคิดและด้านบุคลิกภาพของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล
- เยาวชนในพื้นที่ จชต. ที่เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. ครั้งนี้ เป็นสิ่งที่ท้าทายต่อการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการมุ่งเน้นที่ทำกิจกรรมกับกลุ่มเยาวชนที่เป็นคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน เนื่องจาก POSBO ในฐานะผู้จัดงานไม่สามารถรู้พื้นฐานทางความคิดของกลุ่มเป้าหมายมาก่อน ดังนั้นการให้ความรู้ในเรื่องข้อมูลด้านวาทกรรมต่างๆ ที่มีขึ้นในพื้นที่ จชต. ซึ่งเป็นเรื่องที่จะเอียงอ่อนมากต่อพื้นฐานทางความคิดของบุคคล จึงนับเป็นวิธีการที่ย่อมท้าทายต่อผู้จัด คณะทำงาน และคณะวิทยากรเป็นอย่างมาก
- กิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. ครั้งนี้ สามารถสร้างเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนรักสันติของพื้นที่ จชต. โดยการสนับสนุนการเปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะต่อเจตจำนงและเสนอความคิดเห็นเพื่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีส่วนร่วม ตลอดจนเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามาสนับสนุนแนวทางของภาครัฐและมีบทบาทแก้ปัญหากลไกการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป
- มีการนำวิทยากรที่มีความหลากหลายในด้านแนวคิด ซึ่งแต่ละท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่น่าเคารพนับถือ และต่างเป็นนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในศาสตร์แขนงต่างๆ ที่เชื่อถือได้ จึงสามารถเป็นแรงจูงใจและดึงดูดความสนใจแก่ผู้เข้าร่วมโครงการได้เป็นอย่างดี
- นักวิชาการ เจ้าหน้าที่การปกครอง เจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคง เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว ตลอดจนหน่วยงาน/องค์กรของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนรักสันติของพื้นที่ จชต. ต่างให้การส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันบทบาทการทำงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เป็นอย่างมาก

- เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) อยู่ในระดับมาก

5.2 อุปสรรคของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

- ลักษณะการติดต่อเพื่อนำเด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ เนื่องจาก POSBO ได้ติดต่อและขอความร่วมมือกับบ้านพักเด็กและครอบครัวให้เป็นผู้จัดหาเยาวชนในพื้นที่ความดูแลเข้าร่วมโครงการ จึงทำให้ระยะแรกเริ่มของการดำเนินกิจกรรมทำให้เยาวชนเกิดความระแวงและรู้สึกไม่สบายใจต่อองค์กรสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างมากในการปรับพื้นฐานทางจิตใจของผู้เข้าร่วม ให้เกิดความไว้วางใจและเชื่อถือในกระบวนการดำเนินของ POSBO ต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

- ควรมีการต่อยอดการดำเนินกิจกรรมในกลุ่มเยาวชนให้ครอบคลุมพื้นที่ จชต. เพื่อสร้างความหลากหลายของการเดินทางสู่กระบวนการด้านสันติภาพ/สันติสุขต่อไป

ลงชื่อ

(นายสุไลมาน เจ๊ะละ)

นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สรุปเนื้อหาสาระสำคัญ

การจัดอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 9-11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-14 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-17 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ณ เพ็ชรเมธีรีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

วันแรก

-รุ่นที่ 1 เมื่อวันเสาร์ ที่ 9 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 2 เมื่อวันอังคาร ที่ 12 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 3 เมื่อวันศุกร์ ที่ 15 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

กิจกรรมกล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ

เวลา 10.30 – 11.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 1 ชั่วโมง)

ประธานพิธีเปิดโดย...

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเฝือ

ประธานที่ปรึกษา POSBO/ ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา/ อาจารย์ประจำคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กล่าวรายงานโดย...

นางสาวชนัญญา จันท์ขาว

เลขาธิการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นางสาวชนัญญา จันท์ขาว กล่าวรายงานว่า ในนามของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ฝ่ายจัดงานโครงการ ตลอดจนคณะที่ปรึกษา คณะวิทยากร คณะทำงาน และเยาวชนรักสันติที่เข้าร่วมโครงการ ทุกคน รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ท่านให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ ในวันที่

ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ ๒ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้รับการสนับสนุนจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ภายใต้

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายพื้นที่ด้านสันติภาพและสร้างมวลชนเครือข่ายเสริมสร้างสังคมสันติสุขในแกนนำเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถมีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาระบบทางความคิดเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติวิธีในการแสวงหาทางออกของปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความรุนแรงต่อไป

ในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้มีเยาวชนเข้าร่วม จำนวน 150 คน ประกอบด้วย เยาวชนรักสันติที่มาจากคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา, เยาวชนเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อนจังหวัดชายแดนภาคใต้ และคณะกรรมการชมรมนักศึกษาธิการรักสันติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งนับเป็นความสำเร็จอีกก้าวหนึ่งของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ที่ได้ดำเนินงานด้านกระบวนการสร้างความรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อและการปฏิบัติการข่าวสารในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อลดปัญหาการสร้าง ความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเรียนเชิญท่านประธานในพิธีกล่าวให้โอวาทและเปิดกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อในลำดับถัดไป ขอเรียนเชิญ (คะ).

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเพื่อ กล่าวว่า เรียน เลขาธิการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ คณะทำงานสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ และนักศึกษา น้องๆ เยาวชนรักสันติที่เข้าร่วมโครงการทุกคน วันนี้ผมรู้สึกเป็นเกียรติและรู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้ในด้านของการสื่อสารการรู้เท่าทันสื่อ พวกเราที่นั่งอยู่ตรงนี้ตามที่ท่านเลขาธิการสมาคมได้กล่าวรายงานไปทางต้นเมื่อสักครู่ โครงการนี้อยู่ภายใต้การเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อคือการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อ ตอนนี้อยู่ยุคปัจจุบันมีความสำคัญมากๆ สื่อหลายสื่อบางครั้งเราก็ต้องรู้เท่าทันให้มากขึ้น ไม่เหมือนรูปสมัยก่อน โครงการนี้จะเพิ่มทักษะที่พวกเราจะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติเพื่อที่จะพัฒนาบ้านเราพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

วันนี้เราก็มาร่วมค่ายกันในโครงการดังกล่าว เมื่อจากการที่ได้ฟังคำกล่าวรายงานของท่านเลขาธิการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ในวันนี้ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่ายินดีและเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่งสำหรับพวกเราในฐานะที่เป็นเยาวชนเราเองอนาคตต่อไปก็จะกลายมาเป็นผู้ใหญ่ซึ่งมีพลังมากมายที่จะเป็นบุคลากรของประเทศบุคลากรของพื้นที่ของเราเอง พวกเราถือว่าโชคดีที่มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ซึ่งโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติเพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นโครงการที่มีคุณค่าต่อการได้รับการชื่นชม ทางสมาคมเองก็เป็นบุคคลที่มีอุดมการณ์ใฝ่ดีในการขับเคลื่อนการรู้เท่าทันสื่อและปฏิบัติการด้านข่าวสารเพื่อเป็นกระบวนการส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และเป็นแนวทางที่ดีที่ควรส่งเสริมและให้การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง ทำให้เห็นว่าทุกภาคส่วนต่างๆ ก็ให้ความสำคัญในกระบวนการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยปราศจากการใช้ความรุนแรง

เป็นอย่างมาก อันนี้ก็ยอมให้แสดงเห็นถึงรูปธรรมแล้ว พี่น้องประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ไม่ต้องความรุนแรงและความแบ่งแยก ไม่ใช่เป็นการโต้ตอบอะไรต่างๆ ที่มันทำให้เกิดความสูญเสียในทุกรูปแบบก็ไม่ตรงกัน ทุกคนก็ต้องการมีชีวิตที่ดำรงอยู่อย่างปกติสุข เป็นธรรมชาติของการอยู่ร่วมกัน

ฉะนั้นแล้วในกิจกรรมอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้ทั้ง 3 วันก็คงจะมีประโยชน์กับพวกเรา จากวันนี้เป็นต้นไปภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติเพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ ผมเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพและสันติสุขเป็นอย่างดี มีความสอดคล้องต่อเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องการเห็นพื้นที่แห่งนี้กลับมาสงบสุข สามารถยกระดับพลังทางสังคมให้เกิดความสามัคคีและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังเช่นเดิม และเป็นการสามารถยกระดับพลังงานสังคมด้วยความสามัคคีให้เกิดความปรองดอง ให้เกิดความสมานฉันท์ และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการอยู่ร่วมกันของพวกเราในความรักหลายของพื้นที่

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอปิดกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ สวัสดิ์ดีและขอบคุณ (ครับ).

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “แนวคิด/ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ และการคิดเพื่อรู้เท่าทันสื่อ”

เวลา 13.30 – 16.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 3 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

อาจารย์ ปวิษฐา ชนะการณ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะวิทยาการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

อาจารย์ สุวนาท ทองสองยอด

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะวิทยาการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุเชิง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

อาจารย์ ปวิษฐา ชนะการณ กล่าวว่า ปัจจุบันทุกคนเสพสื่อในหลายๆ ทาง ทั้ง Facebook, Line, instagram, Twitter, YouTube, ... และใช้เวลาอยู่กับโลกโซเชียลเป็นเวลานานกว่า 8 ชม. สื่อแอปพลิเคชันออนไลน์พวกนี้มีทั้งโทษและประโยชน์ ทุกวันที่เราตื่นเข้ามาเราก็ต้องเจอเนื้อหาจากสื่อ งานวิจัย เด็กและเยาวชนอยู่กับสื่ออย่างน้อย 8 ชม. แต่พวกเราใช้มากกว่าเวลานี้ ใช้มากกว่าเวลาเรียน มากกว่าเวลาที่อยู่กับครอบครัว นั่นก็คือสื่อออนไลน์ที่เข้ามากับเราพร้อมสื่อกับเยาวชน เราใช้ชีวิตกับสื่อมากกว่า 8 ชม. ฉะนั้นเรามาดูว่าการรู้เท่าทันสื่อเกิดขึ้นอย่างไรและจะอย่างไรให้รู้เท่าทัน

ชีวิตเราถูกครอบงำด้วยสื่อคุณจะทำอะไร คุณจะดูหนังเรื่องอะไร จะกินอะไรก็ต้องอยู่กับสื่อ เพลงที่ชอบฟัง แม้แต่ดูว่าตัวเองดูดีไหมก็ต้องดูจากสื่อ สื่อการสอนเป็นสื่อที่ใช้ควบคุมเราตั้งแต่เด็ก และต้องเชื่อฟัง แต่แล้วพวกเราจะเชื่อฟังจริงๆ หรือเปล่า สื่อทั้งหลายก็สร้างมาจากคน บางคนก็ใช้สื่อเผยแพร่ความคิดตัวเอง บางครั้งจากเรื่องเล็กเราก็สามารถสื่อให้ใหญ่ได้ แม้ว่าความจริงจะเล็ก สื่อจะสร้างภาพลักษณ์ให้น่าสนใจ จนบางครั้งลืมเนื้อหาที่จะสื่อถึงจุดเด่นของตัวเอง การสร้างภาพลักษณ์ให้ดี สร้างให้ดูน่าเชื่อถือ จนถึงกลับต้องละเลยความจริง ฟังสื่อ เชื่อสื่อเยอะ บางครั้งอยากให้คุณถามตัวเองว่า

1. ใครเป็นผู้จัดทำสื่อตัวนี้
2. สื่อนี้ถูกนำเสนอด้วยวิธีไหน
3. สื่อนี้จะรับรู้แบบไหนได้บ้าง
4. สื่อนี้นำเสนออะไร และมีอะไรที่ไม่นำเสนอบ้าง
5. สื่อนี้หวังผลอะไร

เยาวชนต้องกลับมาตั้งคำถามกับตัวเองให้มากกว่า สามารถหาคำตอบให้ครบทั้ง 5 ข้อคำถามข้างต้นได้หรือไม่ แล้วค่อยตัดสินใจว่าน่าเชื่อถือแค่ไหน จงบอกกับตัวเองแล้วบอกคนอื่นให้ร่วมกันคิดเอะๆ ในข้อสังเกตนี้ เราต้องมาเปลี่ยนตัวเองจากคนที่รับสื่อธรรมดาเป็นคนรับสื่อแบบรู้เท่าทันสื่อและโดยใช้สื่ออย่างเข้าใจ ทำไมต้องรู้เท่าทันสื่อ? เพราะเราใช้ชีวิตอยู่กับสื่อทุกวัน ข้อมูลข่าวสารพวกนี้มันมุ่งเน้นที่จะขายบริการ การรู้เท่าทันสื่อต้องมีสติปัญญาในการเลือกรับข่าวสาร ปัจจุบันนี้เรามีวิธีเลือกรับข่าวสารพวกนี้ได้ เพราะฉะนั้นคนที่รู้เท่าทันสื่อเลือกเปิดแต่สื่อด้านบวก ไม่เปิดด้านลบ

ปัจจุบันนี้สภาวะบ้านเมืองเราจะพบเห็นได้ว่าสื่อออนไลน์คือการส่งต่อข้อมูลข่าวสารรวดเร็ว วินาทีต่อวินาที ข้อสังเกตคือเมื่อข้อมูลถูกส่งต่อด้วยความรวดเร็วย่อมมีความเป็นไปได้สูงที่จะขาดการตรวจสอบความถูกต้อง เมื่อขาดการตรวจสอบก็มีความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาด และหากเราส่งต่อข้อมูลที่ผิดพลาดนั้นไปอย่างรวดเร็วข้อมูลที่ผิดๆ ก็จะกระจายข้อมูลไปสู่กว้างอย่างรวดเร็ว ยิ่งสมัยนี้เครือข่ายสังคมออนไลน์ต่างเป็นการสร้างตัวตนเสมือนด้วยแอดเคาน์ ที่ไม่สามารถระบุตัวตน หรือกระทั่งการตัดต่อภาพแต่งเติมข้อมูลเข้าไปอย่างง่ายๆ หรือแม้แต่การเอาความจริงกับความคิดเห็นมาผสมรวมกันจนแทบจะแยกกันไม่ออก เราในฐานะผู้ใช้สื่อถ้าเราไม่รู้ทันเราอาจจะถูกใช้เป็นเครื่องมือของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างประเมินค่าไม่ได้ ที่ก่อเกิดมาจากการเข้าใจที่คาดเคลื่อนของเราเอง

อาจารย์ สุวนาท ทองสองยอด กล่าวว่า ในฐานะประชาชนคนหนึ่งที่ใช้สื่อ เราควรทำอย่างไร?

1. ตั้งสติท่ามกลางข้อมูลที่ล้นทะลักเข้ามา สิ่งที่สำคัญที่สุดคือสติ เมื่อใดที่เราตกเป็นทาสของอารมณ์ เราก็จะถูกสื่อชักนำเข้าง่ายๆ จนอาจจะเลยข้อเท็จจริง และเลือกที่จะเชื่อข้อมูลเพียงด้านเดียว

2. ตรวจสอบที่มาเบื้องต้นก่อนที่จะเชื่อข้อมูลใดๆ ควรตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข่าวหลายๆ แห่งว่ามีข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงใด และหาข้อมูลจากต้นตอว่ามีที่มาจากที่ไหน หากเป็นรูปภาพก็ควรมีความชัดเจน ไม่ควรมีการตัดต่อ/แต่งเติมทั้งตัวภาพและข้อความ สิ่งที่น่ามานั้นสามารถนำไปตรวจสอบใน Google ว่าเป็นภาพจริงหรือนำมาเล่าใหม่เพื่อป้องกันการสร้างสถานการณ์ เมื่อคุณเป็นคนหนึ่งที่อยู่ในสถานการณ์นั้นเอง ควรรายงานตามสถานการณ์จริง มีการระบุเวลา สถานที่ที่เหตุการณ์เกิดขึ้น หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่รุนแรง ส่อเสียด หรือกล่าวหากลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หากไม่ทราบข้อเท็จจริงไม่ควรใช้สัญลักษณ์ประกอบอารมณ์หรือใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความกำกวม

3. เคารพสิทธิของผู้อื่น ทุกๆ คนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง แต่ความคิดเห็นนั้นก็ควรไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ภาพบางภาพมีการเปิดเผยใบหน้า เช่น ภาพเยาวชน ภาพเหตุการณ์รุนแรง ภาพผู้เสียชีวิต ซึ่งภาพดังกล่าวอาจถูกนำไปเป็นเครื่องมือของคนบางกลุ่มและยังถือเป็นการละเมิดสิทธิตามกฎหมาย ในบางกรณีคุณมีสิทธิแชร์แต่ไม่มีสิทธิ์ไปทำร้ายใคร แม้จะเป็นพื้นที่ของคุณบนโลกออนไลน์ก็ตาม

4. ส่งต่ออย่างรอบคอบ ตั้งสติ เช็คให้ชัวร์ก่อนที่จะแชร์ข้อมูล เราสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวได้ แต่หากข้อมูลถูกส่งต่อมาเป็นทอดๆ เช่น พี่คนนั้นบอกมา, เขาบอกว่า, แอบอ้างว่า, เป็นคนจากสถานที่

จริงๆ หรือมีข้อมูลยั่วๆ ข้อมูลเหล่านี้ไม่ควรแชร์ เพื่อหยุดความเข้าใจที่คาดเคลื่อนและระมัดระวังผลที่จะตามมาจาก การแชร์ โปรดอย่าแชร์ เพียงเพราะคิดว่าใครๆ ก็แชร์ เพราะข้อมูลบางอย่างที่คาดเคลื่อนหรือผิดพลาดอาจเป็นการเติมเชื้อไฟทำให้สถานการณ์รุนแรงเกินกว่าที่ควรจะเป็น และอาจตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในที่สุด ท่ามกลางความสับสนและความขัดแย้งของสังคม เราจำเป็นต้องมีสติให้มาก เพียงเราหยุดคิดสักนิด ใช้สติคิดไตร่ตรองก่อนที่จะเชื่อข่าวสารใดๆ โดยง่าย และรับผิดชอบผลที่จะตามมาจากการแชร์ข้อมูล รับรู้ข่าวสารให้พอดี รอบด้าน รู้จักใช้สื่ออย่างมีสติ รู้เท่าทันสื่อก็จะเป็นเครื่องมือของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เพียงเท่านี้เราก็มีภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือจากข้อมูลทางโลกออนไลน์อย่างรู้เท่าทันและก้าวผ่านวิกฤตนี้ไปได้

ข่าวปลอมได้ถูกเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การบอกต่อกันแบบปากต่อปาก ใบปลิว เรื่องที่เล่าต่อกันมา เมื่อมาถึงยุคเริ่มมีอินเทอร์เน็ตที่ข่าวปลอมเริ่มมีการแพร่ระบาดทางฟอร์เวิร์ดเมล (Forward Mail) เกิดการส่งต่อกันมากขึ้น และจนมาถึงยุคสื่อสังคมออนไลน์หรือโซเชียลมีเดีย (Social Media) ปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ตในช่วงปีที่ผ่านมา นี้ไม่พ้นเรื่องข่าวปลอม หรือ Fake News ซึ่งข่าวปลอมเกิดจากพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนแปลงไป มีการหันมาเสพข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น จากเดิมที่เคยติดตามข่าวสารจากสำนักข่าวตั้ง เปลี่ยนมาเป็นการอ่านพาดหัวข่าวหรือ อ่านข่าวที่คนรู้จักส่งต่อหรือแชร์มาแทน เมื่อข่าวบนสื่อสังคมออนไลน์ได้รับการยอมรับมากขึ้น บวกกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มักมีแนวโน้มเชื่อในสิ่งที่เราเชื่ออยู่แล้วก็ทำให้ข่าวที่อาจไม่ถูกต้องในข้อเท็จจริง (fact) แต่ถูกใจคนอ่าน ได้รับความนิยมนมากขึ้นตามไปด้วย ปัจจัยเหล่านี้จึงเอื้อให้เกิดสำนักข่าวหน้าใหม่ๆ เป็นจำนวนมาก สำนักข่าวเหล่านี้รู้ว่าผู้อ่านชอบข่าวแบบไหน จึงพยายามประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ข่าวที่คนชอบ

บทเรียนเรื่องสื่อ : สำหรับสถานการณ์ข่าวปลอมบนสื่อออนไลน์ในพื้นที่ จชต. มีอยู่มากมายเช่นกัน โดยพบว่ามีข่าวปลอมตั้งแต่เรื่องทั่วไป เช่น ข่าวเสียดสีล้อเลียน หรือการหลอกให้คลิก ไปจนถึงการสร้างข่าวปลอมเพื่อผลประโยชน์ต่างๆ ส่วนมากมักได้รับการส่งต่อเผยแพร่ไปในวงกว้าง ยกตัวอย่างเช่น ข่าวในเหตุการณ์ที่มีสยิดกรือเซะ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่มีการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับชาวบ้าน เริ่มที่รัฐกับชาวบ้านปะทะกัน มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับออกข่าว แต่มีฉบับหนึ่งที่นำข่าวออกมาแล้วปรากฏว่ามีการตัดต่อภาพการถืออาวุธของชาวบ้านที่มาร่วมประท้วงในวันเกิดเหตุ เป็นต้น โดยข้อมูลส่วนนี้เมื่อเผยแพร่ออกไปย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลที่เสพสื่อเป็นอย่างมาก

เมื่อพฤติกรรมของผู้ใช้ในการเปิดรับข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไป หันมารับข่าวสารจากทางเฟซบุ๊กมากขึ้น มีการเปิดรับและติดตามข่าวสารจากสำนักข่าวที่จากเดิมมีช่องทางการเผยแพร่ทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ มาเป็นสำนักข่าวออนไลน์อีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งถือว่าข่าวจากสำนักข่าวออนไลน์เหล่านี้มีการคัดกรองคุณภาพในระดับหนึ่ง ทำให้สามารถเชื่อถือได้หากพบข่าวที่น่าเสนอจากสำนักข่าวเหล่านี้บนหน้านิวส์ฟีด (News Feed) ของเฟซบุ๊ก นอกจากสำนักข่าวออนไลน์ที่เชื่อถือได้แล้วยังมีเนื้อหาข่าวจากแฟนเพจ (Fanpage) ต่างๆ ที่ตั้ง

ตนเองขึ้นมาเป็นสำนักข่าวออนไลน์เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารบนเฟซบุ๊ก หรือข่าวอื่นๆ ที่เพื่อนในเฟซบุ๊กส่งต่อมา โดยเชื่อมั่นว่าเพื่อนของเราคัดกรองข่าวที่เหมาะสมมาให้แล้ว เมื่อข่าวจากเฟซบุ๊กได้รับการยอมรับมากขึ้น เพิ่มสัดส่วนมากขึ้นจากข่าวทั้งหมดที่เราเสพในแต่ละวัน บวกกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มักมีแนวโน้ม “เชื่อในสิ่งที่เราเชื่ออยู่แล้ว” ก็ทำให้ข่าวที่อาจไม่ถูกต้องในข้อเท็จจริง (fact) แต่ถูกใจคนอ่านได้รับความนิยมมากขึ้นตามไปด้วย ถึงแม้ว่าสื่อสังคมออนไลน์จะมีประโยชน์ในการช่วยให้เราสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายดายและรวดเร็ว ปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นจากการพึ่งพาสื่อสังคมออนไลน์ในการบริโภคข้อมูลข่าวสารมากเกินไปก็คือ การที่คนปักใจเชื่อ ข่าวสารทั่วไป รวมถึงข่าวลือ ข่าวปลอมต่างๆ บนเฟซบุ๊กถูกนำมาเผยแพร่โดยไม่คำนึงว่าข้อมูลนั้นมีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “รู้เท่าทันสื่อด้านนาทกรรมอิสลามกับปัญหา จชต.”

เวลา 20.00 – 22.00 นาฬิกา (ระยะเวลา 2 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

อาจารย์ นิรอมลี เจะและ

วิทยากรด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุเชิง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

อาจารย์ นิรอมลี เจะและ กล่าวว่า สิ่งที่จะสื่อให้น้องๆ เห็นภาพว่า “บ้านเราเกิดอะไรขึ้น?” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึง พ.ศ. 2562 (15 ปีแล้ว) สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เปรียบได้ว่าวันไหนที่มีเหตุการณ์คือวันปกติ และถ้าวันไหนไม่มีเหตุการณ์แสดงว่าวันนั้นไม่เป็นปกติไปแล้ว คนที่เสียชีวิตกับเหตุการณ์ต่างๆ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นหมื่นกว่าคน ก็เท่ากับจำนวนคนเกือบ 2 หมู่บ้าน ผู้คนบาดเจ็บ ตลอดระยะเวลา 15 ปีสองหมื่นกว่าคนก็เท่ากับ 1 อำเภอเล็กๆ เมื่อปี พ.ศ. 2547 พี่น้องไทยพุทธอาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 300,000 กว่าคน แต่วันนี้เหลือประมาณแค่ 100,000 กว่าคน ถ้าเรามีโอกาสได้ลงพื้นที่ไปตามหมู่บ้าน เราจะพบเจอหมู่บ้านร้าง ไม่มีคน ไร่สวนก็ร้าง จนกระทั่งวัดก็ร้าง ทำให้เป็นที่พักของพี่น้องทหาร เป็นที่พักของหน่วยกำลังในพื้นที่ และนี่คือสิ่งที่ผมอยากจะสื่อให้กับน้องในวันนี้ ได้ทราบอีกมุมมองหนึ่ง

สถานการณ์ความรุนแรงมันเกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และพวกเขาขับเคลื่อนด้วยกัน 3 อย่าง พวกเขาทำด้วยจิตอาสา พวกเขาฝึกหนักกว่าเจ้าหน้าที่กองทัพอีก เวลาปีนต้นมะพร้าวเขาสามารถปีนได้เร็วมาก มีความแข็งแรงและแข็งแกร่งมาก และสามารถลงจากต้นมะพร้าวโดยการเอาหัวลงก่อน บ่งบอกว่าพวกเขานั้นแข็งแรงมาก เวลาวิดพื้นสามารถวิดพื้นโดยใช้ปลายนิ้วและสามารถใช้แค่นิ้วเดียวก็ได้ นี่คือความแข็งแรงของพวกเขา ซึ่งเขาเหล่านั้นไม่ได้ทำเพื่อเงิน แต่มี 3 อย่างที่เป็นเหตุจูงใจให้พวกเขาทำก็คือ

1) เรื่องประวัติศาสตร์กองทัพที่มาตีปาตานี แต่ก็คือกองทัพจากกลันตัน ซึ่งกลันตันก็เป็นชาวมลายูเหมือนกับปาตานี กลันตันยกกองทัพมาตีปาตานี ปาตานีอยู่ภายใต้การดูแลของกษัตริย์รายากูนิง ซึ่งกษัตริย์ปาตานีคนแรกที่รับเข้าศาสนาอิสลามจนถึงรายากูนิงมีทั้งหมด 9 องค์ ซึ่งองค์สุดท้ายคือรายากูนิง ที่ถูกกองทัพกลันตันมาตีจนล่มสลาย สุสานของท่านอยู่ที่กลันตัน ประเทศมาเลเซีย เมื่อปาตานีแตกรายากูนิงก็อพยพหนีไปบ้านสามิพียะโฮ ซึ่งปัจจุบันติดกับชายแดนสิงคโปร์ แต่ระหว่างการเดินทางรายากูนิงได้ป่วยทำให้เสียชีวิตลง ส่วนกษัตริย์อีก 8 องค์ สุสานอยู่ที่ปาตานี 7 องค์ บางกอก 1 องค์ และมีษยิดกรือเซะ กษัตริย์องค์ที่ 2 เป็นคน

สร้างไว้ และกษัตริย์กลับต้นมาตีปาดานีสำเร็จแล้วก็มีกษัตริย์มาปกครองทั้งหมด 12 องค์ และสมัยองค์ที่ 12 ฤๅรัฐสยามนำกองทัพเข้ามาโจมตี แล้วกษัตริย์องค์ที่ 12 พ่ายแพ้และนี่คือแรงจูงใจข้อหนึ่งของพวกเขาที่ต้องการเอาปาดานีกลับคืนมาเป็นของเขาให้ได้ และจำเป็นต้องเอาคืนไหม? เขามักใช้เหตุผลในการตอบว่า “บรรพบุรุษถูกร้อยหวาย” ซึ่งความจริงคือคนที่ถูกจับไปเป็นเชลยที่กรุงเทพฯ เขาได้เดินทางไปกับเรือ ปรากฏว่ามีบางคนที่ดี้อัน พยายามจะหลบหนี บางคนเหล่านั้นเลยโดนร้อยหวาย ไม่ใช่ทุกคนที่โดน และในสมัยนั้น การร้อยหวายเป็นเรื่องปกติ เพราะในสมัยนั้นยังไม่มีโซ่เลยต้องร้อยหวาย ดังนั้นเราจะไปแก้แค้นไปโกรธเรื่องในอดีตไม่ได้ เพราะมันผ่านไปแล้ว เราเป็นลูกหลานไม่จำเป็นต้องไปรับผิดชอบบรรพบุรุษ เพราะทุกอย่างมันได้ผ่านไปแล้ว ศาสนาอิสลามไม่ได้สอนให้รุ่นลูกรุ่นหลานต้องมาเอาคืนกันแทนบรรพบุรุษ อย่างเช่นการที่ใครถูกยิงเราไม่ต้องคิดที่จะไปแก้แค้นเขา ปล่อยให้มันเป็นหน้าที่ของตำรวจในการตรวจสอบแล้วไปลงโทษคนที่กระทำความผิด

2) ประเด็นเรื่องเชื้อชาติ เราคือมลายู พวกเขาพยายามแยกมลายูกับซีแยะ (ไทยพุทธ) ออกจากกัน ปลุกฝังให้เกลียดชังซีแยะ คนที่อยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เขาก็คือมลายู แต่เป็นมลายูที่นับถือศาสนาพุทธ แต่ซีแยะเป็นชาติพันธุ์ที่มาจากฝั่งบน ซึ่งทั้งหมดในอดีตมันคือมลายูเหมือนกัน แต่แก่นับถือศาสนาที่ไม่เหมือนกัน อิสลามสอนในความหลากหลายให้สามารถอยู่ร่วมกัน ห้ามทะเลาะกัน โอ้มนุษย์ทั้งหลายเราสร้างเจ้าทั้งผู้หญิงและผู้ชายมาจากดิน และแบ่งพวกเจ้าเป็นหลายกลุ่ม หลายภาษา หลายศาสนา แต่สร้างทั้งหมดขึ้นมาเพื่อให้ศึกษาที่จะอยู่ร่วมกัน นี่คือเป้าหมายที่อัลลอฮ์สร้างขึ้น เพื่อความหลากหลาย อัลลอฮ์สร้างให้เหมือนกัน ถึงจะอยู่ในประเทศไหนภาษาร้องก็เหมือนกัน แต่อัลลอฮ์สร้างมนุษย์ที่แตกต่างกัน ใช้ภาษาที่แตกต่างกัน จุดประสงค์เพื่อศึกษากัน อัลลอฮ์สร้างให้พวกมนุษย์มีภาษาแตกต่างกัน สีมิวแตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างเรากับคนต่างศาสนิกต้องอยู่ร่วมกัน ไม่ใช่ทะเลาะกับเขา

3) การทำสงคราม (ญิฮาด) คนเสียชีวิตที่ปะทะกับเจ้าหน้าที่เขาจะไปทีกูโบร์ แล้วเรียกคนกลุ่มนี้ว่า “ชาฮีด” คือผู้ที่เสียชีวิตจากการสละชีพเพื่อศาสนา ซึ่งเขาคิดว่าการต่อสู้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มันคือการทำสงครามญิฮาด (ญิฮาดคือการต่อสู้เพื่อศาสนา) ซึ่งการญิฮาดมีหลายประเภท ดังนี้

3.1 การต่อสู้กับอารมณ์กิเลสตัณหา คือการต่อสู้กับตัวเอง เราต้องต่อสู้กับกิเลสให้ได้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ข้อ ประกอบด้วย การต่อสู้ในการศึกษาเรียนรู้, ในเรื่องการปฏิบัติทางศาสนา, การเผยแผ่ความดีงามทางศาสนา และการอดทนในทุกๆ สภาวะ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ไม่อาจจะ เป็นอุปสรรคหรือปัญหาที่จงใจให้อดทน

3.2 การสู้กับชัฏตอน (สิ่งที่ถูกสร้างจากไฟ หรือเรียกอีกอย่างว่าปีศาจ หรือสิ่งที่ไม่ดี) เราถูกสร้างมาจากดิน ส่วนชัฏตอนถูกสร้างมาจากไฟ ชัฏตอนคือผู้ที่ดูแลนรก เราจะต้องไม่ตกหลุมพรางในการหลอกลวงของมัน

3.3 ญิฮาดกับคนต่างศาสนิก ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ข้อ คือ

3.1.1 กาฬโรคที่เป็นฮัรบี (ผู้ที่เป็นศัตรู) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ผู้ที่กีดขวางการปฏิบัติ ศาสนกิจของศาสนาอิสลาม และผู้ที่ทำร้ายมุสลิม รังแกมุสลิม

3.1.2 กาฬโรคที่ไม่เป็นศัตรู คือกาฬโรคที่ไม่ใช่ศัตรูและเป็นผู้ที่ให้สิทธิแก่มุสลิม เข้าใจความ เป็นมุสลิม ให้เกียรติกัน ซึ่งประเทศไทยที่เราอยู่ตอนนี้ก็คือกาฬโรคที่ไม่เป็นศัตรู (ไม่ใช่ฮัรบี) ซึ่งต้องอธิบายต่อไปอีกว่า ดินแดนในอิสลามจะแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ดินแดนดาร์ลุสลาม คือประเทศที่มีผู้นำเป็นมุสลิม และใช้กฎหมายอิสลาม ในการปกครองประเทศ
2. ดินแดนดาร์ลุฮัรบี ประเทศที่มีผู้นำที่ไม่ใช่มุสลิม และไม่ใช้กฎหมายอิสลาม ในการปกครองประเทศ
3. ดินแดนดาร์ลุอะห์ดี, ดาร์ลุคัฟ (ดินแดนที่มีสนธิสัญญา) เป็นดินแดนที่มีใน ปัจจุบันของโลกนี้ และในประเทศไทยเรามีสภาอูลามะหรือว่าผู้นำศาสนา สูงสุดคือ ท่านจุฬาราชมนตรี เป็นผู้นำของประเทศ ในโลกนี้ทั้งโลกก็จะมี อยู่สภาพหนึ่ง “สภาอูลามะโลก” ผู้ที่เป็นสมาชิกในสภาอูลามะโลกนั้นก็คือ บรรดาอูลามะที่อยู่ในประเทศมุสลิมทั้งหลาย 40 กว่าประเทศ พวกเขาจะ รวมตัวกันมาทำเป็นสภาพหนึ่ง นั่นก็คือสภาอูลามะโลก วันนี้นั้สภาอูลามะโลก ทิ้งทัศนนะว่า ทุกๆประเทศที่ไม่ใช่ประเทศมุสลิมในโลกวันนี้ คือ “ดาร์ลุอะห์ ดี” นอกจากประเทศหนึ่งประเทศใดที่ประกาศสงครามกับอิสลามอย่าง ชัดเจนกีดขวางการปฏิบัติศาสนกิจของมุสลิมอย่างชัดเจน ไม่ให้ความ ปลอดภัยด้านทรัพย์สินของมุสลิมอย่างชัดเจน เราจึงจะประกาศว่า ประเทศนั้น คือ ดาร์ลุฮัรบี อย่างเช่น ซีเรีย คือ อูลามะจะพิจารณาเองว่า ประเทศไหนเป็นดาร์ลุฮัรบีแต่ถ้าไม่ถึงขั้นทุกคนเป็นดาร์ลุอะห์ดี อย่างเช่น ประเทศไทยที่เราอยู่ในปัจจุบัน ดินแดนดาร์ลุอะห์ดีหรือดินแดนที่มี สนธิสัญญา ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องทำสงครามในดินแดนเหล่านั้น

ขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีหลายฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายปฏิบัติการ และ ฝ่ายที่มาจากพรรคการเมือง ซึ่งผู้นำพรรคการเมืองได้ไปทำสัญญา MOU กับขบวนการ BRN ที่มาเลเซีย และ ส่งตัวแทน BRN ลงมาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรากำลังติดตามดูพรรคนี้ว่าจะชนะการเลือกตั้งที่จะ มาถึงในวันที่ 24 มีนาคมนี้หรือไม่ เพราะทุกคนที่เป็นสมาชิกพรรคคนเหล่านี้ได้รับการอนุมัติเห็นด้วยและ เห็นชอบกับ BRN มาเลเซียหมดเลย และมีฝ่ายสื่อคอยสร้างสื่อให้สังคมเข้าใจแบบผิดๆ อย่างเช่น “เหตุการณ์สงบงบไม่มา” นี้ก็คือวาทกรรมหนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นมานั่นเอง เช่น ยาเสพติดในสังคม 3 จังหวัด

ชายแดนภาคใต้มีจำนวนเยอะขึ้น ซึ่งด่านตำรวจก็มีเยอะ ประชาชนธรรมดาจะขึ้นมาได้อย่างไร ต้องเป็น ขบวนการของเจ้าหน้าที่ทำให้ประชาชนนั้นเชื่อ และอีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ “เป็นไปได้หรือ...ขบวนการที่จะยิง โตะอิหม่าม ทั้งๆ ที่เป็นมุสลิมด้วยกัน จะฆ่ากันได้อย่างไร” เขาทำสื่อเก่ง ทำให้ประชาชนเชื่อ แต่รับรองได้ อย่างหนึ่งว่าผู้ที่ก่อเหตุขึ้นไม่ใช่เจ้าหน้าที่อย่างแน่นอน เพราะทุกครั้งที่มีเหตุเกิดขึ้น เราจะสามารถพิสูจน์ได้ ว่าใครเป็นคนก่อ แต่ถ้าหากน้องๆมีข้อมูล มีหลักฐานว่าเจ้าหน้าที่เป็นคนก่อก็สามารถว่ากันไป

สุดท้ายนี้ ผมเชื่อว่าน้องๆ หรือว่าเราทุกคนเคยได้ยิน และประวัติศาสตร์ที่คนเหล่านั้นเล่ามาล้วนแต่ เป็นประวัติศาสตร์เชิงบาดแผลเพื่อสร้างความแค้นให้กับลูกหลานชาวปัตตานีต่อไทยพุทธ ท่านเชื่อไหมคนที่ ไม่เคยฟังประวัติศาสตร์เหล่านี้มาก่อน ท่านเชื่อไหมว่าเด็กที่กำลังนั่งฟังประวัติศาสตร์ หลังจากที่เขาฟัง ประวัติศาสตร์นั้น ออกไปเจอข้างนอกเจอไทยพุทธคนหนึ่ง เป็นคนแก่ๆ คนหนึ่งเดินมาเชื่อไหมว่าเขาสามารถ กระชกคนแก่นั้นจนตายได้ นี่คือการปลุกฝังความแค้นกับไทยพุทธ การเล่าประวัติศาสตร์เขาจะเอา ประวัติศาสตร์ในเชิงบาดแผลว่า บรรพบุรุษของไทยพุทธทำลายบรรพบุรุษของมลายูมุสลิมอย่างไร ทำแบบ ไหน เล่ามาแบบเสริมเพิ่มเติมแต่ง ทำยังไงก็ได้ให้มันรู้สึกโกรธ ฉะนั้นจึงอยากจะให้น้องๆ เข้าใจว่า เมื่อเราได้ ฟังประวัติศาสตร์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือจากสิ่งที่รับรู้มัน ให้เรารู้ว่าประวัติศาสตร์ในพื้นที่แห่งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) **ประวัติศาสตร์ที่แต่งโดยชาวสยาม** มีหลายคนมาก ประวัติศาสตร์ที่แต่งโดยชาวสยามแน่นอนว่า ข้อมูลทั้งหมดก็ล้วนทำให้ตัวเองถูกทั้งนั้น พระเอกเป็นคนแต่ง ผู้ที่ชนะสงคราม

2) **ประวัติศาสตร์ที่ถูกแต่งโดยชาวมลายูในพื้นที่** เซคซอพิยุตดิน เป็นคนแรกที่แต่งประวัติศาสตร์ ปัตตานี และเขียนโดยภายาวิ เพื่อต้องการสื่อให้กับคนในพื้นที่โดยเฉพาะ นี่คือคนแรกที่แต่ง น้องๆเชื่อ ไหมว่า...ถ้าเราเอาหนังสือสองเล่มนี้มาชนกันมันต่างจากฟ้ากับดินนี่คือประวัติศาสตร์ที่สอง ก็ในแง่ลบ ในโน้น ในแง่บวก ประวัติศาสตร์ที่พอจะเป็นธรรมและประวัติศาสตร์ที่เป็นกลางมากที่สุด อยู่ที่สาม

3) **ประวัติศาสตร์ที่เขียนโดยนักธุรกิจพ่อค้านักเดินเรือ** พ่อค้าชาวอินเดียมาทำธุรกิจที่แหลม ปัตตานี เห็นสภาพคนปัตตานีอย่างไรเขาก็แต่งขึ้น พ่อค้าจากเปอเซียพาเครื่องแกงมัสมั่นมาทำธุรกิจที่แหลม ปัตตานีเห็นบรรยากาศในปัตตานีก็คือ เล่าประวัติศาสตร์จากคนเหล่านี้เป็น ประวัติศาสตร์ที่เป็นกลางที่สุด ประวัติศาสตร์จากชาวฮอลันดา ประวัติศาสตร์จากชาวโปรตุเกสที่พวกเขาขึ้นเรือมาทำการค้าขาย ประวัติศาสตร์จากชาวออร์ลา ที่เขาทำค้าขายก่อนที่เขาจะไปประเทศจีนเขาแวะทำธุรกิจค้าขายที่ปัตตานี พา คน/สินค้าก็มีเยอะ ถ้าขายดีก็จะอยู่สองเดือนกว่าที่จะไป ประวัติศาสตร์จากคนเหล่านี้ถือว่า ประวัติศาสตร์ เป็นกลางมากที่สุด

วันที่สอง

-รุ่นที่ 1 เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 10 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 2 เมื่อวันพุธ ที่ 13 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 3 เมื่อวันเสาร์ ที่ 16 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ

“เครื่องมือทางกฎหมายที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกันด้านการเผยแพร่อาชกรรมที่สร้างความขัดแย้ง”

เวลา 09.00 – 12.00 นาฬิกา (ระยะเวลา 3 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

อาจารย์ อิบรอเฮม แวฮามะ

เจ้าหน้าที่นิติกร สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปัตตานี

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุซัยง์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวิศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

อาจารย์ อิบรอเฮม แวฮามะ กล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (แก้ไข พ.ศ. 2560) ในมาตรา 3 ของพระราชบัญญัตินี้ ระบุว่า

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

“ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

“ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิดต้นทางปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลาชนิดของบริการ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า

(1) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

(2) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ให้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ตาม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 6 ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะถ้า นำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 8 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 9 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 10 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบเพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา 12 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10

(1) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

(2) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตาม (2) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 12 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 หรือมาตรา 11 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาทเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๐ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท และถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 13 ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำมาตรา 13 ขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา 13 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา 12 วรรคสองหรือวรรค 4 หรือมาตรา 12/1

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นไปด้วย ก็เฉพาะเมื่อตนได้หรืออาจสังเกตเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้นผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้น 13 โดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา 12 วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา 12/1 ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นไปด้วย (ใหม่) ในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และตามวรรคสามหรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระหนเดียว

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้เหมือนเดิม

นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4) เหมือนเดิม

เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตนต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

มาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริต อันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิดความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

มาตรา 16/1 ในคดีความผิดตามมาตรา 14 หรือมาตรา 16 ซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(1) ให้ทำลายข้อมูลที่มีภาพตามมาตราดังกล่าว

(2) ให้โฆษณาหรือเผยแพร่คำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสื่อที่ใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นใด ตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณาหรือเผยแพร่

(3) ให้ดำเนินการอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อบรรเทาเป็นอำนาจของศาลความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดนั้น

มาตรา 16/2 ผู้ใดรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ในความครอบครองของตนเป็นข้อมูลที่ศาลสั่งให้ทำลายตามมาตรา 16/1 ผู้นั้นต้องทำลายข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 หรือมาตรา 16 แล้วแต่ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกพระราชอาณาจักรและ

(1) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษหรือ

(2) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษจะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักรกรณี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กำเนิดชาติพันธุ์มลายู”

เวลา 13.30 – 16.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 3 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

ดร.ปรีดี มະนีวัน

นักวิชาการด้านวัฒนธรรมชำนาญการ ประจำสำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ อุซิง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

ดร.ปรีดี มະนีวัน กล่าวว่า สื่อนั้นต้องประกอบด้วย 3 อย่าง คือ 1) คือผู้ส่งสาร 2) คือสาร สารที่โกหกกับสารที่เป็นจริง ซึ่งสารจะไปได้นั้นจะต้องอาศัยสื่อ สื่อเริ่มตั้งแต่การพูดคุย การตอบ การใช้สื่อที่ตัวเรามี ดังนั้นคนที่ควบคุมสื่อได้คนนั้นจะได้เปรียบ วันนี้คนที่คุมสื่อตั้งแต่ 200 ปี จนถึงวันนี้ ก็คือมหาอำนาจอังกฤษและอเมริกา ฉะนั้นอยู่ที่เขาจะทำลายใครหรือจะยกย่องใคร แล้วก็ 3) คือผู้รับสารหรือผู้บริโภค ฉะนั้นผู้บริโภคก็คือผู้บริโภคตามที่สารได้นำเสนอ วันนี้เองจึงเป็นประเด็นของความขัดแย้ง มีการเกลียดชังกัน เพราะอาศัยสื่อเป็นตัวกลาง วันนี้โรคภัยยิ่งใหญ่กว่าโรคมะเร็งก็คือโรคกลัวอิสลาม เจออิสลามแล้วน่ากลัว ความสามารถในการสร้างสื่อให้เกิดการเกลียดกลัวต่อคนมุสลิม โรคนี้เมื่อเห็นคนใส่โลงก็เกิดความระแวง เห็นคนมีหนวดมีเคราก็ระแวง เพราะเขาเกิดความกลัว ถ้าใส่กางเกงขาด ใส่ยังงี้ก็ไม่ค่อยระแวง พอใส่หมวกกาปิเยาะก็เริ่มระแวง ถ้าเป็นป้อมยามจะให้รถจอดก่อนแล้วตรวจค้น แต่ถ้าเป็นคนติดยาเสพติดผ่านได้ ไม่เป็นไร เพราะไม่ได้ระแวง ฉะนั้นสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ เราจะต้องเป็นผู้นำเสนอข้อเท็จจริงให้ได้ เพื่อให้เราได้รักกัน อย่าระแวงกัน อย่าเหมารวม เพราะมันจะกระทบต่อการอยู่ร่วมกัน อย่าไปเหมารวมว่าไม่ดีทั้งหมด เราต้องแยกคนดีกับคนไม่ดี ดังคำสอนที่ว่าเมื่อความจริงปรากฏความเท็จก็จะมลาย เพราะหน้าที่ของเราคือคุณงามความดี ความเท็จก็จะไปด้วยตัวมัน เอน้ำดีไล่ น้ำเสีย ถ้าเราอยู่กับน้ำเสียน้ำเสียก็ยังเหม็น เราต้องสร้างน้ำดีไม่สนใจน้ำเสีย เอน้ำดีเทเข้าไปมากๆ กลิ่นน้ำเสียก็จะหายไป

เพราะฉะนั้นเด็กรุ่นใหม่อย่างพวกเราจะต้องอยู่กับความเป็นจริง ไปศึกษาเรียนรู้ให้มาก อย่าเชื่อในสิ่งที่สาวา เชื่อได้ว่า เพราะสิ่งที่เป็นเรื่องสาวาหรือเชื่อได้ว่ามันอันตรายยิ่ง ซึ่งจะมีทฤษฎีสาวา/ เชื่อได้ว่า ถ้าเราเชื่อว่านายเขียวเป็นคนคริสต์ ทั้งๆ ที่นายเขียวไม่ได้เป็นคนคริสต์ แต่เราก็เชื่อจากเขา เราเชื่อว่าคนนี้เป็นผู้ก่อการร้ายเป็นแนวร่วมเราไปจับ สุดท้ายเขาอาจจะไม่ได้เป็นแนวร่วมจริง ดังนั้นทฤษฎีนี้ที่จะเอามาใช้ เราจะต้องเอาความจริงมานำเสนอ สิ่งทีสาวาแล้วนำข้อมูลไปขึ้นศาล ศาลไม่เอา ผู้พิพากษาไม่ตัดสินในเรื่องที่สาวา ซึ่งนี่ก็คือเรื่องที่จะคุยกันในวันนี้

วันนี้เรายู่กับสิ่งแวดล้อมที่โกหก ความโศคร้ายที่เกิดมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่โกหก สิ่งแวดล้อมที่ใส่ร้ายป้ายสี เราอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่โกหกใส่ร้ายป้ายสีที่มีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอันตรายมาก สิ่งแวดล้อมที่อากาศเป็นพิษ ฝุ่นละอองที่มีในกรุงเทพฯ อาจารย์คิดว่ามันไม่ค่อยร้ายแรงเท่าเรื่องนี้เลย เราต้องการได้มาซึ่งสิ่งแวดล้อมที่โกหกและมันก็ป้องกันยาก เราศึกษาประวัติศาสตร์ปรากฏว่าผู้ที่สร้างภัยร้ายในโลกนี้เป็นใครกันแน่ เราเริ่มตั้งแต่การล่าอาณานิคม ตั้งแต่มีการปฏิวัติจากสังคมเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม สังคมโรงงาน เมื่อปฏิวัติเสร็จจำเป็นที่จะต้องหาวัตถุดิบ แรงงาน เพื่อเอาทั้งหมดนี้กลับไปประเทศของตน เพราะฉะนั้นในยุโรปก็มีหลายประเทศที่ปฏิวัติจากสังคมเกษตรกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศฝรั่งเศส ประเทศสเปน ประเทศอิตาลี ประเทศโปรตุเกส ประเทศสหรัฐ เพราะฉะนั้นวิธีการคือต้องออกไปล่าอาณานิคม ซึ่งการล่าอาณานิคมหรือการยึดประเทศนั้นไป แล้วก็ขนย้ายทรัพยากร ขนย้ายแรงงานเข้าสู่ประเทศตน นั่นคือลัทธิการล่าอาณานิคมในสมัยก่อน ซึ่งการล่าอาณานิคมนั้นจะแบ่งเป็น 2 แบบ คือ แบบที่จะต้องล่ามนุษย์ กับแบบที่ไม่ต้องล่ามนุษย์ ซึ่งการล่ามนุษย์จะมุ่งเน้นไปที่แอฟริกาใต้เพื่อที่จะเอาไนโตรเจนทั้งหลายมาจับแล้วขึ้นเรือเพื่อเอาไปขายให้แก่ประเทศในยุโรป ดังนั้นไนโตรเจนไหนที่กลับใจเป็นศัตรู เป็นกระเทยก็จะฆ่าทิ้งแล้วโยนในทะเล คนที่ไม่สบายหรืออ่อนแอก็ฆ่าทิ้ง และปรากฏว่ามนุษย์ที่โดนฆ่าทั้งหมดตายเป็นล้านล้าน ถูกทิ้งในน้ำทะเล ฉะนั้นผู้ที่แข็งแกร่งก็ถูกนำไปขายให้แก่ประเทศนั้นประเทศนี้ จึงทำให้พวกไนโตรเจนมีเยอะในยุโรป

วันนี้ไนโตรเจนเป็นนักบอลบ้าง เป็นนักกีฬาบ้าง ก็มาจากสภาพที่ถูกล่าอาณานิคมในยุคศตวรรษที่ 15 ส่วนทางเอเชียเป็นลักษณะของการล่าวัตถุดิบ ไม่ได้ล่าอาณานิคม ฉะนั้นอังกฤษจึงไปล่ามาเลเซีย ยึดมาเลเซีย ปกครองมาเลเซียมา 300 ปี ฮอลันดาเป็นยึดอินโดนีเซีย สเปนยึดฟิลิปปินส์ อังกฤษยึดพม่า ฝรั่งเศสยึดเวียดนาม ประเทศไทยไม่ได้ถูกยึดเพราะเก่งในเรื่องต่อแหล่ เมื่อได้เข้าประเทศเหล่านี้เขาก็ขนย้ายเสบียงเข้าสู่ประเทศตนเอง ตอนที่อังกฤษจะคืนอำนาจให้แก่มาเลเซียนั้นก็มีการทำสัญญาเรื่องของพลังงาน ว่าพลังงานในมาเลเซียมีพวกน้ำมัน พวกแก๊ส อย่างน้อยทำสัญญา 50 ปี ตึกปิโตรสก็กลายเป็นของอังกฤษอยู่ดี ถึงแม้ชื่อเป็นมาเลเซียก็ตาม ซึ่ง 20-30% จะให้เจ้าของประเทศ ส่วน 70% ก็ได้อังกฤษอยู่จนถึงทุกวันนี้ เพราะฉะนั้นฝรั่งเศสเมื่อไปล่าอาหรับก็จะทำสัญญาเช่นกัน ปรากฏว่าในอาหรับช่วงนั้นผู้ที่มีอำนาจคือพวกมุสตาดียะที่มาจากตุรกี ตุรกียึดอาหรับทั้งหมดแต่ไม่ได้ปกครองด้วยการยึดน้ำมันหรือน้ำ ซึ่งไม่ใช่การล่าอาณานิคม แต่เป็นการปกครองโดยไม่ต้องการให้คนอาหรับต้องไม่ตกเป็นทาสของยุโรป ฉะนั้นมุสลิมจึงเกิดความเข้มแข็งในโลก อีกด้านหนึ่งเมื่ออังกฤษและฝรั่งเศสรู้ว่าอาหรับมีน้ำมันจะทำอย่างไรถ้าจะให้ฝรั่งเศสและอังกฤษได้ยึดอาหรับ เลยไปหาพวกผู้นำกระบวนการทั้งหลายในโลก ไปหาซาอุดีอาระเบีย ไปหาคูเวต ไปหาซีเรีย ไปหาประเทศหลายประเทศเพื่อต้องการถามว่าคุณต้องการที่จะปกครองตนเองไหม ถ้าต้องการปกครองตนเองเรามาร่วมมือกันกับอังกฤษและฝรั่งเศส เราโค่นอำนาจของมุสตาดียะ แล้วเราก็ได้เป็นกษัตริย์ สำหรับคนอาหรับความยิ่งใหญ่ของความเป็นกษัตริย์ก็คือมีเมียที่สวยงาม มีรถที่สง่างาม มีบ้าน ต้องการแค่นั้น ส่วนทรัพย์ในดินอาหรับไม่ค่อยเข้าใจ

เพราะไม่รู้เรื่อง แต่ฝรั่งเศสและอังกฤษเห็นแล้วว่าน้ำมัน หลังจากนั้นก็รวมตัวกันโค้นล้มมุสตาติเย ซึ่งมุสตาติเยปกครองอาหรับ 800 ปี สุดท้ายก็ล่มสลาย

หลังจากนั้นอาหรับก็ถูกแบ่งการปกครองเหมือนปัตตานีที่แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หัวเมือง อาหรับจึงถูกแตกเป็นย่อยๆ ฉะนั้นอาหรับจึงสร้างความเป็นปึกแผ่นไม่ได้แล้ว เพราะมันถูกสลาย ซึ่งอังกฤษก็บอกว่าอาหรับเป็นผู้ที่แพ้สงครามตามกฎหมาย เพราะเมื่อก่อนอาหรับอยู่ภายใต้มุสตาติเย เมื่อมุสตาติเยล่มสลายอาหรับก็ต้องล่มสลายเหมือนแพ้สงคราม ฉะนั้นอาหรับก็ต้องอยู่ภายใต้อังกฤษและฝรั่งเศส ในจุดทำสัญญาน้ำมันขึ้นมาทำสัญญา 50 ปี ว่าน้ำมันที่อยู่ทั้งอาหรับต้องตกเป็นของอังกฤษและฝรั่งเศส ส่วนคนอาหรับได้เปลี่ยนให้ “มาและ” เป็นนายก อาหรับได้ปกครองตนเอง เพราะอะไรถึงโลกอาหรับจึงยอมเปลี่ยนหรือยอมฝรั่งเศสจนถึงทุกวันนี้? เพราะมันมีพันธะสัญญา พอมาถึงอิรักสัญญากำลังจะหมด อังกฤษ สหรัฐจะขอต่อสัญญากับอิรัก แต่สหรัฐไม่ยอมต่อสัญญาหลังจากร่วมบริหารจัดการด้วยประเทศอิรักเอง โดยไม่ต้องการให้ต่างชาติเข้ามามีผลประโยชน์ในแผ่นดินของอิรัก สุดท้ายอังกฤษ ฝรั่งเศส อเมริกาจึงใช้สื่อเผยแพร่ว่าอาหรับและอิรักมีอาวุธ มีนิวเคลียร์ ซึ่งมันเป็นสิ่งที่อันตรายต่อโลกมาก เราจึงต้องร่วมมือกันกำจัด “ซัดดัม ฮุสเซน” จึงเกิดความร่วมมือกันโจมตีอิรัก สหรัฐเข้ามาในอิรักและก็ต่อสัญญาน้ำมันกับรัฐบาลจนถึงวันนี้ นี่คือประเด็นที่อังกฤษ ฝรั่งเศสใช้มานานแล้ว

เมื่อทฤษฎีนี้นำมาใช้ในสามจังหวัด 3 จังหวัดในชายแดนภาคใต้ก่อนนั้น ได้มีกระบวนการจู่โจม ขบวนการ BRN ขบวนการเหล่านี้ต่อสู้กับรัฐไทยเพื่อเรียกร้องสิทธิทางศาสนาและสิทธิทางสังคม ไม่ได้เรียกร้องในเรื่องของการแยกดินแดน เรียกร้องให้รัฐปฏิบัติให้มีความเป็นธรรมต่อคนในพื้นที่ แต่ขบวนการเหล่านี้ตอนหลังก็เริ่มไม่มีอำนาจ พอตอนหลังอังกฤษได้ไปยึดมาเลเซีย อังกฤษได้มีการสำรวจปรากฏว่าในมาเลเซียมีน้ำมันที่ติดอยู่ในมาเลเซีย เป็นแค่อ่างน้ำมันไม่ใช่บ่อ แล้วบ่ออยู่ที่ไหน? อังกฤษก็เริ่มเข้ามาใน 3 จังหวัด แต่มาในนามของหมอและพยาบาล สร้างโรงพยาบาลให้สายบุรีไว้รักษาพร้อมกับการออกไปสำรวจน้ำมันในสายบุรี ปรากฏว่าเจอน้ำมัน บ่อน้ำมันบารือซุที่บ้านยี่สุ่ยอยู่ในฝั่งไทยตรงกับชายแดนภาคใต้ ฉะนั้นการล่าอาณานิคมในรูปแบบเก่าจึงทำให้ไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องสร้างขบวนการต่อต้านรัฐ ปรากฏว่าขบวนการในพื้นที่ก็เริ่มทำสัญญากับมหาอำนาจอังกฤษและอเมริกา หากช่วยอังกฤษและอเมริกาขบวนการพวกนี้จะได้ปกครองตนเอง ถูกแยกจากรัฐไทย ปรากฏว่าขบวนการพวกนี้ก็เริ่มทำสัญญา ฉะนั้นขบวนการ BRN ก็มีการลงทุน 2 หมื่นกว่าล้าน และก็มียุโรปหนุนจากอังกฤษและอเมริกา การลงทุนครั้งนั้นเขามีการสัมปทานและปรากฏว่าการสัมปทานของบริษัทอังกฤษและอเมริกาคือบริษัทเซฟรอนและก็มีปิโตรนาสอยู่ในเซฟรอน ซึ่งปิโตรนาสเป็นของอังกฤษ และก็ของ BRN แต่ปรากฏว่าการสัมปทานเซฟรอนมันไม่ได้ แต่มันได้กับบริษัทปิโตรเลียม เลยทำให้อังกฤษไม่พอใจ ฉะนั้นสิ่งที่เขาจะทำต่อไปคือจะต้องต่อสู้ให้เกิดสถานการณ์วุ่นวายเพื่อให้เกิดการแยกเป็นรัฐอิสระขึ้นมา ถ้าเกิดเป็นรัฐอิสระขบวนการพวกนี้ก็จะได้ปกครองและได้ทำสัญญากับอังกฤษเพื่อให้ยกเลิกสัมปทาน นี่คือปัญหาสามจังหวัดซึ่งเป็นปัญหาในเรื่องของประโยชน์ ฉะนั้นการแก้ปัญหาที่เราแก้แบบนี้เป็นปลายเหตุแก้ไม่ได้

การแก้ปัญหาที่นี้จะให้มีความสงบคือ รัฐบาลไทยต้องให้กระทรวงต่างประเทศไปพูดคุยเจรจากับ อังกฤษและสหรัฐอเมริกาในเรื่องสัมปทานและผลประโยชน์ ในข้อแรกทำแค่นี้ทุกอย่างมันก็จะจบ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการพูดคุยเจรจากับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ไม่ใช่พูดคุยเจรจากับ BRN การพูดคุยเจรจาในระดับนี้มันไม่ใช่มีอำนาจในการตัดสินใจแต่เสียเวลา ผู้มีอำนาจตัดสินใจจะต้องเจรจา การฆ่าพระ ฆ่าอิหม่ามคือการพยายามที่จะทำให้เกิดสงครามศาสนา ทำให้กระบวนการสันติภาพโลกก็จะเข้ามาดูแล ซึ่งกระบวนการสันติภาพโลกก็คืออเมริกา เมื่ออเมริกาเข้ามาดูแลทุกอย่างก็อยู่ภายใต้กฎหมายของสหประชาชาติเหมือนกับอิรัก นี่คือการล่าอาณานิคมในรูปแบบใหม่ โดยที่สร้างปัญหาและมาแก้ปัญหาด้วยหลักสิทธิมนุษยชน ฉะนั้นเราก็ควรที่จะต้องยังไม่ควรที่จะเพิกนในสิ่งที่ไม่ใช่เพราะนี่คือความขัดแย้ง

วันนี้ประชากรโลกมีทั้งหมด 7 พันกว่าล้านคน มีความหลากหลายในเรื่องของศรัทธา ความเชื่อ มีความหลากหลายในเรื่องของผิวพรรณ ภาษา มีความหลากหลายในเรื่องของวิถีชีวิต มีความหลากหลายในเรื่องของศิลปะ วัฒนธรรม การจัดการกับความหลากหลายจำเป็นต้องจัดการ ถ้าไม่จัดการเหล่านมนุษย์ทั้งหลายก็จะเกิดความขัดแย้ง ฆ่ากัน แย่งกัน ดังนั้นการจัดการมี 2 ทาง คือ

1) จัดการด้วยศาสนา จะมีการจัดการของพุทธด้วยพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา), จัดการด้วยศีล 5, จัดการด้วยอริยสัจ 4 (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค 8, สัมมาทิฎฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ และ สัมมาสมาธิ) นี่คือการจัดการของพุทธ ส่วนของอิสลามก็ต้องจัดการโดยในซูเราะห์อัลกะห์ฟิรุลได้มีการจัดการที่บอกว่าศาสนาเจ้าคือศาสนาเจ้า ศาสนาเราคือศาสนาเรา คือต่างคนต่างก็มีสิทธิในการนับถือศาสนาของแต่ละศาสนา ฉะนั้นในศาสนาอิสลามจึงจัดการด้วยคัมภีร์ของพระเจ้า นี่คือความหลากหลายของศาสนา

2) ได้มีซูเราะห์หนึ่งที่พระเจ้าได้กล่าวไว้ว่า พระเจ้าได้สร้างเจ้าจากชายหนึ่ง หญิงหนึ่ง คือ อัดัมกับอีฟ เพื่อให้ทุกคนได้มีบรรพบุรุษเดียวกัน นี่คือการสร้างสุขภาพ แล้วทำให้พวกเขาแตกหน่อ แดกเป็นหลากหลาย ชนิดพันธุ์ เป็นอาหรับ ฝรั่งเศส นิโกร พม่า อินเดีย นี่คือการเจตนาของพระเจ้าในซูเราะห์นี้ ทำไมต้องสร้างให้หลากหลาย? โดยสร้างให้หลากหลายก็เพื่อมนุษย์ได้ทำความรู้จักกัน ไม่ใช่ให้มาทะเลาะกัน ได้ทำความรู้จักทำการเรียนรู้สานไมตรีที่ดี ต้องรู้จักพุทธ-มุสลิม ซีแยรู้จักมลายู มลายูรู้จักซีแย เราก็จะอยู่อย่างสันติ ต่างรู้เขารู้เรา แต่อย่าเหินห่างกับต่างชาติพันธุ์ โดยพระเจ้าได้สั่งว่า ห้ามไม่ได้ห้ามพวกเขาซึ่งเราสามารถปรึกษากับคนต่างศาสนิกได้ เวลาคนพุทธเสียชีวิต เราสามารถนำเงินไปบริจาคคนพุทธได้ ฉะนั้นถ้าเราศรัทธาต่อมุฮัมมัดเราเห็นศพของคนต่างศาสนิกผ่าน ถ้าเราขับรถเราควรจอดให้เกียรติ ถ้าเราเดินเราควรหยุดนิ่งให้เกียรติ เท่านั้นปัญหาก็จะไม่มีปัญหา จะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน และอัลลอฮ์บอกว่าตราบใดที่เป็นคนต่างศาสนิกเราทำดีกับเขาได้ แต่ถ้าเขาต่อต้านศาสนาอิสลามเราจะทำดีกับเขาไม่ได้

เราสามารถเห็นได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น พม่าที่ต่อต้านมุสลิม เผาหมัสยิด และไม่ให้มุสลิมโรฮิงญา อยู่ในแผ่นดินของมัน จึงทำให้ต้องหนีโดยไม่รู้เป้าหมายว่าจะไปที่ไหน แต่ถ้ากับรัฐบาลไทยเราสามารถทำได้

แล้วประเทศไทยเจริญหนุนเสริมทุกอย่าง เช่น จะไปเมกะ รัฐให้ทุน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความนิยมที่มุสลิมไม่ได้เผยแพร่ ซึ่งอาจารย์ได้ทำวิจัย 3 ประวัติศาสตร์ที่มนุษย์จะต้องเรียนรู้ ได้แก่

1) ประวัติศาสตร์โลก คือ การล่าอาณานิคม สงครามโลกครั้งที่ 1-2 ประวัติศาสตร์โลกจะมองถึงผลประโยชน์ ซึ่งคือจุดมุ่งเน้นของประวัติศาสตร์โลก

2) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จะทำให้ชาติพันธุ์กับชาติพันธุ์เกิดความขัดแย้งกัน เช่น ประวัติศาสตร์พม่า ซึ่งใครเรียนประวัติศาสตร์พม่าก็จะเกลียดพม่า ใครเรียนประวัติศาสตร์สยามก็จะเกลียดมลายู ใครเรียนประวัติศาสตร์ลาวก็เกลียดเขมร ใครเรียนประวัติศาสตร์มลายูปาดานี้ก็จะเกลียดสยาม ซึ่งจะขัดแย้งตลอด เพราะประวัติศาสตร์มันสอนให้เกิดการรักชาติพันธุ์เดียวกัน แต่สร้างให้เกิดการเสียดชังระหว่างชาติพันธุ์ที่ประเสริฐที่สุดคือชาติพันธุ์ของตัวเอง

3) ประวัติศาสตร์ของศาสนา เป็นประวัติศาสตร์ที่รักเพื่อนมนุษย์ทุกคน ไม่มีความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ มนุษย์ทุกคนเป็นลูกหลานของอดัม มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับความเมตตา มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับความเป็นธรรม ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดจะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งประวัติศาสตร์ของศาสนาจะเน้นในเรื่องของสันติภาพ

วันนี้อาจารย์จะเริ่มที่ประวัติศาสตร์ที่ 3 เพราะมันจะตอบโจทย์ของพวกเรามากที่สุด จากการได้ศึกษาคัมภีร์ต่างๆ ปรากฏว่าความหลากหลายของมนุษย์มันไม่ได้เกิดบนโลก ในคัมภีร์ได้กล่าวอย่างนั้น ความหลากหลายนั้นมันเกิดในสวรรค์แล้ว ดังนั้นประวัติศาสตร์นี้จะปฏิเสธ 2 สิ่ง คือ สิ่งแรกที่ปฏิเสธคือมนุษย์มาจากลิง แล้วปฏิเสธว่ามนุษย์เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ถ้าเราเอาทั้ง 2 สิ่งออกจากความคิดเรา เราก็จะเจอสังขรณ์ของความจริง ซึ่งในคัมภีร์ได้กล่าวว่า สวรรค์นั้นจะมี 3 ชาติพันธุ์ ชาติพันธุ์ที่ถูกตั้งแรกๆ คือ ชาติพันธุ์ที่ถูกสร้างด้วยธาตุไฟ ชาติพันธุ์ที่สองคือชาติพันธุ์ที่ถูกสร้างด้วยแสง ที่เป็นเทวาลัย สุวรรณทูตทูตสวรรค์ จากนั้นพระเจ้าได้เอาดินมาสร้างชาติพันธุ์ที่สาม เราให้ชื่อว่าอดัม นั่นก็เป็นมนุษย์ จากนั้นก็สร้างมนุษย์ผู้หญิงขึ้นมาคืออีฟหรือฮาวา ซึ่งคัมภีร์ต่างๆ จะเขียนเหมือนกันหมด

เมื่อพระเจ้าสร้างตัวละครเสร็จ ในโลกนี้ยังไม่มียุคมนุษย์สักคน พระเจ้าจะทดสอบว่ามนุษย์จะศรัทธาในตัวเองอย่างไร ก่อนเมื่อจะส่งอดัมไปนั้น พระเจ้าได้เตรียมความพร้อมของโลก ความพร้อมเริ่มตั้งแต่วันอาทิตย์เคลียร์พื้นดิน วันจันทร์ได้ส่งต้นไม้ลงมา ส่งผลไม้ วันอังคารส่งสิ่งต้องห้ามเพื่อการทดสอบว่ามนุษย์มีสังขรณ์หรือไม่ วันพุธจะส่งสิ่งที่รับประทานได้ วันพฤหัสบดีได้ส่งบรรดาสัตว์ทั้งหลาย วันศุกร์ประมาณบ่ายก่อนพระอาทิตย์ตกได้ส่งอดัมลงมา โดยที่จะส่งผู้ก่อการร้ายลงมา ก่อน ลงตรงกับประเทศอิรัก จากนั้นก็ได้ส่งอดัมลงตรงประเทศอินเดีย และได้ส่งฮาวาที่ประเทศโคลัมเบีย โดยการสร้างฮาวาและอดัมนี้ก็เพื่อที่จะกระจายประชากรโลก โดยอดัมจะเจอกับฮาวาโดยจะมีลูกคู่แรกคือลูกแฝด ดังนั้นพวกเรามีทางประวัติศาสตร์เป็นพี่น้องกันเราจึงต้องรักกัน จากนั้นมนุษย์ก็จะต้องมีผู้นำ ซึ่งส่งผู้นำคนแรกลงมาคือ อดัม คนที่สองคือ เอโน คนที่สามคือ โนอา

โดยรวมทั้งหมดมี 25 คน ซึ่งเป็นผู้นำสันติภาพ ที่จะมีศัตรูเยอะเพราะเดินทางหมู่บ้านแห่งสวรรค์ ฉะนั้นการ
ทำคืออย่าคิดว่าจะไม่มีศัตรู จะมีศัตรูมากกว่าคนที่ทำชั่ว

ชาติพันธุ์ที่จะตอบโจทก์ความหลากหลายคือชาติพันธุ์ที่อยู่ในสมัยปาปิโยะหรือโนอา ในสมัยนั้นเกิดที่
เมืองปาปิโยะ มีชาติพันธุ์ที่ชื่อว่าชาติพันธุ์ซุนา ชาติพันธุ์ซุนาอุปโลกน์ตัวเองว่าเป็นพระเจ้า ทุกคนจะต้องกราบ
ไหว้เพราะข้าคือพระเจ้า “ข้าสามารถที่จะให้ชีวิตเจ้าและเอาชีวิตเจ้า ถ้าไม่เชื่อเอาคน 2 คนมา เอาคนนี้ไปฆ่า
ให้ตาย แล้วปล่อยอีกคนไว้ เห็นไหม! ข้าให้ชีวิตคนได้ ข้าก็ทำร้ายชีวิตคนได้เหมือนกัน จะกราบฆ่าอะ” และแล้ว
จึงเกิดชายคนหนึ่งคือโนอาออกมาต่อต้านพระเจ้าคนนั้นว่าไม่ใช่พระเจ้า เขาหัวเราะโนอาว่าสติปัญญาเพื่อน
พระเจ้าของเจ้าอยู่ที่ไหน? มองก็ไม่เห็น สัมผัสก็ไม่ได้ พระเจ้าที่แท้จริงต้องมองเห็นเช่นข้าสิ เพราะฉะนั้น
ภรรยาของโนอาเองก็ยิ่งเชื่อว่าสามีของตัวเองสติไม่ดี สุดท้ายเมื่อ 950 ปีในการเผยแพร่สวรรค์ อัลลอฮ์ได้สั่ง
ให้โนอาสร้างเรือและเอาคนที่เชื่อโนอาขึ้นเรือ ทั้งที่สัตว์จำนวนหนึ่ง เมื่อมนุษย์และสัตว์ขึ้นเรือ อัลลอฮ์ได้สั่งน้ำ
จากพายุฟ้าและน้ำใต้ดินขึ้นมากลายเป็นท่วมโลก 40 วัน น้ำท่วมโลกมนุษย์ที่ไม่ขึ้นเรือเสียชีวิตหมด ทั้งโลก
เหลือมนุษย์ที่อยู่บนเรือ ดังนั้นพวกเราวันนี้ไม่ว่าจะเป็นพุทธ เป็นคริสต์ เป็นฮินดู-พราหมณ์ บรรพบุรุษของเรา
ต่างขึ้นเรือมาด้วยกัน ทุกคนในห้องมาจากเรือโนอาเหมือนกัน แล้วทำไมวันนี้เราต้องมาขัดแย้งกัน? เอา
ผลประโยชน์มากกว่าการเป็นมิตรภาพของความเป็นมนุษย์ด้วยกันนั้นหรือ

หลังจากนั้นก็ไม่มีอะไรทาน ใครมีอะไรก็ใส่ลงไปในกระตะเดียวกันที่เรียกว่า “ซุร่อ” ซึ่งซุร่อแปลว่า
ผสมในภาษาอาหรับ แต่อาซุร่อแปลว่าการสร้างความยิ่งใหญ่ในเดือนที่ 10 ที่มุสลิมต้องถือศีลอด 2 วัน เราจึง
ใช้เรียกซุร่อเพราะขนมซุร่อเป็นขนมที่หลากหลาย และที่สำคัญเรื่องชาติพันธุ์บนเรือโนอา คนที่เชื่อโนอา 80
คนจึงขึ้นเรือ มีผู้หญิง 40 คน ผู้ชาย 40 คน โดยที่ผู้ชายเป็นหมันหมด เหลือแต่ผู้หญิงที่ไม่เป็นหมัน โดยลูกของ
โนอา 3 คนขึ้นเรือไปด้วยบวกกับโนอา 1 คนกลายเป็น 84 คน โดยที่รอดชีวิต 84 คน ตามประวัติศาสตร์นี้ใน
84 คน ลูกของนบีมูฮัมมัดอยู่ 3 คนที่ขึ้นเรือ ซึ่ง 3 คนนี้มี 3 สี คนแรกชื่ออาร์มมิวดำ ซึ่งได้นำคนส่วนหนึ่งบนเรือไป
อยู่ที่แอฟริกา คนที่ 2 ชื่อแซมเป็นคนผิวเหลือง นำคนไปแถวอาหรับ และคนที่ 3 ชื่ออาฟิต ผิวขาว ได้
เดินทางเข้าสู่ยุโรป

อีกประเด็นหนึ่งในประวัติศาสตร์ของพื้นที่บ้านเรา มีพวกที่เดินเรือเข้ามาเรียกว่ามาลาया และมีการ
เพี้ยนมาเป็นมลายู ซึ่งมาลาयाคือแล่น ซึ่งบรรพบุรุษเราคือชาวแล่น เพราะฉะนั้นมาลาया (แล่น) ไม่ใช่ศาสนา
แต่มันเป็นชาติพันธุ์ หลายคนคิดว่าเป็นอิสลาม แต่มันเป็นสิ่งที่ไม่ถูก ซีแยคือพุทธก็ไม่ถูก เพราะสัมผัส
พุทธเจ้าเป็นซีแยไหม? ไม่เป็น เมื่อแล่นเข้ามาแล่นไปอยู่ตามเกาะต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไปอยู่ตาม
เกาะต่างๆ หลากหลายเกาะ แต่ทั้งหมดคือมลายู ซึ่งจะเห็นว่าคนที่อพยพมาทางอันดามันพื้นที่สีเขียวตอนนี้
นักภูมิศาสตร์เรียกว่าแหลมมาลาया ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ช่องแคบที่สุตไปจนถึงคลองท่อม ไล่ลงมาสู่แหลมสุรา
มายา พวกนี้คือแหลมมาลาयाหรือแหลมของชาวแล่น แล่นมาทางอันดามันเรียกว่านิโครตอน ที่เป็นแล่นจริงๆ

แล้วคือพวกเงาะป่า พวกผิวดำ ส่วนที่มาทางอ่าวไทยเรียกว่าโปรโต ซึ่งมาจากจีนตอนใต้ เมื่อมีการอยู่ร่วมกัน ผสมผสานกัน แต่งงานด้วยกัน เลยทำให้ชาวมลายูขาดอัตลักษณ์ในหน้าตา เพราะมันเป็นลูกผสม

สิ่งที่อาจารย์จะบอกเรื่องศาสนา ศาสนาอิสลามไม่ใช่ศาสนาแรกในพื้นที่แห่งนี้ ศาสนาแรกคือศาสนา บูชาไฟ มาจากเปอร์เซีย ประเทศจีน ซึ่งทุกบ้านสมัยก่อนก็จะมีไฟไว้บูชา แต่ตอนหลังเขาเปลี่ยนไปเป็นข้าว เหนียวแทน ในการมีพิธีกรรมต้องมีข้าวเหนียว 7 สี นั่นก็เรียกว่าโกลกสมานะ ซึ่งไฟที่จุดมันจะเป็นยอด ซึ่ง โกลกสมานะก็ต้องทำให้เป็นยอดเจดีย์ โดยที่การบูชาไฟก็มีการสืบทอดจนมาถึงวันนี้ ถ้ามว่าเป็นของมุสลิม อิสลามไม่ใช่เป็นของบูชาไฟ หลังจากนั้นศาสนาที่ 2 ก็มาซึ่งมาจากอินเดีย จักรพรรดิที่ชื่อว่ามหาจาเดน กษัตริย์มหาจาเดนพร้อมพวกพราหมณ์ทั้งหลายเดินทางเข้าสู่ในแหลมมาลายา ได้นำศาสนาพราหมณ์เข้ามา แล้วก็มีการตั้งศูนย์อยู่ที่ยะรัง ตั้งเมืองที่ยะรัง เป็นเมืองจาเดน ซึ่งเป็นศูนย์รวมของศาสนาพราหมณ์ ฉะนั้นชาว แล่นมลายูก็เริ่มนับถือพราหมณ์เป็นพันๆ ปี ตอนนั้นบูชาไฟอิสลามยังไม่เข้ามา หลังจากพราหมณ์เข้ามา ศาสนาที่ 3 เข้ามาจากอินโดนีเซีย คือ อาณาจักรศรีวิชัย โดยได้นำศาสนาพุทธมหายานและได้เผยแพร่เข้าสู่ นครศรีธรรมราช แล้วไปสร้างเมืองใหม่เป็นเมืองไชยา ซึ่งไชยามาจากศรีวิชัย เมื่อพุทธแผ่ขยายที่ นครศรีธรรมราช พุทธจากนครศรีธรรมราชก็มาเผยแพร่ใน 3-5 จังหวัด ซึ่งตอนนั้นมันเป็นพราหมณ์ เมื่อพุทธ เข้ามาขยายก็เข้าพุทธ คนสมัยนั้นก็เปลี่ยนมาเป็นศาสนาพุทธ แต่ยังคงดำรงชีวิตที่เป็นแบบวิถีพราหมณ์ แต่ ตอนนั้นคนมลายูอิสลามยังไม่เข้ามา พุทธจึงมีบทบาทเข้ามา ฮูดาก็ได้ย้ายเมืองมาและมาสร้างเมืองใหม่ที่ยะรัง กลายเป็นปาราเด ซึ่งเป็นเมืองของพุทธมหายาน ฉะนั้นที่ยะรังมีทั้งพราหมณ์และมีพุทธมหายาน พวกเราจึงนับ ถือพุทธ อยู่แบบพุทธ กินแบบพุทธ แต่งงานแบบพุทธ บุดาयाคือวิถีพุทธ อิสลามคือไม่มีบุดาया ซึ่งคนพุทธ สามารถพูดถึงบุดาयाได้ เพราะมันเป็นวิถีพุทธ ฉะนั้นวันนี้กรมศิลปากรได้ไปขุดตามวัด หรือบ้านต่างๆ เพราะ ตรงนั้นจะเจอมรดกของบรรพบุรุษเราก่อนอิสลาม หลังจากนั้นอาหรับก็เข้ามาประมาณ 500 ปี โดยอาหรับมา จากเมืองฮาราเมา ประเทศเยเมน ด้วยเรือสำเภา เดินทางเข้าสู่เมืองปะไซ ประเทศยะวอหรือชวา ได้นำศาสนา อิสลามไปเผยแพร่ที่ประเทศยะวอ ซึ่งตอนนั้นปัตตานียังเป็นพุทธมหายานอยู่ อินโดเริ่มรับอิสลามแล้ว ผสมกับ ความเป็นพุทธและพราหมณ์ ซึ่งนี่คือการนำศาสนาอิสลามเข้ามาเผยแพร่ในแหลมมาลายูประมาณ 500 ปี

ลัทธิบูชาไฟเป็นลัทธิแรกเมื่อ พ.ศ. 243 อาณาจักรลังกาสุกะ ช่วงอาณาจักรลังกาสุกะเป็นศาสนา พราหมณ์ กษัตริย์มลายูที่นับถือศาสนาพราหมณ์ที่ชื่อว่ากษัตริย์บรมมหาโอสถ ที่ชื่อว่ากษัตริย์มหาบรมโพธิสัตว์ กษัตริย์ที่ชื่อว่าราชาพรคทรต ซึ่งทั้ง 3 คนนี้นับถือศาสนาพราหมณ์ ได้ปกครองลังกาสุกะ และต่อมาคือการ นับถือศาสนาพุทธมหายาน หลังจากนั้นลูกชายของยุตุมหายานะ ชื่อว่าพญาโตนะ พญาอินทิตรา พญาศรีวังสา พ่อได้ส่งลูกให้ไปสร้างเมืองใหม่ ลูกได้ออกจากยะรังเดินทางไปเรื่อย สุดท้ายไปเจอที่กรือชะและก็ได้ตั้งนคร ใหม่ที่กรือชะ สร้างเมืองใหม่ที่ชื่อว่าเมืองปาดานี ‘ปา’ แปลว่าสถานที่ ‘ตานี’ แปลว่าปลุก ดังนั้น ‘ปาดานี’ ก็ คือสถานที่เพาะปลุก เป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ในการทำเกษตร และนี่คือประวัติศาสตร์เรื่องปาดานี

ปาตานีก็ปกครองด้วยพุทธศาสนา คนที่สร้างเมืองปาตานีเป็นพุทธ เพราะยังไม่ได้รับอิสลาม คนที่ตั้งชื่อว่าปาตานีเป็นพุทธ ปกครอง 23 ปี ปกครองด้วยพุทธ ซึ่งมีพุทธรูปด้วยในวังหรือแซะเพื่อไว้บูชา เพราะท่านคือพุทธ พอปกครองได้ 23 ปีท่านไม่สบายเป็นโรคผิวหนัง หมอหลวงไม่มีใครสามารถรักษาให้หายได้ จึงมีหมอจากเยเมนเดินทางเข้าสู่ปาตานี แล้วก็รักษาพญาอินทிரาดัง 3 ครั้ง และครั้งสุดท้ายก่อนหายจากโรคจึงเปลี่ยนชื่อจากพญาอินทிரาดังเป็นสุลต่านอิสมาแอ เมื่อสามีรับอิสลามภรรยาที่รับเป็นอิสลาม ดังนั้นในสมัยนั้นปาตานีมีคนเพียง 2 คน ที่รับอิสลาม ต่อมาลูกคนโตก็เข้ารับอิสลามเหมือนพ่อ และลูกคนที่เป็นผู้หญิงก็รับอิสลาม และอีกคนหนึ่งก็รับอิสลาม อิสลามในปาตานีสมัยนั้นจึงมีจำนวนเพียง 5 คนอยู่ในวัง ซึ่งอำมาตย์ ชุนนาง ก็ยังเป็นพุทธมหายาน ชาวบ้านก็เป็นพุทธมหายาน กษัตริย์ไม่สามารถบังคับให้ทุกคนเป็นอิสลาม เป็นพุทธมหายานหรือเป็นศาสนาใดได้ ต้องปล่อยเสรีภาพ ปรากฏว่าคนหนึ่งเห็นกษัตริย์รับอิสลามก็เกิดศรัทธากับพระเจ้าองค์เดียวก็เข้ารับอิสลาม จึงกลายเป็นมลายูอิสลาม ส่วนมลายูพราหมณ์เมื่อพระเจ้าไม่บังคับก็กลายเป็นมลายูพราหมณ์ต่อไป คนพุทธก็เป็นมลายูพุทธต่อไป ฉะนั้นสังคมในนครรัฐปาตานีจึงมีทั้งมลายูอิสลาม มลายูพุทธ และมลายูพราหมณ์อยู่ร่วมกัน

กิจกรรมการให้ความรู้ในหัวข้อ “นโยบายรัฐกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”

เวลา 16.30 – 17.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 1 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

พลโท ยุทธนา ปานमुख

ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งาน
อำนวยความสะดวกธรรมชาติและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุซึ้ง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

พลโท ยุทธนา ปานमुख กล่าวว่า ถ้าเราอยู่ในสังคม เราก็ต้องอยู่เหมือนคนในสังคมจึงจะสามารถอยู่ในสังคมเดียวกันได้ ไม่ว่าจะเกิดในอำเภอไหน เกิดจังหวัดใด ก็ล้วนอยู่ในสังคมเดียวกัน ไม่ว่าจะต่างที่ศาสนาแต่การเป็นอยู่เราจะต้องไม่แบ่งแยกต่อกัน ศาสนาใดก็สามารถอยู่ร่วมกันได้

วัฒนธรรมในพื้นที่แถบนี้มีอยู่ 2 อย่าง คือ 1) สิ่งที่ต้องได้ที่เป็นวัตถุดิบ อย่างเช่น เรือกอ และรถยนต์ เป็นต้น 2) สิ่งที่ต้องไม่ได้ สิ่งสำคัญคือภาษาและศาสนา ภาษาที่มีทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น เราใช้ภาษาเขียนเป็นภาษาโรมัน ภาษาอูรัก หรือภาษายาวี แต่ภาษาพูดของเราเป็นภาษามลายู ซึ่งคน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้บางคนมีผิวขาว ตัวใหญ่ บางคนมีผิวขาว ตัวเล็ก บางคนมีผิวดำ ตัวใหญ่ และบางคนมีผิวดำแต่ตัวเล็ก ฉะนั้นคนที่อยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เขาเรียกกันว่าเป็นลูกผสม บางคนตัวเล็กๆ มีผิวขาวหน้าตาตึงๆ เหมือนกับคนจีน บางคนร่างสูงๆ เหมือนคนอาหรับ บางคนสีผิวแทนๆ เหมือนอินเดีย

ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีกฎหมายพิเศษอยู่ 3 ฉบับ คือ กฎอัยการศึก, พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ประเภทร้ายแรง ถ้าหากตำรวจหรือทหารเชิญตัวไป 7 วัน กลับมาบ้าน เราจะได้รับเงินวันละ 400 บาท เป็นเงินเยียวยาจิตใจ ถ้าถูกเชิญตัวด้วย พ.ร.ก.ฉุกเฉินหรือหมายเรียก ป.วิอาญา ถ้าญาติพี่น้องถูกขอหาเหล่านี้เราสามารถแนะนำญาติพี่น้องเราให้ขอยื่นประกันตัวจากศาลยุติธรรมจังหวัด

หน่วยงานที่จะไปเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ได้แก่ ศูนย์บริการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงพัฒนาสังคม และสิ่งแรกที่เราต้องทำคือ การไปแจ้งที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชนหรือศูนย์ดำรงธรรมว่าต้องการได้รับการเยียวยาในด้านอะไร

วันที่สาม

- รุ่นที่ 1 เมื่อวันจันทร์ ที่ 11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562
- รุ่นที่ 2 เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 14 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562
- รุ่นที่ 3 เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 17 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “การรู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลาม-มลายู-ปาตานี”

เวลา 09.00 – 11.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที)

วิทยากรโดย...

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริ์ หะยีอ่าวัง ที่ปรึกษา POSBO/ รองผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา/ อาจารย์ประจำภาคมลายูศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุซัย
นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริ์ หะยีอ่าวัง กล่าวว่า สงครามจริงๆ แล้วในสมัยนั้นเกิดขึ้นในภาวะที่จำเป็น ในภาวะการณ์ของประเทศไทยตอนนี้ ผู้บริหารประเทศที่จำเป็นต้องเป็นทหารเพราะเขาต้องมาแก้ปัญหา มันไม่ใช่แค่ 3 จังหวัดอย่างเดียวที่เขาต้องมาแก้ไข ปัญหากรุงเทพฯก็มีการรักษาความมั่นคงเขาก็ต้องมีบทบาทหน้าที่ เขามีอำนาจและการยอมรับความมั่นคงของ 3 จังหวัดคือปัญหาที่เรากำลังเผชิญหน้า แต่ปัญหาที่กรุงเทพฯก็เป็นแบบอื่น เพราะฉะนั้นของเรามีบทบาทหน้าที่ที่เขาอำนาจ เราก็ต้องยอมรับ ถ้าเราไม่อยากจะรวมกับทหารต่างๆ ที่สภาวะความเป็นจริงถ้าเราอยู่ตรงนี้เราจะได้แลกเปลี่ยนข้อเสนอที่เราคิดเป็นหนึ่งที่เราแก้ไขว่าเขาคิดยังไง เราคิดยังไง เขาพูดเรื่องมุสลิมให้ฟังต่างๆ ที่เราไม่เคยเห็นหัวคนที่ไม่ใช่มุสลิม เพราะว่าเรามีความคิดเลยฟังด้วยความรู้สึกและจิตสำนึกว่าเราคิดแบบนี้ต่างๆ ที่อัลลอฮ์สอนในการร่วมมือกันทำความดี ถ้าคนทำความดี ความดีนี่คือความสะสม

ในมิติของสันติภาพเราจะต้องเข้าใจคำว่า “อิสลาม” พูดถึงสันติภาพตั้งแต่ไม่เกิดความขัดแย้งซะอีก ไม่ใช่เรานำอิสลามมาใช้เฉพาะในมิติความขัดแย้งหรือที่นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้มาใช้เฉพาะพวกเรา เพื่อที่จะสร้างสมาคมให้เกิดขึ้น โดยมีสันติวิธีแล้วก็ปฏิเสธความรุนแรงทุกรูปแบบ ฉะนั้นคือการสร้างความเข้าใจบนพื้นฐานของหลักคำสอนศาสนา คือ “หลักซารีอะห์” แน่นอนที่สุดนั่นมันไม่มีเลยประวัติศาสตร์

อย่างเช่น ของการต่อสู้ก็ได้ หรือการที่ญีฮาดก็ได้ ฉะนั้นทางกฎหมายถ้าจะได้อะไรซึ่งทางกฎหมายอิสลามจะต้องศึกษากฎหมายและฮาดิสแล้วก็จะเกิดคำถามที่ญีฮาดต้องใช้ความพยายามอย่างสูงในเรื่องของวิชาการ ฉะนั้น การต่อสู้ที่ว่าการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์อิสลาม ถ้าเราร้อยเรียงมาเราจะเห็นในมิติที่มันสุดยอดที่สุดของสันติภาพจริงๆนะครับ เราเคยรู้ใหม่ว่าในปีเองเข้าไปสนามสมรภูมิมัสการ แต่ในปีไม่เคยฆ่าคนแม้แต่คนเดียว ยกเว้นในกรณีคนเดียวเท่านั้นในประวัติศาสตร์ที่จำเป็นจะต้องฆ่าเพราะว่ามันมีเหตุการณ์ที่วิกฤตจริงๆแล้วประวัติศาสตร์ในอดีตกาลซึ่งนั้นก็คือ “แบบอย่าง” ฉะนั้นเวลาเราเรียนประวัติศาสตร์นั้นในเรื่องวิถีชีวิตของมนุษย์ไม่เฉพาะแค่ความรู้ ไม่ใช่แค่เรียนประวัติศาสตร์เพื่อให้แค่ท่องจำ แต่เราต้องรู้ว่าจริงๆแล้วปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างไร จนมีความขัดแย้งเกิดขึ้นและก็เงื่อนไขปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้มันเกิดขึ้นในเรื่องของความขัดแย้ง ข้อขัดแย้ง เสร็จแล้ววิธีการมันมีวิธีการประวัติศาสตร์บันทึกไว้ตรงนี้แหละเป็นสิ่งสำคัญที่เราจะต้องเรียนรู้ เพราะถ้าเราเรียนรู้จุดนี้เราก็จะเข้าใจทันทีว่าจริงๆแล้วมันก็ไม่ได้ยาก แค่นั้นก็สอดคล้องเลยกับวิถีอิสลาม เพราะสอดคล้องกับวิถีและแนวทางของอิสลามเพราะว่าอิสลามคือ สากล

ในปีอุกุกุติมาไม่ใช่เฉพาะเราะห์มันก็คือความดีงามทั้งหมดเลยมันไม่ใช่เฉพาะผู้ที่เรียกว่ามุสลิมเท่านั้น ผู้ที่ยอมรับศรัทธาแนวทางอิสลามทั้งหมดเลย ตรงนี้่่าคิดมากๆ เราในฐานะที่เป็นเยาวชนเราจะต้องจัดใจความรู้ของเรา ฟังอย่างเข้าใจ แล้วก็เกิดความตระหนักกับมัน อิสลามจริงๆนั้น พูดจบเราจะเห็นมิติจริงๆ ฉะนั้น आयัตอัลกุรอานทั้งหมดในช่วง 13 ปีแรก ถ้าเราเรียนอิสลามด้วย เรียนตัดเซฟด้วย จริงๆแล้วเขาเรียก आयัตมาเกิน ซูเราะห์มาเกียห์ก็คือ आयัตที่ประทานก่อนที่ปีจะอพยพไปไหนมาตินะ ตอนแรกนปีอยู่ที่มักกะแล้วก็อพยพไปมาตินะห์ มาตินะห์เป็นชื่อเมืองใหม่ที่ปีตั้งขึ้นมา ตรงนั้นจะพบมีเหล่ามากมาย มีชาติ-พันธุ์ แต่มลายูไม่ได้อยู่ตรงนั้นด้วย มลายูจะอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้นก็จะมีศาสนาก็ยังไม่มีและศาสนาก็ต่างกัน จะมีส่วนหนึ่งก็คือยิว แล้วก็คริสเตียน และอีกหลายๆกลุ่ม หลากหลายเหล่า และเมอลิดนปีบางทีเสียการร้องลักษณะของอนาซีดคือการแสดงความต้อนรับของผู้ที่จะสนับสนุนท่านนปี ซึ่งจำเป็นที่ต้องอพยพไปยังมาตินะตามทีคำสั่งของพระเจ้า ไม่ใช่เพื่อที่จะยอมแพ้เราต้องเข้าใจให้ดีและวิธีการสันตินั้น เพราะว่าเราปะทะอยู่ตรงนั้นพระเจ้ารู้ อัลลอฮ์รู้ ทำไมอัลลอฮ์ไม่รู้ แล้วทำไมนปีไม่รู้ แล้วทำไมไม่ยืนหยัด แต่ทำไมวิถีของการดำเนินชีวิตที่เป็นแบบอย่างมันเป็นอย่างไร แบบนี้เราต้องศึกษาสันติ บางทีเราไปตีความแบบอื่น และขณะในนี้ก็หมายถึงไม่ได้ครอบครอง

สิ่งต่างๆ นานาตามความเข้าใจของวัตฎุญิมบางทีเราเข้าใจแบบตะวันตกบ้างแบบวัตฎุบ้าง ในที่สุดเมื่อเราฮิจเราะห์ไปมีการปฏิสัมพันธ์กับบรรดาชาวยุสลิม ซึ่งในที่สุดเอาได้บอกใจความที่ว่า คนที่อพยพก็คือมุฮายีรีน คนที่อพยพไปขอสนับสนุนผู้ที่ให้ความช่วยเหลือบนพื้นฐานความเป็นพี่น้องของสันติภาพ ซึ่งอิสลามยังไม่ถึงตรงนั้น ทำสนธิสัญญา นปีส่งตัวแทนไปเจรจาก่อนเพื่อที่จะยอมรับให้หนีอพยพไปตอนที่ทำฮัจญ์นั่นเอง แล้วก็แต่งตั้งเหมือนกับกรรมการ 12 คน บรรดาในนั้นก็คือเยาวชนนี้สำคัญนะ ประวัติศาสตร์เยาวชนสำคัญมากๆ พอท่านนปีถึง แต่ยังไม่ได้ถึงมาตินะห์พอท่านนปีถึงก็ต้อนรับ ตอลาอันบัตรูอะโหล่นามินชานีว่าดาบาบาซุกุรอ

รายน มาดาอัลลิลลาฮิตา มันเป็นภาพที่สันติภาพ เห็นบีมาคือ สันติภาพ มันไม่ได้มากกับความรุนแรง เพราะในที่สุดการผ่านศึกบางทีมันเป็นทฤษฎีของการปกครองด้วยซ้ำไป แต่ไม่ได้สร้างด้วยพลัง ซึ่งเราคิดว่าอำนาจที่เราใช้มันไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ความรุนแรงเสมอไป จนในที่สุดคนที่ไม่ใช่อิสลามต้องอยู่ที่มาตินะวันนี้เราจะต้องเข้าใจอยู่ภายใต้ระบบของการปกครองของนบี ขนาคนบ็อยู่ที่มีมุสลิมไม่กี่คนเอง ฉะนั้น เราจะจินตนาการว่าเราอยากจะอยู่เฉพาะมุสลิมหรือคนมลายูในดินแดนไหนก็ตามมันคงเป็นไปได้ พี่น้องเราที่ไม่ใช่ มลายู ไม่ใช่มุสลิม หรือว่าศาสนาอื่น เราน่าจะอยู่เฉพาะสังคมของพุทธในประเทศไทยเพราะว่าเราเกิดที่นี่มันเป็นไปไม่ได้ เพราะอันนั้นคือสังคม สิ่งที่มีเกิดขึ้น เราถูกสะสมด้วยความรู้บางครั้งเป็นมายาคติถูกหล่อหลอมในทัศนคติที่ผิดๆ ว่าจริงๆ แล้วมันน่าจะเป็นของเราหมดเลย ดินแดนนี้เมื่อบายเราฟังอาจารย์ปรีดีเกี่ยวกับมลายู ที่จริงแล้วไม่ใช่มุสลิมทั้งหมด เคยมาตั้งแต่อินโด พราหมณ์ ถ้าคนอินโดชัดเจนอินโดแต่งกายเหมือนเรา พูดภาษามลายูเหมือนเรา ใส่ซองเกาะด้วยสีดำ

ฉะนั้นกลับมาสู่สิ่งที่เราจะสื่อตรงนี้ว่า สังคมโลกจริงๆ แล้ว และนักล่าอาณานิคมคือชาวอังกฤษ ฮอลแลนด์ ก็แบ่งดินแดน พอแบ่งดินแดนเสร็จแล้วก็มีปัญหา คือเป็นปัญหาทางการเมือง การเมืองก็จะแทรกเข้ามาในเรื่องของชาติพันธุ์ เรื่องศาสนา จริงๆ แล้วอิสลามมันไม่มีพรหมแดน แผ่นดินที่อัลลอฮ์สร้างขึ้นมาให้มนุษย์ทุกคนจัดการบริหาร ฉะนั้น มนุษย์ก็ยังไม่ใช่ศัตรู ศัตรูคือชาตานั้นคือ ตัวมารร้าย พระเจ้าได้ยืนยันว่าศัตรูของมนุษย์ที่แท้จริงไม่ได้เจาะจงว่าศัตรูของมุสลิม นั้นศัตรูของมนุษย์ทุกคน คือ ชาตานั้นคือ ชาตานั้นในภาษาอาหรับจริงๆ นั้นคือ สิ่งชั่วร้ายต่างๆ ชาตานั้นแรกก็เป็นมาลัยกัตเป็นเทวดาต่อต้านคำสั่งของพระเจ้า หลังจากพระเจ้าสร้างอาดัมเป็นคนแรกและเขาไม่ยอมตรัสและอ้างเหตุผล คิดว่าคนอื่นรู้มากกว่าพระเจ้าสร้างมนุษย์ขึ้นมา สร้างทำไมชาตานั้นไม่เห็นด้วยกับพระเจ้าเขาบอกว่าฉันรู้ สร้างทำไมมนุษย์ได้เคียงกับพระเจ้าซึ่งมีคุณสมบัติ 2 ประการ คือ ผู้ที่ชอบทำลายล้าง และชอบหลังเลือด ในที่สุดชาตานั้นก็ด้วยความโอหังของตัวเองเขาคิดว่าเขาไม่ยอม กราบอาดัมเพราะเหตุผลซึ่งความจริงแล้วสติความฉลาดอันตรายเหมือนกันคิดว่าตัวเองยิ่งขยงในตัวเอง ฉะนั้นคนที่ฉลาดเรากลัวเราต้องการคนที่ตีมากกว่าถึงไม่ฉลาดก็ตามแต่เป็นคนที่ตีมีชั้นดีธรรมก็คือมีคุณธรรมในใจมีความซื่อสัตย์ มีความอดทน มีความสามัคคีทั้งหมด คือคุณธรรม

ส่วนพุทธก็จะถือศีล 5 แต่ถามว่าเราปฏิบัติครบศีล 5 ไหม? ถ้าเป็นสากลอยู่อิสลามก็มีชัดเจนไม่ฆ่าสัตว์ ตัดชีวิต ไม่เสพของมีนเมา ไม่ติดประเวณี นี่ก็เป็นสากลหมดแล้วความเป็นสากลตรงนี้ทำไมมันจะอยู่ร่วมโลกกันไม่ได้ อะไรกันนักกันหนาที่ขัดแย้ง โอเคในเมื่อเราไปก็อิสลาม ฉะนั้นเราต้องไปศึกษาจริงๆ ว่าคุณคือคนมุสลิม คุณเข้าใจอิสลามอิสลาม ไม่ได้ไปก็สเวลาพระเจ้าพูดกับมนุษย์ เยอะแยะเลย ฉะนั้นที่บอกว่าอายัดที่ประธานลงมาเป็นมาเสียก่อนที่นปีจะอพยพ ไม่ได้เรียกร้องไ้บรรดาศรัทธามีที่อายัดเองเพราะสมัยนั้นไม่มีคนศรัทธาในสมัยนปีและเชิญชวน ฉะนั้นจะพูดให้มนุษย์เข้าใจหลักการซึ่งเป็นหลักการสันติภาพจริงๆ ไม่ว่าชื่อของศาสนา มันก็แปลว่าสันติอยู่แล้วอิสลามสร้างมาอย่างสันติเข้าใจคำสอนทั้งหมดนั่นคือสันติภาพไม่มีเลย ฉะนั้นประวัติศาสตร์ที่ถูกบันทึกโดยนักประวัติศาสตร์ชาวตะวันตก และอิสลามพยายามที่จะเผยแพร่คัมภีร์สมัยนี้ก็

คือระเบิดทั้ง พลิซิปไม่พลิซิปก็เหมือนกันนี่คือสิ่งที่เราถูกแต่แปดเปื้อนมาแต่มีสิ จริงๆแล้วมันไม่น่าจะเป็นแบบนี้เพราะอิสลามพระเจ้าพูดให้กับมนุษย์ทุกระดับและใช้ภาษา ภาษาที่มนุษย์เข้าใจได้มันไม่ได้เป็นภาษาของเทวดา เทพทูต อะไรสักอย่าง ภาษาอะไรก็ได้เราต้องผ่านความเข้าใจอุลามา คือ เป็นผู้รู้ ก็จะอธิบายอายัดแต่ละอายัด ฉะนั้นพอถึงอายัดหลังจากนบีก์คือที่มาดีนะเสร็จแล้วจึงโฟกัสเฉพาะที่บุคคลที่ศรัทธาสาระสำคัญที่เราจะบอกตรงนี้บางครั้งคนที่เป็นมุสลิมเองหรือไม่ใช่มุสลิมเองที่จริงแล้วมันถูกสร้างโดยพระองค์อภิบาลและโครงการนี้พูดถึงผู้หญิงทั้งหลายชื่อโครงการก็มีความสัมพันธ์เดี๋ยวจะพูดถึงรายละเอียดไอ้มวลมนุษยทั้งหลายไม่ได้เรียกร่องบรรดาชนมุสลิมไม่ใช่จงย้าเกรงองค์อภิบาลไม่ใช่แค่พระเจ้าแต่ผู้ดูแลผู้สร้างจะมีทฤษฎีเยอะเยอะเวลามาเรียนมันจะเจอนะถ้าเราไม่เรียนก็ไม่เจอมันจะมีลักษณะของสร้างเสร็จแล้วปล่อยให้มนุษย์จัดการเองจะมีพระเจ้าเชื่อในพระเจ้านั้นจะมี 2 ลัทธิใหญ่ๆ (1) ที่เชื่อในด้านพระเจ้า (2) ไม่เชื่อในด้านพระเจ้า

พวกที่เชื่อในด้านพระเจ้านั้นก็จะเชื่อในเรื่องต่างๆ นานา เชื่อว่าพระเจ้าสร้างโลก แต่ปล่อยให้มนุษย์จัดการเอาเอง และมีพระเจ้าที่ควบคุมความดีและควบคุมความชั่วต่างๆ นานา จริงๆ แล้วทั้งหมดพระองค์สร้างและอภิบาลดูแลจัดการระบบให้หมด ระบบนี้พระเจ้าจัดการให้หมดเลย มีใครไหมบอกว่าฉันเป็นผู้สร้าง ไม่มีที่กล้าจะบอกว่าฉันนั้นคือผู้สร้างโลกนี้ ไม่มีใครและมนุษย์คนใดที่จะอ้างตนเองว่าเป็นผู้สร้างโลก ฉะนั้นจึงเรียกร่องและจงย้าเกรงสิ่งที่อยู่ในกรอบ ซึ่งพระเจ้าได้บอกผู้รอบรู้ ผู้ทรงรอบรู้ และมีบางอย่างและบางที่เมื่อเราเป็นมุสลิมเอง อย่างว่าแต่ผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมเราก็ได้ศึกษาจริงๆ และไม่สามารถที่จะนำไปใช้ จะประยุกต์ใช้ต้องหาวิธีไปสำคัญผิดไป เข้าใจผิด ทำให้สังคมนี้ปั่นป่วน ฉะนั้นคุณจะเป็นมนุษย์หรือคุณจะเป็นมุสลิม และพี่น้องเราที่ไม่ใช่มุสลิมเขาจะต้องดิ้นรนกับอัลลอฮ์ไม่ใช่ดิ้นรนกับคุณ และการครอบครองของเรา การปฏิสัมพันธ์มันมีสิทธิของมัน ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นมุสลิมหรือไม่ใช่มุสลิมความเป็นเจ้าของจริงๆ นั่นคือพระเจ้า

ฉะนั้นคุณจะต้องระวังสิทธิซึ่งกันและกันเพราะว่าคุณไม่ได้เป็นเจ้าของซึกหน้อย ไม่กระทั่งพ่อแม่เราที่สร้างมาดี พ่อลูกทำอะไรผิดก็จะใช้อะไรสักอย่างหนึ่งในเรื่อง เราคิดซะว่าการใช้อำนาจก็แล้วกันถึงแม้ว่าเขาจะสามารถที่จะทำได้ หรือที่สามภรรยาทะเลาะกัน สามภรรยาใช้กำลังกับภรรยาแล้ว ก็มีคนข้างบ้านพยายามที่ถามว่าทำอะไรอย่างมาอยู่เรื่องผัวเมียของชาวบ้าน อย่างมาอยู่ คิดว่าเป็นเมียฉันแต่เรื่องของความสัมพันธ์ แต่เมียคุณนั้นเป็นป่าวของอัลลอฮ์ เขาก็มีสิทธิในฐานะที่เขาเป็นป่าวไม่ว่าจะศาสนาใดก็ตาม ก็เป็นมุสลิมแต่มันเป็นสัตว์ของพระเจ้าที่จริงแล้วคุณสามารถที่จะไม่ชอบเพราะมันมีเหตุผลบางประการเวลาจะไปแตะอะไรก็ได้แค่นั้นเอง สุขของคุณจะถ้าวันนี้คุณไม่มีสิทธิ์ประทานโทษบางที่อารมณ์มันร้อนแรงคุณมีความสัมพันธ์กับพระเจ้าโดยตรงเขาก็มีความสัมพันธ์กับพระเจ้าและกับปฏิเสธไม่ได้และย้าเกรงเฉพาะมุสลิมเพราะว่าบอกถึงที่มาของมนุษย์มาที่เดียวกัน นี่คือนสิ่งที่ผมพยายามจะบอกว่าเรามาที่เดียวกันเราเป็นพี่น้องกัน ไม่ว่าจะแตกต่างที่ศาสนาพระเจ้าสร้างคนแรกคนเดียวคืออาดัม เมื่อปั้นอาดัมเศษดินเหนียวแล้วก็เป่าวิญญาณอาดัมเข้าไปแล้วก็เป็อาดัม จากนั้นพระเจ้าได้สร้างคู่ครองแต่ความหมายที่ลึกซึ้ง นักวิชาการอธิบายว่าเป็นผู้ครองที่ต้องพึ่งพิงซึ่งกันและกัน เช่น กลางวันก็ต้องมีกลางวัน ในหมู่บ้านของเราถ้ามีมุสลิม มีพุทธ คุณเป็นมุสลิมทำอาหารเยอะๆใน

ฐานะที่คุณเป็นเพื่อนบ้านเขาจะเป็นมุสลิมหรือไม่ เราต้องมีสิทธิของเขาและทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและช่วยแบ่งอาหารให้กับเพื่อนบ้าน แม้ว่าเขาจะเป็นคนต่างศาสนาก็ตาม เมื่อเรามีปัญหาเราก็ต้องขอความช่วยเหลือกับเขาคนที่ไม่ใช่มุสลิมก็เหมือนกันความหมายตรงๆ ที่มีคู่ครองชีวิตมันสำคัญเราก็กลับมาสู่สถาบันครอบครัวเองด้วย ความหมายเหมือนเมื่อก็ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

แล้วจะบอกว่าคุณเป็นมายาคติได้อย่างไร โดยเฉพาะมุสลิมพูดแต่ถ้าทางภาคเหนือเขาจะต่อต้านมุสลิมอยากสร้างมัสยิดตรงนี้เป็นแผ่นดินของพุทธเพราะว่าปฏิภิกิริยาที่ได้ตอบคิดว่า 3-4 จังหวัดนี้ พยายามเรียกร้องแผ่นดินของเขาก็จะเป็นแบบนี้และนี่คือความเข้าใจที่ผมไม่บอกว่าคุณหรือผิดแต่จะคลาดเคลื่อนกับความจริงเพราะว่าคำสอนอัลกุรอานให้เรากลับไปสู่พระเจ้า เพราะว่าเรามาจากเรือนร่างด้วยกัน พระเจ้าสร้างเรือนร่างของอาดัมมันจะมีวัฒนธรรมหนึ่งว่าสร้างอย่างไรสร้างจากซีโครงทางซ้ายจะหายไปซีโครงหนึ่ง ก็เอาซีโครงนี้แหละสร้างผู้หญิง จากอาดัมและฮาวามนุษย์มากมายบนโลกนี้ซึ่งศาสนาอะไรมีใหม่ศาสนาเป็นศาสนาของพระเจ้าทั้งนั้นยังไม่ได้มีความขัดแย้งตัวการที่ทำให้เกิดความขัดแย้งก็คือชาตान และเริ่มแรกตั้งแต่ชาตान ชัยตอนก็หลอกลวงให้ออาดัมพยายามไปกินลูก จนในที่สุดมนุษย์ไม่ได้อยู่บนสวนสวรรค์ไม่ได้ต้องมาบนโลกนี้ที่จริงแล้วชัยตอนจะพยายามสร้างศัตรูไปด้วยกันการกินลูกนั้นก็จะถูกเปลือยหมดเลยกลับไปเป็นความเจริญของความเป็นมนุษย์โดยไม่มีความเป็นมนุษย์แต่มนุษย์สมัยนี้พยายามที่จะเปลือยให้หมดเป็นการเรียกร้องนี่คืออารยธรรมที่แท้จริงมันผิดซึ่งแท้จริงมนุษย์มีความสง่างามและจะมีตั้งแต่แรกแล้วพอกินลูกนั้นก็เปลือยหมดเลยตอนนั้นก็มัวหมดเลยสังคมนั้น ซึ่งสังคมโหมะทำให้เราไปแต่ต้องในเรื่องของศาสนาอิงศาสนาพุทธ ศาสนาที่คนส่วนใหญ่ประเทศไทยบางพลีสถาบันของศาสนาถูกแปดเปื้อนหมดเลย นี่คือการเข้าใจที่ผิดๆ

ฉะนั้นจะเข้าใจศาสนาในแบบที่ถูกโดยเฉพาะในความเป็นอยู่ของสังคมและวัฒนธรรมศาสนาจริงๆ แล้วมันคือข้อเท็จจริง โลกพระเจ้าสร้างให้มนุษย์อยู่ด้วยกันชาติพันธุ์ของมนุษย์ที่แท้จริงมาจากอาดัมกับฮาวา ฉะนั้นจงอย่าเกรงความเป็นสัมพันธภาพท่ามกลางแนวทางแค่นี้ก็ไปไม่ได้แล้วจะใช้เวลาแรงได้อย่างไรเราก็ได้เห็นภาพแล้วว่าจริงๆ เราได้มีสิทธิคุณอยู่ที่คุณจะเกลียดมุสลิมหรือว่าบุคคลมุสลิมจะไปเกลียดคุณ และมีความต่างเมื่อเราเห็นพระเราก็มน้ำลายบางที่สอนสมัยก่อนผมก็ยังไม่รู้สมัยเพราะเราไม่รู้จะทันไหมแต่สมัยผมจะร้องเพลงล้อพระและสร้างอะไรก็ไม่รู้เห็นมาไม่ได้ก็ตีหมาและโสเภณีคนหนึ่งมีสิทธิ์ที่จะเข้าสวรรค์เพราะเหตุที่เขากำลังจะตีม้ากะหายมากและการกระหายในโลกอาหรับนี้ใครเคยไปอยู่ผมเคยไปอยู่มันไม่มีน้ำให้กินมีแต่ฝนขนาดเมืองปัจจุบันก็มีไฟดับประจำแต่กินข้าวก็ต้องกินในมุ้งน้ำไม่ต้องพูดถึงละหมาดใช้น้ำไม่ได้ต้องเตรียมทุกวันเลยและเอาน้ำละหมาดถ้วยเดียวก็พอแล้วไม่มีน้ำไอ้ที่กระหายจริงๆ กำลังจะตีม้าแต่เห็นหมากำลังจะตามและตักน้ำใส่ในรองเท้าบูทเก่าๆไปเฝ้าให้หมามักกะฮ์ก็ยังมีหมาก็คือสัตว์ของพระเจ้าหมามันจะมีทุกที่และถ้าคุณจะเลี้ยงหมาก็ได้แต่หมาอีกจะจะไม่เข้าบ้านแต่เลี้ยงใช้เพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าบ้านคุณก็ต้องใช้วิธีการสัมผัสสร้างยังไงคุณก็รู้ซึ่งมันไม่ใช่ 100% ไม่เหมือนกับชัยตอนเอาว่าบอกชัดเจนศัตรูชัดเจนหมามันไม่ใช่ศัตรูแล้วนับประสาอะไรที่เป็นมนุษย์ทั้งหมดนี้มันเป็นความจริงในโลกนี้อย่าเข้าใจผิดนะ ผมไม่ได้ปฏิเสธ

ผู้ถูกกระทำ แต่เราอย่าไปหมกมุ่นตรงนั้นและสหรัฐที่ถูกกระทำทรมาน ขอฮาบัติขออนุญาตนบี นบีจับอาวุธเถอะพวกที่ไปต่อสู้อั้พระเจ้าสั่งและจงสำรวมกลอนอยู่นิ่งๆ เพราะยังไม่ถึงเวลาที่จะทำและไว้ไม่ใช้วิธีการแบบนั้นนี่คือการล่าบริษัทที่ให้พวกท่านเข้าใจและพวกที่ถูกซ่อนเร้นและคือกลุ่มที่ถูกกระทำและเป็นชนกลุ่มน้อยอันนี้ผมพูดแบบเปิดเผยความจริง

เราลองมาเปรียบเทียบดูสิ ผมไปอินโดนีเซียและถามพวกเขาว่าคนมุสลิมอยู่กันอย่างไรทุกๆที่เขารู้แต่อยากจ้รู้ความจริง หลายๆครั้งผมมีเพื่อนอยู่ที่อินโดนีเซียตั้งแต่สมัยเรียน ที่บรูไนแต่ว่าสภาพที่เราไปอยากจ้รู้ว่าเป็นอย่างไรในฐานะอาเซียนี้เป็นอย่างไร ผมไม่อยากจะพูดเรื่องของคนส่วนใหญ่ และจริงๆแล้วถ้าจะพูดเรื่องสภาพของมุสลิมจริงๆที่เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ในประเทศอาหรับ คุณยังไม่ปฏิบัติตามหลักอิสลามยังไม่ได้จากมุสลิมที่อยู่ในประเทศไทย ผมอยู่อียิปต์ ผมอยู่อินโดนีเซีย ผมอยู่โมร็อกโก คุณจะใส่เสื้อโด้บยังไม่ได้เลย และยังไม้อาไหนเลยพวกที่ฉี่ข้างทางปะทานโทษนะครับ แต่มันเป็นสภาพจริง ฉะนั้นคนที่ได้ๆๆมีคุณธรรมมีจริยธรรมก็ถือเป็นมุสลิมเป็นเยาวชนที่ดีใส่กางเกงยีนส์ ท่านทราบไหมพวกนี้แหละที่ไปมัสยิดท่องอัลกุรอานใส่กางเกงยีนส์แบบตะวันตกเพราะจะแสดงความป็นอัตลักษณ์ของมุสลิม นี่ค้ประเทศที่คิดว่าไม่ต้องบอกว่าปกครองด้วยระบอบอิสลามแต่เป็นประเทศที่มุสลิมส่วนใหญ่ปกครอง คุณยังไม่ปฏิบัติแม้แต่การแสดง แสดงอัตลักษณ์ก็ยังไม่ได้เลย แล้วภาษาอะไรคุณจะไปปฏิบัติ และคุณอยู่ในประเทศไทยนี้ทำไมไม่ขอบคุณต่อพระเจ้าคุณเรียนได้ คุณเปิดปอเนาะได้ ใช้เหตุการณ์มาก็เหตุการณ์แต่เราอย่าไปหมกมุ่นตรงนั้น ไม่ได้และใช้วิธีการตรงนั้นมันถึงเวลาใหม่ และผมได้บรรยายให้ชาวอินโดฟังถึงการต่อสู้ของผมก็จ้จะให้การศึกษากับมุสลิมซึ่งมีการต่อต้าน อย่างเช่นโรงเรียนรัฐบาล ผมเสนอให้อิสลามศึกษาเป็นรูปแบบแต่ก่อนมีชั่วโมงเดียวในกลุ่มวิชาสาระสังคมและวัฒนธรรมและไม่มีใครรู้ว่าใครที่อยู่เบื้องหลัง ถ้าสุภาชิตไทยเรียกว่า “ปิดทองหลังพระ” และกันและ

ผมได้นำเสนอโครงการลักษณะนี้ในที่สุดก็ป็นอิสลามที่เข้มแข็งที่อยู่ในโรงเรียนของประถมและของมัธยมของรัฐบาลและเขาก็จะตอบสนองตรงนี้เพราะว่ามุสลิมต้องการที่จะเรียนศาสนาในเมื่อเขาไม่มีสิทธิที่จะเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโรงเรียนปอเนาะก็ตามก็มีสิทธิที่จะให้เขาก็ปฏิเสธไม่ได้ระหว่างรัฐบาลถึงแม้เขาจะมีนัยอะไรก็แล้วแต่แต่เราก็ทำได้ตรงนั้นอุสตะที่จบทั้งนอกแล้วก็ ม.อ. ราชภัฏ และมอกต้องมีหลักสูตรที่จะลงและมีการสอนศาสนาที่เป็นภาษาไทยก็มีที่จะลงไม่ว่าจะเป็นโตะอิหม่ามโตะปีลานกไม่ว่าจะเป็นโตะคอเต็ม โดยเฉพาะครูสอนศาสนาอิสลามปอเนาะหรือเจ้าของปอเนาะทั้งหลาย ต่อต้านผมอย่างแรงเลย และผมก็บอกว่าแล้วที่ได้เป็นโรงเรียนประถมนั้นคือใคร 3 จังหวัด 100% ก็ลูกของคุณและใครจะไปให้ความรู้เรื่องศาสนาที่เขาไม่มีสิทธิที่จะไปเรียนปอเนาะถึงแม้จะเรียนฟรี 15 ปีก็ต้อใช้เงินเหมือนกันแล้วลูกใครแล้วแล้วอุสตะที่สอนนั้นคือใครแล้วก็นั่นคือลูกหลานของคุณนี่เิง บางทีมาเปิดตรงนี้ไม่มีใครรู้เพราะว่ามันจะมีอีกกลุ่มที่ไปว่ารัฐบาลห้ามทุกอย่างทำอะไรไม่ได้คือจริงๆแล้ววิธีที่พระเจ้าไว้ให้เยอะมากเลยแค่เราสามารถที่จะใช้ประเด็นและเราจะทำไม้ให้เกิดสันติภาพนี่คือแนวทางของอิสลามที่ท่านบอกตั้งแต่แรกและผมก็ได้ยกเรื่องชาติพันธุ์ของมนุษยชาติมาเลยว้เรามีสิทธิและหน้าที่ระหว่างมนุษย์ด้วยกันผู้ที่ควบคุมอำนาจเบ็ดเสร็จอยู่ที่พระเจ้า

ฉะนั้นคุณเกลียดคนต่างศาสนิกคนต่างศาสนิกเกลียดคุณคุณจึงรู้เสียเถิดว่าเอาไว้ให้พร้อมมนุษย์ทั้งหมดคุณจะต้องนึกถึงพระเจ้ากำลังดูคุณอยู่และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันจงอย่าเกรงพระเจ้าคุณจะไปทำตามใจชอบตามอำเภอใจไม่ได้ เหมือนกับที่ผมยกตัวอย่างเมื่อกี้คุณคิดว่าหมาเป็นกาเฟรดได้อย่างไร ก็คล้ายกับลักษณะนั้นฉันใดก็ฉันนั้น ถ้าฆ่าหมาจะได้บุญ เหมือนกับการสร้างภาพมายาคติ ทำให้รัฐและเราจะอยู่ในสังคมอย่างไร

และที่ผมบอกตัวอย่างว่าจะอยู่ไม่ได้ในสังคมก็เกิดการเคลื่อนไหว เพราะว่ารัฐบาลที่เป็นมุสลิมเองไม่มีสิทธิ์ที่จะใช้ชีวิตเหมือนอิสลามเลยและขณะเดียวกันที่รัฐบาลไทยถึงแม้เขาจะไม่ใช่มุสลิมแต่คุณทำปฏิบัติและคนอาหรับมาดูอย่างเช่นในเดือนรอมฎอนเรามีการอปีติภาพ อาหรับบอกว่าไอ้มุสลิมทั้งประเทศของคุณมีแต่เธอว่าพูดมาดู 3 4 จังหวัด อาหรับแข่งขันไม่ได้เลยและวิถีอิสลามแบบนี้ที่สันติสุขแบบนี้คุณอาจะหยังยอมรับเลยถูกขนานนามเหมือนกัน อาจะหยัง คือ มุสลิมที่มีความเข้มแข็ง ไปๆมาๆ นั้นวิถีชีวิตของคนปัตตานี ยะลา นราธิวาส เขาเปรียบเทียบชัดเจนเลยก็คือตั้งแต่ชื่อแต่ไปๆมาๆมันก็น่าคิดฉันนั้นในมิติของอาเซียนเองมันไม่ใช่เรื่องเฉพาะเศรษฐกิจที่มีทรัพยากรมากแต่ว่าในเรื่องของศาสนานักวิชาการสมัยไหนที่จะพยายามไม่แน่ว่าพระเจ้าจะให้อิสลามเพราะว่าอาหรับทำหมดแล้วแต่อิสลามที่เกิดขึ้นใหม่ที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าเป็นมาเลเซีย อินโดนีเซีย 3 4 จังหวัดของเราเพราะว่าสังคมมันจริงๆมันเห็นภาพจริงๆทั้งทั้งที่อาหรับนั้นไว้ใจไม่ได้ก็เลยถูกโดยนักวิเคราะห์วิชาการ อุลามา หากแม้พระเจ้าไม่ส่งอิสลามยังยืนยันว่าคนอาหรับคงไม่เข้าอิสลาม สักคนเลย โดยความเป็นสัจธรรมความแข็งแกร่งของความก้าวร้าวและมีการสู้รบตลอดเลยและคนอาหรับมีนิสัยที่แปลกๆบางทีไม่อยากจะพูดในที่สุดท่านก็ได้ไปเชิญชวนเขาไม่รับอิสลามเขาเข้มแข็งมากแต่สังคมต่างที่จับเขาเป็นสังคมมลายูจึงมีแค่สัมพันธ์กันและอิสลามก็มีชาติพันธุ์มลายูในดินแดนในตะวันออกเฉียงใต้แต่นิสัยเสียของคนมลายูที่ต้องยอมรับก็คือการที่รับเข้ามาแล้วแต่รับไม่หมดพอรับไม่หมดก็เป็นการผสมผสานแล้วก็จะมั่วกลายเป็นข้าวยาบางพลีมุสลิมเองไม่รู้ว่ อีบาตด ก็คือว่าพิธีกรรมและเป็นประเพณีวัฒนธรรมของอิสลามนี้เป็นวัฒนธรรมอิสลามที่มีวิธีทำอันเดียวกันอย่างเช่นการแต่งตัวที่ปกปิดลักษณะนี้มันเป็นทางวัฒนธรรมและอุปาทได้ด้วยมันไม่ใช่ที่เฉพาะแค่การแต่งกายแบบนี้ไม่ใช่เพราะมันเป็นคำสอนของอิสลามด้วย และศาสนาอิสลามจะต้องมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน และอย่างเช่น ผู้ชายที่มีเมีย 4 ในสังคมเยอะมาก ในสถิติแล้วใครจะไปดูแลและตัวอย่างของนบีไม่ใช่เอาสาว ๆ นบีเอาแม่หม้ายเพื่อที่จะดูแลเขา ถ้าเราขอรับเขามาดูแลเราก็ต้องดูแล เพราะมันมีสิทธิและพอแต่งงานแล้วแล้วถ้าคุณมีสมบัติคุณจะเอาไปทำอะไรไม่มีในเรื่องของสมบัติและสิทธิไม่ได้ทั้งๆ ที่คุณไม่ผูกสัญญาที่มีความเข้มแข็งมาก

ฉะนั้นอย่าไปคิดในอิสลามและอนุมัติเป็นสิ่งที่เกลียดที่สุดคือการหย่าร้างและมันเป็นสถาบันที่ควรจะส่งเสริมถ้าไม่ได้มีแค่ 4 แต่ตอนนี้เอา 1 คนก็พอแล้วเอา 1 ให้ไหวไม่ต้องเอา 4 คนฉะนั้นผู้หญิงก็ต้องเข้าใจถ้าเขามีศักยภาพคุณจะต้องภูมิใจด้วยเข้าไปถ้าคุณแต่งงานแล้ว ถ้าสามีคุณไปมีเมีย 2 ถึง 3 คนเราภูมิใจว่าคนที่มีความศักยภาพล้วนจะต้องทำได้ฉะนั้นสามีคนมีศักยภาพคุณจะไปห้ามทำไมเขาจะไปดูแลและบริหารจัดการด้วย

พฤติกรรมที่ถูกอย่าไปคิดบางครั้งจ้างงาน 2 หรือ 3 ไม่ได้แต่ก็ไปมีก็ยกเยอะเยอะอิสลามจริงๆแล้วไม่มีเมียน้อย
หมาน้อยใหญ่มันอยู่ที่ตัวเพราะว่ามันเป็นสิทธิเสมอภาพจดทะเบียนหรือไม่จดทะเบียนก็เหมือนกันก็บริการได้
ลักษณะของภรรยาที่ต้องบริการไม่ใช่จะให้ผู้หญิงบริการตลอดนี่คือสิทธิทุกอย่างที่ได้บอกภาษาอะไรที่เราจะมี
ความไม่ลงรอยไม่ต้องมีทฤษฎีบอกแล้วเราต้องพูดคุยให้รู้เรื่องแต่มันไม่ได้หมายถึงว่าไม่รู้เรื่องต้องใช้วิธีการที่
แข่งก้าวรุนแรงเสมอไป ไม่จำเป็นต้องไปรบแค้นกันก็รู้เรื่องเพราะไม่มีก็อาจจะมิตัวที่ 2 เข้ามาอย่างเช่น
พยายามที่จะเข้ามาเจรจาพูดคุยและมีคนที่ 3 มาซื้อเป็นอำนาจความสะดวกการคิดตามประสามนุษย์ที่พูดคุย
กันได้พวกเราไม่ใช่ศัตรูเพราะว่าความขัดแย้งในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ อย่างเช่นผลประโยชน์มันธรรมชาติของมนุษย์
แต่พระเจ้าบอกฉันรู้มากกว่าเจ้าเป็นผู้สร้างเป็นการเปรียบเทียบ ชัยตอนถูกรู้แต่พระเจ้ารู้มากกว่าใช้ตอนมัน
โจมตีชอบหลังเลือดแต่มันไม่สามารถสร้างโลกนี้ได้ถึงจะขัดแย้งแต่เราก็มีวิธีการลองมาคิดดูสิประวัติศาสตร์
ความขัดแย้งมันจบด้วยกันคาดการณ์มันไม่ใช่เพราะฝ่ายหนึ่งที่เสียหายทั้งสองฝ่ายอย่างเช่นเมืองอเลปโปนะ
ตอนนี้มีคนทำและเมืองอเลปโปเมื่อถูกกระทำก็กลายเป็นซากและสร้างอารยธรรมเพื่อเล็กชโบบัวไม่รู้กี่พันปี
มาแล้วอารยธรรมที่มนุษย์สร้างนี่คือมนุษย์แต่มนุษย์จะทำลายมันช่วงทำลายจริงๆฉะนั้นคนที่ทำลายด้วยอย่าง
ความชอบธรรมเขาคิดว่าเขาทำด้วยความชอบธรรมเวลาจะทำลายอะไรสักอย่างหนึ่งโดยที่เป็นการก่อการร้าย
มันเป็นการสร้างหนัง เป็นเรื่องจริง และเราก็เป็นเครื่องมือของความโชคร้ายของชัยตอนนี้คือความจริงเวลา
เท่าไร่แล้วครบเหลืออีก 15 นาทีฉะนั้น 15 นาทีนี้ฉะนั้นให้เรามีคำถามก็ได้จะบอกก็ได้แลกเปลี่ยนก็ได้หรือถ้า
อยากจะพูดก็พูดได้ถ้าไม่ยกก็ไม่เป็นไรนะครบคือจะมีการพูดแลกเปลี่ยนจะเป็นจริงได้ไหมผมคิดว่าอย่างนี้
ฉันคิดว่าอย่างนี้เพราะว่าเราพูดในฐานะที่เป็นพี่น้องกันแลกเปลี่ยน และผมมาบรรยายเพื่อที่จะให้เห็นภาพจริง
และทิศทางในกระบวนการการสร้างสันติภาพคือหลักสันติตามแนวทางอิสลามผมเชื่อว่าอิสลามเป็นสากลจริงๆ
คนอิสลามจริงๆเขาเห็นว่าเป็นสากลแต่ตัวเองไม่ได้เป็นสากลอย่างเช่นในเรื่องของการปฏิบัติในเรื่องของ
ศาสนกิจการละหมาดเหมือนกัน

กิจกรรมสรุปถอดบทเรียน

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันย์ อุซัง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

เยาวชนรุ่นที่ 1

กลุ่มที่ 1

สรุปบทเรียนด้านทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ

เหตุที่ทฤษฎีนี้ให้ความสนใจสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เพราะโทรทัศน์เป็นสื่อที่อาศัยการเล่าเรื่องด้วยภาพและเสียง ราคาถูกและไม่ต้องออกไปดูข้างนอกเหมือนกับภาพยนตร์ ด้วยคุณลักษณะ ดังกล่าว โทรทัศน์จึงสามารถเข้าถึงทุกระดับการศึกษา ทุกชนชั้น ทุกเพศ ทุกวัย จนกระทั่งกลายเป็นศูนย์กลางของชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วโลก เป็นตัวนำข่าวสารเรื่องต่าง ๆ ไปยังคนส่วนใหญ่เกือบตลอดเวลา และเมื่อเชื่อมโยงทฤษฎีนี้เข้ากับการรู้เท่าทันในการนำเสนอเนื้อหาของสื่อโดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาหรือการวิเคราะห์ระบบสารของทฤษฎีการปลุกฝัง เราจะได้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาใน 4 มิติ คือ

- 1) สิ่งที่ปรากฏ คือ การหาคำตอบว่า สิ่งที่โทรทัศน์ได้นำเสนอได้แก่อะไรบ้าง เป็นเนื้อหาอะไร และมีจำนวนมากน้อย บ่อยครั้งเพียงใด ส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแก่นับเนื้อหาที่ปรากฏ
- 2) การจัดลำดับความสำคัญ (priority) ได้แก่ การตอบคำถามว่าเนื้อหาแบบใดที่โทรทัศน์ให้ความสำคัญมากที่สุด หรือเป็นประเด็นหลักของการนำเสนอ
- 3) คุณค่า เป็นการตัดสินเกี่ยวกับคุณค่าที่แฝงเร้นอยู่ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระบบสารทางวัฒนธรรมนั้นว่าอะไรถูกหรือผิด อะไรดีหรือไม่ดี
- 4) ความสัมพันธ์ เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ของสารว่าอะไรสัมพันธ์กับอะไร

ยกตัวอย่าง

การนำเสนอภาพของคนพิการ จะพบในรายการบันเทิงมากกว่าในรายการข่าวหรือเนื้อหาสาระต่างๆ ในรายการบันเทิง 19 และการรายงานข่าวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้บางครั้งทำให้คนภายนอกไม่กล้าที่จะมาเที่ยวบ้านเรา

แนวคิดการสร้างความเป็นจริงทางสังคม

แนวคิดนี้เริ่มจากข้อเสนอที่ว่า โลกที่แวดล้อมตัวบุคคลนั้นมีอยู่ 2 โลก โลกแรกเป็นโลกทางกายภาพ อันได้แก่ วัตถุ สิ่งของ บุคคล บรรยากาศด้านกายภาพทั้งหลายที่แวดล้อมบุคคลโลกนี้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ส่วนอีกโลกหนึ่งมีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น โลกทางสังคม (social world) สิ่งแวดล้อมเชิงสัญลักษณ์ (symbolic environment) หรือความเป็นจริงทางสังคม (social reality) โลกที่เกิดจากการทำงานของสถาบันต่างๆ ในสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา ที่ทำงาน รัฐและสื่อมวลชน

สำหรับคำสำคัญในแนวคิดนี้ก็คือ คำว่า “ความเป็นจริง” อันหมายถึงโลกแห่งสังคมหรือโลกแห่งสัญลักษณ์ที่ห่อหุ้มแวดล้อมคนอยู่ คำว่า “ความเป็นจริง” นี้ประกอบด้วยหลายมิติ คือ

- 1) เป็นแหล่งสำคัญของการให้คำนิยามแก่สังคมต่าง ๆ เช่น ความสุขคืออะไร สุขภาพที่ดีต้องเป็นอย่างไร เป็นต้น
- 2) เป็นภาพลักษณ์ของความเป็นจริงทางสังคม ของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มหรือสังคมต่างๆ เช่น ทักษะที่บุคคลธรรมดาที่มีต่อคนในวงการสื่อสารมวลชน ภาพลักษณ์ระหว่างหมอกับพยาบาล และผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น
- 3) เป็นค่านิยมที่แสดงออกมา (value) เช่น การเชื่อมโยงระหว่างความดีกับความชั่วเข้ากับความชั่ว
- 4) เป็นบรรทัดฐานสำหรับการตัดสินใจ เช่น ระหว่างความกตัญญูต่อพ่อแม่กับการตัดสินใจอย่างอิสระในเรื่องชีวิตรักของพระเอกละครโทรทัศน์ สังคมใช้อะไรเป็นเกณฑ์บรรทัดฐานในการตัดสินใจว่าพระเอกถูกต้องหรือไม่

ยกตัวอย่าง การนำเสนอข่าวต่างๆ เราควรเสนอข่าวที่เป็นจริงทางสังคมให้มากที่สุด เช่น ข่าวเรื่องศาสนา เหมือนอย่างที่วิทยากรได้ให้ความรู้พวกเรา มา เราต้องมีอ้างอิงที่ถูกต้องด้วย

สรุปบทเรียนด้านทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ

เป็นแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อในยุคของทาวโตนไลน์ ได้แชร์ข้อมูลผ่านสื่อใหม่สามารถสรุปเป็นใจความสำคัญได้ 5 มิติ

1) มิติพื้นที่ คือความถนัดว่าพื้นที่ของสื่อใหม่นั้นมีใช้พื้นที่ส่วนตัวหรือสาธารณะแต่พื้นที่ที่ใช้สื่อหมายถึงพื้นที่ส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะทุกๆ ครั้งของการโพสต์ข้อความข้อความนั้นจะไม่ได้อยู่ในขอบเขตพื้นที่ส่วนตัวแต่เป็นพื้นที่ของสาธารณะ

2) มิติของเวลามนุษย์ในยุคสังคม สารสนเทศใช้เวลาไปกับสื่อมากขึ้นในพฤติกรรมการใช้สื่อหลากหลายในเวลาเดียวกันและได้ทำกิจกรรมหลายอย่างพร้อมกันดังนั้นการรู้เท่าทันสื่อใหม่จึงมีความหมายถึงการรู้ตัวว่าใช้เวลาไปกับสื่อมากเกินไปหรือควรรู้ว่าเวลาใดควรใช้สื่อหรือไม่ควรใช้

3) มิติตัวตน คือการรู้สึกของตนเองในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ความรู้สึกที่ว่าตัวเองว่าเราคือใคร

3.2 ความรู้สึกต่อรัฐอวตารในสื่อออนไลน์ของตนทำให้เกิดความสับสนต่อความเป็นลักษณะตัวตนที่แท้จริงย่อมส่งผลในเชิงเท็จแต่ในการยอมรับของตัวเอง

3.3 ความสับสนในเรื่องแต่รักของตัวเองกับตัวตนที่อยากจะเป็นการลงใจในตัวตนและชื่อเสียงสาธารณะสร้างสังคมออนไลน์ใหม่อาจจะทำให้เกิดทำลายสถานะที่แท้จริงได้

4) มิติความเป็นจริง คือการรู้เท่าทันความจริงข้อเท็จจริงและสิ่งที่เป็นจริงในโลกของสื่อเก่าการประกอบสร้างความจริง เช่น โฆษณาต่างๆ

5) มิติสังคมในเรื่องโลกอิทธิพลตามอำนาจ สื่อเก่าสื่อใหม่มีผลกระทบมากมายต่อชีวิตทัศนคติความรู้จิตวิญญาณของมนุษย์ผู้รับสารกลายเป็นผู้ต้อนรับรองรับกระบวนการของการประกอบสร้าง แต่กฎหมายทุกคนมีอำนาจที่จะสื่อสารกับลูกทุกคนนั้นมาพูดเรื่องตัวเองมากขึ้น ไม่มีใครสนใจเรื่องของคนอื่น ความโกรธ ความจริง ซื่อจรรยา ความรุนแรงอคติความเกลียดชังบางถูกโยนทิ้งลงในเครือข่ายออนไลน์ที่ทำให้เกิดพลังทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

ข้อสรุปได้ว่า การรู้เท่าทันสื่อ คือการที่บุคคลมีความสามารถในการอ่านสื่ออย่างเข้าใจ สามารถมีความคณัยยะที่แฝงไว้ได้ และสามารถสรุปแนวคิดของตนเองในการพัฒนาความรู้ด้านการรู้เท่าทันและด้านรู้เท่าทันสื่อที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ โครงสร้างความรู้ แรงจูงใจในการตัดสินใจ เครื่องมือการประกอบ และการประมวลผลข้อมูลข่าวสาร

สรุปบทเรียนด้านทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ

เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อและการแชร์ข้อมูลต่างๆ จากสื่อใหม่ สามารถสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

- 1) มิติของพื้นที่ คือการตระหนักว่าพื้นที่ของสื่อใหม่นั้นไม่ใช่พื้นที่ส่วนตัวหรือสาธารณะแต่เป็นพื้นที่ของสื่อใหม่ พื้นที่ส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะสอง
- 2) มิติเวลา คือการที่เรารู้ตัวว่าเราใช้เวลาไปกับสื่อมากเกินไปเราควรรู้ว่าเวลาใดหรือเวลาใดที่เราควรใส่ใจกับกิจกรรมอื่นๆบ้างไม่ใช่สนใจแต่โลกออนไลน์อย่างเดียวสาม
- 3) มิติตัวตน คือการที่เรารู้ตนเองในประเด็นต่างๆดังนี้คือหนึ่งความรู้สุดของตัวเราที่แท้จริงของตนเองว่าความจริงของร่างใน Server การของตนสามความสับสนในเรื่องอัตลักษณ์ตัวตนของเขา
- 4) มิติความเป็นจริง คือการที่เรารู้เท่าทันสื่อหรือข้อเท็จ ในรูปของการกล่าวกับการสร้างความเชื่อความจริงเช่นการหลงเชื่อคำโฆษณา
- 5) มิติสังคมในโลกอิทธิพลอำนาจสื่อ สื่อนั้นมีผลกระทบมากมายต่อชีวิตและจะนะคติความรู้มิติวิญญานของมนุษย์

ซึ่งทั้ง 5 มิตินี้ สามารถสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้คือ การที่เรารู้เท่าทันสื่อในฐานะที่เราเป็นผู้ใช้สื่อในสังคมข้อมูลข่าวสารในยุคใหม่ ต้องเข้าใจกฎเกณฑ์กติกาในการอยู่ร่วมกันในโลกออนไลน์ และต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

การวิเคราะห์สื่อด้วยแนวคิดวาทกรรม มีแนวคิดหลักที่เน้นให้ผู้รับสารสามารถวิเคราะห์ การนำเสนอของสื่อที่ประกอบสร้างด้วยวาทกรรม อันได้แก่ ข้อความที่ถูกเขียนหรือพูดถึงเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในยุคใดยุคหนึ่ง ซึ่งเนื้อหาของข้อความดังกล่าวถูกกำกับด้วยกรอบความรู้ของสังคมในยุคนั้น ซึ่งผู้มีอำนาจหรือสถาบันในสังคมเป็นผู้กำหนดวาทกรรมหรือกรอบความรู้นี้ให้แก่สังคม ดังนั้นผู้รับสารอาจต้องวิเคราะห์ว่าวาทกรรมต่างๆ ที่ปรากฏในสื่ออาจเป็นความจริงที่ไม่ใช่ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ ซึ่งหากศึกษาเรื่องนี้แล้วจะช่วยให้เราได้ “เปิดมุมมอง” และตระหนักว่าสิ่งที่เคยเชื่อว่าเป็นความจริงนั้น ที่แท้กลับเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมา

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรมดังกล่าว ถูกตอกย้ำให้เด่นชัดขึ้นในยุคโลกสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีการสื่อสารและระบบการสื่อสารมวลชนทำหน้าที่ในการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ยังมีความเป็น “สถาบัน” ที่ทำหน้าที่กำหนดวาระของข้อมูลข่าวสารว่าประเด็นใดควรถูกนำเสนอสู่สาธารณะหรือไม่ รวมถึงข้อตกลงของสังคมที่เป็นที่เข้าใจกันว่า “ข่าวสาร” โดยเฉพาะรายการข่าว ทำหน้าที่ผลิต “ความจริง” ให้กับสังคม ในกรณีนี้จึงเห็นได้ชัดว่า สถาบันการสื่อสารมวลชนคือสถาบันทางสังคมในการผลิตวาทกรรมทั้งหลายนี้ขึ้นมาและสถาปนาความจริงให้เกิดขึ้นและถูกยอมรับโดยทั่วกันอีกด้วย เช่น ประเด็นเรื่องสีผิวที่มักจะถูกหยิบยกขึ้นมาใช้เพื่อเป็นคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่นเดียวกัน

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

การรับรู้สื่อแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) วิธีการป้องกันอย่างรู้เท่าทัน เรามีวิธีการอย่างไร คือเป็นการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล ไปตรวจสอบว่ามีความน่าเชื่อถือหรือเปล่า รู้จักตั้งคำถามว่าเขาทำเพื่ออะไร รวบรวมข้อมูล รวบรวมจากหลายๆ แหล่ง เอาข้อมูลมาประมวลผลมาวิเคราะห์อย่างละเอียด ถ้าวิเคราะห์แบบธรรมดาจะทำให้เห็นภาพไม่ชัดเจน แต่ถ้าวิเคราะห์อย่างละเอียด จะทำให้เราเห็นภาพรวมที่ชัดเจนขึ้น

2) รู้เท่าทันสื่ออย่างไร ติดตามข่าวสารอย่างมีสติ มองสื่อในหลายๆ มุม อย่ามองสื่อในมุมเดียว แต่ต้องมองในหลายมุม รู้เท่าทันสื่อแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1 วิธีการคัดกรองข่าวสารอย่างไร : สื่อนี้ใครทำ นำเสนอโดยวิธีใด ทำขึ้นเพื่ออะไร ข้อมูลอะไรที่ ถูกนำเสนอและไม่ถูกนำเสนอ และสื่อบอกอะไรกับเรา

2.2 การกระจายข่าวสารเป็นอย่างไร : เผยแพร่ผ่านโลกโซเชียล รูปแบบการนำเสนอและการ บรรยาย หรือรูปแบบของกิจกรรมหรือโครงการ

ตัวอย่าง

ข่าวบ่อน้ำพญานาคผุดขึ้นใจกลางหมู่บ้าน แล้วชาวบ้านคิดว่าเป็นบ่อน้ำพญานาคก็เลยไปกราบไหว้ บูชากันและนำน้ำมาดื่มกัน สุดท้ายแล้วบ่อน้ำนั้นคือบ่อน้ำอุจจาระ หรืออีกตัวอย่างหนึ่งเกิดขึ้นที่อำเภอสุโขทัย โกลก ตอนนั้นเวลา 15.30 นาที มีประชาชนไปแจ้งว่ามีวัตถุที่น่าสงสัย อยู่ที่เสาไฟฟ้า หลังจากนั้นทหารก็ปิดทางเพื่อตรวจสอบวัตถุที่น่าสงสัย ปรากฏว่าข่าวออกมาพบวัตถุระเบิด 3 เครื่อง ที่ตำบลป่าสามะ แต่ที่จริงคือ ตำบลป่าสามะ และตอนนั้นวัตถุระเบิดยังกัไม่สำเร็จ แต่ข่าวออกไปแล้ว การนำเสนอข่าวของสื่อทำให้ข่าว ออกมาผิด ที่จริงแล้วมันไม่ใช่ระเบิดแต่มันเป็นกล่องขนม การเสพสื่อแต่ละครั้งเราต้องมีความซื่อสัตย์ก่อนที่จะ แชร้

กลุ่มที่ 2

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

- 1) ถ้าพวกเราได้รับข่าวสารจากสื่อใดสื่อหนึ่งเราจะมีวิธีการป้องกันการรู้เท่าทันสื่ออย่างไร
- 2) ตรวจสอบแหล่งที่มาว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ โดยที่เราจะทึ้ง URL ไว้เพื่อตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าว
- 3) วิเคราะห์ที่สื่อหนึ่งว่าสื่อหนึ่งต้องการสื่อถึงอะไร เนื้อหาข่าวเราต้องแตกประเด็นออกมาให้ได้ว่าสื่อหนึ่งสื่อถึงอะไร
- 4) ใช้สื่ออย่างรู้ตัว ตื่นตัวตลอดเวลา มีสติ อย่าเชื่อข่าวให้มาก เราต้องมีสติของเรา
- 5) อย่าด่วนสรุปในข่าวสารที่ได้รับมา คือการไม่อ่านเฉพาะหัวข้อข่าวแล้วด่วนสรุปข่าว เราต้องเข้าไป

อ่านอย่างละเอียด

- 6) ตั้งข้อสงสัยว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เพื่ออะไร
- 7) ควรศึกษาหาความรู้ทบทวนเกี่ยวกับสื่ออยู่บ่อยๆ

ทั้งนี้ยังมีวิธีการคัดกรองข่าวสารที่ได้รับมาโดยวิธีการสื่อสารเพื่อกระจายข่าวออกไปในรูปแบบ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบแหล่งที่มาจากแหล่งข่าวหลายๆ ที่มา
- 2) ตรวจสอบที่อยู่ของเว็บไซต์ว่าเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอม
- 3) ควรอ่านรายละเอียดข่าว ให้แม่นยำก่อนที่จะแชร์ออกไป
- 4) มีเว็บไซต์สำหรับการตรวจสอบข้อมูล
- 5) ตั้งข้อสงสัย เพื่อหาข้อมูลที่ถูกต้อง
- 6) ใช้ข้อความที่น่าดึงดูด

เมื่อได้รับข่าวสารมาจากหลายที่ การกระจายข่าวออกไป บางครั้งอาจเกิดความผิดพลาด เราควรที่จะแจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นการป้องกันการรู้เท่าทันสื่อ ตัวอย่างเช่น ข่าวที่มีเจ้าหน้าที่รัฐยื่นชี้หน้าชาวบ้านอยู่ แต่ความจริง มันเป็นการหักมุมของกล้อง แต่ในโซเชียล มีการพูดว่านี่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ยื่นชี้หน้าชาวบ้าน ช่มชู้ชาวบ้าน แต่จริงๆ แล้วเจ้าหน้าที่ไม่ได้ยื่นชี้หน้าชาวบ้านแต่เขายืนชี้ธงอยู่

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

1) วิธีการป้องกันสื่ออย่างรู้เท่าทัน

- ตรวจสอบแหล่งที่มา เพราะข้อมูลของสื่อบางสื่อมันเชื่อถือไม่ได้
- ค้นหาข้อเท็จจริงของข้อมูล ข่าวบางข่าวมีการใส่เนื้อหาที่เกินจริงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- วิเคราะห์คัดแยกระหว่างประเด็นกับความคิดเห็น ข่าวที่เป็นประเด็นขึ้นอาจจะแย้งกับความ
คิดเห็นของผู้คน
- หาข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง เพื่อเราสามารถวิเคราะห์ได้ว่าข่าวไหนจริงข่าวไหนปลอม
- ประเมินความเป็นไปได้หรือความน่าเชื่อถือ

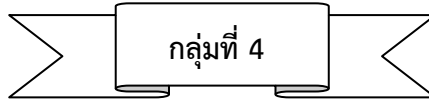
2) การกระจายข่าว

ในฐานะเราเป็นแกนนำเยาวชนในหมู่บ้าน เราจะกระจายผ่านศูนย์กระจายเสียงของหมู่บ้าน แต่ถ้าเราติดแค่ป้ายไว้นิล บางคนอ่านและบางคนก็ไม่ได้อ่าน แต่ถ้าเราประชาสัมพันธ์ไปยังหมู่บ้านจะเกิดการแพร่กระจายข่าวที่ทั่วถึงกว่าและได้ยินกว่า

ตัวอย่าง

การจอตลอดทั้งไว้ที่อำเภอยะรัง เวลาประมาณเที่ยง มีผู้หญิงคนหนึ่งได้ขึ้นรถเมล์ และเขาก็ได้จอตลอดของเขาไว้หน้าสถานีตำรวจ และก็ได้มีประชาชนคนหนึ่งเขาสังเกตเห็นว่ารถของผู้หญิงคนนี้ได้จอตลอดทั้งวันน ก็เลยถ่ายรูปแล้วเอาไปโพสต์ลง Facebook ว่า มีระเบิดอยู่ในรถคันนี้ ซึ่งตำรวจรอมานานมากกว่าใครคือเจ้าของรถคันนี้ ซึ่งถ้าไม่มีระเบิดรถคันนี้ แต่ปรากฏว่าผู้หญิงคนนั้นเอารถมาจอดไว้เฉยๆ ไม่ได้มีวัตถุระเบิดอย่างไร แต่คนที่มาพบเห็นกับตีความไปอีกแบบทำให้เขาเกิดความเสียหาย จากข่าวเรื่องนี้ทำให้เรารู้ว่าเราควรที่จะไตร่ตรอง พิจารณาข่าวให้ดีก่อนที่จะไปบอกให้คนอื่นรู้ เพราะจะทำให้ผู้ที่ตกเป็นข่าวได้รับความเสียหาย

จากข่าวข้างต้นมันจะมีมุมมอง 2 มุมมอง คือ คนที่เสพสื่อ และคนในพื้นที่ มุมมองของคนที่เสพสื่อ เราจะเข้าใจว่า มันแค่เรื่องที่จอตลอด แต่ชาวบ้านในพื้นที่จะอยู่ด้วยความหวาดระแวง เพราะฉะนั้นแล้ว มันก็เหมือนกับที่เรากำลังแชร์ด้วยอารมณ์ กับแชร์ด้วยเหตุผล มันขึ้นอยู่กับสติของตัวเราด้วย

กลุ่มที่ 4

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

- 1) เราต้องมีสติ เมื่อไหร่รับสื่อมา เราต้องมีสติอยู่ตลอดเวลา
  - 2) หาแหล่งที่มา เราต้องรู้ก่อนว่าสื่อนี้มีแหล่งที่มาจากไหน ที่มานั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน
  - 3) วิเคราะห์สื่อ ว่าสื่อนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
  - 4) เราจะต้องทำความเข้าใจกับสื่อต่างๆ ประกอบกับองค์ความรู้และประสบการณ์ของเรา มาคาดคะเนว่าสิ่งสื่อเขาต้องการคืออะไร
  - 5) อย่าหลงเชื่อข้อมูลข่าวสารโดยง่าย เราต้องไตร่ตรองข้อมูลว่ามีความจริงมาแค่ไหน เปรียบเทียบข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน เพื่อความน่าเชื่อถือของสื่อ
- และประการสำคัญคือ การคัดกรองและเผยแพร่สื่อ เราต้องนำเสนอข้อเท็จจริง โดยตั้งคำถามว่าใครทำอะไร ที่ไหนอย่างไร แต่ถ้าเผยแพร่สื่อ นั้นไปแล้ว ใครจะได้ประโยชน์และใครจะเป็นผู้เสียประโยชน์

เยาวชนรุ่นที่ 3

กลุ่มที่ 1

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

- 1) วิธีการเอาหัวข้อที่อาจารย์นำเสนอมาปะติดประต่อเชื่อมโยงกับข้อมูลในแต่ละด้าน อย่างเช่น ข้อมูลจาก A กับ B ประสมประสานกัน
- 2) เราวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นว่ามันมีผลกระทบอย่างไรบ้างกับการเมือง เศรษฐกิจ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของเรา โดยพิจารณาว่าข้อมูลนั้นมันจะทำให้เกิดปัญหาใดตามมาหรือไม่
- 3) การประเมินค่า อย่างเช่น ข้อมูลที่เราได้มาจากอาจารย์ไปกระทบกับเศรษฐกิจ กระทบอย่างไร เราไปประเมินค่าเลยว่าเป็นอย่างไร ถ้ามันเกิดขึ้นเศรษฐกิจบ้านเราจะเป็นอย่างไร ต่างชาติไม่กล้าเข้ามาท่องเที่ยว และอนาคตต่อไปเศรษฐกิจบ้านเราก็จะเสียหาย ซึ่งการประเมินค่าในลักษณะนี้เป็นวิธีของการคิดที่ง่ายที่สุด

กลุ่มที่ 2

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้รับสารในการป้องกันตนจากการตกเป็น “เหยื่อ” ในกระบวนการสื่อสารเสนอหลักการเบื้องต้นของการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งสามารถสรุปใจความสำคัญ ได้ดังนี้

- 1) ทุกคนมีหน้าที่ในการเพิ่มพูนความรู้เท่าทันสื่อของตน
- 2) แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อเกี่ยวข้องกับการให้ความสนใจถึงผลกระทบที่สื่อมวลชนมีต่อผู้รับสาร
- 3) แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลของผู้รับสารในการตีความและสร้างความหมายสารในแบบฉบับของตน
- 4) แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อให้ความสำคัญต่อการสร้างความหมายร่วมของสังคมภายใต้ความแตกต่างของแต่ละบุคคล
- 5) แนวคิดการรู้เท่าทันสื่อเชื่อว่าความรู้ของผู้รับสาร ทั้งความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ตรงและความรู้จากสื่อมีส่วนในการเสริมสร้างอำนาจ ของผู้รับสารในฐานะผู้บริโภคข่าวสารมากขึ้น

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

แนวทางในการรับรู้สื่อและการรู้เท่าทันสื่อ จะเห็นได้ว่าสื่อปัจจัยต่างๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อคนสร้างของผู้รับสาร ซึ่งสื่อแต่ละประเภทจะมีลักษณะที่สะท้อนกัน แต่ยังคงเกี่ยวพันกัน และแนวทางการรับรู้ข่าวสารเราต้องอยู่ในกรอบแนวความคิดซึ่งวิธีการวิเคราะห์เรามีอยู่ 5 ลักษณะ ด้วยกัน ดังนี้

- 1) ใครเป็นผู้สร้าง คือ ก่อนที่เราจะรู้เท่าทันสื่อได้นั้นเราจะต้องนึกคิดก่อนเป็นอันดับแรกก็คือใครเป็นผู้สร้างสื่อนี้ สร้างมาเพื่ออะไร ต่อมาคือวิธีการสร้าง เขาสร้างสื่อนี้อย่างไร เผยแพร่อย่างไร เพราะอะไร
- 2) สื่อในการนำเสนอ ซึ่งสื่อในแต่ละสื่อจะมีการสอนเกี่ยวกับค่านิยม ความคิดต่างๆ ซึ่งจะมีทั้งละเว้นนำเสนอและไม่ละเว็นำเสนอ
- 3) การผลิตสื่อมาเพื่ออะไร ก็เหมือนอันดับแรกที่ได้ออกไปว่าใครเป็นคนสร้าง สร้างเพื่ออะไร สิ่งที่ได้รับจากการรู้ทันคืออะไร

สำหรับขั้นตอนการวิเคราะห์ ผู้ผลิตผลิตมาเพื่ออะไร ได้อะไรจากสื่อ ต่อมาการรู้เท่าทันสื่อในปัจจุบันนี้เรามีสื่อที่แตกต่างเป็นอย่างมาก ก็มีสื่อที่จริงและเท็จกันที่รู้เท่าทันสื่อเป็นสิ่งที่สามารถให้เราได้วิเคราะห์แยกแยะหรือได้ถูกวิธี สื่อเป็นสิ่งที่น่าสน อย่างเช่น เราได้ดูโฆษณา ที่สามารถบอกให้เรารู้ว่าสื่อเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจเราเป็นอย่างมาก ดังนั้นการที่เราจะมีสติในการรับรู้ข่าวสารเราก็ควรที่จะวิเคราะห์เป็นอย่างดี ซึ่งสื่อมีอิทธิพลสำหรับตัวเรา สำหรับสื่อมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือเป็นสื่อที่สามารถให้เรารับรู้ข่าวสารได้เร็ว สื่อที่ผิดก็จะนำผลร้ายมาสู่ตัวเราได้ ส่วนต่อมาก็คือความเข้าใจหากเรามีความรู้และความเข้าใจเป็นอย่างดีในที่สุดเราก็จะใช้สื่อได้เป็นอย่างดี ต่อมาสิ่งที่ได้รับจากวาทกรรมด้านศาสนาศึกษาการคัดกรองข่าวสารอย่างมีสติ อย่างมีความรอบคอบ เราควรที่จะคัดกรองก่อนที่เราจะเผยแพร่ต่อ

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

การสำรวจและตรวจสอบพิจารณาข้อมูลในการเข้าถึงข่าวสารหรือการเสพสื่อต่างๆ เราต้องมีการสำรวจและมีการตั้งคำถามอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งประกอบกับองค์ความรู้ที่เรามีในการที่จะประมวลข้อมูลเหล่านี้ให้มันชัดเจน โดยสรุปได้ว่าประเด็นสำคัญคือ การสำรวจและการพิจารณาข้อมูลให้ละเอียดก่อนและอาศัยองค์ความรู้และสติในการสร้างเพื่อได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การหยิบยกประเด็นในวาทกรรมที่เราได้ฟังในการใช้วาทกรรมเกี่ยวกับมลายูซีแยะ (ไทยพุทธ) แน่แน่นอนว่าวาทกรรมจะแบ่งออกมาจากผู้ที่มีอำนาจ จากผู้ที่มีความเชื่อถือในสังคม เขาก็จะเป็นคนที่ถ่ายทอดวาทกรรมและเผยแพร่ไปยังศูนย์วัฒนธรรมในประเพณีและพร้อมกับการคำสอนทำให้เกิดเป็นความรู้และเป็นความเชื่อเดียวกันในสังคม

ประเด็นทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อในที่นี้มีทั้งหมด 4 ประการ แต่กลุ่มที่ 4 ขอหยิบยกมาประการเดียวคือในเรื่องของโครงสร้างสื่อ ก็จะแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านผลกระทบของสื่อ ด้านเนื้อหาสื่อ การศึกษาโลกแห่งความจริง ผลกระทบของสื่อ อย่างที่เห็นกันในปัจจุบัน สื่อแต่ละสื่อจะส่งผลกระทบต่อผู้เสพสื่อ อย่างเช่น ส่งผลต่อความเชื่อ ความคิด ความรู้สึกอย่างไร เนื้อหาของสื่อก็จะบอกไปในด้านของสื่อเนื้อหาที่ดีและเนื้อหาสื่อที่เป็นเชิงแตกแยก ต่อมาในเรื่องของอุตสาหกรรมซึ่งแน่นอนปัจจุบันสื่อมีส่วนสำคัญเพราะมีการแข่งขันสูง ไม่ว่าจะเป็นประเด็นของสื่อสังคมทางโซเชียลมีเดียหรือสื่อของระบบโทรทัศน์ ส่วนในโลกแห่งความจริง คือสื่อที่จะสะท้อนออกมาในโลกแห่งความจริง บางครั้งเราอาจจะมีความจริงแค่บางส่วนเพราะแน่นอนว่าผู้ผลิตสื่อเขาต้องการที่จะเปิดเผยอะไรและเขาต้องการที่จะปิดอะไร นั่นคือความจริงที่เกี่ยวกับโลกความจริงของสื่อ และสุดท้ายตัวตนของผู้รับสาร ซึ่งประเด็นนี้เป็นข้อที่สำคัญที่สุดเพราะว่าตัวตนของผู้รับสารมีองค์ความรู้หรือมีสติกับปัญญามีความรู้ทั้ง 5 ด้าน

สิ่งที่กลุ่มได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้สามารถเสพสื่อได้อย่างมีสติและได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องอย่างชัดเจน จากเนื้อหาที่เราได้สรุปทั้งหมดในค่านี้นี้เราสามารถให้ความหมายเกี่ยวกับสื่อว่าเราสามารถเข้าถึงสื่อ วิเคราะห์สื่อ ประเมินผลผลิตของสื่อ ได้หลายรูปแบบ เช่น ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ เกิดการวิเคราะห์ การประเมินสื่อนั้นมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก

สรุปบทเรียนในการวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ

1) มิติองค์ประกอบทางการรับรู้สื่อ คือ ความสามารถในการแยกแยะคิดและวิเคราะห์ เข้าใจ สัญลักษณ์ต่างๆ ที่นำเสนอในสื่อ ผู้รับสารต้องมีความรู้พื้นฐานที่ดีพอในการสรุปข้อมูลต่างๆ เป็นความคิดของตนเอง

2) มิติองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก คือ ความสามารถในการจำแนกสัญลักษณ์ที่สื่อใช้ กระตุ้น อารมณ์ความรู้สึกต่างๆ และรู้ว่าสื่อต้องการกระตุ้นให้ เรามีความรู้สึกอะไร เพื่อปรับอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง

3) มิติองค์ประกอบทางด้านความไพเราะหรือความสุนทรีย์ คือ ความสามารถ

4) มิติองค์ประกอบทางด้านศีลธรรม คือ ความสามารถในการวินิจฉัยว่าสิ่งต่างๆ ที่สื่อนำเสนอมีคุณค่า ไม่ขัดกับค่านิยม ขนบธรรมเนียม และระบบสังคม พิจารณาและตัดสินได้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ตามมาตรฐานการผลิต จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเข้าถึงและเล็งเห็น “คุณค่าของเนื้อหาสื่อในมุมมองด้านศิลปะ” เนื้อหาจากการนำเสนอสารในสื่อมีส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ตามลักษณะของสื่อแต่ละประเภท เช่น การจัดองค์ประกอบภาพในสื่อสิ่งพิมพ์ เสียงดนตรี และภาพในสื่อภาพยนตร์ เป็นต้น

สื่อมีผลต่อโครงสร้างการรับรู้ของผู้รับสาร สื่อแต่ละประเภทมีปัจจัยที่ซับซ้อนและเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน สื่อเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมาให้เรารับรู้ โดยที่สื่อมีเป้าหมายเชิงธุรกิจ โฆษณา ให้ได้ผลประโยชน์ หรือให้สื่อสร้างค่านิยม สื่อในแต่ละชนิดมีเอกลักษณ์และข้อจำกัด สิ่งที่ยาวจนทุกคนทำได้ในสันนี้คือการเลือกเสพสื่อ เราจะต้องคิดให้ถี่เพื่อให้เสพสื่ออย่างถูกต้อง เพื่อให้มีสติ โดยที่ไม่ให้เราตกเป็นเหยื่อของสื่อได้

ประมวลภาพ

การจัดอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 9-11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-14 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-17 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ณ เพ็ชรเมธีรีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอกะทือ จังหวัดสงขลา

รุ่นที่ 1

กิจกรรมกล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ
โดย... รศ.ดร.สามารถ ทองเฝือ ประธานที่ปรึกษา POSBO

กิจกรรม “สานสัมพันธ์ กระชับมิตรภาพ”
โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ...“แนวคิด/ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ และการคิดเพื่อรู้เท่าทันสื่อ”
โดย... อาจารย์ปวิษฐา ชนะการณ และอาจารย์ สุวนาท ทองสองยอด ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ
คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ...“แนวคิด/ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ และการคิดเพื่อรู้เท่าทันสื่อ”
โดย... อาจารย์ปวิษฐา ชนะการณ และอาจารย์ สุวนาท ทองสองยอด ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ
คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กิจกรรม workshop “ประเมินเพื่อการใช้สื่อ ตามทฤษฎีแลตามความเป็นจริงของสังคมชายแดนใต้”
โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO และ/หรือ อาจารย์คณะ วสส. ม.อ.ปัตตานี

กิจกรรมกลุ่ม Walk Really “เยาวชนรักสันติคือน้ำหนึ่งใจเดียวกัน”

โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “รู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลามกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”

โดย... อาจารย์นิรมลลี เจะและ วิทยาการด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน.

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “เครื่องมือทางกฎหมายที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน
ด้านการเผยแพร่วาทกรรมที่สร้างความขัดแย้ง”

โดย... อาจารย์อิบรอเฮม แวฮามะ เจ้าหน้าที่นิติกร สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมบรรยายด้านประวัติศาสตร์ในหัวข้อ “กำเนิดชาติพันธุ์มลายู”
โดย... ดร.ปรีดี มะนีวัน นักวิชาการด้านวัฒนธรรม ประจำสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “นโยบายรัฐกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”
โดย..... พลโทยุทธนา ปานมูข ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล
กลุ่มภารกิจงานที่2 งานอำนวยความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

กิจกรรมอำลาค่าย การอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ รุ่นที่ 1

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “การรู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลาม-มลายู-ปาตานี”
โดย... ผศ.ดร.ไพฑูริ์ล หะยีอาวัง อาจารย์ประจำภาคมลายูศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ ม.อ.ปัตตานี

กิจกรรมสรุปถอดบทเรียนเพื่อวาดภาพอนาคตจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

ถ่ายภาพร่วมกัน ก่อนเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ ซึ่งได้รับเกียรติจาก พันเอก ทะเบียน เมืองพระฝาง
ผู้อำนวยการกองภาคประชาสังคม ศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน. เป็นประธานปิดพิธี

ประมวลภาพ

การจัดอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 9-11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-14 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-17 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ณ เพ็ชรเมธีรีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอกะทือ จังหวัดสงขลา

รุ่นที่ 2

กล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ
โดย... รศ.ดร.สามารถ ทองเฝื่อ ประธานที่ปรึกษา POSBO

กิจกรรม “สานสัมพันธ์ กระชับมิตรภาพ”
โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ...“แนวคิด/ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ และการคิดเพื่อรู้เท่าทันสื่อ”
โดย... อาจารย์ปวิษฐา ชนะการณ และอาจารย์ สุวนาท ทองสองยอด ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ
คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ...“แนวคิด/ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ และการคิดเพื่อรู้เท่าทันสื่อ”
โดย... อาจารย์ปวิษฐา ชนะการณ และอาจารย์ สุวนาท ทองสองยอด ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ
คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กิจกรรม workshop “ประเมินเพื่อการใช้สื่อ ตามทฤษฎีและตามความเป็นจริงของสังคมชายแดนใต้”
โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO และ/หรือ อาจารย์คณะ วสส. ม.อ.ปัตตานี

กิจกรรมกลุ่ม Walk Really “เยาวชนรักสันติคือน้ำหนึ่งใจเดียวกัน”
โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “รู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลามกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”
โดย... อาจารย์นิรมลลี เจะและ วิทยาการด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน.

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “เครื่องมือทางกฎหมายที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน
ด้านการเผยแพร่วาทกรรมที่สร้างความขัดแย้ง”
โดย... อาจารย์อิบรอฮีม แวฮามะ เจ้าหน้าที่นิติกร สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมบรรยายด้านประวัติศาสตร์ในหัวข้อ “กำเนิดชาติพันธุ์มลายู”
 โดย... ดร.ปรีดี มะนีวัน นักวิชาการด้านวัฒนธรรม ประจำสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “นโยบายรัฐกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”
 โดย..... พลโทยุทธนา ปานมุข ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล
 กลุ่มภารกิจงานที่ 2 งานอำนวยความสะดวกธรรมชาติและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

กิจกรรมอำลาค่ายการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ รุ่นที่ 2

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “การรู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลาม-มลายู-ปาตานี”
โดย... ผศ.ดร.ไพฑูริ์ล หนะยือาวัง อาจารย์ประจำภาควิชาคณานุกรมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ ม.อ.ปัตตานี

กิจกรรมสรุปถอดบทเรียนเพื่อวาดภาพอนาคตจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

ถ่ายภาพร่วมกัน ก่อนเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ ซึ่งได้รับเกียรติจาก พันเอก วัฒนา กรมจันทร์
รองเสนาธิการศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน. เป็นประธานปิดพิธี

ประมวลภาพ

การจัดอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 9-11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-14 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-17 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ณ เพ็ชรเมธีรีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอกงหรา จังหวัดสงขลา

รุ่นที่ 3

กล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ

โดย... รศ.ดร.สามารถ ทองเผื่อ ประธานที่ปรึกษา POSBO

กิจกรรม “สานสัมพันธ์ กระชับมิตรภาพ”

โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ...“แนวคิด/ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ และการคิดเพื่อรู้เท่าทันสื่อ”
 โดย... อาจารย์ปวีชญา ชนะการณ และอาจารย์ สุวนถ ทองสองยอด ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ
 คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ...“แนวคิด/ทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ และการคิดเพื่อรู้เท่าทันสื่อ”
 โดย... อาจารย์ปวีชญา ชนะการณ และอาจารย์ สุวนถ ทองสองยอด ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ
 คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กิจกรรม workshop “ประเมินเพื่อการใช้สื่อ ตามทฤษฎีและตามความเป็นจริงของสังคมชายแดนใต้”
 โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO และ/หรือ อาจารย์คณะ วสส. ม.อ.ปัตตานี

กิจกรรมกลุ่ม Walk Really “เยาวชนรักสันติคือน้ำหนึ่งใจเดียวกัน”
โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “รู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลามกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”
โดย... อาจารย์นิรอมลี เจะและ วิทยาการด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน.

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “เครื่องมือทางกฎหมายที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน
ด้านการเผยแพร่วาทกรรมที่สร้างความขัดแย้ง”
โดย... อาจารย์อิบรอเฮม แวฮามะ เจ้าหน้าที่นิติกร สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมบรรยายด้านประวัติศาสตร์ในหัวข้อ “กำเนิดชาติพันธุ์มลายู”
 โดย... ดร.ปรีดี มะณีวัน นักวิชาการด้านวัฒนธรรม ประจำสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

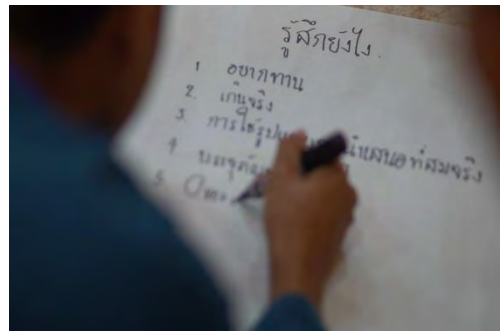
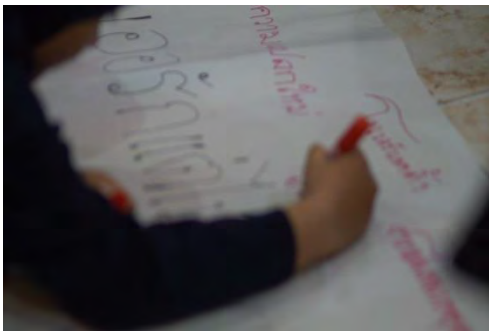
กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “นโยบายรัฐกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”
 โดย..... พลโทยุทธนา ปานมุข ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล
 กลุ่มภารกิจงานที่ 2 งานอำนวยความสะดวกยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

กิจกรรมอำลาค่ายการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ รุ่นที่ 3

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “การรู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลาม-มลายู-ปาตานี”
โดย... ผศ.ดร.ไพฑูริ์ล หะยีอาวัง อาจารย์ประจำภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ ม.อ.ปัตตานี

กิจกรรมสรุปถอดบทเรียนเพื่อวาดภาพอนาคตจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

ถ่ายภาพพร้อมกัน ก่อนเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

กิจกรรมที่ 3
ทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรม
เชิงเปรียบเทียบ

รายงานสรุปผล

กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 1-3

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 2-4 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 10-12 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 17-19 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

ณ เพ็ชรเมธีรีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาความรุนแรงจากการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้กลายเป็นข้อถกแถลงของกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคประชาสังคมและเอกชน (NGO) บางกลุ่มเชื่อว่าความรุนแรงนี้เป็นเรื่องของ การสร้างสถานการณ์ บางกลุ่มก็เชื่อในอีกมุมมองว่าเรื่องราวเหล่านี้เป็นเพียงเรื่องของปัจเจกชนที่จับอาวุธขึ้นสู้เพื่อแก้แค้นต่อการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่บางกลุ่มก็มองว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นคือสถานการณ์การก่อความไม่สงบรอบใหม่ที่หวนกลับสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกครั้ง ข้อถกแถลงที่กลายเป็นวาทกรรม (Discourse) ของประเด็นปัญหาในมุมมองที่ต่างกันเช่นนี้ดำเนินไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุดและไม่ได้นำไปสู่ บทสรุปใดๆ เพราะข้อถกเถียงที่เกิดขึ้นในบางครั้งเป็นเรื่องของ “ทัศนะ (Perception)” มากกว่าจะยืนอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริง วาทกรรมเหล่านี้จึงได้ชักนำสังคมไทยเข้าสู่สภาพของความไร้เอกภาพและไร้ทิศทางต่อการแก้ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดมา

จากการพิจารณาข้อมูลในจุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ 80 เกี่ยวกับปฏิบัติการข่าวสารในสงครามก่อความไม่สงบ ดังที่ สุรชาติ บำรุงสุข (2553) ระบุไว้ว่า ปฏิบัติการข่าวสารในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการต่อสู้ระหว่างฝ่ายรัฐกับกลุ่มก่อความไม่สงบ และจะต้องถือว่าการต่อสู้ด้านข่าวสารเป็นอีกสนามรบหนึ่งนอกเหนือจากการใช้กำลังอาวุธและการก่อเหตุรุนแรง กลุ่มก่อความไม่สงบมีขีดความสามารถในการปฏิบัติการข่าวสารอย่างเข้มแข็ง และดำเนินการเชิงรุกต่อฝ่ายรัฐ เป็นผลให้กลุ่มก่อความไม่สงบสามารถเอาชนะใจของประชาชน ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของอำนาจรัฐในพื้นที่ที่ไม่สามารถรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนได้ พร้อมทั้งใช้การครองความเหนือกว่าทางด้านข้อมูลข่าวสารในการควบคุมความคิดของประชาชน ซึ่งมีเชื้อชาติ ศาสนาเดียวกันกับพวกเขา และกลุ่มก่อความไม่สงบใช้ประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะเหตุการณ์รุนแรงครั้งสำคัญๆ เป็นเครื่องมือในการสร้างความเกลียดชังเจ้าหน้าที่รัฐและรัฐไทย ตลอดจนถึงสามารถนำไปโฆษณาชวนเชื่อหรือปฏิบัติการจิตวิทยาได้อย่างง่ายดายโดยใช้เครื่องมือต่างๆ

นอกจากนี้กลุ่มก่อความไม่สงบยังใช้ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อชักชวนเยาวชน (Recruit) เข้าร่วมปฏิบัติการกับกลุ่มก่อความไม่สงบในการก่อเหตุรุนแรง ซึ่งปฏิบัติการข่าวสารของกลุ่มก่อความไม่สงบสามารถเข้าถึง

ประชาชนได้โดยง่าย ด้วยการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทุกระดับได้รับรู้ข่าวสารตามที่ต้องการ และเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนยุทธศาสตร์การแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปฏิบัติการเพื่อเพิ่มอิทธิพลในการครอบครองพื้นที่ ลดความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อฝ่ายรัฐและเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการสร้างความได้เปรียบในการปฏิบัติการรุนแรง รวมทั้งการสนับสนุนจากต่างประเทศ โดยการใช้ช่องทางของสื่อทางเลือกที่เป็นลักษณะของการสื่อสารแบบปากต่อปาก เป็นการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารจากสภากาแฟ ซึ่งนับว่าได้ผลมากที่สุด สามารถกระจายข้อมูลไปสู่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วในวงกว้าง โดยที่ข่าวสารลักษณะนี้เป็นการช่วยตอกย้ำและเผยแพร่ขีดความสามารถของกลุ่มก่อความไม่สงบ รวมทั้งยกระดับสถานะของกลุ่มให้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งมีประเด็นในการเผยแพร่ที่หลากหลาย ทั้งด้านประวัติศาสตร์ การละเมิดสิทธิมนุษยชน และศาสนา ตลอดจนเมื่อเกิดเหตุการณ์รุนแรงต่างๆ ขึ้น กลุ่มก่อความไม่สงบจะใช้เหตุการณ์ดังกล่าวนำไปปฏิบัติการจิตวิทยา ทำให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้น แนวร่วมเพิ่มขึ้น และประชาชนเพิ่มความเกลียดชังฝ่ายรัฐมากขึ้นอีกด้วย

ซึ่งสอดคล้องกับ ชินวัฒน์ แม้นเดช (2555) ได้ศึกษาถึงกระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางในการหยุดยั้ง ที่สรุปได้ว่า ขบวนการก่อความไม่สงบได้จัดตั้งและพัฒนาองค์กรการต่อสู้ของขบวนการเข้าสู่เป็นสมาชิก การเริ่มต้นจึงเกิดจากกระบวนการปลุกกระดมบ่มเพาะผ่านคนรู้จักใกล้ชิดตัวเข้าพูดคุยเล่าประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ปัตตานีกับสยามเชิงบาดแผล เกิดเป็นความเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ พัฒนาสู่แนวคิดเรื่องเชื้อชาติมลายูนิยมและชาตินิยมปัตตานี สร้างอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน ชักนำเข้าสู่ความเชื่อศรัทธา “สงครามญิฮาด” ในอิสลาม ถือเป็นแรงจูงใจสูงสุดในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกและเข้าสู่พิธีสาบานตนถือว่าเป็นสมาชิกของขบวนการแล้วสมาชิกทุกคนต้องผ่านกระบวนการฝึกอบรมตามลักษณะงานที่เก่งตัวไว้ เพื่อจัดตั้งสมาชิกที่ผ่านการฝึกอบรมเข้าสู่โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ทั้งโครงสร้างองค์กรมวลชน (Political Wing) และโครงสร้างองค์กรทหาร (Military Wing) ถือเป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์

สำหรับปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ (Motive) ในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของขบวนการคือความเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ และเชื่อว่าการต่อสู้กับรัฐไทยเพื่อเอกราชปัตตานีคือการต่อสู้ที่เป็น “สงครามญิฮาด” ซึ่งต้นเหตุแห่งปัญหาความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่แท้จริงคือ “กลุ่มที่มีอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน” ที่เป็นกลุ่มขับเคลื่อนในทุกกระบวนการ เกิดเป็นความรุนแรงที่เผชิญหน้ารัฐไทยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับนาริภาณีปติยสาร ฉบับ 85 (2556) ที่ระบุว่า กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือกลุ่มก่อการที่ใช้โรงเรียนสอนศาสนา (อิสลาม) มาปลูกฝังความรุนแรงให้แก่เยาวชน การดำเนินการระดับยุทธวิธีของผู้ก่อความรุนแรงนับว่าประสบความสำเร็จที่สามารถกดประชาชนให้มีความหวาดกลัว สับสน ท้อแท้และสิ้นหวัง กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงนั้นนับว่าเป็นขบวนการที่มีวิวัฒนาการในการสร้างและพัฒนาองค์กร ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของการต่อสู้อย่างแยบยล ในช่วงเวลาที่ผ่านมามาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงได้ปรับยุทธศาสตร์ตามหลักการแบบกองโจรด้วยการนำขบวนการลงใต้ดิน ปิดบังฝ่ายความมั่นคงของรัฐอย่างแนบเนียน แต่กลับมีการดำเนินการเพื่อสร้างอุดมการณ์ ล้างสมอง ฝึกทักษะการต่อสู้แก่สมาชิกเยาวชน จนสามารถขยายเครือข่ายกำลังตามแผนยุทธศาสตร์บันได 7 ขั้นได้อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้เหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เครื่องมือที่สำคัญของกลุ่มก่อความไม่สงบในการใช้ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อชักชวนเยาวชนก็คือ วิดีโอ และ

VCD กลุ่มก่อความไม่สงบใช้ปฏิบัติการข่าวสารในการชักชวน เยาวชนให้เข้าร่วมปฏิบัติการกล่าวคือ อุตตาส เปิดวิดีโอหรือ VCD เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐไทย โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่ตากใบ และกรือเซะ เมื่อปี 2547 นอกจากนี้ยังมีวิดีโอหรือ VCD เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศอื่น เช่น อิรัก อัฟกานิสถาน และปาเลสไตน์ เป็นต้น ขณะที่ชมเหตุการณ์ต่างๆ อุตตาสจะบรรยายถึงความโหดร้ายของกองกำลังและโยงให้เกี่ยวข้องกับกองกำลังของรัฐไทยที่กระทำต่อชาวมลายูมุสลิมอย่างไม่เป็นธรรม การทารุณกรรมและการสังหารชาวมลายูมุสลิม เรื่องราวดังกล่าวสร้างความโกรธแค้นให้กับเยาวชนมุสลิมและเข้าร่วมกับกลุ่มก่อความไม่สงบในการต่อสู้กับรัฐไทยในที่สุด

ดั่งที่ สุรชาติ บำรุงสุข (2550) ระบุไว้ในฐานข้อมูลข่าวจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า หลังจากที่ทางเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นบ้าน นายมะแซ อุเซ็ง อาจารย์สอนศาสนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสัมพันธ์วิทยา บ้านเจาะเกาะ ตำบลบูกิต อำเภोजะเอย์ริง จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 1 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2546 นั้น สามารถตรวจยึดเอกสารสำคัญที่เรียกว่า “แผนปฏิวัติ 7 ขั้นตอน” ซึ่งถูกกำหนดมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 โดยมุ่งใช้เยาวชนในพื้นที่ จขต. เข้ามาร่วมเป็นกลุ่มปฏิบัติการทั้งทางทหาร ประชาสัมพันธ์ และโฆษณาชวนเชื่อ โดยแผนดังกล่าวจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยขั้นที่ 1-5 เป็นหัวของการจัดตั้งและดำเนินงาน เพื่อสร้างความพร้อมของคน องค์กร และอุดมการณ์ ส่วนที่ 2 ประกอบด้วยขั้นที่ 6-7 เป็นขั้นการปฏิวัติ เพื่อความสำเร็จของการก่อกำเนิดปาตานี จึงทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกครอบงำและถูกกำหนดแนวความคิดให้ต้องกลายเป็นมวลสมาชิกของการใช้ความรุนแรง ตลอดจนเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกไปตั้งเป็นรัฐเอกราช ซึ่งความคิดเหล่านี้ถูกแทรกซึมมาจากงานทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสำคัญ มีการปลุกฝังและปลุกกระตมเด็กนักเรียนให้มีความเกลียดชังรัฐไทย เกลียดชังศาสนิกชนที่ไม่ใช่พวกของตน ตลอดจนเกิดความเชื่อว่ามีมุสลิมคนที่พูดภาษามลายูไม่ได้ไม่ใช่มุสลิมและอิสลามที่แท้จริง ซึ่งเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้จะมีอุดมการณ์ที่แข็งแกร่ง เพราะเขาเกิดความเชื่อว่าสิ่งที่เขาเล่าเรียนหรือศึกษามานั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมควรค่าต่อการยึดถือและปฏิบัติตาม

อีกทั้งยังคงเชื่อมโยงทางข้อมูลกับ บุนหา ปัตตานี (ม.ป.ป. , น.12) ที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือ ทิ้งฎาเข้าหามวลชน ว่า เอกลักษณ์เด่นของสังคม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่เหมือนสังคมอื่นของประเทศไทย คือ (1) เป็นหมู่บ้านแยกกันอยู่ระหว่างคนมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามกับคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ เป็นลักษณะโดยธรรมชาติของคนสองเชื้อชาติที่ไม่ค่อยถูกผสมกลมกลืนกันในด้านเชื้อชาติมากกว่าเหตุอื่น (2) ภาษายาวี ซึ่งเป็นภาษาเฉพาะถิ่นของคน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (3) ระบบการศึกษา ก็เป็นเอกลักษณ์เด่นชนิดหนึ่งของสังคม ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกแหวกแนวกว่าที่อื่น คือ “ระบบการศึกษาแบบปอเนาะ” เป็นการศึกษาทุกมิติที่เน้นศาสนาเป็นหลัก โดยการเรียนการสอนจะไม่ชี้หลักสูตรที่ชัดเจนแต่อยู่ในดุลพินิจของบาบอเจ้าของปอเนาะว่าจะสอนอะไรในเวลานั้น ระบบการศึกษาแบบปอเนาะเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนสังคม จนนำไปสู่การเป็นผู้นำในด้านศาสนา การศึกษาอีกอย่างหนึ่งของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็คือการศึกษาแบบผสมระหว่างศาสนาและสามัญหรือที่เรารู้จักในนาม “โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา” ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ตรงนี้ทำให้เป็นต้นทุนทางสังคมที่จะก่อให้เกิดรอยแตกต่างทางอัตลักษณ์นำไปสู่ความแตกแยก ที่กลุ่มนิยมความรุนแรงใช้มิติเหล่านี้เป็นเชื้อในการสร้างความแตกต่างและแตกแยก ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะนี้นำไปสู่ความเด่นที่ไม่เหมือนที่อื่น

ซึ่งสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (Peaceful of Southern Boundary's Organization: POSBO) เป็นหนึ่งในองค์กรของภาคประชาคม (CSOs) ที่ขับเคลื่อนงานด้านการหนุนเสริมกระบวนการสร้างสันติภาพและสันติสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน มุ่งหวังที่จะขยายแนวคิดความเป็นประชาชาติเดียวกันที่อยู่เหนืออัตลักษณ์ของภาษา เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และศาสนาต่างๆ ให้ได้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุขบนผืนแผ่นดินแห่งนี้ และเชื่อว่าการปฏิบัติการสื่อสารจะทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interplay) ของพลังทางสังคมจากฝ่ายต่างๆ ทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันนั้นได้สร้าง “สนามในการเล่น” หรือ “พื้นที่กลาง” (Common Ground) หรือ “พื้นที่สาธารณะ” (Public Space) อันเป็นพื้นที่ร่วมเพียงบางส่วน ไม่จำเป็นต้องเห็นตรงกันทั้งหมด มีเพียงประเด็นที่เราเห็นร่วมกัน และแม้ว่ายังมีอีกหลายประเด็นจากอีกหลายฝ่ายมีความเห็นไม่ตรงกันก็ตาม แต่คนเห็นต่างยังสามารถปฏิบัติการทางสังคมร่วมกันในพื้นที่เดียวกันนี้ได้ เพื่อให้สังคมได้เดินหน้าไปด้วยกันโดยกระบวนการสันติวิธีปราศจากการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นว่า อิทธิพลของการสื่อสารในเชิงวาทกรรมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบคิดของคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างสร้างสรรค์ได้ ซึ่ง “สื่อทางเลือกหรือสื่อในพื้นที่” เป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญ (Key Actors) ในการดึงเสียงของภาคประชาชนในพื้นที่ขึ้นมาให้มากที่สุด เพื่อร่วมกำหนดกระบวนการจัดการตัวเองในอนาคตให้นำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุขเช่นดั้งเดิม เนื่องจากสื่อดังกล่าวนี้เป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับประชาชน และเป็นข้อจำกัดที่สื่อกระแสหลักหรือสื่อส่วนกลางของประเทศไทยไม่สามารถเข้าถึง “เสียง” เหล่านั้นของ ‘คนใน’ สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ โดยที่การสื่อสารกระบวนการสันติภาพนั้น ทางเลือกหนึ่งที่ถูกพัฒนาและยกระดับเป็นความรู้เด่นชัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การใช้แนวทาง “พหุวิถีของวิธีการผลิตสื่อ” หรือความหลากหลายของกรรมวิธีในระบบการสื่อสารนั่นเอง อาทิ สื่อหลัก สื่อทางเลือก สื่อระหว่างบุคคล สังคมออนไลน์ สื่อภาพ สื่อเสียงและภาพเคลื่อนไหวที่สามารถสื่อสารกันได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ โดยเริ่มต้นจากการสร้างวาทกรรม (Discursive Process) ในเรื่องสันติภาพที่สำคัญ

ดังนั้นสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จึงได้กำหนดกิจกรรมภายใต้ชื่อโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เพื่อขยายพื้นที่ด้านสันติภาพและสร้างมวลชนเครือข่ายเสริมสร้างสังคมสันติสุขในแกนนำเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถมีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนากระบวนการทางความคิดเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติวิธีในการแสวงหาทางออกของปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความรุนแรงต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านองค์ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาระบบการคิด การค้นหาคำตอบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผลเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

- 2.2 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ในเชิงวาทกรรมเล่าอย่างต่างๆ ที่สามารถนำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกมิติ
- 2.3 เพื่อสร้างเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสนับสนุนการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะต่อเจตจำนงและเสนอความคิดเห็นเพื่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีส่วนร่วม ตลอดจนทำให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่สนับสนุนแนวทางของภาครัฐและมีบทบาทเกื้อกูลการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2.4 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยเยาวชนและประชาชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเชิงสันติและสร้างสรรค์ สังคมอย่างสมานฉันท์ ลดการใช้ความรุนแรงโดยการสนับสนุนแนวทางแห่งสันติวิธี

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

- 3.1.1 ในโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล เทศบาล อำเภอ และจังหวัด ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา จำนวน 150 คน โดยแบ่งกลุ่มเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 3 รุ่นๆ ละ 50 คน
- 3.1.2 รายงานผลการจัดทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ จำนวน 3 ครั้ง

3.2 ด้านคุณภาพ

- 3.2.1 เยาวชนรักสันติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรู้และเกิดความเข้าใจในอีกชุดข้อมูลหนึ่งในการยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นปกติสุข โดยผ่านการเรียนรู้จากการทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
- 3.2.2 จากการได้เปิดโลกทัศน์ความเป็นสากลส่งผลให้เยาวชนรักสันติฯ มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และสำนึกถึงคุณแผ่นดินไทยมากขึ้น

4. วิธีดำเนินการ

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. ศึกษาข้อมูล วางรูปแบบการดำเนินกิจกรรม	ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
2. เสนอที่ประชุมคณะกรรมการร่วมสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เพื่อพิจารณารูปแบบกิจกรรม	21 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
3. แต่งตั้งคณะทำงานและผู้รับผิดชอบโครงการค่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรมกับเยาวชน 'รักสันติ' ในจังหวัดชายแดนภาคใต้	21 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
4. ประสานงาน และกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่	22 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
5. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัวเพื่อการประสานงานต่อการคัดเลือกเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย	24 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
6. การดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้ ในกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	9-17 กุมภาพันธ์ 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
7. ผลิตสื่อวีดิทัศน์ (Facebook Live) เผยแพร่กิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. เพื่อนำเสนอสู่สาธารณะผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต	9-28 กุมภาพันธ์ 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
8. จัดทำรายงานสรุปผลกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	18 กุมภาพันธ์ 62 ถึง 5 มีนาคม 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
9. การดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้ ในกิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	2-19 เมษายน 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
10. จัดทำรายงานสรุปผลกิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	20 เมษายน 62 ถึง 30 มิถุนายน 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

5. สรุปในภาพรวม

5.1 จุดเด่นของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

- กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. นั้น มีลักษณะการดำเนินงานในรูปแบบของการลงพื้นที่เพื่อศึกษาเรียนรู้และสัมผัสข้อมูลจากสถานที่จริง อีกทั้งเป็นการลงพื้นที่เพื่อทัศนศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกใหม่และท้าทายสำหรับการดำเนินงานเกี่ยวกับเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างมาก
- กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. ครั้งนี้ สามารถสร้างเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนรักสันติของพื้นที่ จชต. โดยการสนับสนุนการเปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะต่อเจตจำนงและเสนอความคิดเห็นเพื่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีส่วนร่วม ตลอดจนเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามาสนับสนุนแนวทางของภาครัฐและมีบทบาทเกื้อกูลการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป
- มีการนำวิทยากรที่มีความหลากหลายในด้านแนวคิด ซึ่งแต่ละท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่น่าเคารพนับถือ และต่างเป็นนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในศาสตร์แขนงต่างๆ ที่เชื่อถือได้ จึงสามารถเป็นแรงจูงใจและดึงดูดความสนใจแก่ผู้เข้าร่วมโครงการได้เป็นอย่างดี
- นักวิชาการ เจ้าหน้าที่การปกครอง เจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคง เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว ตลอดจนหน่วยงาน/องค์กรของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนรักสันติของพื้นที่ จชต. ต่างให้การส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันบทบาทการทำงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เป็นอย่างมาก

- กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. ครั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากกงสุลใหญ่ไทย ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และสำนักงานผู้แทนพิเศษของรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี
- เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) อยู่ในระดับมาก

5.2 อุปสรรคของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

1. ประเด็นปัญหาการจัดทำ PASSPORT ให้แก่เยาวชนรักสันติ

เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นการศึกษาเรียนรู้ในต่างประเทศ ดังนั้นเยาวชนรักสันติฯ คณะวิทยากร และคณะทำงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จำเป็นต้องมีหนังสือเดินทาง หรือ PASSPORT ในการใช้ประกอบเพื่อเดินทางเข้า-ออกระหว่างประเทศ แต่จากการสำรวจความพร้อมของเยาวชนรักสันติฯ ที่เข้าร่วมโครงการ สรุปได้ว่า 80% ของเยาวชนทั้งหมดขาดทุนทรัพย์ทางการเงินและการสนับสนุนงบประมาณจากครอบครัวไม่เพียงพอ จึงทำให้ POSBO ในฐานะผู้จัดโครงการจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณบางส่วนในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดทำ PASSPORT แก่เยาวชนรักสันติฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

วิธีการแก้ไข้ปัญหา: สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) พยายามจัดสรรและถัวเฉลี่ยงบประมาณโครงการ เพื่อสำรองจ่ายค่าจัดทำหนังสือเดินทาง หรือ PASSPORT ให้แก่เยาวชนรักสันติฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเสมอภาค ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ณ รัฐเคดาห์และรัฐปีนัง ณ ประเทศมาเลเซีย เหมือนอย่างคนอื่นได้

2. ประเด็นปัญหาเรื่อง การเดินทางออกต่างประเทศเป็นหมู่คณะ

ด้วยการเดินทางเป็นหมู่คณะโดยมีสมาชิกจำนวนมาก และสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15-25 ปี อีกทั้งเป็นลักษณะการเดินทางที่ไม่มีผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนไปด้วย ดังนั้นจึงเป็นที่น่าจับตามองและน่าสงสัยของหน่วยงานภาครัฐ นั่นคือ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทั้งฝั่งไทยและมาเลเซีย ซึ่งเขาอาจจะม็ข้อกังวลในกรณีการค้ามนุษย์หรือการใช้แรงงานเด็กในต่างประเทศ

วิธีการแก้ไข้ปัญหา: สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จึงแก้้ปัญหาดังกล่าวโดยการประสานเพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานผู้แทนพิเศษของรัฐบาลในแก้้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อทำหนังสือแจ้งเพื่อทราบแก่ผู้บังคับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสงขลา และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองฝั่ง

มาเลเซีย ตลอดจนกงสุลใหญ่มาเลเซียประจำจังหวัดสงขลา และกงสุลใหญ่ ณ รั้วปิ่นัง ในการแจ้งเจตจำนงค์และ
วัตถุประสงค์ในการเดินทางออกต่างประเทศเพื่อทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบในครั้งนี้

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

- ควรมีการต่อยอดการดำเนินกิจกรรมในกลุ่มเยาวชนให้ครอบคลุมพื้นที่ จชต. เพื่อสร้างความหลากหลายของการเดินทางสู่กระบวนการด้านสันติภาพ/สันติสุขต่อไป

ลงชื่อ

(นายสุไลมาน เจ๊ะและ)

นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สรุปเนื้อหาสาระสำคัญ

กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 1-3

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 2-4 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 10-12 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 17-19 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

ณ เพ็ชรเมธีรีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

วันแรก

-รุ่นที่ 1 เมื่อวันอังคาร ที่ 2 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 2 เมื่อวันพุธ ที่ 10 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 3 เมื่อวันพุธ ที่ 17 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “ความเป็นมาของชุมชนสยามในประเทศมุสลิม (มาเลเซีย)

และการดำรงอยู่ในท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรม”

วิทยากรโดย...

พระมหากำพร

รักษาการเจ้าอาวาสจิตราาราม รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

พระอาจารย์มหากำพร กล่าวว่า สยามที่ชาวจีนหรือมาเลเซียเรียก “เซียม” ก็คือมาจากคำว่า “สยาม” บางทีคนจีนจะเรียก เซียมหลัม เซียมก๊อบ ซึ่งเซียมก็คือคนไทยที่เขายู่ในมาเลเซีย ที่เปลี่ยนจากสยามมาเป็นประเทศไทยก็เปลี่ยนในสมัยรัชการที่ 9 และยังมีพระราชปณิธานว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวสยาม” คนไทยที่มาเลเซียเขาจะเห็นว่า ตัวเองเป็นคนไทย เลยจะขอรัฐบาลมาเลเซียให้เปลี่ยนเป็นเซียมตามเดิม เพราะเวลาจะซื้อบ้านหรือที่ดินที่นั่นมันยาก เมื่อมีการเรียกเล่าขานกันมาอาจจะเรียกตำนานก็ได้เขามาอยู่ที่นี้ได้ยังไง คือว่าหลวงปู่ทวดวัดช้างให้ปีท่านมาเสียชีวิตในประเทศไทย แลนด์ค่ะเขามีการทำศพกลับไปหา แล้วเวลาเดินทางเข้าทางปากกันเพราะไม่มีแผนที่และมีการสร้างวัดขึ้นคนในพื้นที่เป็นอิสลามเขาเล่ากันว่า หลวงปู่ทวดได้บอกว่าท่านเกิดในช่วงพระนเรศวรมหาราช ท่านไปอยู่อยุธยาในสมัยพระธรรมราชา เพราะฉะนั้นท่านจะเข้ามาในมาเลเซียก็เป็นประมาณ 400 ปีก่อน ถ้าเป็นอย่างนั้นคนไทยที่เข้ามาอยู่ในประเทศมาเลเซียชุดแรกก็คงเข้ามาในสมัยเสียกรุงครั้งที่ 1 และหลังจากนั้นก็เข้ามาเรื่อยๆ เข้ามาทั้งด้านรัฐกลันตันและทางด้านตรังกานู และการเข้ามาอยู่ของคนไทยในประเทศไทย ก็อยู่

มีอะไรมาก ทางมาเลเซียก็อยู่อย่างสงบสุข ใครผิดก็ว่าไปตามผิด ถ้ายังเข้าไปประเทศสิงคโปร์ยิ่งหนักเพราะว่าเป็นประเทศที่เคร่งกฎหมายมาก แล้วรู้ไหมว่าประเทศสิงคโปร์นั้นเกาะเล็กกว่าภูเก็ต แล้วเป็นประเทศที่รวย ประชากรในประเทศมีเงินเดือนหรือรายได้ต่อเดือนต่อปีถ้าคิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น 31,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี เพราะเขามีรายได้เยอะเค้าถึงด้วย เขาซื้อข้าวกินทั้งนั้นแหละไม่มีใครเลี้ยงสัตว์ปลูกผักเอง มีใครจะถามเรื่องเกี่ยวกับประเทศมาเลย์อีกไหม ถามนอกจากนั้นก็ได้อาจารย์รู้อาจารย์จะตอบ การที่เข้ามาอยู่ในประเทศเขาเราก็ต้องอยู่ให้เป็นเข้าเมืองตาหลิ่วก็ต้องหลิวตาตามเหมือนคำสุภาษิตของไทยเราก็ต้องทำตามกฎของเขา เราก็ต้องเคารพกฎหมายเขาก็ไม่มีปัญหาอะไรทุกประเทศในโลกนี้ วันหนึ่งพวกเธอก็ต้องไปต่างประเทศ ไม่ต้องกลัวว่าถ้าไปแล้วไม่มีอาหารมุสลิมหรืออิสลามกิน เค้ามีกันทุกประเทศ ขนาดในเมืองจีนยังมีเลย ที่มาเลเซียก็มีอาหารฝั่งไทยเข้ามาทางด่าน จะมีการเข้าออกเป็นเรื่องธรรมดา บางด่านก็เปิด 24 ชั่วโมง เปิดให้รถใหญ่เข้ามา ถ้าเราไม่มีเรื่องกันไปข้างหน้าสามจังหวัดใช้แดนภาคใต้ มีวัดฤดูติบมากมายและมีสถานที่ท่องเที่ยวสิ่งของมากมาย ถ้าไม่มีเรื่องความไม่สงบในสามจังหวัดใช้แดนพักได้อาจจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดีได้ไม่แพ้ที่อื่น เหมือนจังหวัดอื่นที่เขามีรายได้เค้าก็อยู่กันสบาย เราต้องอยู่กันอย่างสงบสุข เป็นเพื่อนกันก็คุยกันอย่างทะเลาะกัน

กิจกรรมพบปะหารือและเข้าคารวะท่านกงสุลใหญ่ไทย ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

วิทยากรโดย...

นายรัชฎา จิวาลัย

กงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง และคณะ

ผศ.ดร.ไพฑูริย์ หะยีอาวัง

ที่ปรึกษา POSBO

นายรัชฎา จิวาลัย กล่าวว่า ก่อนอื่นขอต้อนรับน้องๆ นักเรียนนักศึกษาอินดีต้อนรับสู่ปีนังสู่สถานกงสุลใหญ่ ณ ปินังวันนี้จริงๆแล้วโครงการนี้อยากจะพาน้องๆ มาได้สัมผัสกับปีนัง ในมาเลเซียปีนังเป็นเมืองที่สังคมพหุวัฒนธรรมมากที่สุดจะมีคนจีน 42% คนมาเลเซียประมาณ 40% ส่วนที่เหลือก็เป็นคนเชื้อสายอินเดียแล้วก็มีเชื้อสายสยาม ในส่วนนี้จะไม่นับคนต่างชาตินะครับหลายๆ คนที่เป็นต่างชาติมาทำงานในประเทศมาเลเซีย ปินังเป็นสังคมที่อยู่ด้วยการค่อนข้างดีพอสมควรถามว่ามีปัญหาไหมก็มีบ้างแต่อยู่ด้วยกันค่อนข้างราบรื่นถามว่าในปีนังผ่านมามีอะไรน่าสนใจอย่างแรกก็คือระบบการศึกษาในปีนังจะมีโรงเรียนเป็นของเขาเอง เช่น โรงเรียนจีนซึ่งก็จะมีภาษาอังกฤษมี ภาษามาเลเซีย ในโรงเรียนมาเลเซียก็จะสอนภาษามาเลย์กับภาษาอังกฤษแล้วก็มีภาษาจีนส่วนโรงเรียนของอินเดียนั้นก็จะมีภาษาทมิฬ เป็นสังคมที่อยู่ด้วยการค่อนข้างดีพอสมควรถามว่ามีปัญหาไหมก็มีบ้างแต่อยู่ด้วยกันค่อนข้างราบรื่นถามว่าในปีนังผ่านมามีอะไรน่าสนใจอย่างแรกก็คือระบบการศึกษาในปีนังจะมีโรงเรียนเป็นของเขาเอง เช่นโรงเรียนจีนซึ่งก็จะมีภาษาอังกฤษมีภาษามาเลย์ ในโรงเรียนมาเลเซียก็จะสอนภาษามาเลย์กับภาษาอังกฤษแล้วก็มีภาษาจีนส่วนโรงเรียนของอินเดียนั้นก็จะมีภาษาทมิฬ ที่เป็นภาษาของเขาแต่ก็จะมีภาษาอังกฤษและภาษามาเลย์ ต่อให้เรียนโรงเรียนไหนก็จะมีภาษามาเลเซีย ยกเว้นโรงเรียนอินเดียนั้นจะมีอีกเรื่องหนึ่ง เนื่องจากว่าเป้าหมายคนละแบบกันดังนั้นระบบการศึกษาจะเห็นว่าคนที่พูดได้หลายภาษาเช่น มาเลเซีย อังกฤษ จีน การที่อยู่แบบนี้พอภาษาได้สิ่งหนึ่งที่จะตามมาก็คือความเข้าใจในวัฒนธรรมและอีกสิ่งหนึ่งที่ผมคิดว่าด้านอาหารปีนังจะขึ้นชื่อในมาเลเซียว่าอาหารมีรสชาติที่อร่อยการที่มีคนเข้ามาทำให้เกิดกว้างขึ้นมีคนมาเลเซียเข้ามาไม่ได้ค่อยจะติด จะติดแค่บางช่วงก็คือช่วงเวลาจะเข้างานกับเลิกงานหรือเลิกเรียนก็เหมือนกับเมืองหาดใหญ่กลับเมืองกรุงเทพของประเทศไทยแต่ถ้าวันเสาร์กับวันอาทิตย์จะติดทั้งวันเพราะจะมีคนนอกเมืองเข้ามาท่องเที่ยวในเมืองปีนัง จะมาจากKL มาจากเคดะห์ เป็นต้น จะมาจากหลายที่ สิงคโปร์ก็มา เนื่องจากเป็นเมืองเปิดผู้คนเข้ามาเรื่อยๆจะเห็นว่าปีนังเป็นที่เดียวในมาเลเซียที่วัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว คนมาเลเซียเดินเข้าไปในโบสถ์คริสต์ เข้าไปในวัดจีนได้คนที่อื่นก็เข้ากันได้เหมือนกันมัธยมก็สามารถเข้าไปได้เหมือนกันเข้าไปแค่เรียนรู้อะไรไปศรัทธา ดังนั้นผมคิดว่าเป็นสิ่งที่สังคมปีนังคงความเป็นพหุวัฒนธรรมที่นี้ ถามว่าทำไมต้องมาสถานกงสุลใหญ่เป็นหน่วยงานคนไทยที่เป็นตัวแทนของคนไทยที่อยู่ในรัฐปีนังซึ่งเรามี 3 แห่ง ได้แก่

1. สถานทูตอยู่ที่ KL ดูแลคนทั้งมาเลเซีย
2. สถานกงสุลใหญ่ดูแลรัฐกลันตันกลับตรังกานู
3. สถานกงสุลใหญ่ ณ รัฐปีนัง ดูแล 4 รัฐ ที่อยู่ติดกับชายแดนเปอร์ลิสกับสตูล แล้วก็ติดกับ

ปาดังเบซาล์ เคตะติดกับสะเตาะ เปรระก็จะติดกับเบตง 4 รัฐนี้จะอยู่ในความดูแลของสถานกงสุล

น้องๆ ก็อาจจะสงสัยสถานทูตกับสถานกงสุลนี่คืออะไร สถานทูตสถานกงสุลคือตัวแทนในประเทศไทยที่อยู่ในประเทศนั้นๆ เป็นตัวแทนของทางการทูตในประเทศนั้นๆ สถานทูตจะมีอยู่ในประเทศที่มีเมืองหลวงเท่านั้น เช่น กัวลาลัมเปอร์ ปักกิ่ง ที่เป็นเมืองหลวงเท่านั้นตัวแทนของประเทศที่จะไปอยู่ในเมืองที่ไม่มีเมืองหลวงเราจะเรียกว่าสถานกงสุลใหญ่สถานกงสุลหรือสถานกงสุลใหญ่ก็ขึ้นอยู่กับขนาดเช่นเราอยู่ในปีนังก็เป็นสถานกงสุลใหญ่ของไทย ณ เมืองปีนัง เมืองโกตาบารู อยู่ในรัฐกลันตันและมีสถานทูตอยู่ในกัวลาลัมเปอร์เช่นในจีนก็จะมีสถานทูตแห่งเดียวก็คือที่ปักกิ่งมีสถานกงสุลใหญ่อยู่ที่ ฮองกง เซี่ยงไฮ้ เป็นต้น ในอเมริกาก็จะมีสถานทูตที่เดียวคือสถานทูตที่อาตุนิเซีย เช่นเราอยู่ในปีนังก็เป็นสถานกงสุลใหญ่ของไทย ณ เมืองปีนัง เมืองโกตาบารู อยู่ในรัฐกลันตันและมีสถานทูตอยู่ในกัวลาลัมเปอร์เช่นในจีนก็จะมีสถานทูตแห่งเดียวก็คือที่ปักกิ่งมีสถานกงสุลใหญ่อยู่ที่ ฮองกง เซี่ยงไฮ้ เป็นต้น สถานทูตและกงสุลเป็นตัวแทนประเทศทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องประเทศไทยมีปัญหาอุปสรรคอะไรที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยทั้งหมดเค้าก็จะมาติดต่อกับสถานทูตหรือกงสุลไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชนหรือภาครัฐมาเลเซียจะอยู่ในระบบสหพันธรัฐแต่ละรัฐจะมีอำนาจเป็นของตนเองในการเก็บภาษีอะไรบ้างอย่างเช่นการดูแลสุขอนามัยการศึกษาแต่ละรัฐจะมีอำนาจเป็นของตนเองแต่หลักๆ จะอยู่ที่รัฐบาลกลางก็คือรัฐบาลที่อยู่ KL รัฐบาลกลางจะดูแลอยู่ 3 เรื่อง

1. การต่างประเทศ
2. เรื่องกลาโหมเรื่องการป้องกันประเทศ
3. นโยบายการคลัง

บางอย่างสหรัฐอเมริกากับมาเลเซียมีความคล้ายกัน ธรรมชาติก็จะมีคล้ายกัน การปกครองก็จะมีคล้ายกันด้วย แต่ละรัฐจะมีอำนาจเป็นของตนเองที่จะกำหนดอย่างเช่นอเมริกาจะกำหนดภาษีของตัวเองว่าถ้าอยู่ในรัฐนี้จะต้องเสียภาษีที่เปอร์เซ็นต์ แต่ละรัฐจะเสียภาษีต่างกันอยู่กับรัฐนั้นๆ กำหนดแต่ นโยบายประเทศมีรัฐเดียวภายใต้ทรัมป์คนเดียวก็จะมีคล้ายกับประเทศมาเลเซีย สถานกงสุลใหญ่นอกจากเป็นตัวแทนของประเทศไทยแล้วยังมีหน้าที่ดูแลคนไทยที่อยู่ในมาเลเซียทั้งหมดจะมีการแบ่งว่าใครอยู่ใกล้หน่วยงานไหนดูแลตั้งแต่เข้าประเทศมาคนไทยตกทุกขี้ได้ยาก คนไทยที่มาเรียน คนไทยที่ถูกจับ เราก็ต้องไปดูแลหากจำคุกก็ต้องไปดูแลในคุกคล้ายๆ กับที่ว่าการอำเภอดูแลในเรื่องทะเบียนราษฎร ทะเบียนครอบครัว ดูแลตั้งแต่เกิดยันเสียชีวิต หรือเรื่องแต่งงานกับคนมาเลเซีย หรือแต่งงานกับคนไทยด้วยกันเอง มีลูกต้องการที่จะเป็นคนไทยก็ต้องมาทะเบียน สูติบัตร ออกหนังสือรับรองการแต่งงาน การหย่าร้าง งานเหล่านี้ก็คืองานทะเบียนที่ต้องดูแลคนไทยหน้าที่ สุดท้ายก็คือการสร้างภาพลักษณ์และการดูแลภาพลักษณ์ของคนไทยในสังคม

ตอนนี้สื่อมีบทบาทในการสร้างภาพลักษณ์ไม่ใช่การสร้างภาพ การสร้างภาพก็คือสิ่งที่ไม่จริงแล้วเราพยายามสร้างภาพ แต่ในที่นี้ก็คือการสร้างภาพลักษณ์คือสิ่งที่เราต้องการเอาความจริงมาแล้วว่าประเทศเราโอเคพอสมควร โอเคพอสมควรในที่นี้ไม่ใช่ว่าจะดีไปทุกอย่าง มีทั้งข้อเสียและข้อดี แต่เราพร้อมที่จะเปิดใจรับฟังพร้อมที่จะแก้ไขส่วนข้อดี ซึ่งการสร้างภาพลักษณ์ก็คือการชี้แจงข้อเท็จจริงให้เขาได้เข้าใจว่าทำไมถึงได้เป็นแบบนั้น แบบนี้ แต่ไม่ใช่เป็นการโฆษณาชวนเชื่อ เราต้องสร้างแนวร่วมหรือเรียกว่ามิตรประเทศไทย Friends of Thailand ก็คือสมมุติการเลือกตั้งมีหัวหน้าเสียงบอกรับน้องๆ เลือกพรรคนี้ซึ่งน้องๆ ไม่ได้รู้จัก น้องๆ จะเลือกไหม? น้องๆ ก็ไม่เลือกเพราะไม่รู้จัก แต่ถ้าเป็นญาติพี่น้องรู้จักมาบอกน้องๆ ให้เลือกพรรคนี้ซึ่งน้องๆ จะมีความเชื่อมากกว่า มีแนวโน้มที่จะเชื่อคนรอบข้างมากกว่าคนที่ไม่รู้จัก นี่คือความสำคัญของ Friends of Thailand คนที่เป็นมาเลเซียเป็นมิตรกับเรา เราพูดอะไรเขาก็เข้าใจแล้วเขาก็ไปพูดต่อๆ จะน่าเชื่อถือกว่าให้ผมไปประกาศ เขาก็จะพูดว่าแน่นอนผมเป็นรัฐบาลไทยผมก็ต้องพูดให้ไทยดีเพราะผมได้เงินเดือน

สำหรับที่นี่เรารับนักศึกษาฝึกงานค่อนข้างเยอะ ผมมีนโยบายรับนักศึกษาฝึกงานเยอะ ตอนนี้มี 14 คน เดือนหน้าอีก 20 คน แต่ไม่ใช่ผมรับไม่อัน ผมก็มีข้อจำกัดเหมือนกัน การรับนักศึกษาฝึกงานของเรา เราจะพยายามกระจายให้มีทั่วประเทศไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ธรรมศาสตร์ กรุงเทพ ม.อ.ปัตตานี สงขลาบ้าง มาจากกระบี่ ระนอง มีทุกจังหวัด เราจะพยายามกระจายและให้มีทุกศาสนา ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เพราะอยากให้พื้นที่ตรงนี้เป็นพื้นที่ของการทำงานร่วมกัน เวลาทำงานผมจะไม่แบ่งงาน แต่ผลงานผมจะแบ่งออกเป็นกลุ่ม ภายในกลุ่มจะต้องมีทุกศาสนาและทุกมหาลัยอยู่ในกลุ่มนั้น เพราะการทำงานแต่ละอย่างต้องมีการถกเถียงกัน แล้วเขาจะได้เรียนรู้เอง เพราะเรื่องศาสนาไม่ใช่อุปสรรคของการทำงานอยู่ที่ว่าเราจะเข้าใจหรือแก้ปัญหาในตรงนั้นมากกว่า และมุมมองเหล่านี้ไม่ได้กำหนดในศาสนา น้องๆ ก็จะเรียนรู้เอง ถ้าผมไปบอกไปสอนน้องๆ อาจจะไม่ค่อยเชื่อ เขามีกลุ่มเขาไปเรียนรู้กันเองดีกว่า งานของเราจะมีความหลากหลายมีฝ่ายประชาสัมพันธ์ทำคัลลิบส่งสถานีวิทยุจังหวัดยะลาจะมีการส่งทุก มีงานอีกเยอะที่ต้องอาศัยความร่วมมือการผมว่าเป็นโอกาสที่น้องๆ จากหลายหลายกลุ่มทุกภาคของประเทศไทยมาทำงานร่วมกันเรียนรู้ซึ่งกันและกัน คนภาคใต้ได้เรียนรู้คนอีสานคนเหนือหรือคนเหนืออีสานได้เรียนรู้คนกลางคนใต้ทุกที่มีความแตกต่างกันแล้วเราต้องหาโอกาสหรือประโยชน์จากความต่างนั้นให้ได้ นั่นคือเหตุผลหนึ่งที่ผมพยายามเปิดรับให้มากที่สุด สำหรับนักศึกษาฝึกงานหากมีใครสนใจจะฝึกงานงสสใหญ่ก็สามารถติดต่อมาแต่ต้องติดต่อมาเนิ่นๆหน่อยนะ ครับเพราะมีกระบวนการที่ต้องดำเนินการหลายขั้นตอน ที่สำคัญเราไม่ใช่รับทุกคนถ้ารับเยอะเกินไปเราก็ดูแลไม่ทันโอกาสที่จะได้รับงานก็น้อยมีงานให้ทำน้อย เต็มที่น่าจะไม่เกิน 25 คนเพราะเราจะต้องดูแลเรื่องสวัสดิการและความปลอดภัย ผมไม่ได้เลือกว่าศาสนาไหนมาที่นี่มีทุกศาสนามาที่นี่ผมไม่ได้ต้องการคนเก่งแต่ถ้าเก่งก็ดีแต่เราไม่ได้ดูจากตรงนี้ผมอยากได้คนที่มีความตั้งใจผมจะดูที่ความตั้งใจมีความรับผิดชอบและพร้อมที่จะเรียนรู้ในที่นี้ไม่ใช่แค่เรียนรู้ในด้านงานเพียงอย่างเดียวเรียนรู้ทุกอย่างที่พบที่เห็นต่อไปนี่ให้หน่อยๆ ที่มาฝึกงานที่นี่ได้เล่าว่ามาฝึกงานที่นี่ได้อะไรบ้างครับ

ช่วงแนะนำตัวและเล่าประสบการณ์การฝึกงานของนักศึกษาไทยในกงสุลใหญ่ไทย ณ รัฐปีนัง

นักศึกษาคนที่ 1 : น้องพิมพ์ มาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ที่เลือกมาฝึกงานที่นี่เพราะมีเพื่อนที่มาฝึกงานจากเทอมที่แล้วได้แนะนำมา เมื่อได้มาจริงๆ จึงได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมที่แตกต่าง จากที่เราอยู่ทางภาคอีสานที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมมีทั้ง วัด โบสถ์ มัสยิด แต่คนที่นี่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สามารถอยู่ด้วยกันได้ถึงแม้มีศาสนาหรือวัฒนธรรมที่ต่างก็ยังสามารถดำรงชีวิตที่แตกต่างร่วมกันได้

นักศึกษาคนที่ 2 : น้องแพรว มาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ที่เลือกมาฝึกงานที่นี่เพราะมีเพื่อนแนะนำซึ่งเทอมที่แล้ว หลังจากมาอยู่ที่นี่เกือบ 3 เดือน ทำให้ตัวเองมีความคิดที่เปลี่ยนไปในด้านศาสนา ก่อนหน้านี้ตอนที่อยู่ภาคอีสานไม่ค่อยได้รู้จักและเข้าใจในการเป็นอยู่ของศาสนาอิสลาม พอมาอยู่ที่นี่เราได้รู้จักเพื่อนศาสนาอิสลาม ได้รู้ว่าในแต่ละวันเพื่อนต้องทำอะไรบ้าง มันเป็นเรื่องที่เราสามารถอยู่ร่วมกันได้ แต่ทางภาคอีสานไม่ค่อยมีแบบนี้ให้เห็นสักเท่าไร คนมุสลิมจะมีน้อย แต่อย่างหนึ่งที่ได้มาที่นี่ทำให้เรารู้ว่าศาสนาที่แตกต่างกันไม่สำคัญเท่ากับความเข้าใจที่ทำให้เราสามารถอยู่ร่วมกันได้

นักศึกษาคนที่ 3 : น้องพร มาจากมหาวิทยาลัยทักษิณ เหตุผลที่เลือกฝึกงานที่นี่เพราะอยากฝึกงานในองค์กรไทยและอยากใช้ภาษา และหลังจากที่มาก็ได้เข้าใจสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น แล้วก็งานที่เกี่ยวข้องต่างประเทศว่าสถานกงสุลมีงานอะไรบ้างที่ต้องดูแลคนไทย

นักศึกษาคนที่ 4 : น้องนิชดา เรียนเอกมัลติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตั้งแต่มาฝึกงานที่สถานกงสุลสามารถทำให้รู้สึกว่าเป็นคนที่ทำงานรอบคอบมากขึ้น เพราะการทำงานแต่ละอย่างของที่นี่เราต้องรอบคอบมาก เวลาจะทำอะไรเราจะต้องมีสติอยู่ตลอดเวลา เพราะจะมีผลเสียต่อผู้ที่มาใช้บริการ ถ้าหากเราไม่มีความรอบคอบในการทำงานก็จะทำให้เกิดความเสียหายกับคนไทยที่มาใช้บริการได้ เพราะฉะนั้นการฝึกงานที่นี่สามารถที่จะทำให้นักศึกษาที่มาสหกิจได้พัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้จากการทำงานอย่างจริงได้ และได้ดูพี่ๆ ทำงานอย่างเป็นทีม เป็นระบบ เพื่อให้เราสามารถนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตได้

นักศึกษาคนที่ 5 : ปณัฐดา มาจากเอกอาหรัฐธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี การฝึกงานที่นี่ก็เหมือนกับการได้เปิดโลก ได้ดูแลคนไทยในปีนัง และได้ฝึกดูแลตนเองในต่างประเทศ

นักศึกษาคนที่ 6 : พิตรียา มาจากเอกอาหรัฐธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี การทำงานที่นี่ชอบคำพูดของพี่คนหนึ่งที่เขาสอนว่า การทำงานนี้ต้องระมัดระวังและรอบคอบตลอดเวลา ทุกข้อมูล ทุกเอกสารมันสำคัญในวันนี้และวันต่อไป ถ้าวันนี้เราทำงานพลาดต่อไปก็จะมีปัญหาทันที เพราะฉะนั้นเขามาฟังเราเราก็ต้องรอบคอบและอำนวยความสะดวกให้กับเขาให้ได้มากที่สุด และอีกอย่างที่ฝึกที่นี่คือเราต้องมีใจรักในการบริการจริงๆ

นักศึกษาคนที่ 7 : ซูไฮมิน มาจากมหาวิทยาลัย USM อยู่ในประเทศมาเลเซีย ผมเป็นคนมาเลเซียที่ ผมมาฝึกงานที่นี่ ผมอยากเรียนรัฐศาสตร์ไทย ณ ปีนัง เรียนรู้การทำงานในด้านต่างๆ ของที่นี่ครับ

ผศ.ดร.ไพฑูริ์ หะยีอาวัง กล่าวว่า ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณตัวแทนหลายๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นทาง POSBO ที่เป็นแม่บ้านและหน่วยงานของรัฐหลายๆ ฝ่าย ผมเป็นที่ปรึกษาของ POSBO แล้วก็อีกท่านหนึ่งก็คือ ดร.ปรีดี มะนีวัน ก็ต้องขอขอบคุณท่านกงสุลใหญ่ สถานทูตและทีมงานทุกๆ คน และที่ลืมไม่ได้ก็คือน้องๆ ทุกคน ซึ่งในที่นี่มีลูกศิษย์ของผม 3 คน เป็นเอกมาลัยศึกษา นักศึกษาฝึกงานในที่นี่เขาได้สัมผัสสถานกงสุลในรัฐปีนัง ได้ผ่านชีวิตจริง จากการได้ฝึกงานที่นี่ เราเองคงไม่มีโอกาสที่จะไปถ้าไม่สามารถที่จะผ่านการผลักดันจาก POSBO และการสนับสนุนจาก กทปส. หรืออาจารย์ที่มากับพวกเรา ซึ่งนี่เป็นประสบการณ์ที่ใหญ่หลวงมากที่เราได้มาสัมผัสตรงนี้ ในนามคณะที่มาเยี่ยมวันนี้โดยเฉพาะ POSBO ทำงานอย่างเคร่งครัดและมีความพยายามอย่างมากในการที่จะผลักดันโครงการในลักษณะนี้ การผลักดันไม่สำคัญเท่าคำพูด คำพูดผมกับอาจารย์ปรีดีพูดหลายครั้งการสัมผัสชีวิตจริง ท่านกงสุลและพี่ๆ เรามาพูดแค่แป๊บเดียวเราก็จะเข้าใจและเห็นภาพสังคมพหุวัฒนธรรมและท่านก็ย้ำมาไม่เป็นเงื่อนไขของศาสนาที่เกิดขึ้น แต่เป็นการสนับสนุนการใช้ชีวิตร่วมกันต่างๆ และขอขอบคุณท่านอีกครั้ง แล้วก็ทีมงานทุกคน ขอขอบคุณและสวัสดิ์ครับ

นายรัชฎา จิวาลัย กล่าวว่า เมื่อไม่นานมานี้เรามีงานที่เรียกว่า ปีนัง Halal festival เป็นงานประจำปี เราได้มีการสัมมนาได้มานั่งพูดคุย ผมว่าการได้มาพูดคุย การทำให้เราเข้าใจว่าสินค้าคืออะไร ผมเชื่อว่าหลายคนในที่นี่ถึงแม้จะเป็นมุสลิมกับน้องๆ ที่ไม่เป็นมุสลิม ผมเชื่อว่าหลายคนเข้าใจคำว่า Halal แต่น้องๆ มุสลิมจะรู้จักคำว่า Halal แต่รู้จักในมุมเดียว พอเราได้มาพูดคุยกันก็รู้ว่า Halal คืออะไรแต่จริงๆ แล้ว การมีตรา Halal คืออาหารที่มีความสะอาดผ่านกระบวนการผ่านการรับรองมาแล้วเราก็มีการถกเถียงกันว่าเราควรที่จะมีไหม เดียวนี้เริ่มมีแล้วในหลายหลายโรงแรมที่กรุงเทพมหานครซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสียข้อดีก็คือมันได้เห็นว่าควรเข้าไปรับประทานอาหารและข้อเสียก็คือคนที่ไม่ใช่มุสลิมที่เห็นป้ายตรา คำว่า Halal แล้วไม่เข้าใจเป็นการลดตลาดให้ตนเองจะรู้สึกตัวเองว่าอยากไม่เข้าแต่เมื่อเราเข้าใจตรา Halal มันคือตราของความสะอาดทุกคนทุกศาสนาสามารถใช้ได้หมด ต่อไปนี้มันน้องๆ จะสอบถามอะไรเพิ่มเติมไหมครับ จริงๆ ปัญหาที่เราพยายามแก้ไขอะที่สูงสุดในช่วงหลังๆ นี้ก็คือเรื่องวีซ่าของคนไทยที่เข้ามาเพราะทางการมาเลเซียเริ่มเข้มงวดไม่ใช่เข้มงวดกับคนไทยเพียงประเทศเดียวประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ก็เหมือนกัน ผมก็เลยใช้โอกาสนี้ตอบคำถามและอธิบายให้กับน้องๆ ฟังได้ประโยชน์เพื่อได้กลับไปเล่าให้ญาติพี่น้องได้ฟัง วีซ่าเป็นเหมือนใบอนุญาตให้เราเดินทางไปถึงเมืองท่าจุดเข้าของประเทศนั้นๆ อย่างเช่น วีซ่าเข้ามาเลเซียก็จากเข้าไปถึงด่านของมาเลเซียเท่านั้น ถ้าปีนังก็ปีนัง ถ้า KL ก็ KL เท่านั้น แต่แนวปฏิบัติต่างๆ ไป วีซ่าทางการทูตได้ออกให้พอไปถึงด่านก็จะเปิดให้ดูว่าสถานทูตและสถานกงสุลได้รับรองแล้วและแนวน้อม 99.9% เขาให้เข้า แต่ถ้าเขามีข้อมูลอย่างอื่นที่ทำให้คนนี้ไม่ให้เข้าก็จะเข้าไม่ได้ นี่คือหลักการของวีซ่าเมื่อ สถานกงสุล ทำวีซ่าให้ส่วนใหญ่จะทำวีซ่านั้นมีอายุใช้งาน 3 เดือนถ้าไม่ใช่ภายในเวลากำหนด 3 เดือนนั้นก็หมดอายุเหมือนกันไม่เกี่ยวกับการที่ไปอยู่หรือไม่อยู่ในประเทศ

ไทยการอยู่ในเมืองไทยเป็นอำนาจของ ตรวจคนเข้าเมือง วีซ่ามีหลายประเภททำให้วีซ่าขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเดินทาง ไปทำงาน ไปท่องเที่ยวจะทำให้วีซ่าไม่เหมือนกันถ้าขอวีซ่าท่องเที่ยวแต่เข้าไปทำงานก็จะมี ความผิดทางกฎหมายต้องใช้ให้ตรงกับที่ขอวีซ่าเท่านั้น วีซ่าของแต่ละประเทศจะให้ไม่เหมือนกัน เนื้อหาที่ไม่ เหมือนกัน ดังนั้นเราจะไปที่ไหนทำอะไรก็ทำวีซ่าให้ถูกต้อง ในนามของสถานกงสุลใหญ่ก็ขอขอบคุณ คณะทำงาน Posboทางอาจารย์และน้องๆ มาได้รู้จักสถานกงสุลใหญ่ครับ ขอขอบคุณครับ

วันที่สอง

- รุ่นที่ 1 เมื่อวันพุธ ที่ 3 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562
- รุ่นที่ 2 เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 11 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562
- รุ่นที่ 3 เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 18 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

ทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตของความหลากหลาย ณ ศูนย์วัฒนธรรมของ University Sains Malaysia

วิทยากรโดย...

คณะผู้บริหาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ University Sains Malaysia

วิสัยทัศน์ "การปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน"

หน้าที่ USM เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการวิจัยแบบสหวิทยาการที่ช่วยเพิ่มความสามารถในอนาคต และช่วยให้ผู้มีเงินทุนนับพันล้านเพื่อเปลี่ยนความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคม

ก่อตั้งขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแห่งที่สองในประเทศในปี 1969 Universiti Sains Malaysia (USM) เป็นที่รู้จักในนาม Universiti Pulau Pinang ในปีพ. ศ. 2514 USM ย้ายจากสถานที่ชั่วคราวที่วิทยาลัยฝึกหัดครูภาษามลายูชื่อ Bukit Gelugor ไปยังพื้นที่ 416.6 เฮกตาร์ปัจจุบันที่ Minden ห่างจากจอร์จทาวน์ประมาณ 9.7 กม. ซึ่ง USM เปิดสอนหลักสูตรตั้งแต่วิทยาศาสตร์ธรรมชาติวิทยาศาสตร์ประยุกต์วิทยาศาสตร์การแพทย์และสุขภาพเภสัชศาสตร์จนถึงวิทยาศาสตร์อาคารและเทคโนโลยีสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์และการศึกษา หลักสูตรเหล่านี้เปิดสอนในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีจนถึงประมาณ 30,000 คนในโรงเรียนวิชาการ 17 แห่งในวิทยาเขตหลักในเกาะปีนัง 6 โรงเรียนที่วิทยาเขตวิศวกรรมใน Nibong Tebal (ประมาณ 50km จากวิทยาเขตหลัก); และ 3 ที่วิทยาเขตสุขภาพใน Kubang Kerian รัฐกลันตัน (ประมาณ 300 กม. จากวิทยาเขตหลัก)

USM มีศูนย์วิจัยเฉพาะ 17 แห่งสำหรับความเชี่ยวชาญเฉพาะทางอันหลากหลายซึ่งรวมถึงโบราณคดี การแพทย์และทันตกรรม การแพทย์ระดับโมเลกุล วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษาด้านการพัฒนา และการจัดการอิสลามและการวิจัยเชิงนโยบายและการศึกษาระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังให้คำปรึกษาทดสอบและบริการให้คำปรึกษาแก่อุตสาหกรรมภายใต้ขอบเขตของ USAINS Holdings SdnBhd ซึ่งเป็นหน่วยงานการค้าของมหาวิทยาลัย

ตั้งแต่เริ่มต้น USM ได้นำระบบของโรงเรียนมาใช้แทนระบบของคณะดั้งเดิมเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนของตนจะได้รับการลงโทษทางวินัยจากการเรียนในสาขาอื่น ๆ ของโรงเรียนอื่น นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วน

ร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรเนื่องจากมีสโมสรและสังคมมากมาย ในฐานะมหาวิทยาลัยเร่งรัดการวิจัยที่ได้รับ การรับรองจากกระทรวงอุดมศึกษามาลาเลเซีย (MOHE) ในปี 2550 USM มอบโอกาสทางการศึกษาและการวิจัย แก่นักศึกษาและคณาจารย์ ในปี 2551 USM ได้กลายเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศที่รัฐบาลมาเลเซีย ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมในโครงการเร่งรัดเพื่อความเป็นเลิศ (APEX) ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินไปอย่าง รวดเร็วซึ่งช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุสถานะระดับโลก

โครงสร้างของโปรแกรม USM เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีที่ดำเนินการ โดยโรงเรียนต่อไปนี้:

-วิทยาเขตหลัก โรงเรียนสอนศิลปะ,โรงเรียนวิทยาศาสตร์ชีวภาพ,คณะวิชาการสื่อสาร, สาขาวิชา วิทยาศาสตร์เคมี, สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์, โรงเรียนการศึกษาทางไกล, โรงเรียนการศึกษาการศึกษา, โรงเรียนการเคหะอาคารและการวางแผน คณะวิชามนุษยศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โรงเรียน การจัดการ, สาขาวิชาคณิตศาสตร์, คณะวิชาเภสัชศาสตร์ ,โรงเรียนวิชาฟิสิกส์, คณะวิชาสังคมศาสตร์, โรงเรียนสอนภาษาวรรณกรรมและการแปล สถาบันการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ,บัณฑิตวิทยาลัยธุรกิจ (GSB) วิทยาเขตวิศวกรรม สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา, สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์, สาขาวิชา วิศวกรรมการบินและอวกาศ, สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี ,สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล, สาขาวิชาวิศวกรรมวัสดุ และทรัพยากรแร่วิทยาเขตสุขภาพ คณะทันตแพทยศาสตร์ ,โรงเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพ, คณะวิทยาศาสตร์ การแพทย์

รายชื่อศูนย์วิจัยศูนย์บริการและหน่วยงานที่ USM มีการระบุไว้ดังนี้:

ศูนย์วิจัย,ศูนย์การจัดการขั้นสูง,สถาบันการแพทย์และทันตกรรมขั้นสูง,แพลตฟอร์มการวิจัยทาง ชีวการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ,ศูนย์วิจัยโบราณคดีมาเลเซีย,ศูนย์วิจัยยา,ศูนย์การศึกษาการฝึกอบรม และการวิจัยด้านพลังงานทดแทนและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ,ศูนย์การศึกษานานาชาติ,ศูนย์ศึกษาการ จัดการพัฒนาการอิสลาม,ศูนย์การศึกษาทางทะเลและชายฝั่ง,ศูนย์วิจัยนโยบาย &การศึกษาระหว่างประเทศ ,ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการออกแบบไมโครอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำงานร่วมกัน,ศูนย์ควบคุมยาสลับแพลตฟอร์มวิจัย วิศวกรรมและเทคโนโลยีแพลตฟอร์มวิทยาศาสตร์พื้นฐาน,ศูนย์จีโนมมนุษย์,สถาบันวิจัยการแพทย์ระดับ โมเลกุล,สถาบันเวชภัณฑ์และโภชนาการแห่งมาเลเซีย,ความก้าวหน้าแห่งชาติของ IPv6 Centre,สถาบันวิจัย การอุดมศึกษาแห่งชาติ,ศูนย์พิษแห่งชาติ,แพลตฟอร์มสำหรับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์คลินิก,แพลตฟอร์ม สำหรับการวิจัยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,แพลตฟอร์มสำหรับการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์เพื่อชีวิต, แพลตฟอร์มสำหรับศูนย์วิจัยการระบายน้ำเพื่อการปฏิรูปทางสังคม,ศูนย์วิจัยวิศวกรรมแม่น้ำและการระบายน้ำ ในเมือง,ศูนย์วิจัยการพัฒนาสตรี,ศูนย์บริการ,ศูนย์เทคโนโลยีการเรียนการสอนและมัลติมีเดีย,ศูนย์ความรู้การ

สื่อสารและเทคโนโลยี, ศูนย์วัฒนธรรม, ห้องสมุด HamdanTahir, ห้องสมุด HamzahSendut, ศูนย์อิสลาม, พิพิธภัณฑสถานและหอศิลป์ TuankuFauziah

ศูนย์ USM

- ศูนย์อำนวยความสะดวกด้านเทคนิค
- ศูนย์ภาษาและการแปล

หน่วย

- หน่วยปฏิบัติการวิจัยวิทยาศาสตร์ดาราศาสตร์และบรรยากาศ
- หน่วยปฏิบัติการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- หน่วยแปลโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย
- หน่วยพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีวิศวกรรม
- หน่วยปฏิบัติการวิจัยสัตว์ทดลอง
- หน่วยวิจัยและการศึกษาเพื่อสันติ
- หน่วยพัฒนานักศึกษาและที่ปรึกษา
- หน่วยปฏิบัติการวิจัยควบคุมเวกเตอร์

สิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรทางวิชาการ:

พิพิธภัณฑสถานที่น่าสนใจซึ่งเต็มไปด้วยการจัดแสดงระดับโลกและสุดยอดแห่งศิลปะอาร์ตแกลเลอรี พร้อมชิ้นงานศิลปะ ห้องบรรยายและห้องโถงเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และการสอนในชั้นเรียน ธนาคารร้านหนังสือร้านขายยาที่ทำการไปรษณีย์และร้านค้าปลีกเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน ห้องสมุดการวิจัยที่มีมากกว่าหนึ่งล้านรายการและเครือข่ายฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ตที่กว้างขวางที่พิกของนักศึกษาที่รองรับการพักอาศัยในมหาวิทยาลัย ศูนย์กีฬาที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในร่มและกลางแจ้งที่เหมาะสมสำหรับการแข่งขันกีฬาและเกมของนักเรียน โรงอาหารที่อบอุ่นและสะดวกสบายรวมถึงศาลาที่ออกแบบมาอย่างดี บริการสนับสนุนนักศึกษาและกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

USM ให้บริการที่หลากหลายสำหรับนักศึกษาเช่นที่พักโฮสเทลการให้คำปรึกษา / การสร้างแรงบันดาลใจคำแนะนำกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นสนามฟุตบอลลู่วิ่ง 8 เลนสังเคราะห์สนามฮอกกี้ AstroTurf ฮอกกี้และสระว่ายน้ำขนาดโอลิมปิก มีการจัดกิจกรรม / กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่หอวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับนักเรียน นอกจากนี้ยังมีสโมสรและชมรมต่างๆที่ให้ความสนใจหลากหลายเหล่านี้รวมถึงสังคมศาสตร์รัฐศาสตร์, ชมรมวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์, ชมรมวัฒนธรรมอินเดีย, สมาคมนาวิก

เตอร์, สมาคมดาราศาสตร์, ชมรมโต้วาที & สาธารณะ, และชมรมสื่อสารมวลชนเพื่อชื่อไม่กี่หน่วยการให้คำปรึกษาที่ USM เสนอบริการสนับสนุนเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และความสามารถ

นอกเหนือจากความพยายามในการวิจัยระดับชาติและความรู้ทั่วไปที่ก้าวหน้าแล้วมหาวิทยาลัยยังได้ดำเนินการขั้นตอนในการระบุและประเมินพื้นที่การวิจัยที่สมควรได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษเพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับกองทุนภายนอก ในการเสนอราคาของ USM เพื่อให้สิ่งจูงใจที่ดีกว่าสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการใหม่โดยเจ้าหน้าที่ของ บริษัท เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์เฉพาะเกี่ยวกับการจดสิทธิบัตรและการนำผลการวิจัยเชิงพาณิชย์มาใช้

เรามุ่งมั่นที่จะบรรลุภารกิจและวิสัยทัศน์ของ USM ผ่าน:

เพิ่มขีดความสามารถของนักเรียนด้วยค่านิยมและคุณลักษณะที่เป็นที่ยอมรับในตลาดท้องถิ่นและตลาดโลกเพิ่มขีดความสามารถของนักเรียนในการเสริมสร้างความสามารถในการเป็นผู้นำในอนาคตเพื่อสร้างทุนมนุษย์ที่เป็นองค์รวมและละเอียดอ่อนต่อปัญหาสังคมและการเปลี่ยนแปลงระดับโลกในกระบวนการสร้างประเทศเพิ่มขีดความสามารถของนักวิจัยเพื่อปรับปรุงการวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นที่ยอมรับและสร้างผลกระทบต่อสังคมและความอยู่รอดของโลกที่ยั่งยืน

เสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการผ่านการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและการทันเทคโนโลยีให้ความรู้และเสริมสร้างความพยายามในการตระหนักถึงวาระความยั่งยืนของมหาวิทยาลัย เสริมสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในเครือข่ายยุทธศาสตร์ระดับท้องถิ่นและระดับโลก เสริมสร้างการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัยผ่านการพัฒนาคุณภาพและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ทัศนศึกษาวิถีชีวิตของการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

ณ สถานที่สำคัญทางศาสนาทางศาสนาและวัฒนธรรม รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

สถานที่ที่ 1 : วัดไทยไชยมังคลาราม

วัดไทยไชยมังคลาราม เป็นวัดไทย ตั้งอยู่เลขที่ 17 ถนนพม่า เขตปูเลาติกุส รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย [1] โดยตัววัดตั้งอยู่ตรงกันข้ามกับ วัดพม่าธรรมิการาม ซึ่งเป็นวัดพม่าที่มีชื่อเสียงของรัฐปีนัง วัดไชยมังคลาราม เป็นวัดไทยที่มีชื่อเสียงมานานบนเกาะปีนัง โดยภายในอุโบสถมีพระนอนยาวที่สุดในประเทศมาเลเซีย โดยมีความยาว 108 ฟุต สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2500 โดยมีชื่อว่าพระพุทธรชยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้พระราชทานนามให้ในคราวเสด็จประพาสเมื่อ

วัดไชยมังคลารามเป็นวัดเก่าแก่ สร้างในปี พ.ศ. 2388 มีอายุกว่า 160 ปี สร้างโดยบริษัทอินเดียตะวันออก (East India Company) ซึ่งเป็นบริษัทการค้าของอังกฤษในนามของสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรีย ศิลปะของวัดไชยมังคลารามนั้นเป็นการผสมผสานระหว่างศิลปะไทย พม่า และจีนเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้วัดแห่งนี้มีสีสันสะดุดตา ดูแปลกไปจากวัดในประเทศไทย ที่เน้นศิลปะที่อ่อนช้อย แต่ศิลปะของวัดแห่งนี้จะเป็นแบบเรียบ ไม่มีการแกะสลัก ทำลวดลายให้ดูวิจิตรมากนัก

ทุกวันนี้บนเกาะปีนังก็มีคนไทยที่สืบเชื้อสายจากคนรุ่นก่อนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และประชากรส่วนใหญ่ในปีนังเป็นคนเชื้อสายจีนที่เข้ามาทำมาค้าขาย และนับถือศาสนาพุทธ ทำให้เกาะปีนังมีวัดไทยที่เป็นศูนย์รวมของชาวพุทธ มีกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญ

สถานที่ที่ 2 : วัดพม่าธรรมิการาม

วัดธรรมิการามโดดเด่นด้วยการใช้สีแดงสลักทองตั้งดูสวยงาม มีรูปปั้นช้างหินขาวสองเชือกยืนพิทักษ์อยู่หน้าทางเข้าที่ประดับประดาอย่างสวยงาม เมื่อมองเข้ามา สายตาคูณจะสะดุดกับเสาหลักสี่ทอง หลังคาโค้งสี่ทองที่เรียงกันเป็นแถวอย่างยิ่งใหญ่ และยอดเจดีย์ทรงกรวยสี่ทองวาววับ วัดพุทธที่เก่าแก่ที่สุดในปีนังแห่งนี้สร้างขึ้นในปี 1803 เมื่อเดินเข้ามาด้านใน คุณจะพบกับภาพวาดมากมาย จิตรกรรมฝาผนัง และรูปปั้นต่างๆ ทั้งหมดนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองประวัติศาสตร์และตำนานของพระพุทธศาสนา

วัดนี้สร้างขึ้นโดยชาวพม่าที่มาตั้งรกรากอยู่ในบริเวณรอบๆ ตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ 18 ที่นี่เป็นวัดพม่าเพียงแห่งเดียวในปีนัง อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไป วัดนี้ได้ขยายขึ้นเรื่อยๆ จนปัจจุบันมีภาพวาดและรูปปั้นที่ได้รับอิทธิพลจากประเทศที่นับถือศาสนาพุทธหลายๆ ประเทศ

ใช้เวลาค่อยๆ เดินสำรวจสถานที่สวดมนต์ภาวนาแห่งนี้ รับรองว่าคุณจะต้องไม่พลาดหอสวดมนต์หลักที่มีรูปปั้นสิงห์คู่หน้าตาคุดันยืนปกป้องรักษาอยู่ ภายในหอสวดมนต์ คุณจะพบกับพระพุทธรูปใหญ่ที่ยืน

ตระหนกและเป็นสีทองเกือบทั้งกาย ยกเว้นฝ่าพระหัตถ์สีขาขนาดใหญ่ที่ยื่นออกมาเพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งความสงบ

จากที่นี่ เดินต่อไปยังสถูป ArahantUpugattaอนุสรณ์ซึ่งมียอดแหลมและชฎาสีทองที่ประดับประดาแวววาวแห่งนี้ได้รับการเคารพบูชาอย่างมาก ผู้ที่นับถือเชื่อว่าสถูปนี้จะช่วยให้ตนผ่านอุปสรรคได้เกือบทั้งหมดในชีวิต ผู้คนนำตะกร้าผลไม้และดอกไม้มาบูชา รวมถึงจุดธูปหอมเพื่อแสดงความเคารพที่ฐาน

มองหาจิตรกรรมฝาผนังสีสดใสที่แสดงเรื่องราวของเจ้าชายสิทธัตถะ และการเล่นท่าทางนำเกรงขามสองตัวที่ยืนคร่อมลูกโลกขนาดใหญ่ ทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์โลก ทางด้านหลังของวัด คุณจะพบกับบ่อเก็บน้ำที่ใช้ภายในวัด ปัจจุบันบ่อนี้ไม่ได้เก็บน้ำใช้อีกต่อไป แต่กลายเป็นที่เลี้ยงปลาการ์ปและเต่าตนุแทน

วัดธรรมิการามเป็นสถานที่จัดงานเทศกาลหลายครั้งตลอดทั้งปี ในเดือนกุมภาพันธ์ ที่นี่จะเต็มไปด้วยสีสันเพื่อฉลองงานตรุษจีน และในวันวิสาขบูชาในเดือนพฤษภาคม ที่นี่จะมีผู้มีจิตศรัทธาที่มาสาดน้ำใส่กันและกรวดน้ำผู้หลักผู้ใหญ่

วัดนี้ตั้งอยู่ในเขต PulauTakisของจอร์จทาวน์ คุณสามารถเดินทางมาที่นี่ด้วยรถโดยสารที่ผ่านถนน Burmahหรือถนน Kelawaiวัดนี้เปิดให้เข้าชมทุกวันและไม่ต้องเสียค่าผ่านประตู

สถานที่ที่ 3 : โบสถ์เซนต์จอร์จ

ป้อมคอร์นวอลล์ (Fort Cornwallis) ป้อมแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นในบริเวณที่กัปตันพรานซิสไลท์มาจอดเรือเทียบท่าเกาะปีนังเมื่อปีค.ศ. 1786 โครงสร้างเดิมของป้อมเป็นเพนียดล้อมด้วยรั้วไม้สูง ก่อนจะเปลี่ยนเป็นโครงสร้างคอนกรีตในปีค.ศ. 1804 ปัจจุบันผู้ที่แวะมาเยี่ยมชมจะได้พบกับโรงละครกลางแจ้ง หอศิลป์ทางประวัติศาสตร์ ศูนย์ขายสินค้าหัตถกรรมและสินค้าที่ระลึก สิ่งที่เกี่ยวข้องกับความโดดเด่นและน่าสนใจของป้อมปราการแห่งนี้ได้แก่ ปืนใหญ่ สรีร์ัมไบ(Sri Rambai)ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงฐานอำนาจบนคาบสมุทรตั้งแต่ต้นคริสต์ศักราชที่ 1600 โดยปืนใหญ่กระบอกนี้ทางฮอลแลนด์ได้มอบเป็นของขวัญที่ระลึกให้แก่องค์สุลต่านยะโฮร์ในปีค.ศ. 1606

สถานที่ที่ 4 : มัสยิดกาปิตัน เคลิง

ด้วยปลายยอดที่ประดับด้วยจันทร์เสี้ยวและดวงดาว โดมโค้งที่สง่างามของมัสยิดกาปิตัน เคลิง (KapitanKeling Mosque) แห่งปีนังจึงเป็นจุดเด่นจุดหนึ่งของขอบฟ้าของจอร์จทาวน์ ใช้เวลาเดินรอบพื้นที่ 8 เอเคอร์ (3 เฮกตาร์) และเดินลอดประตูโค้งต่าง ๆ ทางเดินที่กว้างขวางและหินสีขาวที่มีมากมายจะทำให้รู้สึกสงบและมีสมาธิ ไม่ว่าคุณจะนับถือศาสนาใด ๆ ก็ตาม

มัสยิดกาปิตัน เคลิง (KapitanKeling Mosque) ถูกสร้างขึ้นในปี 1801 โดยพ่อค้าชาวอินเดียที่อาศัยอยู่ในปีนัง โครงสร้างดั้งเดิมเป็นห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่เรียบง่ายสร้างจากหินอินเดีย หลังจากการบูรณะหลายครั้ง ซึ่งครั้งที่สำคัญก็คือในยุคนั้นปี 1930 และในปี 2003 มัสยิดแห่งนี้ก็ได้มีโครงสร้างที่น่าตื่นตาตื่นใจที่คุณเห็นในทุกวันนี้

มัสยิดแห่งนี้เป็นสถานที่ที่ยังทำการละหมาดอยู่ ดังนั้น เมื่อคุณเข้ามาด้านใน คุณจะเห็นผู้นับถือศาสนาอิสลามทำการละหมาดประจำวัน ชำระล้างร่างกายในสระน้ำ หรือเพียงนั่งผ่อนคลายเป็นบรรยากาศที่สงบสันโดษ

ถ้าคุณต้องการทัวร์แบบมีมัคคุเทศก์ ให้ไปที่ศูนย์ข้อมูลที่ชั้นกราวด์ของหอคอยของมัสยิด ซึ่งจะมีสมาชิกของ Islamic Propagation Society พร้อมทั้งจะเล่าเรื่องราวเบื้องหลังที่น่าสนใจและรายละเอียดเกี่ยวกับมัสยิดแห่งนี้ให้คุณฟัง หรือจะเดินชมให้ทั่วด้วยตัวเองก็ได้ จดลวดลายเรขาคณิตและดอกไม้ที่ประดับบนผนัง และบนพื้นหินอ่อนเรียบลื่นที่ปูพรมสำหรับละหมาด

อย่าพลาดห้องละหมาดที่มีแขวนเคอเลียร์ขนาดใหญ่ห้อยจากเพดานและผนังที่เขียนบทสวดมนตร์ของศาสนาอิสลามที่สวยงามที่สุดในมัสยิดแห่งนี้ ในบริเวณเดียวกัน คุณจะได้เห็นผนังกระจกขนาดใหญ่ที่ประดับด้วยดวงดาวดาววิด

มัสยิดกาปิตัน เคลิง (KapitanKeling Mosque) ตั้งอยู่ที่ Jalan Masjid ในใจกลางจอร์จทาวน์ เข้าชมได้ฟรีในช่วงบ่ายของทุกวัน แต่ชั่วโมงเปิดบริการจะลดลงในวันศุกร์ โปรดแต่งตัวสุภาพเพื่อให้เกียรติสถานที่ ทั้งหญิงและชายจะต้องปกปิดแขนและขา และหญิงจะต้องคลุมผ้าคลุมผมด้วย มีเสื้อคลุมยาวบริการฟรีที่ทางเข้า

สถานที่ที่ 5 : วัดเจ้าแม่กวนอิม

ที่สร้างขึ้นในทศวรรษที่ 1800 โดยชาวจีนฮกเกี้ยนและชาวจีนกวางตุ้งกลุ่มแรกๆ ที่เข้ามาตั้งรกรากในปีนัง แต่เดิมชื่อวัดกงฮกเกียง (วัดกวางตุ้ง-ฮกเกี้ยน) โดยใช้เป็นสถานที่ชุมนุมด้วย กระทั่งเมื่อสร้างอาคารศาลากลางของชาวจีนขึ้นในเวลาต่อมา วัดเจ้าแม่กวนอิมจึงมีสถานภาพเป็นศาสนสถานเพียงอย่างเดียว วัดนี้อยู่ในย่านจอร์จทาวน์ สร้างขึ้นเพื่อบูชาพระโพธิสัตว์กวนอิม รวมถึงบูชาเจ้าแม่ทับทิมผู้ปกป้องรักษาผู้ที่เดินเรือออกทะเล ชาวจีนที่ต้องเดินทางไกลข้ามน้ำข้ามทะเลมายังปีนังนับถือเจ้าแม่ทับทิมอย่างมาก

สถานที่ที่ 6 : Sri Mariamman Temple

ศรีมาเรียมมัน เป็นวัดฮินดูที่เก่าแก่ที่สุดของปีนัง สร้างขึ้นเมื่อปีค.ศ. 1833 ภายในวัดเป็นสถานที่ประดิษฐานของรูปปั้นเทพเจ้าสุบรามานีเยม ซึ่งประดับด้วยอัญมณีล้ำค่าทั้งเพชรและมรกต สวยงามมากๆ บริเวณเหนือซุ้มประตูทางเข้าด้านหน้าตกแต่งประดับประดาอย่างวิจิตรบรรจงด้วยงานประติมากรรมรูปเหล่าเทพเจ้าและเทพธิดาในศาสนาฮินดู

วันที่สาม

- รุ่นที่ 1 เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 4 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562
- รุ่นที่ 2 เมื่อวันศุกร์ ที่ 12 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562
- รุ่นที่ 3 เมื่อวันศุกร์ ที่ 19 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

กิจกรรม Workshop ถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบระหว่าง สังคมพหุวัฒนธรรมต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้

วิทยากรโดย...

วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

รุ่นที่ 1

กลุ่มที่ 1

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ พหุวัฒนธรรมคือความแตกต่างของความเชื่อความเข้าใจประเพณีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของแต่ละศาสนาเช่น พุทธ ฮินดู พุทธ จีน อิสลาม

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้ซึ่งเปรียบเทียบเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไรจงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ แตกต่างกันไปว่าจะเป็นความเจริญและมีความหลากหลายมากกว่าทั้งการอยู่ร่วมกันเช่นอาหารวัฒนธรรม การใช้ชีวิต การปกครอง ความแตกต่างของศาสนา

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ การยอมรับความแตกต่างให้เกิดซึ่งกันและกันความเข้าใจเรียนรู้ซึ่งกันและกันการทำกิจกรรมร่วมกันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ เป็นเยาวชนที่ดีเช่นพร้อมเรียนรู้ พร้อมให้ความช่วยเหลือ

กลุ่มที่ 2

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ 1. ศาสนา 2. ประเพณี 3. วัฒนธรรม

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไร
จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ. มีความเหมือนในด้านพหุวัฒนธรรม แต่จะมีความแตกต่างในเรื่องของความเชื่อความศรัทธาและการใช้ชีวิตไม่เป็นกลาง

1. มีหลายศาสนารัฐบาลให้ความเป็นกลางในทุกศาสนา

2. สามจังหวัดใช้แดนพักได้การใช้กฎหมายไม่เป็นธรรมโดยเฉพาะสี่ออกไปด้านลบ

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ. 1. การปลูกฝังของครอบครัว

2. การยอมรับซึ่งกันและกัน.

3. กฎหมายต้องใช้ความเป็นกลางให้ความเป็นธรรม

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ. 1. เป็นตัวแปรสำคัญในการสื่อสารที่เป็นกลาง

2. สร้างความเข้าใจให้แก่พี่น้องในพื้นที่

3. แตกต่างแต่ไม่แตกแยก

กลุ่มที่ 3

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ คำว่าพหุคือมากกว่าหนึ่งอย่างเช่นความเป็นอยู่หลากหลายวัฒนธรรมแต่อยู่ด้วยกันอย่างสันติสุขเช่นศาสนาคริสต์ อินดูอิสลาม พุทธ จีน

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไรจงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ ความเป็นอยู่วิถีชีวิตมีความแตกต่างกันและมีความเจริญมากกว่าผู้ที่นับถือศาสนาที่หลากหลายเช่นฮินดูพราหมณ์

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ 1. เปิดใจยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกัน
2. เคารพกฎหมายที่เป็นกลาง

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นกลางใช้หลักปรัชญา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

กลุ่ม 4

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ. ความหลากหลายของวัฒนธรรมศาสนาเชื้อชาติที่อยู่ร่วมกันโดยปราศจากความขัดแย้ง
ตัวอย่าง เมื่อมีงานทางศาสนาของชาวพุทธ มุสลิมจะเป็นผู้ทำอาหารในงานนั้น

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไร
จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ สามจังหวัดมีความหลากหลายที่อยู่บนพื้นฐานความขัดแย้งและหวาดกลัว
ตัวอย่าง. เมื่อมีเทศกาลประจำศาสนาต่างศาสนาก็ต้องยอมรับและเคารพระหว่างกันและกัน

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ

1. การสร้างความเข้าใจของต่างศาสนา
2. การยอมรับ
3. การเรียนรู้ที่ปราศจากอคติ

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ

1. เป็นตัวกลางในการเชื่อมระหว่างศาสนา เมื่อเกิดปัญหา
2. แคมเปญ “ต่อต้านการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ”

กลุ่มที่ 1

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ การอยู่ร่วมกันได้"บนความแตกต่าง"เป็นการอยู่ร่วมกันในสังคมๆหนึ่งของกลุ่มชนต่างๆต่างศาสนา ต่างความเชื่อ หลากหลายเชื้อชาติ แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้. เช่น การรับนักศึกษาฝึกงาน ณ สถานกงสุลใหญ่ไทยในรัฐปีนังเป็นการรับนักศึกษาในทั่วทุกที่ หลากหลายศาสนาทำให้นักศึกษาได้ฝึกการอยู่ร่วมกัน

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้ซึ่งเปรียบเทียบกับเมืองปีนังมีความแตกต่างอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ มีความเหมือนในเรื่องเวลาที่มีเทศกาลของคนศาสนาอื่น ก็สามารถไปเดินเที่ยวงานต่างๆได้โดยไม่มีกีดกันใดๆ. มีความแตกต่างในด้านทัศนคติ คนบ้านเราจะมีความคิดในเรื่องอนุรักษ์นิยมโดยจะต่อต้านวัฒนธรรมอื่นๆถ้ารู้ศึกษาวัฒนธรรมอื่นจะคล้ายกันแต่ที่ปีนังคนของเขาจะมีความคิดที่เปิดกลางยอมรับวัฒนธรรมอื่นทำให้ปีนังเจริญได้ก้าวไกล เพราะคนต่างชาติรู้สึกปลอดภัยในทรัพย์สินซึ่งแตกต่างกับบ้านเรา บ่งบอกว่าปีนังมีความใจกว้างวัฒนธรรมมากกว่าเรา

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ ปัจจัยทางการศึกษา ปัจจัยในด้านสถาบันครอบครัว ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางความคิด, ทัศนคติ

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ตัวเองสร้างความเป็นพหุวัฒนธรรมให้แก่ตัวเองก่อนเพื่อให้คนรอบข้างได้เห็นถึงความเป็นพหุวัฒนธรรมเมื่อคนรอบข้างเข้าใจแล้วจะส่งผลลงไปที่เราจะเผยแพร่ความเป็นพหุวัฒนธรรมให้แก่พวกเขา เพื่อให้พวกเขาบอกต่อแก่ผู้อื่น และการสร้างสื่อให้ความรู้ เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมเผยแพร่ให้แก่ผู้อื่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างแท้จริง

กลุ่มที่ 2

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ สังคมที่มีบุคคลหลากหลาย หลายครอบครัว หลายเชื้อชาติ หลายศาสนา หลายชนชั้น เราอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยเคารพและยอมรับในความเป็นอย่างอื่นที่ต่างกัน และไม่มีการแบ่งแยกชนชั้นใดๆ

ตัวอย่าง สังคมในการตัดสินใจ ในการกระทำใดใดโดยมีการปรึกษาจากหลากหลายด้าน หลากหลายมุมมอง จากคนต่างศาสนา เพื่อแก่ประโยชน์ส่วนรวมนั้นคือ การเคารพการตัดสินใจอย่างพหุวัฒนธรรม

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ แตกต่างกันเพราะสังคมชายแดนใต้คนส่วนใหญ่มักไม่เป็นรับศาสนาอื่น นอกจากศาสนาตนเอง จะอยู่กันเป็นสังคมเฉพาะ แต่ในสังคมเมืองป็นัง จะเป็นรับทุกศาสนามาอยู่ร่วมกัน

ตัวอย่าง มีศาสนาสถานของทุกศาสนาอยู่ในละแวกเดียวกัน

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ ความเข้าใจระหว่างศาสนาการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาเมื่อเกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันการใช้ความรุนแรง

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ .ลงสร้างเวทีเพื่อรับความเข้าใจเปลี่ยนมุมมอง

กลุ่มที่ 3

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ พหุวัฒนธรรมคือการเรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกัน ซึ่งไม่สำคัญว่าเราจะต้องเชื่อมั่นหรือนับถือศาสนาเดียวกัน เช่น การให้เกียรติกัน

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้ซึ่งเปรียบเทียบกับเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ สังคมพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ จะเป็นพหุวัฒนธรรมที่เป็นกรอบเล็กๆซึ่งต่างกับป็นังที่มีพหุวัฒนธรรมที่ใหญ่ เพราะป็นังมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนา

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ การมีมารยาทต่อกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกันเข้าใจและมีเป้าหมายเดียวกัน

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ เยาวชนรักสันติมีหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างองค์กรและประชาชน เพื่อที่จะแก้ปัญหาของประชาชน

กลุ่มที่ 4

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ พหุวัฒนธรรม คือ ความหลากหลายของการอยู่ร่วมกันโดยการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

ตัวอย่าง

- การอยู่ร่วมกันและการใช้ชีวิตของคนรัฐปิ่นัง
- การเคารพประเพณีที่แตกต่างอย่างเหมาะสม เช่น วันฮารีรายอ ตรุษจีน

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองปิ่นังมีความแตกต่างอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ เหมือนกัน เพราะว่าสังคมชายแดนใต้ก็มีวัฒนธรรมประเพณีศาสนาที่หลากหลาย เช่น เดียวกันกับเมืองปิ่นัง ประเทศมาเลเซีย

ตัวอย่าง

- PSU มีผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์
- USM ก็มีผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา เหมือนกัน

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

- ตอบ
1. การเคารพซึ่งกันและกัน
  2. ไม่ดูถูกสิ่งที่แตกต่างจากเรา
  3. รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ ปลุกฝังความคิดและทัศนคติ ให้กับคนรุ่นใหม่เพื่อจัดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุและผล เมื่อเกิดปัญหาหรือมีเหตุการณ์เยาวชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างไรเหตุผลโดยไม่ยึดถือหรืออคติกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

กลุ่มที่ 1

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ คำว่าพหุวัฒนธรรมในความหมายของผมก็คือการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างของชาติพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรม ก็เหมือนกับที่เราได้มาที่ปิ้งในวันนี้ได้เห็นการเป็นอยู่ของคนที่อยู่ร่วมกันอย่างเป็นพหุวัฒนธรรม เคารพซึ่งกันและกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ตัวอย่างเช่น สถานที่ต่างๆ สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้โดยไม่มีปัญหาเกิดขึ้นไม่ทะเลาะเรื่องศาสนาไม่ทะเลาะเรื่องวิธีการเป็นอยู่และชาติพันธุ์

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองปิ้งมีความแตกต่างอย่างไรจงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ ปิ้งมีการเป็นอยู่อย่างเป็นพหุวัฒนธรรมอย่างแท้จริง เขาสามารถที่จะปฏิบัติได้อย่างถูกต้องซึ่งต่างจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้บ้านเราที่รู้ว่าสังคมพหุวัฒนธรรมทำเป็นอย่างไรแต่ไม่ได้เข้าใจอย่างแท้จริง

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ เราต้องให้เข้าใจคำว่าพหุวัฒนธรรมที่แท้จริงก็คืออะไรปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้ทุกคนเข้าใจว่าพหุวัฒนธรรมที่แท้จริงนั้นเป็นอย่างไร

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ เราต้องมีความรู้ความเข้าใจคำว่าพหุวัฒนธรรมคืออะไรทำเป็นตัวอย่างให้คนรอบข้างได้ดูครับ

กลุ่มที่ 2

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ พหุวัฒนธรรมก็คือความแตกต่าง different อาทิเช่น ศาสนา ภาษา เชื้อชาติ ความเชื่อ สีผิวอาหารเป็นต้น ในแต่ละศาสนาที่เคยปฏิบัติกันมาก ตัวอย่างเช่น ศาสนาในรัฐปีนังที่เขานับถือกัน พราหมณ์ ฮินดู อิสลาม พุทธ คริสต์ ซึ่งในแต่ละศาสนาก็มีหลักการปฏิบัติที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงสามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคม

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองปีนังมีความแตกต่างอย่างไรจงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ ความเหมือนก็คือความหลากหลายในทางด้านศาสนาและเชื้อชาติซึ่งจะแตกต่างในด้านวิถีชีวิตของคนในเมืองกับชนบทซึ่งใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ถ้าพูดถึง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่เป็นเมืองถือว่าเป็นชนบทซึ่งเป็นจังหวัดที่ปลีกย่อยของประเทศไทยยังไม่มีควมเจริญ ซึ่งจะมีความแตกต่างกับเมืองปีนังเพราะปีนังเป็นเมืองในประเทศมาเลเซียมีความเจริญก้าวหน้า

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ มี 4 ปัจจัย ได้แก่ สิ่งแวดล้อมในแต่ละประเทศหรือในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันในเรื่องของสิ่งแวดล้อมบางพื้นที่ทำเลดี ภูมิอากาศดี, ประชากรบางพื้นที่มีประชากรจำนวนมากบางพื้นที่มีประชากรจำนวนน้อยและจะมีหลากหลายชาติพันธุ์, กฎระเบียบหรือข้อบังคับในสังคมการที่จะเป็นสังคมเมืองจะต้องมีข้อบังคับเพราะการที่มีข้อบังคับจะสามารถทำให้การเป็นอยู่ของคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข, กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ให้กับสังคมเช่นกิจกรรมต่างๆเพื่อสังคมเพื่อพัฒนาสังคมให้ประเทศมีความเจริญรุ่งเรือง

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ บทบาทการเป็นพหุวัฒนธรรมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายในทางด้านศาสนามีทั้งนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาฮินดู อย่างเช่น แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในจังหวัดนราธิวาสเป็น 3 พหุวัฒนธรรมสถานที่ 3 แห่งนี้จะอยู่ติดกัน ศาสนาพราหมณ์ฮินดู จีนพุทธ บริเวณนั้นทุกคนก็จะช่วยกันดูแลและอีกตัวอย่างหนึ่งก็คืองานแต่งงานคนไทยพุทธก็สามารถไปงานแต่งงานของมุสลิมได้ ซึ่งมุสลิมเองก็ไปร่วมงานแต่งงานของไทยพุทธได้เช่นกัน

กลุ่มที่ 3

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ การทำกิจกรรมของคนต่างเชื้อชาติกันหลายคนจะเข้าใจว่าพหุวัฒนธรรม คือ ความหลากหลายความหลากหลายก็อยู่ในส่วนของความหลากหลายแต่ว่าพหุวัฒนธรรมคือทำกิจกรรมร่วมกันตัวอย่างเช่น มี วัด มี มัสยิด มีโบสถ์ ตั้งอยู่ในชุมชนหนึ่งแต่เขาไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกันนั่นคือความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไรจงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ มีความแตกต่างกันใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีชุมชนที่มีทั้ง มัสยิด วัด และโบสถ์ มีครบแต่ต่างคนต่างอยู่แต่ในรัฐป็นังเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริงถึงแม้ว่าจะนับถือศาสนาต่างกันแต่มาทำกิจกรรมร่วมกัน

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ การเปิดใจการอยู่ร่วมกันอย่างสันติโดยส่วนใหญ่จะเปิดใจแต่ก็ยังมีส่วนน้อยที่ยังปิดกั้นซึ่งตรงนี้เราจะมี การแก้ไขด้วยการเปิดใจอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ เป็นกระบอกเสียงในการมีส่วนร่วมและเป็นกระบอกเสียงในการพัฒนาชุมชนพัฒนาในสังคม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความสันติสุข

กลุ่มที่ 4

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ การที่ศาสนาหลายศาสนาอยู่ด้วยกันเคารพซึ่งกันและกันไม่แบ่งแยกกัน เช่น การยอมรับในความแตกต่างของศาสนาที่นี่เขาจะยอมรับทุกคนทุกศาสนา ยอมรับซึ่งกันและกันจะไม่มีอะไรมาแบ่งแยกกัน

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไรจงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ แตกต่างกัน ป็นังเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายทางศาสนาก็จริงแต่ต่างคนต่างอยู่

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ เปิดใจเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ ในฐานะที่เราเป็นเยาวชนเราต้องหาความรู้เรียนรู้สิ่งที่ถูกต้องแล้วนำความรู้ที่ได้มาไปเผยแพร่

กลุ่มที่ 5

1. จงให้คำจำกัดความของคำว่าพหุวัฒนธรรมพร้อมยกตัวอย่างประกอบ?

ตอบ การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมบนความหลากหลายในทางด้านศาสนา วัฒนธรรม สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ ตัวอย่างเช่น ตอนที่ไปวัดจะมีผู้รับบริการศาสนาอื่นๆ ก็ร่วมกันบริจาคโดยไม่แบ่งแยก ศาสนา

2. ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมระหว่างสังคมชายแดนภาคใต้เชิงเปรียบเทียบเมืองป็นังมีความแตกต่างอย่างไรจงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง?

ตอบ ความแตกต่างจะเป็นการอยู่เป็นพหุวัฒนธรรม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะต่างคนต่างอยู่แต่ป็นังจะอยู่
อย่างเป็นพหุวัฒนธรรมที่แท้จริงและป็นังได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐได้เท่าเทียมกันทุกศาสนา

3. ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งเสริมให้สังคมชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่แท้จริง?

ตอบ 1. การยอมรับการเปิดใจสิ่งแรกการเริ่มจากตัวเราเองถ้าเราเริ่มจากตัวเราเองได้คนอื่นก็จะเชื่อ ในสิ่งที่เราไปบอกเล่า

2. เรียนรู้ศาสนาอื่น เราเข้าไปเรียนรู้ ไม่ใช่ไปศรัทธา

3. ไม่ไปทำลายหรือขัดขวางวัฒนธรรมของคนต่างศาสนา

4. ประองต้องสมานนะฉันและเคารพซึ่งกันและกัน

4. ในบทบาทเยาวชนรักสันติท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร?

ตอบ ในฐานะที่เราเป็นเยาวชนเราต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างกับคนรอบข้าง

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 1
ระหว่างวันที่ 2-4 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐปันัง ประเทศมาเลเซีย

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “ความเป็นมาของชุมชนสยามในประเทศมุสลิม (มาเลเซีย) และการดำรงอยู่ในท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรม”

โดย... พระมหากำพร รักษาการเจ้าอาวาสจิตตาราม

บรรยากาศกิจกรรมบรรยาย

โดย... พระมหากำพร รักษาการเจ้าอาวาสจิตตาราม

พระมหากำพร ให้เกียรติถ่ายรูปร่วมกับน้องเยาวชน จังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษาความเป็นพลุ่ฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 1
ระหว่างวันที่ 2-4 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐปิ่นัง ประเทศมาเลเซีย

กิจกรรมพบปะหารือและเข้าคารวะท่านกงสุลใหญ่ไทย ณ รัฐปิ่นัง ประเทศมาเลเซีย
วิทยากร โดย... นายรัชฎา จิวาลัย กงสุลใหญ่ ณ เมืองปิ่นัง และคณะ

แนะนำตัวนักศึกษาฝึกงานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปิ่นัง

บรรยากาศ ณ กงสุลใหญ่ เมืองปิ่นัง

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษาความเป็นพลุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 1
ระหว่างวันที่ 2-4 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

ผศ.ดร.ไฟซอล หะยืออวัง ที่ปรึกษาสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ กล่าวขอบคุณ

มอบของที่ระลึกให้กับกงสุลใหญ่ ณ เมืองป็นัง
โดย...ดร.ไฟซอล หะยืออวัง ที่ปรึกษาสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้

นายรัชฎา จิวาลัย กงสุลใหญ่ ณ เมืองป็นัง และคณะ ร่วมถ่ายรูปกับน้องเยาวชนจังหวัดชายแดนใต้

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษาความเป็นพลุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 1
ระหว่างวันที่ 2-4 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

คณะผู้บริหาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ University Sains Malaysia
พบปะน้องๆเยาวชนรักสันติจังหวัดชายแดนใต้

บรรยากาศการเข้าพบคณะผู้บริหาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ University Sains Malaysia

บรรยากาศการเข้าพบคณะผู้บริหาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ University Sains Malaysia

ให้เกียรติถ่ายรูปพร้อม

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 1
ระหว่างวันที่ 2-4 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

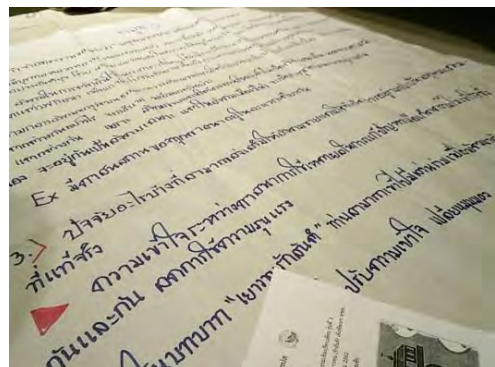

กิจกรรม Workshop เพื่อถอดบทเรียนจากการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้ของประเทศไทย โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรม Workshop เพื่อถอดบทเรียนจากการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้ของประเทศไทย โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรม Workshop เพื่อถอดบทเรียนจากการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้ของประเทศไทย โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 2
ระหว่างวันที่ 10-12 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐปันง ประเทศมาเลเซีย

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “ความเป็นมาของชุมชนสยามในประเทศมุสลิม (มาเลเซีย) และการดำรงอยู่ในท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรม” โดย... พระมหากำพร รักษาการเจ้าอาวาสจิตตาราม

บรรยายภาคกิจกรรมบรรยาย

โดย... พระมหากำพร รักษาการเจ้าอาวาสจิตตาราม

พระมหากำพร ให้เกียรติถ่ายรูปร่วมกับน้องเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษาความเป็นพลุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 2
ระหว่างวันที่ 10-12 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

กิจกรรมพบปะหารือและเข้าคารวะท่านกงสุลใหญ่ไทย ณ รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย
วิทยากร โดย... นายรัชฎา จิวาลัย กงสุลใหญ่ ณ เมืองป็นัง และคณะ

มอบของที่ระลึกให้กับกงสุลใหญ่ ณ เมืองป็นัง
โดย นางสาวชนัญฐา จันทรชิว เลขานุการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายรัชฎา จิวาลัย กงสุลใหญ่ ณ เมืองป็นัง และคณะร่วมถ่ายรูปกับน้องเยาวชนจังหวัดชายแดนใต้

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 2
ระหว่างวันที่ 10-12 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

Cathedral of the Assumption (โบสถ์คริสต์คาทอลิก)

Kek Lok Si Temple (วัดจีน)

Sri Mariamman Temple (วัดฮินดู)

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 2
ระหว่างวันที่ 10-12 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

Acheen Street Mosque (มัสยิดกลางเมือง)

วัดไชยมังคลาราม Reclining Buddha WatChaiyamangalaram

วัดไชยมังคลาราม Reclining Buddha WatChaiyamangalaram

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทักษะศึกษาความเป็นพลุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 2
ระหว่างวันที่ 10-12 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

กิจกรรม Workshop เพื่อถอดบทเรียนจากการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้ของประเทศไทย

โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรม Workshop เพื่อถอดบทเรียนจากการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้ของประเทศไทย

โดย... วิทยาการกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 3
ระหว่างวันที่ 17-19 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

วัดจิตราราม ณ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “ความเป็นมาของชุมชนสยามในประเทศมุสลิม (มาเลเซีย) และการดำรงอยู่ในท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรม” โดย... พระมหากำพร รักษาการเจ้าอาวาสจิตราราม

พระมหากำพร/ที่ปรึกษาสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ ให้เกียรติถ่ายรูปร่วมกับเยาวชนรักสันติ

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 3
ระหว่างวันที่ 17-19 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

กิจกรรมพบปะหารือและเข้าคารวะท่านกงสุลใหญ่ไทย ณ รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย
วิทยากร โดย... นายรัชฎา จิวาลัย กงสุลใหญ่ ณ เมืองป็นัง และคณะ

มอบของที่ระลึกให้กับกงสุลใหญ่ ณ เมืองป็นัง
โดย...ดร.ปรีดี มะนีวัน ที่ปรึกษาสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายรัชฎา จิวาลัย กงสุลใหญ่ ณ เมืองป็นัง และคณะ ร่วมถ่ายรูปกับน้องเยาวชนจังหวัดชายแดนใต้

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 3
ระหว่างวันที่ 17-19 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

Cathedral of the Assumption (โบสถ์คริสต์คาทอลิก)

KekLok Si Temple (วัดจีน)

KekLok Si Temple (วัดจีน)/ไกด์บรรยายความเป็นมา

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทัศนศึกษาความเป็นปหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 3
ระหว่างวันที่ 17-19 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐปิ่นัง ประเทศมาเลเซีย

Sri Mariamman Temple (วัดฮินดู)

Acheen Street Mosque (มัสยิดกลางเมือง)

Acheen Street Mosque (มัสยิดกลางเมือง)/ไกด์บรรยายความเป็นมา

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทัศนศึกษาความเป็นปหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 3
ระหว่างวันที่ 17-19 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐปิ่นัง ประเทศมาเลเซีย

บรรยากาศเมืองปิ่นัง

วัดไชยมังคลาราม Reclining Buddha WatChaiyamangalam

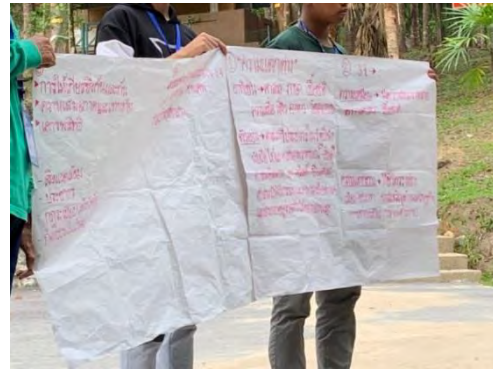
วัดธรรมิการาม เป็นวัดพม่าเพียงวัดเดียวในปิ่นัง

สรุปรูปภาพ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมที่ 3 ทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ รุ่นที่ 3
ระหว่างวันที่ 17-19 เดือนเมษายน 2562 ณ เขตพื้นที่รัฐป็นัง ประเทศมาเลเซีย

กิจกรรม Workshop เพื่อถอดบทเรียนจากการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้ของประเทศไทย โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรม Workshop เพื่อถอดบทเรียนจากการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้ของประเทศไทย โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรม Workshop เพื่อถอดบทเรียนจากการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตต่างแดนกับสังคมชายแดนใต้ของประเทศไทย โดย... วิทยากรกระบวนการ และคณะทำงาน POSBO

กิจกรรมที่ 4

ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์รักสันติ

รายงานสรุปผล

ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 3-5 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 6-8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 8-10 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

ณ ค่ายโครงการ แอนต์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาความรุนแรงจากการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้กลายเป็นข้อถกแถลงของกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคประชาสังคมและเอกชน (NGO) บางกลุ่มเชื่อว่าความรุนแรงนี้เป็นเรื่องของ การสร้างสถานการณ์ บางกลุ่มก็เชื่อในอีกมุมมองว่าเรื่องราวเหล่านี้เป็นเพียงเรื่องของปัจเจกชนที่จับอาวุธขึ้นสู้เพื่อแก้แค้นต่อการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่บางกลุ่มก็มองว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นคือสถานการณ์การก่อความไม่สงบรอบใหม่ที่หวนกลับสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกครั้ง ข้อถกแถลงที่กลายเป็นวาทกรรม (Discourse) ของประเด็นปัญหาในมุมมองที่ต่างกันเช่นนี้ดำเนินไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุดและไม่ได้นำไปสู่ บทสรุปใดๆ เพราะข้อถกเถียงที่เกิดขึ้นในบางครั้งเป็นเรื่องของ “ทัศนะ (Perception)” มากกว่าจะยืนอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริง วาทกรรมเหล่านี้จึงได้ชักนำสังคมไทยเข้าสู่สภาพของความไร้เอกภาพและไร้ทิศทางต่อการแก้ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดมา

จากการพิจารณาข้อมูลในจุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ 80 เกี่ยวกับปฏิบัติการข่าวสารในสงครามก่อความไม่สงบ ดังที่ สุรชาติ บำรุงสุข (2553) ระบุไว้ว่า ปฏิบัติการข่าวสารในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการต่อสู้ระหว่างฝ่ายรัฐกับกลุ่มก่อความไม่สงบ และจะต้องถือว่าการต่อสู้ด้านข่าวสารเป็นอีกสนามรบหนึ่งนอกเหนือจากการใช้กำลังอาวุธและการก่อเหตุรุนแรง กลุ่มก่อความไม่สงบมีขีดความสามารถในการปฏิบัติการข่าวสารอย่างเข้มแข็ง และดำเนินการเชิงรุกต่อฝ่ายรัฐ เป็นผลให้กลุ่มก่อความไม่สงบสามารถเอาชนะใจของประชาชน ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของอำนาจรัฐในพื้นที่ที่ไม่สามารถรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนได้ พร้อมทั้งใช้การครองความเหนือกว่าทางด้านข้อมูลข่าวสารในการควบคุมความคิดของประชาชน ซึ่งมีเชื้อชาติ ศาสนาเดียวกันกับพวกเขา และกลุ่มก่อความไม่สงบใช้ประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะเหตุการณ์รุนแรงครั้งสำคัญๆ เป็นเครื่องมือในการสร้างความเกลียดชังเจ้าหน้าที่รัฐและรัฐไทย ตลอดจนถึงสามารถนำไปโฆษณาชวนเชื่อหรือปฏิบัติการจิตวิทยาได้อย่างง่ายดายโดยใช้เครื่องมือต่างๆ

นอกจากนี้กลุ่มก่อความไม่สงบยังใช้ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อชักชวนเยาวชน (Recruit) เข้าร่วมปฏิบัติการกับกลุ่มก่อความไม่สงบในการก่อเหตุรุนแรง ซึ่งปฏิบัติการข่าวสารของกลุ่มก่อความไม่สงบสามารถเข้าถึง

ประชาชนได้โดยง่าย ด้วยการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทุกระดับได้รับรู้ข่าวสารตามที่ต้องการ และเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนยุทธศาสตร์การแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปฏิบัติการเพื่อเพิ่มอิทธิพลในการครอบครองพื้นที่ ลดความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อฝ่ายรัฐและเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการสร้างความได้เปรียบในการปฏิบัติการรุนแรง รวมทั้งการสนับสนุนจากต่างประเทศ โดยการใช้ช่องทางของสื่อทางเลือกที่เป็นลักษณะของการสื่อสารแบบปากต่อปาก เป็นการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารจากสภากาแฟ ซึ่งนับว่าได้ผลมากที่สุด สามารถกระจายข้อมูลไปสู่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วในวงกว้าง โดยที่ข่าวสารลักษณะนี้เป็นการช่วยตอกย้ำและเผยแพร่ขีดความสามารถของกลุ่มก่อความไม่สงบ รวมทั้งยกระดับสถานะของกลุ่มให้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งมีประเด็นในการเผยแพร่ที่หลากหลาย ทั้งด้านประวัติศาสตร์ การละเมิดสิทธิมนุษยชน และศาสนา ตลอดจนเมื่อเกิดเหตุการณ์รุนแรงต่างๆ ขึ้น กลุ่มก่อความไม่สงบจะใช้เหตุการณ์ดังกล่าวนำไปปฏิบัติการจิตวิทยา ทำให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้น แนวร่วมเพิ่มขึ้น และประชาชนเพิ่มความเกลียดชังฝ่ายรัฐมากขึ้นอีกด้วย

ซึ่งสอดคล้องกับ ชินวัฒน์ แม้นเดช (2555) ได้ศึกษาถึงกระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางในการหยุดยั้ง ที่สรุปได้ว่า ขบวนการก่อความไม่สงบได้จัดตั้งและพัฒนาองค์กรการต่อสู้ของขบวนการเข้าสู่เป็นสมาชิก การเริ่มต้นจึงเกิดจากกระบวนการปลุกกระดมบ่มเพาะผ่านคนรู้จักใกล้ชิดตัวเข้าพูดคุยเล่าประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ปัตตานีกับสยามเชิงบาดแผล เกิดเป็นความเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ พัฒนาสู่แนวคิดเรื่องเชื้อชาติมลายูนิยมและชาตินิยมปัตตานี สร้างอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน ชักนำเข้าสู่ความเชื่อศรัทธา “สงครามญิฮาด” ในอิสลาม ถือเป็นแรงจูงใจสูงสุดในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกและเข้าสู่พิธีสาบานตนถือว่าเป็นสมาชิกของขบวนการแล้วสมาชิกทุกคนต้องผ่านกระบวนการฝึกอบรมตามลักษณะงานที่เก่งตัวไว้ เพื่อจัดตั้งสมาชิกที่ผ่านการฝึกอบรมเข้าสู่โครงสร้างองค์กรการต่อสู้ทั้งโครงสร้างองค์กรมวลชน (Political Wing) และโครงสร้างองค์กรทหาร (Military Wing) ถือเป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์

สำหรับปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ (Motive) ในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของขบวนการคือความเจ็บแค้นทางประวัติศาสตร์ และเชื่อว่าการต่อสู้กับรัฐไทยเพื่อเอกราชปัตตานีคือการต่อสู้ที่เป็น “สงครามญิฮาด” ซึ่งต้นเหตุแห่งปัญหาความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่แท้จริงคือ “กลุ่มที่มีอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน” ที่เป็นกลุ่มขับเคลื่อนในทุกกระบวนการ เกิดเป็นความรุนแรงที่เผชิญหน้ารัฐไทยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับนาวิกานิตยสาร ฉบับ 85 (2556) ที่ระบุว่า กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือกลุ่มก่อการที่ใช้โรงเรียนสอนศาสนา (อิสลาม) มาปลุกฝังความรุนแรงให้แก่เยาวชน การดำเนินการระดับยุทธวิธีของผู้ก่อความรุนแรงนับว่าประสบความสำเร็จที่สามารถกดประชาชนให้มีความหวาดกลัว สับสน ท้อแท้และสิ้นหวัง กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงนั้นนับว่าเป็นขบวนการที่มีวิวัฒนาการในการสร้างและพัฒนาองค์กร ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของการต่อสู้อย่างแยบยล ในช่วงเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 กลุ่มผู้ก่อความรุนแรงได้ปรับยุทธศาสตร์ตามหลักการแบบกองโจรด้วยการนำขบวนการลงใต้ดิน ปิดบังฝ่ายความมั่นคงของรัฐอย่างแนบเนียน แต่กลับมีการดำเนินการเพื่อสร้างอุดมการณ์ ล้างสมอง ฝึกทักษะการต่อสู้แก่สมาชิกเยาวชน จนสามารถขยายเครือข่ายกำลังตามแผนยุทธศาสตร์บันได 7 ขั้นได้อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้เหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เครื่องมือที่สำคัญของกลุ่มก่อความไม่สงบในการใช้ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อชักชวนเยาวชนก็คือ วิดีโอ และ VCD กลุ่มก่อความไม่สงบใช้ปฏิบัติการข่าวสารในการชักชวน เยาวชนให้เข้าร่วมปฏิบัติการกล่าวคือ อุตตาส เปิดวิดีโอหรือ VCD เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐไทย โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่ตากใบ และกรือเซะ เมื่อปี 2547 นอกจากนี้ยังมีวิดีโอหรือ VCD เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศอื่น เช่น อิรัก อัฟกานิสถาน และปาเลสไตน์ เป็นต้น ขณะที่ชมเหตุการณ์ต่างๆ อุตตาสจะบรรยายถึงความโหดร้ายของกองกำลังและโยงให้เกี่ยวข้องกับกองกำลังของรัฐไทยที่กระทำต่อชาวมลายูมุสลิมอย่างไม่เป็นธรรม การทารุณกรรมและการสังหารชาวมลายูมุสลิม เรื่องราวดังกล่าวสร้างความโกรธแค้นให้กับเยาวชนมุสลิมและเข้าร่วมกับกลุ่มก่อความไม่สงบในการต่อสู้กับรัฐไทยในที่สุด

ดั่งที่ สุรชาติ บำรุงสุข (2550) ระบุไว้ในฐานข้อมูลข่าวจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า หลังจากที่ทางเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นบ้าน นายมะแซ อุเซ็ง อาจารย์สอนศาสนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสัมพันธ์วิทยา บ้านเจาะเกาะ ตำบลบุกิต อำเภोजะเอย์ริง จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 1 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2546 นั้น สามารถตรวจยึดเอกสารสำคัญที่เรียกว่า “แผนปฏิวัติ 7 ขั้นตอน” ซึ่งถูกกำหนดมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 โดยมุ่งใช้เยาวชนในพื้นที่ จชต. เข้ามาร่วมเป็นกลุ่มปฏิบัติการทั้งทางทหาร ประชาสัมพันธ์ และโฆษณาชวนเชื่อ โดยแผนดังกล่าวจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยขั้นที่ 1-5 เป็นหัวของการจัดตั้งและดำเนินงาน เพื่อสร้างความพร้อมของคน องค์กร และอุดมการณ์ ส่วนที่ 2 ประกอบด้วยขั้นที่ 6-7 เป็นขั้นการปฏิวัติ เพื่อความสำเร็จของการก่อกำเนิดปฏิวัติ จึงทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกครอบงำและถูกกำหนดแนวความคิดให้ต้องกลายเป็นมวลสมาชิกของการใช้ความรุนแรง ตลอดจนเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกไปตั้งเป็นรัฐเอกราช ซึ่งความคิดเหล่านี้ถูกแทรกซึมมาจากงานทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสำคัญ มีการปลูกฝังและปลุกกระตมเด็กนักเรียนให้มีความเกลียดชังรัฐไทย เกลียดชังศาสนิกชนที่ไม่ใช่พวกของตน ตลอดจนเกิดความเชื่อว่ามีมุสลิมคนที่พูดภาษามลายูไม่ได้ไม่ใช่มุสลิมและอิสลามที่แท้จริง ซึ่งเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้จะมีอุดมการณ์ที่แข็งแกร่ง เพราะเขาเกิดความเชื่อว่าสิ่งที่เขาเล่าเรียนหรือศึกษามานั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมควรค่าต่อการยึดถือและปฏิบัติตาม

อีกทั้งยังคงเชื่อมโยงทางข้อมูลกับ บุหงา ปัตตานี (ม.ป.ป. , น.12) ที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือ ทิ้งฎมาเข้าหา มวลชนว่า เอกลักษณะเด่นของสังคม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่เหมือนสังคมอื่นของประเทศไทย คือ (1) เป็นหมู่บ้านแยกกันอยู่ระหว่างคนมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามกับคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ เป็นลักษณะโดยธรรมชาติของคนสองเชื้อชาติที่ไม่ค่อยถูกผสมกลมกลืนกันในด้านเชื้อชาติมากกว่าเหตุอื่น (2) ภาษายาวี ซึ่งเป็นภาษาเฉพาะถิ่นของคน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (3) ระบบการศึกษา ก็เป็นเอกลักษณ์เด่นชนิดหนึ่งของสังคม ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกแหวกแนวกว่าที่อื่น คือ “ระบบการศึกษาแบบปอเนาะ” เป็นการศึกษาทุกมิติที่เน้นศาสนาเป็นหลัก โดยการเรียนการสอนจะไม่ชี้หลักสูตรที่ชัดเจนแต่อยู่ในดุลพินิจของ บาบอเจ้าของปอเนาะว่าจะสอนอะไรในเวลานั้น ระบบการศึกษาแบบปอเนาะเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนสังคม จนนำไปสู่การเป็นผู้นำในด้านศาสนา การศึกษาอีกอย่างหนึ่งของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็คือ การศึกษาแบบผสมระหว่างศาสนาและสามัญหรือที่เรารู้จักในนาม “โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา” ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ตรงนี้ทำให้เป็นต้นทุนทางสังคมที่จะก่อให้เกิดรอยแตกต่างทางอัตลักษณ์นำไปสู่ความแตกแยก ที่

กลุ่มนิยามความรุนแรงใช้มิติเหล่านี้เป็นเชื่อในการสร้างความแตกต่างและแตกแยก ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ
นี้นำไปสู่ความเด่นที่ไม่เหมือนที่อื่น

ซึ่งสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (Peaceful of Southern Boundary's Organization: POSBO) เป็น
หนึ่งในองค์กรของภาคประชาคม (CSOs) ที่ขับเคลื่อนงานด้านการหนุนเสริมกระบวนการสร้างสันติภาพและ
สันติสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน มุ่งหวังที่จะขยายแนวคิดความเป็นประชาชาติ
เดียวกันที่อยู่เหนืออัตลักษณ์ของภาษา เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และศาสนาต่างๆ ให้ได้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข
บนผืนแผ่นดินแห่งนี้ และเชื่อว่าการปฏิบัติการสื่อสารจะทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interplay) ของ
พลังทางสังคมจากฝ่ายต่างๆ ทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งการปฏิสัมพันธ์
ระหว่างกันนั้นได้สร้าง “สนามในการเล่น” หรือ “พื้นที่กลาง” (Common Ground) หรือ “พื้นที่สาธารณะ”
(Public Space) อันเป็นพื้นที่ร่วมเพียงบางส่วน ไม่จำเป็นต้องเห็นตรงกันทั้งหมด มีเพียงประเด็นที่เราเห็น
ร่วมกัน และแม้ว่ายังมีอีกหลายประเด็นจากอีกหลายฝ่ายมีความเห็นไม่ตรงกันก็ตาม แต่คนเห็นต่างยังสามารถ
ปฏิบัติการทางสังคมร่วมกันในพื้นที่เดียวกันนี้ได้ เพื่อให้สังคมได้เดินหน้าไปด้วยกันโดยกระบวนการสันติวิธี
ปราศจากการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นว่า อิทธิพลของการสื่อสารในเชิงวาทกรรมเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบคิดของคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างสร้างสรรค์ได้ ซึ่ง “สื่อ
ทางเลือกหรือสื่อในพื้นที่” เป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญ (Key Actors) ในการดึงเสียงของภาค
ประชาชนในพื้นที่ขึ้นมาให้มากที่สุด เพื่อร่วมกำหนดกระบวนการจัดการตัวเองในอนาคตให้น่ามาซึ่งการอยู่
ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุขเช่นดั้งเดิม เนื่องจากสื่อดังกล่าวนี้เป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับประชาชน และเป็นข้อจำกัด
ที่สื่อกระแสหลักหรือสื่อส่วนกลางของประเทศไทยไม่สามารถเข้าถึง “เสียง” เหล่านั้นของ ‘คนใน’ สังคม
จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ โดยที่การสื่อสารกระบวนการสันติภาพนั้น ทางเลือกหนึ่งที่ถูกพัฒนาและยกระดับ
เป็นความรู้เด่นชัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การใช้แนวทาง “พหุวิธีของวิธีการผลิตสื่อ” หรือความ
หลากหลายของกรรมวิธีในระบบการสื่อสารนั่นเอง อาทิ สื่อหลัก สื่อทางเลือก สื่อระหว่างบุคคล สังคม
ออนไลน์ สื่อภาพ สื่อเสียงและภาพเคลื่อนไหวที่สามารถสื่อสารกันได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ โดยเริ่มต้นจาก
การสร้างวาทกรรม (Discursive Process) ในเรื่องสันติภาพที่สำคัญ

ดังนั้นสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จึงได้กำหนดกิจกรรมภายใต้ชื่อโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่า
ทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เพื่อขยายพื้นที่ด้าน
สันติภาพและสร้างมวลชนเครือข่ายเสริมสร้างสังคมสันติสุขในแกนนำเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ สามารถมีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนากระบวนการทางความคิดเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถเข้ามามี
ส่วนร่วมเพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติวิธีในการแสวงหาทางออกของปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์
ความรุนแรงต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านองค์ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาระบบการคิด การค้นหาคำตอบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผลเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข
- 2.2 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ในเชิงวาทกรรมเล่าอ้างอิงต่างๆ ที่สามารถนำไปสู่การสร้างความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกมิติ
- 2.3 เพื่อสร้างเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสนับสนุนการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะต่อเจตจำนงและเสนอความคิดเห็นเพื่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีส่วนร่วม ตลอดจนทำให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่สนับสนุนแนวทางของภาครัฐและมีบทบาทแก้วิกฤตการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2.4 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันบทบาทของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยเยาวชนและประชาชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเชิงสันติและสร้างสรรค์สังคมอย่างสมานฉันท์ ลดการใช้ความรุนแรงโดยการสนับสนุนแนวทางแห่งสันติวิธี

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

- 3.1.1 ในโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) จึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล เทศบาล อำเภอ และจังหวัด ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา จำนวน 150 คน โดยแบ่งกลุ่มเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 3 รุ่นๆ ละ 50 คน
- 3.1.2 รายงานผลการจัดทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ จำนวน 6 ชุด
- 3.1.3 รายงานผลการจัดค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์รักสันติ จำนวน 6 ชุด
- 3.1.4 รายงานการเผยแพร่องค์ความรู้และลักษณะการดำเนินงานผ่านสื่อออนไลน์ (Facebook Live) จำนวน 6 ชุด
- 3.1.5 รายงานผลการประเมินหลังเรียน (Post-test) ของผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 6 ชุด

3.2 ด้านคุณภาพ

- 3.2.1 เยาวชนรักสันติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรู้และเกิดความเข้าใจในอีกชุดข้อมูลหนึ่งในการยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นปกติสุข โดยผ่านการเรียนรู้จากการทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
- 3.2.2 จากการได้เปิดโลกทัศน์ความเป็นสากลส่งผลให้เยาวชนรักสันติฯ มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และสำนึกถึงคุณแผ่นดินไทยมากขึ้น

3.2.3 เยาวชนรักสันติฯ มีความรู้และความเข้าใจในการรู้เท่าทันสื่อ ตลอดจนเข้าใจในอิทธิพลของสื่อเชิงวาทกรรม ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ ศาสนา และการดำรงชีวิตตามหลักแนวทางของข้อมูลที่ยึดถือจากหลักการของเหตุและผล โดยสามารถพิสูจน์ได้ เพื่อไปประกอบการวิเคราะห์ จัดระบบทางความคิด และการสร้างความสมดุลของการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

4. วิธีดำเนินการ

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. ศึกษาข้อมูล วางรูปแบบการดำเนินกิจกรรม	ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
2. เสนอที่ประชุมคณะกรรมการร่วมสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เพื่อพิจารณารูปแบบกิจกรรม	21 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
3. แต่งตั้งคณะทำงานและผู้รับผิดชอบโครงการค่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรมกับเยาวชน 'รักสันติ' ในจังหวัดชายแดนภาคใต้	21 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
4. ประสานงาน และกำหนด วัน เวลา สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่	22 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
5. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัวเพื่อการประสานงานต่อการคัดเลือกเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย	24 ธันวาคม 61	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
6. การดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้ ในกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	9-17 กุมภาพันธ์ 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
7. ผลิตสื่อวีดิทัศน์ (Facebook Live) เผยแพร่กิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. เพื่อนำเสนอสู่สาธารณะผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต	9-28 กุมภาพันธ์ 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
8. จัดทำรายงานสรุปผลกิจกรรมการอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่ จชต. ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาท	18 กุมภาพันธ์ 62 ถึง 5 มีนาคม 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
เยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.		
9. การดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้ ในกิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	2-19 เมษายน 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
10. จัดทำรายงานสรุปผลกิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	20 เมษายน 62 ถึง 30 มิถุนายน 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
11. การดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้ ในกิจกรรมค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ) ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	3-10 กรกฎาคม 62	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
12. จัดทำรายงานสรุปผลกิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต.	11 กรกฎาคม 62 ถึง 31 กรกฎาคม	สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

5. สรุปในภาพรวม

5.1 จุดเด่นของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

- กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. นั้น มีลักษณะการดำเนินงานในรูปแบบของการลงพื้นที่เพื่อศึกษาเรียนรู้และสัมผัสข้อมูลจากสถานที่จริง อีกทั้งเป็นการลงพื้นที่เพื่อทัศนศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกใหม่และท้าทายสำหรับการดำเนินงานเกี่ยวกับเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างมาก
- กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จชต. ครั้งนี้ สามารถสร้างเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนรักสันติของพื้นที่ จชต. โดยการสนับสนุนการเปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะต่อเจตจำนงและเสนอความคิดเห็นเพื่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีส่วนร่วม ตลอดจนเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามาสนับสนุนแนวทางของภาครัฐและมีบทบาทแก้ปัญหากลไกการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

- มีการนำวิทยากรที่มีความหลากหลายในด้านแนวคิด ซึ่งแต่ละท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่น่าเคารพนับถือ และต่างเป็นนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในศาสตร์แขนงต่างๆ ที่เชื่อถือได้ จึงสามารถเป็นแรงจูงใจและดึงดูดความสนใจแก่ผู้เข้าร่วมโครงการได้เป็นอย่างดี
- นักวิชาการ เจ้าหน้าที่การปกครอง เจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคง เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว ตลอดจนหน่วยงาน/องค์กรของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเครือข่ายมวลชนเสริมสร้างสังคมสันติสุขในเยาวชนรักสันติของพื้นที่ จขต. ต่างให้การส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันบทบาทการทำงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) เป็นอย่างมาก
- กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนา จขต. ครั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากกงสุลใหญ่ไทย ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และสำนักงานผู้แทนพิเศษของรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี
- เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) อยู่ในระดับมาก

5.2 อุปสรรคของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

เนื่องจากระยะเวลาของการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่สถาบันการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เปิดภาคเรียนที่ 1 ซึ่งเป็นเหตุจำเป็นให้เยาวชนรักสันติบางส่วน ที่จากเดิมศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และปัจจุบันเริ่มเข้าสู่ชั้นปีที่ 1 ไม่สามารถมาเข้าร่วมในกิจกรรมค่ายส่งเสริมอุดมการณ์รักสันติในครั้งนี้ได้

วิธีการแก้ไขปัญหา: สมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ไม่สามารถปรับเปลี่ยนระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวได้ เนื่องจากในห้วงเดือนกรกฎาคม 2562 นี้ เยาวชนรักสันติฯ ส่วนใหญ่ยังคงปิดภาคการเรียนอยู่ ดังนั้นทาง POSBO จึงทำข้อตกลงกับเยาวชนรักสันติฯ ที่ไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมดังกล่าวได้ว่า ขอให้เยาวชนติดตามข่าวสารและอัปเดตข้อมูลการให้ความรู้ผ่านทาง Facebook Live จากเพจ Peace of Southern Boundary's Organization : POSBO และขอให้จัดทำการประเมินหลังการเรียนรู้ (Post-test) เพื่อให้ POSBO ได้สามารถวัดความรู้ ความเข้าใจ และประเมินการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงบวกกรรมเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาของโครงการ / กิจกรรม ในครั้งนี้

- ควรมีการต่อยอดการดำเนินกิจกรรมในกลุ่มเยาวชนให้ครอบคลุมพื้นที่ จชต. เพื่อสร้างความหลากหลายของการเดินทางสู่กระบวนการด้านสันติภาพ/สันติสุขต่อไป

ลงชื่อ

(นายสุไลมาน เจ๊ะและ)

นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สรุปเนื้อหาสาระสำคัญ

ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 3-5 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 6-8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 8-10 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

ณ ศูนย์ทรวงาม แอนด์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วันแรก

-รุ่นที่ 1 เมื่อวันพุธ ที่ 3 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 2 เมื่อวันเสาร์ ที่ 6 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 3 เมื่อวันจันทร์ ที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

กิจกรรมกล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ

เวลา 10.30 – 11.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 1 ชั่วโมง)

ประธานพิธีเปิดโดย...

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเฝือ

ประธานที่ปรึกษา POSBO/ ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา/ อาจารย์ประจำคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กล่าวรายงานโดย...

นางสาวชนัญญา จันทร์ขาว

เลขาธิการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นางสาวชนัญญา จันทร์ขาว กล่าวรายงานว่า ในนามของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ฝ่ายจัดงานโครงการ ตลอดจนคณะที่ปรึกษา คณะวิทยากร คณะทำงาน และเยาวชนรักสันติที่เข้าร่วมโครงการ ทุกคน รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ท่านให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์ (รักสันติ) ในวันนี้

ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ 4 ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้รับการสนับสนุนจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการ

กระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ภายใต้ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มีวัตถุประสงค์ เพื่อขยายพื้นที่ด้านสันติภาพและสร้างมวลชนเครือข่ายเสริมสร้างสังคมสันติสุขในแกนนำเยาวชนของพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถมีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาระบบทางความคิดเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติวิธีในการแสวงหาทางออกของปัญหาความขัดแย้งจาก สถานการณ์ความรุนแรงต่อไป

ในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้มีเยาวชนเข้าร่วม จำนวน 150 คน ประกอบด้วย เยาวชนรักสันติที่มาจาก คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา, เยาวชนเครือข่ายเพื่อนช่วย เพื่อนจังหวัดชายแดนภาคใต้ และคณะกรรมการชมรมนักศึกษารักสันติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา เขตปัตตานี ซึ่งนับเป็นความสำเร็จอีกก้าวหนึ่งของสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ที่ได้ดำเนินงาน ด้านกระบวนการสร้างความรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อและการปฏิบัติการข่าวสารในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อลดปัญหาการสร้าง ความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเรียนเชิญท่านประธานในพิธีกล่าวให้โอวาทและเปิดกิจกรรม ค่าย เสริมสร้างอุดมการณ์ (รักสันติ) ในลำดับถัดไป ขอเรียนเชิญ (ค่ะ).

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเผือ กล่าวว่า เรียน เลขาธิการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ คณะทำงานสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ และนักศึกษา น้องๆ เยาวชนรักสันติที่เข้าร่วมโครงการทุกคน วันนี้ผมรู้สึกเป็นเกียรติและรู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดกิจกรรมค่ายเสริมสร้าง อุดมการณ์ (รักสันติ) พวกเราที่นั่งอยู่ตรงนี้ตามที่ท่านเลขาธิการสมาคมได้กล่าวรายงานไปทางต้นเมื่อกี้ โครงการนี้ อยู่ภายใต้การเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อคือการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อ ตอนนี้ในยุคปัจจุบันมีความสำคัญมากๆ สื่อ หลายสื่อบางครั้งเราก็ต้องรู้เท่าทันให้มากขึ้น ไม่เหมือนรูปสมัยก่อน โครงการนี้จะเพิ่มทักษะที่พวกเราจะต้องรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติเพื่อที่จะพัฒนาบ้านเราพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

วันนี้เราก็มาร่วมค่ายกันในโครงการดังกล่าว เมื่อจากการที่ได้ฟังคำกล่าวรายงานของท่านเลขาธิการสมาคม เพื่อสันติภาพชายแดนใต้ในวันนี้ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่ายินดีและเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่งสำหรับพวกเราใน ฐานะที่เป็นเยาวชนเราเองอนาคตต่อไปก็จะกลายมาเป็นผู้ใหญ่ซึ่งมีพลังมากมายที่จะเป็นบุคลากรของประเทศ บุคลากรของพื้นที่ของเราเอง พวกเราถือว่าโชคดีที่มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ซึ่งโครงการเพิ่ม ทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติเพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นโครงการที่มี คุณค่าต่อการได้รับการชื่นชม ทางสมาคมเองก็เป็นบุคคลที่มีอุดมการณ์ใฝ่ดีในการขับเคลื่อนการรู้เท่าทันสื่อ และปฏิบัติการด้านข่าวสารเพื่อเป็นกระบวนการส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้และเป็นแนวทางที่ดีที่ควรส่งเสริมและให้การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง ทำให้เห็นว่าทุกภาคส่วน ต่างๆ ก็ให้ความสำคัญในกระบวนการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยปราศจากการใช้ความรุนแรง

เป็นอย่างมาก อันนี้ก็ยอมให้แสดงเห็นถึงรูปธรรมแล้ว พี่น้องประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ไม่ต้ององความรุนแรงและความแบ่งแยก ไม่ใช่เป็นการโต้ตอบอะไรต่างๆ ที่มันทำให้เกิดความสูญเสียในทุกรูปแบบก็ไม่ตรงกัน ทุกคนก็ต้องการมีชีวิตที่ดำรงอยู่อย่างปกติสุข เป็นธรรมชาติของการอยู่ร่วมกัน

ฉะนั้นแล้วในกิจกรรมอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้ทั้ง 3 วันก็คงจะมีประโยชน์กับพวกเรา จากวันนี้เป็นต้นไปภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติเพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ ผมเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพและสันติสุขเป็นอย่างดี มีความสอดคล้องต่อเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องการเห็นพื้นที่แห่งนี้กลับมาสงบสุข สามารถยกระดับพลังทางสังคมให้เกิดความสามัคคีและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังเช่นเดิม และเป็นการสามารถยกระดับพลังงานสังคมด้วยความสามัคคีให้เกิดความปรองดอง ให้เกิดความสมานฉันท์ และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการอยู่ร่วมกันของพวกเราในความรักหลายของพื้นที่

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดกิจกรรมค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์ (รักสันติ) ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ สวัสดิ์ดีและขอบคุณ (ครับ).

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กระบวนการคิดและวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ”

เวลา 13.30 – 16.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 3 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

อาจารย์ ปวิษฐา ชนะการณ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะวิทยาการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผศ.ดร.อารีย์ ธรรมไคร่ง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุซัง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

อาจารย์ ปวิษฐา ชนะการณ/ผศ.ดร.อารีย์ ธรรมไคร่ง กล่าวว่า เราสามารถใช้วิธีการวิเคราะห์การรู้เท่าทันสื่อได้ 10 วิธี ดังต่อไปนี้

- **วิธีการที่ 1** ต้องไม่เชื่อสื่อในทันทีและต้องตั้งคำถามกับมันว่าเขานำเสนออะไร เอามาใช้ให้เกิดประโยชน์
- **วิธีการที่ 2** สื่อประกอบสร้างขึ้นหมายความว่าอะไรยกตัวอย่างโฆษณาที่มีผู้หญิงชาวจีนใช้ฟิลเตอร์จากคนคนหนึ่งกลายเป็นคนอีกคนหนึ่งได้เลยภายในพริบตา เพราะว่ามีการใช้เทคโนโลยีของการสื่อสารเข้ามาช่วย การประกอบสร้างจากสื่อและเทคโนโลยี การถ่ายภาพ การใช้โปรแกรมการRetouchรูป การใช้ Photoshop ในตัดแต่งภาพให้สวยงาม นี่คือการประกอบสร้างและการเขียนบทเนื้อหาให้ดราม่าแล้วทำให้เราเกิดอารมณ์เศร้าเพราะเขาสร้างบทบาทประกอบสร้างบทให้เราเศร้าเราต้องรู้เท่าทันสื่อว่ามันถูกประกอบสร้างขึ้นมา
- **วิธีการที่ 3** อ่านสื่อให้ออก อ่านสื่อคืออะไร เขามุ่งหวังผลอะไร ยกตัวอย่างถ้าเป็นโฆษณาแน่นอนมันต้องหวังผลให้สินค้าขายดี อยากให้เราซื้อสินค้า อยากให้เราหล่อเราสวยก็ต้องเชื่อคำโฆษณาว่าคนสวยจะต้องขาว ต้องสวย ไม่มีสิว นี่คือนิสัยที่สื่อประกอบ ค่านิยมสิ่งที่สื่อประกอบสร้างขึ้นให้เป็นทัศนคติ ค่านิยมของเด็กวัยรุ่นไทยหน้าไม่ใสเราก็สวยนี่คือมโนคติ ชาวเช่นเดียวกันเขาสร้างขึ้นมามีหวังผลอะไรเขาต้องการให้เราไม่พอใจหรือไม่เข้าข้างใครก็ได้

- วิธีการที่ 4 เปรียบเทียบข้อมูลจากสื่อหลายๆสื่อ การเช็คข่าวปลอม เราเช็คข้อมูลจากที่แห่ง เช็คข้อมูลที่ไหนได้บ้าง แล้วเราจะรู้ได้ไงนี่คือข่าวปลอมหรือไม่ปลอม เช่น อาจจะได้จากข่าวที่เป็นองค์กรสื่อตัวจริงขององค์กรสื่อกระแสหลักที่เขาผลิตแบบมีอาชีพ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเดลินิวส์ สำนักพิมพ์ก็เพียงพอที่จะรู้ว่าครานั้นมันจริงไหม ข้อมูลมันตรงกันไหม นี่คือการรีเช็คข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งจำไว้
- วิธีการที่ 5 อ่านเงื่อนไขให้ติก่อนซื้อ ก่อนใช้ ก่อนเชื่อก่อนแชร์ ควรซื้อไม่ควรซื้อ เราดูได้จากข้อมูลของการพัฒนาสินค้า
- วิธีการที่ 6 เลือกสิ่งที่มีคุณค่ากับตัวเรา สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรา เช่น ถ้าจะซื้อสบู่เลือกได้ใหม่ว่าจะซื้อรุ่นไหน ดูที่อะไรบ้าง ดูที่ฉลากคุณสมบัติหรือว่าสรรพคุณของสินค้านั้น เครื่องหมายอย.วันหมดอายุ ราคาสินค้า
- วิธีการที่ 7 ต้องเลือกและแบ่งปันสื่อที่ดีกับเพื่อน เรามีสื่อสร้างสรรค์ในโลกมากมาย เราเคยแชร์ภาพหรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้เพื่อน พุดสร้างแรงบันดาลใจ ก็ไปคลอตคลอตเสร็จเขาบอกว่าต้องเลือกและแบ่งปันสื่อดีกับเพื่อน
- วิธีการที่ 8 ไม่แชร์สื่อร้าย อะไรคือข้อมูลเท็จ ข่าวปลอม โฆษณาสินค้าชวนเชื่อ เช่น สบู่ใช้แล้วขาวเลยภายใน 1 นาที มันเป็นไม่ได้
- วิธีการที่ 9 ถ้าเราเลือกแบ่งปันสื่อดี หลีกหนีสื่อร้ายเราก็มาสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการรู้เท่าทันสื่อมากขึ้น นอกจากเรารู้แล้วเหมือนพวกเราตอนนี้ที่เป็นเยาวชนค่ายรักสันติรู้เท่าทันสื่อเราต้องนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนหรือบางทีการแลกเปลี่ยนให้ได้ความรู้ใหม่
- วิธีการที่ 10 การจะรู้เท่าทันสื่อจะต้องรู้เท่าทันตนเองก่อน พวกเราใช้ Social Media วันละ 6-8 ชั่วโมง อย่างผลการวิจัยก็บอกว่าวัยรุ่นไทยใช้ Social Media มากกว่าวันละ 8 ชั่วโมง แบบนี้เขาเรียกว่าไม่รู้เท่าทันตนเอง

การรู้เท่าทันสื่อใหม่ สื่อใหม่คืออะไร และสื่อเก่าสื่อใหม่มีอะไรบ้าง

- สื่อเก่า เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
- สื่อใหม่ เช่น สมาร์ทโฟนมันเป็นสื่อกลางในการเข้าถึงเว็บไซต์ google Twitter Instagram Pinterest สื่อใหม่กับ Social Media ทั้งหลายที่เขาบอกว่าแนวคิดรู้เท่าทันสื่อไม่ใช่แค่รู้เท่าทันสื่อดั้งเดิมอีกต่อไป พวกเราใช้โซเชียลมีเดียมากกว่าสื่อเดิมหรือดั้งเดิมไม่มีใครดูทีวีไม่มีใครฟังวิทยุไม่มีใครอ่านหนังสือพิมพ์อีกต่อไปแล้วในยุคนี้ เพราะฉะนั้นการรู้เท่าทันสื่อสมัยนี้แค่กลับมารู้เท่าทันตัวเองใน 5 มิติ

มิติที่ 1 เราอยู่ในพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ส่วนตัว (Space) ตัวอย่างเช่น Facebook เป็นพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่สาธารณะ Facebook เราก็ไม่อาจรู้ได้เลยทำให้เราสับสน มิติพื้นที่ส่วนตัวมันส่วนตัวจริงหรือไม่จริง มาร์ก เอลเลียต ซัคเคอร์เบิร์ก (Mark Elliot Zuckerberg) ผู้สร้าง Facebook เองยังเคยให้สัมภาษณ์ว่าตอนผมสร้าง Facebook ผมก็ไม่คิดหรอกว่าจะมีใครมานั่งเขียนเรื่องราวส่วนตัวบน Facebook แต่ตอนนี้ผมเชื่อแล้วว่า Facebook เป็นอะไรที่มีคนเข้าไปสร้างโปรไฟล์ไม่รู้พันล้าน หมื่นล้านคน นี่คือความแรงของสื่อ Social และเราใช้มันเป็นทั้งพื้นที่ส่วนตัวในพื้นที่สาธารณะเราจะโพสต์ทุกอย่างลงไป Facebook ไม่ได้ เพราะมันมีคนเห็นน้ำไม่ใช่ว่าแค่เราเห็นคนเดียวเราก็ต้องดูว่ามันส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง

มิติที่ 2 เรารู้เท่าทันตัวเองในมิติของเวลา (Time) เราใช้ Facebook วันละกี่ ชั่วโมง ใช้เวลาไหนและเวลาไหนควรใช้หรือไม่ควร ถ้าเราไปใช้ Facebook หรือ Social Media มากเกินไปเราจะไม่มีเวลาคู่กับคนข้างๆใหม่หรือที่หลายๆเรียกว่าสังคมก้มหน้า เพราะฉะนั้นมิติของเวลาเราต้องรู้ว่าใช้มากใช้น้อยเพียงใด ใช้เท่าไร ถึงจะเรียกว่าไม่มากเกินไปใช้ให้ถูกเวลานวันละ 6 ชั่วโมงก็ถือว่าเพียงพอแล้ว

มิติที่ 3 เราต้องรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ (Social) ขณะที่เราโพสต์ Facebook เราต้องคิดว่ามันส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง เช่นการที่เราเคยโพสต์แล้วก็มีเพื่อนมา comment แรงๆนั่นมันคือการกลั่นแกล้งทางออนไลน์ ฉะนั้นคือสิ่งที่เราต้องรู้

มิติที่ 4 ความจริง (Reality) สิ่ง que ทุกคนเป็นเชื่อว่าไม่มีใครที่ไม่ใช้รูปและผ่านแอปก่อนโพสต์ Facebook หมายถึงต้องรู้ว่าเราอยู่ในโลกเสมือนจริงอยู่ในโลกของความเป็นจริง เช่น โฆษณาใน Social Media เพราะอยู่ในโลกของสื่อทุกอย่างมันต้องต้องสวย ต้องดี ทุกอย่างเขาสร้างขึ้นมามีเรียกว่าความจริงในโลกเสมือนและเป็นความจริงที่เกินจริงทั้งนั้น ในโลกความเป็นจริง เราจะขาวเหมือนใน facebook ทุกรูปมันเป็นไปได้เพราะในชีวิตความเป็นจริงเราไม่ได้เป็นอย่างนั้น เพราะทุกอย่างมันถูกสร้างขึ้นมามีเพื่อให้ตัวเราเองนั้นดูดี เราต้องรู้ว่าในโลกความเป็นจริงเราเป็นใครเรายังเป็นตัวเราอยู่ใหม่ และอัตลักษณ์ตัวตนของเราคือใคร บางทีโซเชียลมันสร้างอัตลักษณ์ของเราอีกแบบหนึ่ง นี่คื้อัตลักษณ์ตัวตนที่เราต้องแยกให้ออกระหว่างเราอยู่ในโลกส่วนบนกับโลกความเป็นจริง

มิติที่ 5 การรู้เท่าทันตัวเอง(Self) เรารู้เท่าทันว่าเราสร้างตัวตนของเราและเรามีตัวตนอย่างไรใน โขเชียยลเราจะสร้างตัวเราอย่างไรก็ได้ แต่ตัวตนที่แท้จริงรากเหง้าของตัวเรายังคง ทักษะการรู้เท่าทันการที่เรา จะอยู่ในโลกของสื่อใหม่นั้นเราต้องรู้สถานะตัวเองในสังคมและความสัมพันธ์และความคิดของพวกเราเองอย่า ปลดปล่อยให้คนอื่นมาครอบงำความคิดและตัวตนของพวกเรา คนอื่นมาครอบงำความคิดและตัวตนของพวกเรา

คลิปวิดีโอสอนชีวิตคน เรื่อง ผ้าปิดหน้า ผ้าปิดหน้าอคติปิดใจโดยที่แค่คนมุสลิมแต่งตัวปกปิดร่างกาย แบบมิดชิด มีผ้าปิดหน้า ก็คิดว่าเขาเป็นคนไม่ดี เป็นคนร้ายแล้วโดยที่ไม่เปิดใจเลยว่าคนๆนั้นเขาเป็นคนยังไง ซึ่งจริงๆแล้วเขาอาจจะเป็นคนดี เป็นคนที่ทำประโยชน์ให้กับสังคมก็ได้ สิ่งที่เราเห็นไม่อาจจะไม่เป็นความจริงก็ได้ เราไม่ได้คิดจากความคิดเอาเองแต่เขาถูกสื่อที่เขาดูก่อนหน้านี้ Dominate ความคิดเขาว่าอิสลามน่ากลัว เขา จะอคติมาทันทีตั้งแต่เขาเกิดจากการประกอบสร้างความคิดเขาขึ้นมาอันนี้คือสิ่งที่ดีและมีสื่อที่เป็นตัวที่น่าสาร เหล่านี้ไปฝังในหัวเขา ตัวอย่างเช่น ถ้าเราเคยไปบรรมหรือไปต่างจังหวัดแล้วมีคนถามว่ามาจากไหนแล้วพอ ตอบว่ามาจากปัตตานี ยะลา และนราธิวาส บอกว่าเรามาจาก 3 จังหวัด แล้วคนนอกพื้นที่จะถามเราว่าเอา ระเบิดมาด้วยไหมเขาบอกไม่กลัวบ้างหรืออยู่ที่นั่นที่เป็นเหมือนกับสนามรบ สิ่งนี้คือภาพจำ ภาพเหมารวมที่ คนเหล่านี้คนนอกพื้นที่ถามเรามันเกิดจากอะไร สื่อและข้อมูลข่าวสารที่เรารับมาเป็นปรากฏการณ์ในทางการ รู้เท่าทันสื่อวิทยาศาสตร์และสันติศึกษาเราเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า อิสลามโมโฝเบีย มันคือแนวคิดหรือการคิด อิสลามโมโฝเบีย คือกลัวคนมุสลิมอิสลาม คือคลิปนี้เขาทำมาเพื่อสอนคนทั่วไปว่าคนอิสลามไม่ใช่คนที่มึระเบิด เสมอไปหรือเป็นผู้ก่อการร้ายเสมอไป แต่ทำไมคนถึงเกลียดคนมุสลิมหรือเลือกที่จะไม่เข้าใจ แต่ในระดับสูง มันโหดร้ายกว่านี้เยอะมากถ้าเราเคยได้ยินข่าวการเมืองที่ทะเลาะเบาะแว้งกันเรื่องการใช้ศาสนาเป็นตัวการ เป็นเงื่อนไขจากรายงานมีการอ้างอิงในบทความถึงสาเหตุของการเกิดแนวคิดอิสลามโมโฝเบียคืออะไร ลักษณะ การเกิด เขาบอกว่าในโลกของเราตั้งแต่เรายังไม่เกิดมันเกิดสิ่งที่เรียกว่าภาพจำหรือภาพความป่าเถื่อนที่เราเห็น ในคลิปเป็นข่าวเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นภาพซ้ำๆโดยเฉพาะทางตะวันตกเขาจะนิยมผลิตสื่อแบบนี้ซ้ำๆไม่ว่า จะเป็นหนังสือก็จะเป็นหนังสือเกี่ยวกับทหารอเมริกันรบกับกลุ่มIS(อิสลามหัวรุนแรง)นี่คือสิ่งที่สื่อผลิตซ้ำ โดยเฉพาะในโลกตะวันตกเขาไม่เอาเลยเพราะเป็นพิษต่อต้านอิสลามมุสลิม ในประเทศไทยเกิดความรุนแรงใน สถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของเรา เกิดแนวคิดแบบนี้ซ้ำขึ้นมากตามกระแสเมื่อประมาณปี 2547 เหตุการณ์เกิดขึ้นปีแรก แต่ 10 ปีหลังต่อมามันมีประสบการณ์นักข่าวจากกรุงเทพฯทุกสื่อสำนักพิมพ์นำเสนอ แต่ข่าวสงครามเหตุการณ์ระเบิดคนเจ็บคนตายใน 3 จังหวัด จนทำให้เศรษฐกิจแย่ไม่มีคนมาเที่ยว 3 จังหวัด ภาคใต้ เพราะแนวคิดนี้มันถูกปลูกฝังในคนต่างพื้นที่ สถานการณ์ความรุนแรงของเราไม่ได้มีแค่นั้น อีก เหตุการณ์หนึ่งที่เกิดที่จังหวัดน่านที่มีการส่งหนังสือถึงจุฬาราชมนตรีบอกว่าไม่ให้ก่อตั้งมัสยิด เพราะว่าเขาไม่ เข้าใจการเป็นอยู่ของคนต่างศาสนาหรือต่างศาสนิกแต่เหตุผลที่ได้เร็วกว่านั้นคือภาพจำที่เขากลัวนะที่เขาเห็น จากในสถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงไม่ยากให้มีการตั้งมัสยิดเกิดขึ้นในชุมชนของเขา นี่คือนิสัยที่

เกิดขึ้นจากภาพในสื่อที่ทำให้คนคิดเหมารวมไปหมดเลยว่าปรากฏการณ์แบบนี้ที่มีต้นตอมาจากอิสลามโมโไฟเบียเขาเรียกว่าการเหมารวม

- นักวิชาการทางด้านสันติศึกษาได้แนะแนวทางลดความกลัวและความไม่เข้าใจกันระหว่างคนต่างศาสนิกหรือว่าต่างวัฒนธรรมไว้ 2 ข้อ

ข้อ 1 แต่ละศาสนาต้องหันกลับมาทบทวนแก่นแท้ของคำสอนตัวเองว่าเรารู้จักเราตัวตนของเราจากแห่งเราจากคำสอนของศาสนาหรือยังคำสอนขององค์อัลเลาะห์สอนว่าอะไรที่แท้จริงเราต้องหาคำสอนที่แท้จริงไม่ใช่คำสอนที่บิดเบือน ฉะนั้นทุกวันนี้คนที่เอามาเผยแพร่ต่อบางคนก็อาจจะไม่ใช่แก่นแท้ของศาสนาที่แท้จริง เราต้องทำให้เจอใครคือผู้รู้ที่จะช่วยเราหรือแก่นแท้มันอยู่ตรงไหน

ข้อ 2 เขาบอกว่าให้พูดคุยทำความเข้าใจกันให้มากขึ้นโดยเฉพาะคนต่างศาสนาและต่างวัฒนธรรมอันนี้สำคัญมากการที่จะพูดคุยเข้าใจกันคือต้องเริ่มจากการคิด ถามกันแต่หลายครั้งเราไม่ยอมพูดไม่ยอมถามหรือไม่กล้าต่างหากที่จะถามคำถามนี้ซึ่งจริงๆแล้วมันไม่ยากเกินไปในการที่จะถามใครสักคนในสิ่งที่เราไม่รู้

→ แนวทางหรือวิธีการในการอยู่ร่วมกันจากบทความอิสลามโมโไฟเบียมันคือโรคร้ายที่ต้องรีบเยียวยาเปรียบเทียบเป็นแนวคิดที่อิสลามถูกต้องด้านในตะวันตก คนในประเทศไทยเช่นเดียวกันกำลังพยายามต่อต้านแนวคิดนี้เพราะมันไม่ใช่แนวคิดที่ถูกต้อง ฉะนั้นเราลองหันกลับมาในฐานะที่เราเป็นคนต่างศาสนิกเมื่อเพื่อนไทยพุทธหรือชาวพุทธมองเราไม่ถูกต้องเขาเหมารวมก็ถูกเพราะข้อมูลที่บิดเบือนหรือรับข้อมูลข่าวสารที่มันไม่ได้ผ่านการกรองมาหรือไม่ถูกต้อง เราจะต้องทำหน้าที่ช่วยเขา เราต้องทำเราจะต้องเป็นสื่อกลางของตัวเองให้ยืนยันตัวตนที่เป็นตัวตนที่แท้จริงของพวกเขาเราทุกศาสนาทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิม

- **กิจกรรม เอ๊ะ หรือ อ้อ** (กิจกรรมตั้งคำถามเกี่ยวกับความต่างของวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้เท่าทันสื่อ) พร้อมวิธีการหาคำตอบ

1. ทำไมพระบางรูปถึงใส่รองเท้า บางรูปถึงไม่ใส่รองเท้า แล้วทำไมตอนเช้าพระต้องเดินขอข้าวคนอื่น

→ พระภิกษุทั้งหลายไม่สมควรปรุงอาหารกินเองหรือทำอาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนอาหารกับการปฏิบัติธรรมะ ตามหลักคำสอนแล้วพระภิกษุสงฆ์ควรใช้ชีวิตแบบนักบวช

2. ทำไมพระบางรูปถึงไม่ใส่รองเท้าและทำไมตอนเช้าพระต้องเดินออกบิณฑบาตร

→ รองเท้ามันใส่ไม่ได้แต่พวกอันุโลมให้ในบางสถานที่ เช่น เดินเข้าป่า พระไม่มีสิทธิ์หรือว่ามีสมบัติติดตัวแม้กระทั่งผมยังต้องโกน การบิณฑบาตรมันคือการให้ทานอย่างหนึ่ง มันคือการเงินศาสนาพุทธเรื่องสวรรค์นรก เรื่องการทำดีซึ่งมันเข้มแข็งมากของทางศาสนา มันเกี่ยวกับเรื่องของการละทางโลก ละกิเลสอยู่กันแบบง่ายๆ อย่างนี้มันคือเส้นทางของพระพุทธเจ้า

3. อยากทราบการเช็คอุจจาระด้วยกระดาษทิชชูมันสะอาดไหม

→ กระดาษทิชชูชำระล้างสิ่งสกปรก อุจจาระมันไม่ได้ช่วยให้การเช็คล้างสะอาดขึ้นแต่จะใช้กระดาษทิชชูในชั้นแทน การเช็คแต่ละครั้งต้องไม่เกิน 10 วินาทีเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการติดเชื้อราได้ 50% ด้วย

4. คนไทยพุทธที่ซื้อลอตเตอรี่ เวลาถูกหวยเอาเงินมาจากไหน ใครเป็นคนให้

→ เงินที่ถูกหวยได้จากภาษีประชาชนและกำไรจากการขาย ซึ่งกองสลากกินแบ่งรัฐบาลจะเป็นผู้จัดการเพื่อมาจ่ายเป็นรางวัลให้กับผู้ที่ถูกหวย

5. ทำไมพระไม่แต่งงาน แล้วถ้าพระมีอารมณ์ทางเพศจะจัดการอย่างไร

→ พระสงฆ์ทุกรูปเมื่อบวชแล้วก็ต้องละทางโลกเข้าสู่ทางธรรมจึงได้คิดเรื่องแต่งงานหรือการมีอารมณ์ทางเพศก็มีการจัดการแบบนั่งสมาธิแต่ส่วนมากถ้าเป็นพระสงฆ์แล้วเขาจะมีจิตใจที่เข้มแข็ง

6. ทำไมไทยพุทธชอบแต่งตัวโป๊ ทั้งๆที่หลักคำสอนสอนว่าต้องรักษานวลสงวนตัว

→ เพราะว่ามันอยู่ที่นิสัยและระสนิยมการแต่งตัวของแต่ละคน อยู่ที่กิเลสของคนคนนั้น ปัจจุบันจะช่วยกันป้องกันได้สำหรับกรณีให้มองตามภาพ ความเป็นจริงนั้นสำหรับคนในยุคปัจจุบันจะมีสักกี่คนที่ปฏิบัติธรรมะที่เข้าใจมองเห็นเป็นรูปธรรมที่ปรากฏทางตาคนคงยาก ฉะนั้นหน้าที่ของแม่พ่อแม่ต้องดูแลเด็กโดยปลูกฝังค่านิยมตามประเพณีไทยที่ต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย การแต่งตัวแต่งตามแฟชั่นได้แต่อย่าแต่งตัวหล่อแหลม เพราะจะก่อให้เกิดคดี

สุดท้ายนี้นักวิชาการท่านหนึ่งผศ.ดร .สุชาติ เศรษฐมาลินี หัวหน้าสาขาวิชาสันติศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ พูดในฐานะนักวิชาการมุสลิมว่าสิ่งที่ผมพอจะทำได้คือการเรียกร้องให้พี่น้องมุสลิมหันกลับมาทบทวนและเข้าใจในเป้าหมายของชีวิตมนุษย์ในทัศนะอิสลาม คือ การมุ่งสู่การเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า อันหมายรวมถึงการต้องปฏิบัติดีต่อเพื่อนมนุษย์ทุกหมู่เหล่าไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาใดก็ตามต้องดำเนินตามรอยคำสอนของศาสนาอย่างมั่นคงที่ว่าศาสนาอิสลามถูกส่งมาเพื่อให้ความสันติต่อประเทศสุโลกนี้ สู่มวลมนุษยชาติ

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “รู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลามกับปัญหา จชต.”

เวลา 19.00 – 22.00 นาฬิกา (ระยะเวลา 2 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

อาจารย์ นิรอมลี เจ๊ะละ

วิทยากรด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กองอำนวยการรักษา

ความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุซัย

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

อาจารย์ นิรอมลี เจ๊ะละ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมโครงการว่า อัซลามมูออลัยกุมวาเราะห์มาตุลลอฮียี วาबारอกาตุ นื่องๆ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและคณะทำงาน สมาชิกของ POSBO ทุกคนครับ วันนี้เป็นโอกาสดีและ ก็เป็นครั้งแรก สำหรับผมที่มาบรรยายให้กับ POSBO ที่จริงผมก็เป็นหนึ่งในสมาชิกกลุ่มไลน์ของ POSBO ผม ติดตามการทำงานของ POSBO มาโดยตลอด 2-3 ปีแล้ว คอยติดตามมาตลอดว่า POSBO มีกิจกรรมอะไร ทำ อะไรบ้าง วันนี้ไปที่ไหน แต่ผมก็ไม่เคยเข้าไปคอมเมนต์อะไร คือ ผมมีความยินดีแล้วก็เป็นกำลังใจให้ ผมชื่อ นาย นิรอมลี เจ๊ะละ เป็นหนึ่งในวิทยากรของศูนย์สันติวิธี บ้านอยู่ยะลา ผมเป็นวิทยากรให้กับศูนย์สันติสุข (เดิม) ซึ่งปัจจุบันคือศูนย์สันติวิธี ตั้งแต่ปี 2551 ถึงปัจจุบัน เกือบๆจะสิบปีแล้วนะครับ ช่วงแรกผมจะรับผิดชอบ โครงการประชาร่วมใจทำความดีเพื่อแผ่นดิน เคยได้ยินไหมครับ หลังๆผมจะให้โอกาสนื่องๆ ตั้งคำถาม ผมเป็น วิทยากรดูแลรับผิดชอบโครงการประชาร่วมใจทำความดีเพื่อแผ่นดิน จำนวนรุ่นละ 100 คน แต่ละรุ่นใช้เวลา 20 วัน เท่าที่ผ่านมาไม่มีโครงการไหนที่ยาวนานเหมือนกับโครงการประชาร่วมใจฯ ซึ่งเราสามารถคลุกคลีนื่องๆ กินอยู่กับเขา พูดคุยกับเขา กินน้ำชาด้วยกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเขามาตลอด ปีละ 1,000 คน สรุปแล้วปีละ ประมาณ 7,000-8,000 คน ประชากรร่วมใจทำความดีเพื่อแผ่นดิน ผู้เข้าอบรม คือ คนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่ม เสี่ยงหรือผู้ที่ติดหมาย พรก. หรือบางคนมี ป.ว.อาญา มีหมายจับ นี่คือนักที่เข้ารับการอบรม ฉะนั้น หมู่บ้านพื้นที่ สีแดงส่วนใหญ่จะมีสมาชิกของผม และเขาจะรู้จักชื่อผมดี แต่พินกว่าคนในโครงการประชาร่วมใจทำความดี เพื่อแผ่นดิน เราได้เจอเราได้พบอดีตผู้ก่อเหตุ อดีตขบวนการที่ก่อเหตุในพื้นที่จากตัวเล็กๆ บางคนแค่หน้าที่ดูต้น ทาง บางคนแค่หน้าที่สังเกตการณ์ บางคนแค่หน้าที่คอยจดป้ายรถจากตัวเล็กๆ บางคนแค่หน้าที่ไปรยเรือใบ จนกระทั่งถึงระดับตัวบึ๊กๆตัวใหญ่ๆ ผมไม่ขอเรียกชื่อ มันเป็นการนินทาอย่างหนึ่ง ถ้าเราเอ่ยชื่อว่าใครมั้ง ระดับ ตัวบึ๊กๆเป็น**ระดับสะกอม** เขาไม่พูดเหมือนเรานะว่าระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด ของเขาจะเป็นสะกอม คน เหล่านี้เราได้เจอเราได้พบ เราได้ฟังความคิดเห็นของเขา นี่คือนักกลุ่มแรกที่ผมเป็นวิทยากรบรรยายให้กับเขา ผม คงไม่ลงรายละเอียดเยอะๆ คือ ส่วนใหญ่แล้วคนเหล่านี้เป็นประชาชนรากหญ้าไม่ใช่คนมีศักยภาพ ไม่ใช่คนมี ชื่อเสียง ไม่ได้เป็นคนโด่งดังในสังคมสักเท่าไร ส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงในสาม

จังหวัดมันจึงไม่เกิดขึ้น ที่มันไม่เกิดเพราะคนเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นปลุขณะระดับรากหญ้า เขาจะหยุด เขาไม่เป็นกระบวนการ แต่เขาไม่ได้สนับสนุนให้กับ

เจ้าหน้าที่รัฐ หรือบางที่เขาก็ไม่ปฏิเสธขบวนการ แต่เขาไม่ก่อเหตุ แค่นั้นคือสิ่งที่เราได้ทำการเปลี่ยนแปลงให้มันเกิดขึ้นแต่เป็นรายบุคคล นี่คืองานแรก งานที่สอง² หลังจากนั้น ผมได้รับมอบหมายให้เข้าโรงเรียน ท่านเชื่อไม่ครับว่า...หลังจากเจ้าหน้าที่เขาปิดล้อมพื้นที่ปะทะยิงกัน จับกันได้ สรุปรมาแล้ว คนที่เป็นเครื่องมือของกระบวนการ ผมขอใช้คำว่า เด็กที่ตกใช้เป็นเครื่องมือของกระบวนการล้วนแต่ทั้งสิ้นมาจากรั้วโรงเรียนทั้งนั้น เด็กนอกระบบไม่มี มันอาจจะมึบงกรณีอาจต้องใช้ เพราะหนึ่งในหลักสูตรของกระบวนการเราจะเซฟคนของเราให้ดีที่สุด เมื่อไม่จำเป็นเราจะไม่เอาออกตัวจริงของเราออกมา เราจะใช้ตัวสำรองนั่นคือเด็กนอกระบบ ปรากฏว่า มีโรงเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แค่นักบางคนที่อยู่ในนั้นแล้วก็จะเกิดมลทิน ทำให้เจ้าหน้าที่สงสัย โรงเรียนนั้นก็เป็สถานทีปลูกฝังแนวคิดเหล่านี้ มีทั้งหมดถึง 48 โรงเรียนนะครับ ผมใช้เวลา 2 ปี ที่เข้าไปในทุกโรงเรียนของสามจังหวัดและสี่อำเภอ บางโรงเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา บางโรงเป็นโรงเรียนปอเนาะดั้งเดิม เข้าทุกโรงเป็นเวลา 2 ปี เชื้อไหม...ผมเจออะไรมากมาย การตอบโต้จากผู้ใหญ่ที่อยู่ภายในโรงเรียน มีการเลื่อนแล้วก็เลื่อนอีก อ้างว่ามีกิจกรรม อ้างว่ามีนู่นมีนี่ มีงานนั่นมีงานนี่ เพื่อไม่ให้เราเข้าไป อ้างจนไม่รู้จะอ้างยังไง อะไรแล้ว เราจึงจำเป็นต้องเข้าไป แต่พอได้เข้าเอาเด็กตัวเล็กๆมาฟัง ก็คือ ไม่ให้เราเจอกับ ม.ปลาย ให้เราเจอกับ ม.ต้น บางทีก็ให้เจอกับผู้หญิง บางทีก็ไม่รู้เรื่องเลย ความรุนแรงที่มันเกิดขึ้น นี่คือนักๆที่เราไปเจอ บางโรงถึงกับถามอาจารย์จบจากไหน จบปริญญาอะไร ในโรงเรียนแห่งนี้มีปริญญาโท ปริญญาตรี จบจากประเทศนั้นประเทศนี้ อาจารย์จะมาพูดอะไร นี่คือการตอบโต้ เกือบทุกรูปแบบที่เราได้เจอ เราได้สร้างความเข้าใจกับโรงเรียนเหล่านั้นก็ประมาณ 2 ปีกว่าๆ งานที่สาม³ ผมเป็นวิทยากรในเรือนจำจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส แล้วก็เรือนจำกลางสงขลา สัปดาห์นี้เข้ายะลา สัปดาห์หน้าเข้าปัตตานี สัปดาห์ไหนเข้านราธิวาส เชื้อไหม..เยอะมากๆ ผู้คนที่อาศัยอยู่ข้างในนั้นไม่รู้จะบอกยังไงมันไม่จุเลย ไม่มีที่นอน ที่นอนไม่เพียงพอ นราธิวาสก็ขยายใหญ่โตมากจนคนหนึ่งแสนคน กำลังสร้างยังไม่เสร็จ นี่ผมยังไม่เจอกับทุกคนนะ ผมเพียงแค่นี้ไปเจอกับคนที่มีความมั่นคงเท่านั้น เพราะสมัยนั้นท่านอุดมชัยเป็นแม่ทัพ ท่านเห็นว่ามืออยู่สถานที่เดียวในสามจังหวัดที่ไม่เคยใช้อำนาจรัฐ คนเหล่านี้สามารถปลุกระดมกันแบบเปิดเผย นั่นคือการปลุกระดมในเรือนจำ มันจะกลัวอะไรอีกในเมื่อมันถูกจับอยู่แล้ว มันถูกตัดสินคดีไปแล้ว ก็มีการปลุกระดมกันอย่างเปิดเผยไม่สนใจอำนาจรัฐเลย เรียกกันมาแล้วก็บรรยายกันเป็นกลุ่ม บางพื้นที่จนกระทั่งว่ามีการฆ่าหรือทำร้ายคนไทยพุทธในเรือนจำ ไทยพุทธถูกกระทำจนตาย เป็นเพราะการปลูกฝังบ่มเพาะความโกรธแค้นให้กับคนที่อยู่ในเรือนจำ ทุกเรื่องราวที่เกิดขึ้นข้างนอกเขารู้หมด เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ใดอย่างไร แต่เชื้อไหมสิ่งที่เขารู้มันกลับกับความเป็นจริงทั้งสิ้น มันไม่เหมือนกับสิ่งที่เกิดขึ้นความจริงมันแบบอื่น แต่เขารู้ในเรือนจำอีกแบบหนึ่งมีคนกลุ่มหนึ่งมีหน้าที่เปลี่ยนข่าวเก่งมาก เป็นที่น่าเชื่อถือ แต่เป็นที่น่าสนใจสุดท้ายทุกเรื่องราวที่ถึงในนั้นล้วนแต่ไม่ตรงกับความจริงทั้งสิ้น โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ผม

เคยไปเจอคนที่ต้องคดีความมั่นคง ที่เรือนจำกลางสงขลาที่ถูกประหารชีวิตไม่ใช่เขาว่าตัดสินประหารชีวิต เหมือนกับเป่าบั้งจัน ที่การประหารชีวิตแล้วก็เอามีดมาตัดคอ มันไม่ใช่แบบนั้นนะ เขาให้เวลาสองเดือนเพื่อได้สำนึกผิด ไม่ใช่ว่าเขามีดมาแล้วก็ตัดคอเลยมันไม่ใช่ ผมมีโอกาสได้ไปเจอคนที่ก่อความรุนแรงด้วยคดีความมั่นคงที่ถูกประหารชีวิต เราได้สัมภาษณ์ผู้คุยกับเราก่อนหนึ่งปีเต็ม เข้าเรือนจำตอนนี้ไม่เข้าแล้ว แต่เข้าในวาระพิเศษ เช่น วันรายอ คนอื่นเขาสนุกสนานกับลูกกับเมีย แต่ผมต้องเข้าเรือนจำไปละหมาดรายอในเรือนจำปัตตานี ไปละหมาดรายอในเรือนจำยะลาและนราธิวาส คือเวลาเข้าเรือนจำจะบอกให้นะ วิทยากรลำบากมาก โทรศัพท์ก็พกไม่ได้ นอกจากผู้ว่าฯคนเดียวที่สามารถพาโทรศัพท์ได้ แต่เราวิทยากรก็คือละหมาดนำให้คนในเรือนจำ จะเข้าห้องน้ำก็ห้องน้ำของคนในเรือนจำ ก็คือ ลำบากเหมือนกันหมด ฉะนั้น ต้องทำธุระส่วนตัวให้เสร็จ จะเยี่ยวจะฉี่ต้องทำให้เรียบร้อยตั้งแต่ข้างนอกก่อนจะเข้าเรือนจำ มันไม่ใช่สบายนะครับ ร้อน! เข้าไปไม่มีพัดลมให้ นะครับ เรือนจำเขาจะให้มันจำ ให้มันลำบาก วิทยากรเข้าไปก็ร้อน เช่น เวลาบรรยายก็ต้องเอาผ้ามาเช็ดเหงื่อ พลาจๆ เพราะมันร้อนมาก เหมือนกับคนที่อยู่ในเรือนจำเช่นกัน นี่คือแค่ประวัติส่วนตัวของผมนะครับ วันนี้ผมรับผิดชอบเป็นวิทยากรหลักของโครงการก่อกำบังตักวา⁴ เคยได้ยินไหม โครงการก่อกำบังตักวาเป็นโครงการที่สนับสนุนผู้นำศาสนาในการขับเคลื่อนมัสยิดสร้างชุมชนให้คนในชุมชนมีศรัทธาและมีความยำเกรงต่อองค์อัลลอฮ์ให้เป็นคนดี นี่คือ ก่อกำบังตักวา ส่วนผู้ที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่แล้วเราจะเชิญมัสยิด 1-5 คน อิหม่าม ,คอบเต็บ,บิหลัน, และกัณณะกรรมกรอีก 2 คน ที่มีบทบาท 5 คน ปัจจุบันต่อหนึ่งมัสยิดเราทำมาสามปีกว่าเป็น 1,552 มัสยิด เอาไปคูณ 5 ดู นี่คือมวลชนของผม ครั้งหนึ่งก็ 35 มัสยิดแล้ว ก็ถ้ามัสยิดเยอะก็จะเป็นสองรุ่น ถ้าเยอะอีกก็จะเป็นสามรุ่น ปัจจุบันเป็น 1,552 มัสยิดแล้ว ในสามจังหวัดและสี่อำเภอสงขลา จากจำนวนทั้งหมดของมัสยิดและจังหวัดสี่อำเภอสงขลา 2,028 มัสยิด เราบรรยายประจำเป็นมืออาชีพ บรรยายทุกวัน 2,028 มัสยิด จำนวนมัสยิดทั้งหมดที่มีทะเบียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นี่คืองานของผมนะครับ ที่นี้จะไรละที่เราได้ขับเคลื่อน เราได้ขับเคลื่อนให้ผู้นำศาสนาเหล่านี้มีความเข้มแข็งด้วยตัวเอง ก่อกำบังของมุสลิมต้องมีความเข้มแข็งด้วยตัวเอง ไม่จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ สามารถแก้ปัญหาและสร้างคนของตัวเองได้ด้วยตัวเอง นี่คืองุดเป้าหมายของเรา จากแต่ก่อนสังคมบ้านเราเป็นสังคมที่มีอยู่เพราะขอความช่วยเหลือจากเขา เติบโตขอความช่วยเหลือ ซึ่งนำมาถึงความตกต่ำของมุสลิม แต่วันนี้หนึ่งในรูปแบบที่เราขับเคลื่อน 100 กว่ามัสยิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วันนี้ทุกวันศุกร์จะมีกิจกรรม ก็คือ มีการจัดเลี้ยงที่มัสยิด กินน้ำชา และก็ร่วมกันบริจาคกินน้ำชามัสยิด ผู้ใหญ่บางคนกับอิหม่ามบางคนเขาเข้าหากันร่วมมือกัน ก็คือไปห้ามบรรดาพ่อค้าแม่ค้าทั้งหลาย หยุดห้ามใครทำธุรกิจวันศุกร์ ไม่ว่าจะป็นร้านโรตี่ ร้านข้าวยำ ร้านน้ำชา อย่าขายแล้วก็ให้ประชาชนทุกคนมาซื้อ แล้วก็เอาเงินส่วนหนึ่งเล็กๆน้อยๆอมให้มัสยิด ปัจจุบันมี 100 กว่าแห่ง บางมัสยิดทำมาจนกระทั่งมีเงิน 1 ล้านบาทบาทแล้ว รายได้จากการกินน้ำชาแค่สัปดาห์ละครั้ง วันนี้ที่มาแรงที่สุดกำลังเตรียมพร้อมเพื่อลงไปให้รางวัล ผมเป็นคณะที่ลงไปให้รางวัลมัสยิดดีเด่น วันนี้หนึ่งนั้นก็คือมัสยิดกลางเรือเสาะ มีรายได้ในการขายวันศุกร์มีเงินกำไรมัสยิดต่อสัปดาห์ 40,000 กว่าบาท 1,600,000 กว่าบาทเงินเข้า

มัสยิดต่อเดือน เงินเหล่านี้สามารถพัฒนาด้านการศึกษา เงินเหล่านี้สามารถแก้ปัญหาเสฟติด เงินเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ทุกๆปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านนั้นๆ นี่คือการก่อกำเนิดที่ ท่านรู้ไหมตอนที่มีสามหมู่บ้านที่กล้าประกาศว่าเป็นหมู่บ้านที่ปลอดน้ำโค้ก น้ำโค้กมันเป็นเรื่องประกอบหนึ่งที่จะต้องมีการเป็นส่วนผสม ฉะนั้น ในหมู่บ้านนั้น ทุกๆร้านค้าไม่มีขาย และจะหาวิธีในหมู่บ้านที่หิ้วน้ำโค้กเข้าหมู่บ้านนั้นไม่มี สามหมู่บ้านแล้วที่ใช้หลักก่อกำเนิดในการแก้ไขปัญหาเสฟติด ฉะนั้น วันนี้เนื่องจากคนเหล่านี้คือ ผู้นำ มันเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบกะทันหันเป็นกระแสขึ้นมาจนกระทั่งไม่รู้ไม่ครับ วันนี้ก่อกำเนิดกลายเป็นวาระแห่งชาติ ศอ.บต. ก็ต้องทำ ผู้ว่าก็ต้องทำ ซึ่งปรากฏว่าคนยังไม่รู้เลยว่าก่อกำเนิดคืออะไร กลายเป็นผมจะต้องบรรยายเกือบทุกวันเกี่ยวกับเรื่องก่อกำเนิดให้คนเหล่านั้น เจ้าหน้าที่เหล่านั้นได้เข้าใจและได้ขับเคลื่อน เพราะมันเป็นคำสั่งลงมาแล้ว ให้ทุกคนต้องขับเคลื่อนสนับสนุน ก่อกำเนิด ในพื้นที่ นี้แค่เล่านะครีบบังไม่ได้เริ่มบรรยาย แคเล่าเรื่องราวตรงนี้ วิทยากรก็อยากให้น้องๆดูภาพพรจากอัลลอฮ์ในพื้นที่บ้านเรา ทุกๆโครงการทั้งหมดล้วนมุ่งนำไปสู่สันติภาพสันติสุขทั้งสิ้น ทำอย่างไรให้บ้านเราเกิดสันติสุขเกิดขึ้น

อาจารย์ นิรอมลี จะและ กล่าวว่า โอเค! เราเข้าใจเรื่องนะครีบบ การสร้างความเข้าใจข้อแรกเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เราเป็นคนสามจังหวัด เราคือคนในพื้นที่ เราต้องเข้าใจก่อนเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเรา วันนี้เสียงระเบิดมีทุกวัน เสียงปืนมีทุกวัน กลายเป็นว่าวันหนึ่งที่ไม่มีเสียงปืนหรือวันไหนที่ไม่มีเสียงระเบิดวันนั้นเป็นวันที่ไม่ปกติ วันที่ปกติก็คือต้องดังทุกวัน แต่ตอนนี้โอเคแล้ว อัลฮัมดุลิลลาฮ. เริ่มเบาลง มันมาเป็นช่วงๆ ถ้ามาแล้วก็ติดๆกัน แต่ช่วงนี้เขารณรงค์ก่อนปีใหม่ ช่วงที่ปะทะที่รามันที่ผ่านมาเสียชีวิตและก็มีคำสั่งในนั้นออกมา เด็กที่เสียชีวิตในกระเปาะของเขามีคำสั่งให้ทำอะไรบ้าง ซึ่งในคำสั่งนั้นอยู่ในช่วงนี้พอดี ช่วงทำปีและก็ก่อนขึ้นปีใหม่นะครีบบ คำสั่งอยู่ในช่วงนั้น ฉะนั้น ช่วงนี้จะเข้มงวดหน่อย โอเค! อยากจะให้เราทั้งหลายคนในสามจังหวัดด้วยกันและเป็นมุสลิมว่าความรุนแรงที่มันเกิดขึ้นในสามจังหวัดมันเกิดจากอะไร ทำไมมันถึงเกิดที่อื่นมันไม่เกิด อันนี้ต้องตั้งข้อสังเกตข้อนี้ให้ได้ก่อน บางคนบอกว่าเจ้าหน้าที่ทำ บางคนบอกว่าพวกเขาเสฟติด บางคนบอกว่าพวกค่าน้ำมันเถื่อน บางคนบอกว่าพวกการเมือง ต่างๆนานา ทุกๆการที่เราจะโยนให้กับคนๆหนึ่งหรือกลุ่มๆหนึ่งหรือพวกๆหนึ่งจำเป็นจะต้องมีหลักฐานไปผูกมัดกับสิ่งเหล่านั้น เพื่อไปยืนยันว่าเหตุการณ์นั้นใครเป็นผู้ก่อสรุปจริงอยู่ว่าสถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดจากหลายๆกลุ่ม แต่หลักๆแล้วเกิดขึ้นจากกลุ่มเดียว บางสถานการณ์เป็นเพราะการเมืองส่วนใหญ่เรื่องการเมืองก็แค่ยิงกันเหตุ 241 ยิงอย่างเดียว บางสถานการณ์เรื่องยาเสฟติด ส่วนใหญ่ก็แค่ยิงอย่างเดียว บางเรื่องเป็นความขัดแย้ง ผู้รับเหมาที่แค่ยิงกันอย่างเดียว แต่ที่นี้สามจังหวัดมีเอกลักษณ์พิเศษเพราะมีการใช้ระเบิด ซึ่งจังหวัดอื่นไม่มี แต่จังหวัดอื่นก็มียิงกัน คนนครศรีฯดูนะ ชาวสามจังหวัดยิงกัน นครก็ไม่แพ้สามจังหวัดมันยิงกันเกือบทุกวัน คนเมืองนครฯ พุดก็ดู แล้วก็อาวุธเถื่อนเยอะแยะมาก ยิงกันทุกครั้ง ส่วนใหญ่จะยิงกับปืนอากาศ M 16 ปลอกกระสุนที่ออกมา คือ นครเป็นเมืองเถื่อน ยิ่งเหมือนกัน เรื่องการเมืองเรื่องผู้มีอิทธิพล แต่ระเบิดไม่มีไม่เคยเกิดขึ้น วันก่อนมีเหตุเกิดขึ้นครั้งหนึ่งซึ่งทำให้ทั้งประเทศตะลึงตกใจ มีเหตุระเบิดในพื้นที่ตอนบนของภาคใต้ จำได้ไหม? ทำให้แปลก

ยิ่งกว่านั้นทำให้หน่วยงานความมั่นคงของประเทศตะลึงงันเกิดขึ้น หลังจากนั้นเพียงแค่วันเดียวมีโทรศัพท์ถามผมอาจารย์ลองสืบดูสิว่าใครทำ ผมก็ให้คำตอบไปว่า รูปแบบการกระทำ รูปแบบการไประเบิด สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดนั้น คนอื่นไม่มีใครทำได้ นอกจากขบวนการเท่านั้น เป็นคนของขบวนการ แต่เขาเข้าไปทำอะไร ทำไมเขาไปทำที่โน่นก็ไม่รู้ เรื่องแรกผมอายนะครับ หัวหน้าที่รับผิดชอบความมั่นคงของประเทศไทย ผมไม่ขอเอ่ยชื่อ เขาบอกว่าไม่ใช่ ไม่เกี่ยวข้องกับขบวนการในสามจังหวัดทั้งที่เขายังไม่สืบข้อมูลเลย ปรากฏว่าหลังจากออกมาจับเป็นคนสามจังหวัดทั้งสิ้น ตอนนั้นไม่รู้ยังงใจประมาณมันออกมาเยอะหรือยังง กลายเป็นว่าทำไว้นิดคิดทุกทีเลย เยอะเกินไป มันตีความหมายว่านี่คืออะไร อายุคนต่างประเทศ คนต่างประเทศมาดู ประเทศนี้ทำไมมันเถื่อนเป็นอย่างนี้ ประสาทกันเต็มไปหมด สุดท้าย ฟังรู้มาหลังจากนั้นก็เกือบเดือนผู้ก่อเหตุว่าคือใคร ครั้นนี้แค่สรุปให้หน่อยๆเข้าใจว่าสามจังหวัดบ้านเรามีความพิเศษอย่างหนึ่งก็คือ มีอยู่องค์กรหนึ่งซึ่งเป็นองค์กรลับไม่ได้เปิดเผยตัวเองแม้กระทั่งคนในองค์กรก็ไม่สามารถรับรู้ว่ามีใครที่อยู่เหนือใคร แม้กระทั่งคนในองค์กรไม่สามารถรับรู้ขบวนการที่อยู่ในพื้นที่อื่นจากเขาคือใครก็ไม่รู้เหมือนกัน เป็นองค์กรที่ปิดลับไม่ใช่แค่ลับสำหรับประชาชนสำหรับเขาก็ลับเหมือนกัน ฉะนั้น เมื่อมันเป็นความลับก็แน่นอนจึงมีคนเข้าใจผิดกันมากมายเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่บ้านเรา วันนี้อาจจะสรุปให้หน่อยๆว่า บ้านเรามีกลุ่มหนึ่งมีอยู่องค์กรหนึ่งที่อ้างตัวเองว่าเราทำการต่อสู้เป็นการญิฮาดเพื่ออิสลาม ต่อสู้เพื่อปกป้องอิสลาม ต่อสู้เพื่อปกป้องปัตตานีขึ้นมา ต่อสู้เพื่อการสร้างรัฐอิสลามในพื้นที่ นี่เป็นหนึ่งในเหตุผล หนึ่งในอุดมการณ์ที่คนเหล่านี้ลุกขึ้นมาฝึกแล้วก็จับอาวุธ น้องๆรับความพร้อมของคนเหล่านี้ไม่พร้อมเท่าคนของรัฐหรอก ไม่มีที่เทียบเท่ากับรัฐ กองกำลังของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประมาณ 7-8 หมื่นกว่าคน กองกำลังติดอาวุธของรัฐในสามจังหวัด แต่กองกำลังของผู้ติดอาวุธของขบวนการมีเท่าไร แค่ 3 พันกว่าคนเอง ซึ่งมันไม่มากเหมือนกับกองกำลังของรัฐหนึ่ง สองอาวุธของกองกำลังของรัฐเยอะมาก วันก่อนเรือเหาะไม่รู้ยู่ไหนแล้ว ไม่รู้ก็ร้อยล้าน และวันก่อนมีเครื่อง GT 200 มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับคดีความมั่นคงถูกจับกับเครื่อง GT 200 แต่ปรากฏว่าผ่ามาแล้วข้างในไม่มีอะไร มีราคาแพงสองล้านกว่า นี่คืออุปกรณ์ของรัฐมีเยอะมาก รถหุ้มเกราะ รถกันกระสุนอย่างเดียวมีเกือบทุกรูปแบบ หรือเขาเรียกว่ายุทโธปกรณ์หรืออุปกรณ์ของขบวนการของรัฐ แต่ของขบวนการไม่มีอาวุธ เขาสอนว่ายังไง “**อาวุธของเรา คือ อาวุธของเขา**” ถ้ามีอยากจะได้ปืนมีงก็ต้อไปยิงเขาแล้วขโมยปืนเขามา ฉะนั้น สิ่งที่น่าสงสัยในขบวนการข้อหนึ่งก็คือ เมื่อคนๆหนึ่งถูกปิด ถูกเก็บ ถูกยิง แล้วก็อาวุธอาวุธอยู่ที่มือเขา ปรากฏว่าเอามาตรวจสอบออกมาในประวัติ ปืนนี้เคยยิงคนนั้นๆมาแล้ว อย่างเช่น เมื่อวานมีข่าวออกมาในประวัติคนที่ถูกจับ และที่ปืนที่ยิงโตะอิหม่ามมัสยิดกลางปัตตานี (อิหม่ามยะโก๊ะ มนิลา) ปืนกระบอกนั้นถูกจับแล้วตอนนี้ แต่คนที่ยิงไม่รู้คนไหน แต่ดูแล้วในวงจรปิดมีความใกล้เคียงกันมาก ระหว่างคนที่ยิงกับคนที่ถูกจับ ขบวนการเขาไม่มีอาวุธ เขาจะต้องสลับเปลี่ยนกัน อาวุธของเขามีน้อยแต่สิ่งที่เขามีอยู่วันนี้ก็คือ ความมั่นใจ ความเชื่อมั่น และ
ความศรัทธา

อาจารย์ นิรอมลี เจะและ กล่าวอีกว่า สิ่งที่ผมอยากสร้างความเข้าใจให้กับน้องๆ จริงหรือว่า ตรงนี้เป็นดินแดนฮัรบิ ที่เราวัยบจะต้องทำสงครามอิสลาม สงครามศาสนาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จริงหรือว่าการต่อสู้และตายในพื้นที่นี้ได้เป็นชาติ (ผู้ที่ต่อสู้เพื่อศาสนา) คำถามนี้ล้วนอยากรู้แต่เพียงไม่กล้าพูด เพราะกลัวตาย หลายคนเพื่อนผมที่เป็นอุสตาซถูกยิง แต่วันนี้มันต่างจากปี 47-48-49 ซึ่งวันนี้ดูแล้วยังมีเยอะ บรรดานักวิชาการที่จะกล้าพูดเริ่ม ที่จะชี้แจงหรือชี้แนะ ให้กับคนในพื้นที่เข้าใจเกี่ยวกับหลักศาสนา สองสามหัวข้อสิ่งที่คนจะบรรยายให้เขาเข้าใจ เพื่อให้เรามุ่งไปข้างหน้าด้วยความตั้งใจ ผมไม่อยากจะให้เป็นคนที่ว่าวันนี้เราคิดอย่างนี้ พรุ่งนี้เราคิดอีกแบบ บางคนอธิบายบรรยายให้เราตามเขา เราต้องมีแนวทางเราจะต้องมีอุดมการณ์ ฉะนั้น สิ่งแรกให้เข้าใจอะไรคือ ญิฮาด ผมขอย้อนหลังอีกนิดหนึ่ง สามอย่างด้วยกันที่เป็นเหตุผลเป็นสาเหตุที่ใคนๆนั้นกล้าที่จะสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐ 3 อย่าง ด้วยหลักประวัติศาสตร์ปาตานี พวกเขาจะปลุกฝังพวกเขาจะสอน พวกเขาจะเล่าประวัติศาสตร์ให้กับคนในปัตตานี ผมเชื่อว่าน้องๆหรือว่าเราทุกคนเคยได้ยินและประวัติศาสตร์ที่คนเหล่านั้นเล่ามาล้วนแต่เป็นประวัติศาสตร์เชิงบาดแผลเพื่อสร้างความแค้นให้กับลูกหลานชาวปัตตานีต่อไทยพุทธ ท่านเชื่อไหมคนที่ไม่เคยฟังประวัติศาสตร์เหล่านี้มาก่อน ท่านเชื่อไหมว่าเด็กที่กำลังนั่งฟังประวัติศาสตร์ หลังจากที่เขาฟังประวัติศาสตร์นั้น ออกไปเจอข้างนอกเจอไทยพุทธคนหนึ่ง เป็นคนแก่ๆคนหนึ่งเดินมาเชื่อไหมว่าเขาสามารถกระที่บคนแก่นั้นจนตายได้ นี่คือการปลุกฝังความแค้นกับไทยพุทธ การเล่าประวัติศาสตร์เขาจะเอาประวัติศาสตร์ในเชิงบาดแผลว่า บรรพบุรุษของไทยพุทธทำลายบรรพบุรุษของมลายูมุสลิมอย่างไร ทำแบบไหน เล่ามาแบบเสริมเพิ่มเติมแต่ง ทำยังไงก็ได้ให้มันรู้สึกโกรธ ฉะนั้น อยากรู้ให้น้องๆเข้าใจว่า เมื่อเราได้ฟังประวัติศาสตร์ ให้เรารู้ว่าประวัติศาสตร์แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

- 1) **ประวัติศาสตร์ที่แต่งโดยชาวสยาม** มีหลายคนมาก ประวัติศาสตร์ที่แต่งโดยชาวสยามแน่นอนว่า ข้อมูลทั้งหมดก็ล้วนทำให้ตัวเองถูกทั้งนั้น พระเอกเป็นคนแต่ง ผู้ที่ชนะสงคราม
- 2) **ประวัติศาสตร์ที่ถูกแต่งโดยชาวมลายูในพื้นที่** เชคซอพิยุตติน เป็นคนแรกที่แต่งประวัติศาสตร์ปัตตานี และเขียนโดยภาษายาวี เพื่อต้องการสื่อให้กับคนในพื้นที่โดยเฉพาะ นี่คือนักแต่งที่แต่งน้องๆเชื่อไหมว่า...ถ้าเราเอาหนังสือสองเล่มนี้มาชนกันมันต่างจากฟ้ากับดินนี่คือประวัติศาสตร์ที่สอง ก็ในแง่ลบ ในโน้มน้าแง่บวก ประวัติศาสตร์ที่พอจะเป็นธรรมและประวัติศาสตร์ที่เป็นกลางมากที่สุด อยู่ที่สาม
- 3) **ประวัติศาสตร์ที่เขียนโดยนักธุรกิจพ่อค้านักเดินเรือ** พ่อค้าชาวอินเดียมาทำธุรกิจที่แหลมปัตตานี เห็นสภาพคนปัตตานีอย่างไรเขาก็แต่งขึ้น พ่อค้าจากเปอเซียพาเครื่องแกงมันมาทำธุรกิจที่แหลมปัตตานีเห็นบรรยากาศในปัตตานีก็คือ เล่าประวัติศาสตร์จากคนเหล่านี้เป็นประวัติศาสตร์ที่เป็นกลางที่สุด ประวัติศาสตร์จากชาวฮอลันดา ประวัติศาสตร์จากชาวโปรตุเกสที่พวกเขาขึ้นเรือมาทำการค้าขาย ประวัติศาสตร์จากชาวออร์ลา ที่เขาทำค้าขายก่อนที่เขาจะไปประเทศจีนเขาแวะทำธุรกิจค้าขายที่ปัตตานี พาคน/สินค้าก็มีเยอะ ถ้าขายดีก็จะอยู่สองเดือนกว่าที่จะไป ประวัติศาสตร์จากคนเหล่านี้ถือว่า ประวัติศาสตร์เป็นกลางมากที่สุด

ฉะนั้น สิ่งที่ผมอยากเรียกร้องจากน้องๆทั้งหลาย เราอย่าไปยึดติดกับประวัติศาสตร์ อิสลามสอนอย่างไร พวกเขาได้ตายไปแล้ว พวกเขาได้จากโลกนี้ไปแล้ว เหตุการณ์เมื่อสองร้อยปีที่ผ่านมา รัฐสยามตีรัฐปัตตานีเมื่อสองร้อยปีที่ผ่านมามันเป็นเหตุการณ์ที่ทุกคนได้ล้มตายไปหมดแล้ว ไม่มีใครเหลืออยู่แล้ว ณ วันนี้ไม่มี

ใครมีชีวิตอยู่แล้ว ทุกคนตายไปหมดแล้ว มันได้ผ่านพ้นไปแล้ว พวกเขาทำอะไร พวกเขาประกอบการใด เขาจะได้รับผลตอบแทนในสิ่งที่พวกเขากระทำหากบรรพบุรุษเหล่านั้นเขาทำดี พระเจ้าก็จะตอบแทนความดีให้กับเขา หากบรรพบุรุษเหล่านั้นได้ทำความชั่ว ได้ทำสิ่งที่ผิด พระเจ้าก็จะทรงตอบแทนให้กับคนเหล่านั้นและพวกเจ้าจะต้องได้รับผลตอบแทนที่สุเจ้ากลับคำ คือสรุป เราไม่จำเป็นจะรับผิดชอบสิ่งที่บรรพบุรุษได้กระทำไปในอดีต วันนี้คนเหล่านั้นได้สิ้นสุดได้ตายไปแล้ว เราจะไปโกรธแค้นกับบรรพบุรุษเหล่านั้นโดยการล้างแค้นกับลูกหลานที่มีชีวิตอยู่วันนี้มันไม่ใช่ แล้วจะมาโกรธแค้นมาล้างแค้นกับไทยพุทธ เพราะมันเป็นสิ่งได้ผ่านพ้นไปแล้ว นี่คือการสอนของอิสลาม อิสลามสอนให้เราต้องอภัย ไม่ใช่สุภาชิตจินนะที่สอนว่า “แค้นนี้ต้องชำระ” มันไม่ใช่คำสอนของอิสลาม จงให้อภัยผู้ที่ทำไม่ดีกับเจ้า จงให้อภัยเขา อิสลามสอนจงตอบแทนกับเขาด้วยสิ่งที่ดีกว่า นี่คือการสอนของอิสลาม เขาทำไม่ดีกับเราเราต้องคืนสิ่งที่ดีกับเขา อย่างเช่น ท่านนบี (ซ.ล.) หนึ่งในของมุสลิมและเป็นตัวอย่างต้นฉบับของพี่น้องมุสลิมทั่วโลกท่านได้แสดงบทบาทหนึ่งตอนที่ท่านต้องเข้าไปยึดนครเมกกะท่านต้องหนีออกจากนครเมกกะ เพราะอะไร ชาวเมกกะตัดสินจะฆ่าท่าน จนกระทั่งว่าทุกกลุ่มที่อยู่ในนครเมกกะจำเป็นจะต้องส่งวัยตัวแทนมาพร้อมกับอาวุธเพื่อไปหาญอัมหมัด เพราะไม่ต้องการให้ครอบครัวมุฮัมหมัดแก่แค้นกับคนที่ฆ่ามุฮัมหมัด เมื่อคนทั้งเมืองส่งตัวแทนมาครอบครัวของมุฮัมหมัดหรือตระกูลของมุฮัมหมัดไม่สามารถที่จะตอบโต้ หรือว่าต่อสู้กับคนเหล่านี้ได้ มุฮัมหมัดจำเป็นต้องหนีออกจากนครเมกกะ เพราะเพื่อชีวิตรอด ดูสภาพสิครับ! นบีต้องหนีจากนครเมกกะ หนีไปอยู่ที่นครมาดีนะะ 10 ปี ท่านมีกองกำลัง ท่านมีพรรคพวก ท่านมีทีมงาน ท่านมีบรรดาสาวกลึงแสนกว่าคน ท่านยกทัพมานครเมกกะ ชาวเมกกะบอกว่าวันนี้เราตายมากขึ้นเป็นแสนเรามีแค่ที่ همینเอง เรามีแค่หลักพันเอง แต่เขามากขึ้นเป็นแสนอาวุธครบมือ แต่ท่านศาสดาเข้าไปนครเมกกะวันนี้ท่านตรัสว่าอียิว นี่คือการสอน นี่คือการสอนของมุสลิมทั่วโลก เราได้ยกโทษท่าน เราให้อภัยท่าน ท่านนบีได้เชิญชวนเรียกร้องพี่น้องเขาเหล่านั้นสู่อิสลาม ฉะนั้น ด้วยการให้อภัยของท่านศาสดาต่อการกระทำของคนเหล่านั้นปรากฏว่าคนทั้งเมืองเข้าอิสลามหมด นี่คือการสอนแห่งต้นแบบ ไม่เคยกลัว ไม่เคยเกลียดแค้น แต่ท่านพร้อมที่จะให้อภัย และพร้อมที่จะเมตตา

วันนี้ทำไมความโกรธแค้นเมื่อสองร้อยกว่าปีที่ผ่านมา 223-224 ปี ที่รัฐสยามตีรัฐปัตตานี จากเหตุการณ์สองร้อยก็ปีกี่เดือนก็เดือน ไม่ต้องไปใส่ใจมันเป็นเรื่องอดีตที่ผ่านพ้นไปแล้ว นี่คือการเหตุผลแรก ฉะนั้นสิ่งที่ผมอยากจะเรียกร้องน้องๆเมื่อน้องได้ฟังเรื่องประวัติศาสตร์เหล่านั้น จงแยกแยะให้เป็น ประวัติศาสตร์ที่เราฟัง บางเรื่องมันเป็นความจริงบ้าง บางเรื่องมันไม่ใช่ความจริง มันเป็นเพียงแค่ตัวประกอบเสริม ฉะนั้นอยากจะให้น้องๆมีแนวทางหลักเป็นแนวในการยึดมั่นก็คือ อิสลาม อิสลามไม่ได้ยึดติดกับอดีตเป็นเพียงแค่บทเรียนสำหรับคนปัจจุบันแค่นั้นเอง อะไรที่เป็นสิ่งที่ดีงามในอดีตจงเอาสิ่งเหล่านั้นมาเป็นตัวอย่างให้กับเรา อดีตบรรพบุรุษของชาวมลายูเป็นคนเก่ง คนแรกที่ทำปืนใหญ่เป็นก็คือ ชาวมลายูปัตตานี กระทั่งญี่ปุ่น ชื้อปืนใหญ่จากปัตตานี วันนี้คนปัตตานีไม่ได้พัฒนาจำเป็นจะต้องซื้อทั้งหมดของญี่ปุ่น แม้กระทั่งหลอดไฟก็ต้องของญี่ปุ่น คนมลายูไม่เป็น เพราะไม่ได้พัฒนา แต่อดีตบรรพบุรุษมลายูเป็นคนแรกที่ทำปืนใหญ่ แล้วก็ไปขายให้กับกษัตริย์ ฉะนั้น สิ่งดีๆทั้งหลายเราเอาเป็นตัวอย่างใช้ในการใช้ชีวิต และสิ่งที่ผิดพลาดในอดีตเราจงเรียนรู้ประวัติศาสตร์เหล่านั้น และอย่าให้มันซ้ำรอยอีกครั้งหนึ่งปัจจุบัน นี้คือมุมมองเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในฐานะนักการศาสนา เหตุผลที่สอง ที่มีการก่อเหตุ การกระทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพียงเพราะเชื้อชาติเราคือ มลายู การบริโภครวมความเป็นมลายูสูงจนกระทั่ง มลายูคือมุสลิม มุสลิมคือ

มลายู มลายูคือวีแยะ นี่คือการปลุกฝังไม่ใช่แค่รังเกียจต่อคนๆนั้น แม้กระทั่งภาษาของเขาแม้กระทั่งทุกสิ่งทุกอย่างของเขาเรารังเกียจทั้งหมด นี่คือนิสัยที่ถูกปลุกฝังในพื้นที่ อย่างเช่น คนแต่ก่อนเขาสอนเวลาเจอพระให้ถ่มน้ำลาย แสดงถึงความเกียจชัง และแสดงถึงความรังเกียจต่อพระองค์หนึ่งทั้งๆที่ มันไม่ใช่ชุนนะ มันไม่ใช่แบบฉบับของศาสดา แสดงถึงความรังเกียจ เห็นหมาตัวหนึ่งอิสลามสอนให้ฆ่าหมาไหมครับ ไม่ได้บาป แต่เพราะความรังเกียจต่อสัตว์ที่ไทยพุทธเลี้ยง เพราะความรังเกียจตรงนี้เลยทำให้คูมันไม่ได้จนไล่ตึงจนกระทั่งใส่ยาในเนื้อก้อนหนึ่งให้มันกินตาย กินแล้วออกน้ลายตาย บางคนต้องวางกับดักฆ่าสุนัขต่างๆที่อิสลามทรงห้ามไม่ให้ฆ่าหมา เพียงแค่บอกว่าเมื่อไปสัมผัสไปโดนกับหมา จงล้าง ๗ ครั้ง ๑ ใน ๗ ต้องล้างด้วยน้ำสะอาดที่ผสมกับดิน คำสอนของอิสลามไม่ได้สอนให้รังเกียจมัน เพียงเพราะความที่บริโภคนิสัยของความเป็นมลายู บริโภคความเป็นมลายูและก็ความเกียจชังในความเป็นสยาม แม้กระทั่งสัตว์เลี้ยงของสยาม คนๆหนึ่งก็โกรธด้วย ฉะนั้น ในทัศนะของนักการศาสนาเกี่ยวกับเรื่อง เชื้อชาติ อิสลามสอนไว้อย่างจำเอาไว้ครับ อิสลามเป็นศาสนาที่อยู่เหนือเชื้อชาติเหนือภาษา ไม่มีภาษาใดเหนือภาษาไปกว่าอีกภาษาหนึ่งไม่มี บางคนบอกว่า ทำไมพูดอิสลามไม่เป็น หรือ อาจจะโดนถามมั่ง ผมคิดว่าคนต่างจังหวัดพูดภาษาอิสลามไม่เป็น หรือ อิสลามมีภาษาด้วยหรือ ภาษา มลายูไม่ใช่ภาษาอิสลาม มลายูกับอิสลามเป็นคนละสิ่งกัน เป็นคนละอย่างกัน มลายูเพียงแค่อุบัติและภาษา แต่อิสลามอยู่เหนือเชื้อชาติ อยู่เหนือภาษา ฉะนั้น เราจะพบเห็นในโลกนี้ มุสลิมในโลกนี้ มีผิวดำ มุสลิมในโลกนี้ มีผิวขาว มุสลิมในโลกนี้มีภาษาจีน มุสลิมในโลกนี้มีภาษาอังกฤษ มุสลิมในโลกนี้เกือบทุกภาษาในโลก เพราะอิสลาม คือ ศาสนาที่อยู่เหนือเชื้อชาติ และภาษา อิสลามไม่ยึดติดกับเชื้อชาติ และภาษา นี่คือนิยามความจริง อัลลอฮ์ทรงสร้างความแตกต่างในด้านภาษา ด้านสีผิว เพียงเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน เราได้สร้างพวกเจ้าขึ้นมาจากผู้ชายคนหนึ่ง จากผู้หญิงคนหนึ่ง อาดัม ฮาวา แยกเป็นเผ่าลูก แยกเป็นกลุ่มนี้ แยกเป็นกลุ่มนั้นแยกเป็นภาษานี้ภาษานั้น ทั้งหมดสิ่งเหล่านั้นเพื่อที่จะเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน อิสลามไม่ได้ยึดติดกับเชื้อชาติและภาษา นี่คือนิสัยที่อยากจะให้พวกน้องๆเข้าใจ วันนี้สามจังหวัดเรามีความเข้าใจว่า มลายูก็คือ มลายู พุทธก็คือ พุทธ ซีแยก็คือ ซีแย เราแบ่งคนออกจากกัน ฉะนั้น จำเอาไว้ครับ ท่านปี (ช.ล.) ได้กล่าวว่า ไม่ใช่จับประชาชาติของเราผู้ที่ยิวชวน ผู้ที่เรียกร้อง ไปสู่ความเป็นภาษาและชนชาติของเขา เผ่าของฉันทัน พวกของฉันทัน ภาษาของฉันทัน ใครที่เรียกร้อง ทุกสิ่งเหล่านั้น ไม่ใช่ประชาชาติของฉันทัน ท่านปีไม่รับเป็นอุมมะหัดคิดว่าเป็นผู้ต่างกัน และไม่ใช่จากบรรดาผู้ที่ตามเรา ไม่ใช่ประชาชาติของเรา ผู้ที่ทำสงคราม บนพื้นฐานของเชื้อชาติและภาษา อิสลามไม่ให้การยอมรับ และไม่ใช่จากกลุ่มของเรา พวกของเรา ประชาชาติของเรา ผู้ที่ตายบนพื้นฐานของภาษาของเรา เชื้อชาติของเรา ฉะนั้น เชื้อชาติของเรา อิสลามห้ามไม่ให้ทำสงครามบนพื้นฐานเชื้อชาติและศาสนา ภาษา วันนี้ชาดการทำสงครามในสามจังหวัดส่วนหนึ่ง เพราะภาษาและเชื้อชาติ ฉะนั้น ในทัศนะของนักการศาสนา คือ การทำสงครามบนพื้นฐานเชื้อชาติ และภาษา เป็นการทำสงครามที่ผิดหลักศาสนา พอเข้าใจไหมครับ เหตุผลที่สาม ญีฮาด เป็นเหตุผลการอ้างว่าการทำสงครามในสามจังหวัด มันคือ การญีฮาด มันคือ การต่อสู้ เพื่อศาสนา สิ่งที่ผมอยากจะให้น้องๆเข้าใจ ญีฮาด การต่อสู้เพื่อ ศาสนาจะทำได้ต่อเมื่อมีสองอย่าง เหมือนละหมาดนะครับเวลามันยังไม่เข้า อย่างเช่นละหมาดโซฮรหลังจากดวงอาทิตย์คล้อย เข้าเวลาโซฮร ถ้าท่านรู้สึกว่าขยับ เวลา 10 โมง เราละหมาดโซฮรเลยตอนนี้ได้ไหม ใช้ได้ไหม ใช้ไม่ได้แม้จะละหมาดถูกต้องก็ตาม แต่ ๔ รอกาอัต ละหมาดยามาอะห์ อย่างสมบูรณ์แบบ แต่ยังไม่เข้าเวลา ถือว่าใช้ไม่ได้ อย่างเช่น ข้อที่สอง เวลาอาซาร เตียวฉันทันจะรีบไปเล่นบอล เราละหมาดเลยช่วงนี้ ชั่วโมง บ่ายสองเวลามันยังไม่เข้า ใช้ได้ไหม ใช้ไม่ได้ เพราะยัง

ไม่เข้าเวลา หรือช่วงที่คนไปทำฮัจญ์ สามล้านกว่าคนไปอยู่ที่นครเมกกะ มันแออัดมาก คนมันเยอะ จะเข้าห้องน้ำ จะไปไหนมาไหนลำบาก ให้เขากลับมาให้หมดเราจะไปทำฮัจญ์คนเดียวไม่ต้องชิงกับใคร จะนอนจะสบายจะเข้าห้องน้ำก็ไม่ต้องยุ่งกับใคร ไม่ต้องไปชิงกับใคร ไม่ต้องไปแย่งปากก่อนหินกับใคร เราไปปากคนเดียวใช้ได้ไหมครับ ใช้ไม่ได้ เพราะนอกเวลา เช่น จากการฎีฮาด มันจะต้องเข้าเวลาจึงจะเข้าเวลาฎีฮาดได้ จึงจะจับอาวุธสงครามได้ มันจะต้องมีเวลา วันนี้ผมมีโอกาสได้สัมภาษณ์บุคคลหลายคน นักรบทั้งหลายเขาไม่รู้ด้วยซ้ำว่าอะไรคือ เวลา ฉะนั้น อยากจะให้เขาใจว่า สองอย่างที่เป็นเวลาประกาศการฎีฮาดได้

- 1) **เมื่อผู้นำมุสลิม หรือเมื่อผู้นำในประเทศหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่มุสลิม ผู้นำเหล่านั้นไม่ให้สิทธิเสรีภาพหรือทำการสงครามกับศาสนาอิสลาม** เช่น ไม่อนุญาตให้มุสลิมถือศีลอด ไม่อนุญาตให้มุสลิมอ่านอัลกรุอ่าน ไม่อนุญาตให้มุสลิมทำต่างๆนานา คือ กีดกันทั้งหมด ถ้าไปทำก็โดนทำโทษ โดนเข้าคุกโดนทำร้ายต่างๆนานา ใครที่ปฏิบัติศาสนกิจเรื่องศาสนาโดนทำโทษต่างๆนานา เมื่อประเทศเป็นเช่นนั้น จะต้องพุดคุย จะต้องส่งหน่วยงานนั้น องค์กรนั้น แม้กระทั่งคนในประเทศได้คุยกันหมดแล้ว ต้องเอาคนต่างประเทศไปคุยและไปเจรจากับผู้นำประเทศนั้น หากการเจรจาทั้งหมดล้มเหลวเมื่อนั้นอนุมัติให้มุสลิมในประเทศนั้นทำการต่อสู้กับรัฐบาลนั้นเพียงเพื่อปกป้องอิสลาม และเมื่อล้มเหลวสิ้นสุดหมดแล้วแบบสันติวิธี ผู้ที่ให้ทำประกาศสงครามต้องเป็นผู้นำสูงสุดในประเทศ ที่มีอยู่ตอนนั้นให้คนนั้นเป็นผู้ประกาศว่า ‘อนุมัติ’ ให้ทำสงคราม วันนี้ประเทศไทย ที่เราอยู่ อิสระ เสรีภาพเกินร้อย เราต่างหากที่อ่อนแอ เราไม่ละหมาดเอง เขาสร้างมัสยิดกลางแต่ละทิ้งประมาณไม่ใช่น้อย สร้างมัสยิดจนกระทั่งที่สนามบิน น้องๆมีโอกาสไปสุวรรณภูมิ มีโอกาสไปที่ดอนเมือง ในสนามบินงบประมาณเป็นพันๆล้าน มีสถานที่ละหมาดของคนมุสลิม นี่คือประเทศไทย สถานีรถไฟแม้กระทั่งช่วงหนึ่งผมเคยขึ้น ในประเทศไทย รัฐมนตรีกระทรวงคมนาคมได้สั่งการให้ปัมน้ำมันที่อยู่ข้างๆถนนสี่เลนทั้งหมด เวลาทำปัมน้ำมันต้องทำที่ละหมาดด้วย เจ้าของปัมบางที่ไม่ใช่มุสลิมแต่ทำที่ละหมาดให้คนมุสลิมโดยเฉพาะ นี่คือน้ำมันเกิดขึ้นในประเทศให้อิสระ/เสรีภาพ ฉะนั้น เหตุผลแรกจึงไม่เข้าข่ายในการที่จะทำสงคราม เพราะเพื่อปกป้องอิสลาม และน่าเสียดายที่อีกกลุ่มหนึ่งใช้คำว่า ฎีฮาด เพื่อเป็นผลประโยชน์ทางการเมือง นี่คือผลสรุป OIC เขามาดูเขาเสียดายว่าเอาหลักคำสอนของอิสลามที่สูงส่งมาใช้เพียงเพื่อขับเคลื่อนการเมืองของตัวเอง เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง การสรุปจาก OIC สำหรับเราเพียงพอแค่นี้แล้วก็คือเหตุผลที่อนุญาตให้ทำสงคราม
- 2) **อนุญาตให้ทำสงคราม เมื่อผู้นำประเทศนั้นๆไม่ให้สิทธิเสรีภาพกับพี่น้องมุสลิม** มุสลิมไม่ได้รับความปลอดภัยในเรื่องชีวิตและทรัพย์สิน มุสลิมจะถูกเก็บฆ่า มุสลิมจะถูกรังแก มุสลิมจะถูกเนรเทศ มุสลิมจะถูกไล่ มุสลิมจะถูกกระทำการต่างๆนานา เพียงเพราะเขาเป็นมุสลิม เสร็จพุดคุย เอาองค์กรต่างประเทศมาพุดคุย สรุปแล้ว เขายังจะยอมทำร้ายมุสลิมอีก ฉะนั้น เมื่อนั้นจึงอนุมัติให้ทำสงครามกับรัฐบาลนั้น นี่คือนักของอิสลาม

ผมขอยกอัลกรุอ่าน ความว่า อัลลอฮ์ให้เจ้าจากผู้ที่ไม่เคยทำสงครามศาสนากับพวกเจ้า เขาไม่ใช่มุสลิม แต่เขาไม่ได้ทำสงครามศาสนากับเจ้า สิทธิเสรีภาพกับพวกเจ้าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ได้เนรเทศพวกเจ้าออกจากไทย พุทธ ให้สิทธิกับมุสลิมเต็มร้อยที่จะเกิดที่จะมีชีวิต อย่างปลอดภัยในประเทศนั้นๆในเมืองนั้นๆ

คนต่างศาสนิกเหล่านี้ อัลลอฮ์สั่งว่า จงทำดีกับเขา จงให้ความเป็นธรรมกับเขา นี่คือ คนต่างศาสนิก ที่ไม่ใช่ศัตรูกับมุสลิม จงทำดี และให้ความเป็นทำและแท้จริงพระองค์อัลลอฮ์ทรงรักยิ่งผู้ที่มีความเป็นธรรมมีใจเป็นกลาง และอีกกลุ่มหนึ่งที่อัลลอฮ์บอกแต่อัลลอฮ์ทรงเพิ่มเจ้าไม่ให้เจ้าทำดี ไม่ให้สิทธิเสรีภาพในเรื่องของศาสนา ไม่ให้เจ้าปฏิบัติศาสนกิจสงครามศาสนาระหว่างมุสลิม และเนรเทศพวกเจ้าออกจากแผ่นดิน บังคับพี่น้องมุสลิมและไล่พี่น้องมุสลิม อัลลอฮ์ห้ามว่าคนเหล่านี้ อย่าไปตีสนิทกับพวกเขาเพราะพวกเขาเป็นศัตรูเจ้า นี่คือหลักสงครามในสงครามในอิสลาม ฉะนั้นขอยืนยันกับน้องอีกครั้งหนึ่งว่า **การทำสงครามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้วันนี้ ยังไม่เข้าเกณฑ์ยังไม่เข้าหลักการญิฮาดในอิสลามที่แท้จริง** การปกป้องอิสลามหรือจะเป็นในด้านการปกป้องมุสลิมคนหนึ่งล้วนแต่ยังไม่ถึงขั้นนั้นเลยทั้งสิ้น

อูลามะได้แบ่งดินแดนในโลกนี้ แบ่งเป็น 3 แผ่นดิน อูลามะได้แบ่งเป็นสาม ซึ่งดาร์ลุอิสลาม รัฐอิสลาม คือ ประเทศที่ผู้นำเป็นมุสลิมและผู้ที่อยู่ในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นมุสลิม และใช้หลักชารีอะห์ในการปกครองประเทศนั้น สามอย่างจำเอาไว้จะครับ

- 1) **ดินแดนดาร์ลุอิสลาม** ผู้นำประเทศเป็นมุสลิม ผู้คนส่วนใหญ่ที่อาศัยในประเทศนั้นเป็นมุสลิม และใช้หลักชารีอะห์ หลักศาสนาในการปกครองประเทศนั้นๆ สรุปวันนี้ 40 กว่าประเทศที่เป็นผู้นำมุสลิม วันนี้อูลามะมีทัศนะว่าล้วนแต่ 40 กว่าประเทศนั้นเป็นรัฐอิสลามทั้งสิ้น ดาร์ลุอิสลามทั้งสิ้น เพียงแต่มันยังไม่สมบูรณ์เต็มร้อย
- 2) **ดาร์ลุฮ์รียะ (ดินแดนศัตรู)** นั่นก็คือ ประเทศที่ผู้นำไม่ใช่มุสลิม และผู้นำในประเทศและส่วนใหญ่คนในประเทศนั้นไม่ใช่มุสลิม มุสลิมเป็นคนส่วนน้อยในประเทศ และผู้นำในประเทศนั้นรังแก กีดกัน กีดขวาง พี่น้องมุสลิม ในการปฏิบัติศาสนกิจ และห้ามให้พี่น้องมุสลิมใช้ชีวิตอย่างปกติสุข
- 3) **ดินแดนดาร์ลุอะห์ดี, ดาร์ลุกุฟ (ดินแดนที่มีสนธิสัญญา)** ดินแดนที่มีในปัจจุบันในโลกนี้ ผมบอกให้น้องๆ เข้าใจว่าประเทศไทยเรามันมีสภาอูลามะ หรือว่าผู้นำศาสนาสูงสุด ท่านจุฬาราชมนตรี เป็นผู้นำของประเทศ ในโลกนี้ทั้งโลกก็จะมีอยู่สภาพหนึ่ง “สภาอูลามะโลก” ผู้ที่เป็นสมาชิกในสภาอูลามะโลกนั่นก็คือ บรรดาอูลามะที่อยู่ในประเทศมุสลิมทั้งหลาย 40 กว่าประเทศ พวกเขาจะรวมตัวกันมาทำเป็นสภาพหนึ่ง นั่นก็คือสภาอูลามะโลก วันนี้สภาอูลามะโลกทั้งหมดที่ทัศนะว่า ทุกๆ ประเทศที่ไม่ใช่ประเทศมุสลิมในโลกวันนี้ คือ “ดาร์ลุอะห์ดี” นอกจากประเทศหนึ่งประเทศใดที่ประกาศสงครามกับอิสลามอย่างชัดเจนกีดขวางการปฏิบัติศาสนกิจของมุสลิมอย่างชัดเจน ไม่ให้ความปลอดภัยด้านทรัพย์สินของมุสลิมอย่างชัดเจน เราจึงจะประกาศว่า ประเทศนั้น คือ ดาร์ลุฮ์รียะ อย่างเช่น ซีเรีย คือ อูลามะจะพิจารณาเองว่าประเทศไหนเป็นดาร์ลุฮ์รียะ แต่ถ้าไม่ถึงขั้นทุกคนเป็นดาร์ลุอะห์ดี อย่างเช่น ประเทศไทยที่เราอยู่ในปัจจุบัน ดินแดนดาร์ลุอะห์ดีหรือดินแดนที่มีสนธิสัญญา ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องทำสงครามในดินแดนเหล่านั้น

ถ้าท่านอยากจะทำชาฮิดจริงๆ ผมแนะนำไปสงครามที่ซีเรียที่โนนแนอนร้อยเปอร์เซ็นต์ไม่มีสงสัยแม้แต่ชนิดเดียว อูลามะทั่วโลกมีมติสงครามนั้นคือสงครามศาสนา ใครที่ตายที่นั่น คือ ญิฮาด นั่นคือ ญิฮาด ชาฮิด นี่คือสิ่งที่ผมได้พูดและเรามีเรื่องเยอะที่จะเล่าให้ฟังแต่วันนี้โอเค พอหอมปากหอมคอ ครั้งแรกที่ได้เจอกันประมาณชั่วโมงครึ่งผมให้เวลาน้องเพื่อสอบถามเรื่องราวที่รู้สึกว่ายังไม่เข้าใจหรือยังจะขอความลึกซึ้งอีกนิดหนึ่ง ยินดีครับในทุกคำถามที่ถามกัน

ประเด็นคำถาม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนที่ 1 : ดารุลกุฟ คืออะไรคะ

วิทยากรตอบ: ดารุลกุฟ เป็นชื่อเดียวกันหรือเป็นสถานะเดียวกันกับดาร์ลุอะห์ดี ดารุลกุฟนั้นผู้นำประเทศไม่ใช่มุสลิมแต่เขาให้ความเป็นธรรมกับมุสลิม ให้สิทธิเสรีภาพกับมุสลิม ให้การปกป้อง ความปลอดภัยให้กับมุสลิม แต่บางท่านก็เรียกว่า ดาร์ลุอะห์ดี ล้วนแต่ก็เป็นชื่อที่หลากหลาย แต่สรุปแล้ว ก็คือเป็นประเทศที่ไม่ใช่มุสลิมเป็นผู้นำ อย่างเช่น ประเทศที่เราอยู่ปัจจุบัน จะเรียกอะไรก็ได้ แต่ในคำพูด ดารุลกุฟ เมืองที่ไม่ใช่ของมุสลิม แต่ในสำนวนของนักวิชาการ เขาพูดว่า ดาร์ลุอะห์ดี ครับ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนที่ 2 : “ชีอะห์” กับ “ซุนนะ” แตกต่างกันอย่างไร?

วิทยากรตอบ: มีข้อแตกต่างมากเลยครับ ก่อนอื่นต้องสร้างความเข้าใจนิดนึงก่อนว่า ในอดีตความเข้าใจของคนเรากับเรื่องชีอะห์น้อยมาก จึงได้แยกอิสลามเป็นสองนิกาย คือ นิกายซุนหนี่ กับนิกายชีอะห์ แต่ปัจจุบัน อุลามะมีมติกันแล้วไม่ให้แยกกัน ก็คือ ชีอะห์เป็นศาสนาหนึ่งต่างหาก พวกเขาไม่ได้เกี่ยวข้องกับใดๆทั้งสิ้นกับอิสลาม ถูกปฏิเสธโดยมุสลิม ชีอะห์มีอยู่หลายกลุ่มหลายพวกที่มีอิทธิพล หรือที่มีผู้ติดตามเยอะวันนี้ เป็นชีอะห์ที่อยู่ในประเทศอิหร่าน ชีอะห์ที่เชื่อในอิหม่าน 12 และมีประเภทชีอะห์ย่อยๆ อีกเยอะ ฉะนั้น ทศนะของอุลามะ ซุนหนี่ทั้งหลายมองว่าคนเหล่านั้นได้กระทำการที่ทำให้อิสลามต้องเสียหาย เรามีน้ำละหมาดแต่เมื่อเราไปพาลมออกมา น้ำละหมาดของเราก็ตกเสีย หรือเรามีน้ำละหมาดแล้วเราไปสัมผัสกับผู้หญิง น้ำละหมาดของเราก็ตกเสีย หรือเรามีน้ำละหมาดเรานอนหลับตื่นขึ้นมา น้ำละหมาดของเราก็ตกเสียเช่นกัน ศรัทธาของเรา ก็เมื่อเราไปศรัทธาอะไรผิดๆ มันก็จะนำผลกระทบเสียถึงความศรัทธาของเรา ฉะนั้น อุลามะได้รวบรวมความผิดพลาดหรือความผิดของชีอะห์ของการศรัทธาที่ผิดของเขามีถึง 40 กว่าข้อด้วยกัน ที่เขาศรัทธาผิดๆ เมื่อเขาศรัทธาต่อสิ่งที่ผิดๆเหล่านั้น มันทำให้การเป็นมุสลิมของเขาต้องเสื่อมเสีย ฉะนั้นเขาจึงถูกปฏิเสธว่า “ไม่ใช่มุสลิม” หนึ่งในนั้นเขาศรัทธาอัลกุรอานที่เราอ่านอยู่ปัจจุบัน เป็นอัลกุรอานที่ผิด ของเขาจะมีเพิ่มอีกเยอะจากส่วนที่เราอ่านอยู่ปัจจุบันและไม่ครบ และที่จริงแล้วถ้าเราคุยในเรื่องของชีอะห์ใช้เวลาเป็นชั่วโมง แต่ส่วนใหญ่แล้ววันนี้เขารู้การชีอะห์ อะไรที่ชีอะห์จะมีส่วนใหญ่เขาจะรู้ทันแต่ส่วนใหญ่บางคนก็ยังไม่รู้ หนึ่งในแผนการที่สร้างความวุ่นวายในโลกวันนี้เป็นชีอะห์นะครับ เพื่อต้องการครอบครองเมกกะและซาอุดีอาระเบีย เป้าหมายสูงสุดของชีอะห์วันนี้ชาวชีอะห์เขาไม่ไปประกอบพิธีฮัจย์ที่นครเมกกะ เขาทำกะบะห์เองที่ประเทศอิหร่านของเขา และเขาก็อ้างว่าการไปทำดีกว่าทำที่ซาอุ ฉะนั้นเขาได้ทำความเสียหายกับโลกมุสลิมไม่ใช่น้อย ฉะนั้นวันนี้เราจะเห็นภาพสังคมโลก ก็คือ ชีอะห์จะจับมือกับซีเรีย จะจับมือกับหลายๆประเทศในโลกนี้ ล้วนแต่ชีอะห์เป็นตัวเสียหายให้กับมุสลิม ฉะนั้นขอแนะนำสำหรับน้องๆอย่าไปเชื่อ อย่าไปตามแนวคิดของคนกลุ่มเหล่านี้ วันนี้เด็กๆสามจังหวัดเยอะมากที่ได้รับทุนไปเรียนฟรีจนกระทั่งเปิดวิทยาลัยหนึ่ง “วิทยาลัยอัลมุสโตฟา” ที่กรุงเทพมหานคร และคนที่จบจากวิทยาลัยนั้นเขาจะส่งไปที่ประเทศอิหร่าน ครับ

วันที่สอง

-รุ่นที่ 1 เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 4 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 2 เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 7 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

-รุ่นที่ 3 เมื่อวันอังคาร ที่ 9 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ

“เครื่องมือทางกฎหมายที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกันด้านการเผยแพร่อาชกรรมที่สร้างความขัดแย้ง”

เวลา 09.00 – 12.00 นาฬิกา (ระยะเวลา 3 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

อาจารย์ อิบรอเฮม แวฮามะ

เจ้าหน้าที่นิติกร สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปัตตานี

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันย์ อุซัย

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

อาจารย์ อิบรอเฮม แวฮามะ กล่าวว่า ตามกฎหมายอาญา

-เด็ก คือ บุคคลตั้งแต่แรกเกิด-15ปีบริบูรณ์ แต่เดิมบัญญัติไว้ว่าเด็กคือบุคคลตั้งแต่อายุ 7-15 บริบูรณ์

-เยาวชน คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์

ซึ่งเด็กและเยาวชนตัวกฎหมายจะใช้ไม่เหมือนกัน พรบ.คอมพิวเตอร์จัดตั้งขึ้นมาเพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์พ.ศ. 2550 (แก้ไข พ.ศ. 2560) ในมาตรา 3 ของพระราชบัญญัตินี้ ระบุว่า

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อม การทำงานเข้าด้วยกัน

โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

“ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

- ข้อที่เข้าข่ายการกระทำผิดตาม พรบ.คอมพิวเตอร์ ได้แก่

1. เข้าถึงระบบ หรือข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ชอบ (มาตรา 5-8)

บทลงโทษเมื่อกระทำความผิด

- เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์: จำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์: จำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 4 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และนำไปเปิดเผย: จำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์: จำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 4 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. แก้ไข ดัดแปลง หรือทำให้ข้อมูลผู้อื่นเสียหาย (มาตรา 9-10) การกระทำนี้จะรวมถึงการทำให้ข้อมูลเสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมข้อมูลของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือจะเป็นในกรณีที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ อย่างเช่น กรณีของกลุ่มคนที่ไม่ชอบใจกับการกระทำของอีกฝ่าย แล้วต่อต้านด้วยการเข้าไปขัดขวาง ทำร้ายระบบเว็บไซต์ของฝ่ายตรงข้าม ให้บุคคลอื่นๆ ใช้งานไม่ได้ การกระทำนี้ก็ถือว่าเป็นความผิด

บทลงโทษเมื่อกระทำความผิด

- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 1 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ส่งข้อมูลหรืออีเมลก่อกวนผู้อื่น หรือส่งอีเมลสแปม (มาตรา 11)

บทลงโทษเมื่อกระทำความผิด

- ถ้าส่งโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มา ปรับไม่เกิน 1 แสนบาท และถ้าส่งโดยไม่เปิดโอกาสให้ปฏิเสธตอบรับได้โดยงาน ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 4 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4. เข้าถึงระบบ หรือข้อมูลทางด้านความมั่นคงโดยมิชอบ (มาตรา 12) โปสต์เกี่ยวกับเรื่องการเมืองที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายหรือความมั่นคงต่อประเทศ หรือโปสต์ที่เป็นการก่อกวน หรือการก่อกวนร้ายขึ้น ก็มีความผิด เพราะมาตรา 12 ได้บอกไว้ว่าการเข้าถึงระบบหรือข้อมูลทางด้านความมั่นคงโดยมิชอบ หรือการโปสต์ข้อความในโลกออนไลน์ที่เข้าข่ายข้อมูลเท็จที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ หรือทำให้ประชาชนเกิดอาการตื่นตระหนก และล่วงรู้ถึงมาตรการการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และนำไปเปิดเผย

บทลงโทษเมื่อกระทำความผิด

- กรณีไม่เกิดความเสียหาย: จำคุก 1-7 ปี และปรับ 2 หมื่น – 1.4 แสนบาท
- กรณีเกิดความเสียหาย: จำคุก 1-10 ปี และปรับ 2 หมื่น – 2 แสนบาท
- กรณีเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย: จำคุก 5-20 ปี และปรับ 1 แสน – 4 แสนบาท

5. จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งเพื่อนำไปใช้กระทำความผิด (มาตรา 13)

บทลงโทษเมื่อกระทำความผิด

- กรณีทำเพื่อเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 5-11 (หรือข้อ 1-3 ในบทความนี้) ต้องจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากมีผู้นำไปใช้กระทำความผิด ผู้จำหน่ายหรือผู้เผยแพร่ต้องรับผิดชอบร่วมด้วย
- กรณีทำเพื่อเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ มาตรา 12 ต้องจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 4 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากมีผู้นำไปใช้กระทำความผิด ผู้จำหน่ายหรือผู้เผยแพร่ต้องรับผิดชอบร่วมด้วย

6. นำข้อมูลที่ผิดพ.ร.บ.เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา 14) ในความผิดมาตรา 14 จะระบุโทษการนำข้อมูลที่ผิดพ.ร.บ.เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ข้อความผิดด้วยกันคือ

6.1 โปสต์ข้อมูลปลอม ทุจริต หลอกลวง (อย่างเช่น ข่าวปลอม โฆษณาธุรกิจลูกโซ่ที่หลอกลวงเอาเงินลูกค้า และไม่มีการส่งมอบของให้จริงๆ เป็นต้น)

6.2 โปสต์ข้อมูลความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย

6.3 โปสต์ข้อมูลความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง ก่อการร้าย

6.4 โปสต์ข้อมูลลามก ที่ประชาชนเข้าถึงได้

6.5 เผยแพร่ ส่งต่อข้อมูลที่รู้แล้วว่าผิด (อย่างเช่น กด Share ข้อมูลที่มีเนื้อหาเข้าข่ายความผิด

พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ก็มีความผิด)

บทลงโทษเมื่อกระทำความผิด

- หากเป็นการกระทำที่ส่งผลถึงประชาชน ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 1 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นกรณีที่เป็นการกระทำที่ส่งผลต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 6 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (แต่ในกรณีอย่างหลังนี้สามารถยอมความกันได้)

7. ให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจกับผู้ร่วมกระทำความผิด (มาตรา 15) กรณีนี้ถ้าเทียบให้เห็นภาพชัดๆก็เช่น เพลงต่างๆ ที่เปิดให้มีการแสดงความคิดเห็น แล้วมีความคิดเห็นที่มีเนื้อหาผิดกฎหมายก็มีความผิด แต่ถ้าหากแอดมินเพจตรวจสอบแล้วพบเจอและลบออกจะถือว่าเป็นผู้ที่พ้นความผิด

บทลงโทษเมื่อกระทำความผิด

→ ถ้าไม่ยอมลบออกต้องได้รับโทษ ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14 ต้องได้รับโทษเช่นเดียวกับผู้โพสต์หรือแสดงความคิดเห็นทางออนไลน์ แต่ถ้าผู้ดูแลระบบพิสูจน์ได้ว่า ตนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการแจ้งเตือนแล้วไม่ต้องรับโทษ

8. ตัดต่อ เติม หรือตัดแปลงภาพ (มาตรา 16) ความผิดข้อนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลักคือ การโพสต์ภาพของผู้อื่นที่เกิดจากการสร้าง ตัดต่อ หรือตัดแปลง ที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง อย่างเช่นกรณีที่เราภาพดาราดำไปตัดต่อ และตกแต่งเรื่องขึ้นมา จนทำให้บุคคลนั้นเกิดความเสียหาย ก็ถือว่ามีความผิดตามพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ และ การโพสต์ภาพผู้เสียชีวิต หากเป็นการโพสต์ที่ทำให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย

บทลงโทษเมื่อกระทำความผิด

→ หากทำผิดตามนี้ ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 2 แสนบาท

กรณีตัวอย่างคือ เป็นกรณีที่มีชายหนุ่มคนหนึ่งถ่ายรูปตึกที่มีลักษณะเอนๆ พร้อมโพสต์ข้อความประมาณว่า ตึกทรุดตัวลงบน Facebook ทำให้เกิดเป็นประเด็นที่หลายเอาตลกอกตลกใจไปกันใหญ่ แต่ต่อมาก็มีการเปิดเผยว่า ตึกที่เห็นนั้นเป็นเพียงดีไซน์ของตึกที่ตั้งใจจะให้เอนแบบนั้นอยู่แล้ว เลยทำให้เจ้าของโพสต์ถูกตำรวจเรียกสอบสวน เพราะเข้าข่ายความผิดพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ม.14 (2) นำข้อความเท็จเข้าระบบคอมพิวเตอร์ อันเป็นเหตุก่อให้เกิดความตื่นตระหนก

ปัจจุบันเราบริโภคข้อมูลข่าวสารค่อนข้างมากไม่ว่าจะอยู่ในห้องน้ำเรายังเล่นโทรศัพท์ เวลาเราอยู่บ้านเราก็ยังมีทีวีที่ใช้ในการรับข่าวสาร หรือแม้เราออกไปข้างนอกเราก็ยังมีโทรศัพท์มือถือคอยอัพเดทข่าวสารอยู่ตลอดเวลา นักวิชาการท่านหนึ่งกล่าวว่า “ในอนาคตเราจะมีไซเบอร์ตัว” ไซเบอร์นั้นก็คือโทรศัพท์มือถือ ถ้าเราสังเกตดูก็พบว่าตัวเราเองไม่เคยวางโทรศัพท์มือถือห่างจากตัวเองเลยนอกจากเวลานอนเท่านั้น มันจึงเสี่ยงมากที่เราจะทำผิดเพราะมันอยู่ในมือเราเกือบตลอดเวลา และทุกคนเองก็แช่อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเมื่อเรารับสื่อไปแล้วเราก็ต้องแยกแยะให้ได้ว่าอันไหนความคิดอันไหนอารมณ์ อย่าให้อารมณ์มาอยู่เหนือความคิด แต่ปัจจุบัน

ทุกอย่างที่เราแชร์เราแชร์เพราะอารมณ์ไม่ใช่ความคิด ดังนั้นก่อนที่เราจะแชร์อะไรเราควรคิดไตร่ตรองสักนิดว่า ข้อมูลที่เราจะแชร์ตอนนี้มีความเชื่อถือน้อยเพียงใดและมันถูกบิดเบือนไปหรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลก่อนการแชร์เพื่อลดความเสี่ยงในการกระพริบมีด้วยกัน

4 ประการได้แก่

1. วิเคราะห์และแยกให้ได้ว่าสื่อ นั้นมันต้องการอะไร เช่น ก่อนที่เราจะแชร์อะไรไปเราต้องรู้ก่อนว่าสื่อ นั้นเขาต้องการอะไร ถ้าคุณวิเคราะห์ไม่ได้คุณก็ต้องตกเป็นเหยื่อของสื่อ
2. เข้าใจสื่อ เข้าใจในสิ่งที่นี้หมายถึงเข้าใจสื่อที่ออกไปว่าเค้าต้องการสื่อถึงอะไรมาให้เรา
3. ประเมินค่าของสื่อ หากคุณแชร์แล้วคุณจะได้อะไรและคนรอบข้างคุณจะเป็นอย่างไร สามารถบอกได้ว่าคุณได้อะไรหรือเสียอะไรจากสื่อนี้
4. การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ถึงแม้เราจะสามารถวิเคราะห์ เข้าใจ และประเมินค่าสื่อได้ แต่เราไม่สามารถออกไปจากโลกของสื่อได้ ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องนำสิ่งที่เราวิเคราะห์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เลือกรับสื่อเป็นและสามารถส่งต่อได้หรือมีปฏิกิริยาตอบกลับสื่อได้

กรณีตัวอย่างคือ จากกระแสข่าวลือว่าพายุปากีสถานจะวกกลับตัวเข้า จ.นครศรีธรรมราช และ จ.สุราษฎร์ธานี ใหม่ซึ่งข่าวนี้นำให้ประชาชนกังวลและหวาดกลัวว่าจะเกิดเหตุพายุซัดในพื้นที่อีก จากการตรวจสอบพบว่าไม่เป็นความจริง พายุไม่มีการวกกลับและไม่มีการเพิ่มกำลังขึ้นมาแต่อย่างใดโดยพายุปากีสถานจะลดกำลังลงเรื่อย ๆ เรื่องดังกล่าวเป็นข่าวปลอมและภาพที่แชร์ออกมาตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นภาพจากข่าวเก่าที่ผู้ไม่หวังดีสร้างกระแสข่าวขึ้นมาหวังเพียงยอดวิวและแชร์เท่านั้น หากเราลองใช้เครื่องมือทั้ง 4 ข้อวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารตรงนี้มันก็จะช่วยให้เราทราบได้ว่าข่าวที่ออกมานั้นมันเป็นข่าวปลอมถ้าเราไม่แชร์นั้นหมายถึงว่าเราได้ใช้การวิเคราะห์แล้วว่าข่าวนี้นั้นไม่มีความน่าเชื่อถือ ไม่มีแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน ไม่มีอ้างอิงจากสำนักข่าว

อีกกรณีก็คือ มีผู้ใช้เฟซบุ๊กชื่อ *SuaraPatani* ได้โพสต์และแชร์ข้อความว่า “ผู้ถูกคุมขังคดีความมั่นคงรายหนึ่ง ในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส ถูกเจ้าหน้าที่วางยาเสียชีวิตที่โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์” ถ้าเป็นเรา เราจะแชร์ข่าวนี้นี้หรือไม่ ? ส่วนใหญ่พอเห็นข่าวนี้นี้ก็มักจะแชร์ไปด้วยอารมณ์ อาจจะมีโกรธแค้น หรือคิดว่าเจ้าหน้าที่ทำเกินกว่าควร ยิ่งถ้าคนที่เสียชีวิตเป็นคนที่นับถือศาสนาเหมือนเราหรือเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่เดียวกับเรา เราก็จะแชร์ออกไปโดยที่เราไม่ได้วิเคราะห์เลย เราก็จะตกเป็นเครื่องมือของสื่อ นั้นทันที ถ้าเราลองวิเคราะห์ดูสักนิดลองหาข้อมูลจริงๆเราก็จะรู้ได้เลยว่านี่คือข่าวปลอม ความจริงแล้วนักโทษคนนี้มีโรคประจำตัวคือความดันโลหิตสูง วัณโรคปอด และภาวะโลหิตจาง สาเหตุการเสียชีวิตเกิดจากภาวะติดเชื้อในปอด ทางญาติเองก็ไม่ได้ติดใจสาเหตุการเสียชีวิตแต่อย่างใดและนำศพไปบำเพ็ญกุศลตามศาสนาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

อีกกรณีที่เราเห็นได้ชัดเลยก็คือ กรณีที่มีการถ่ายคลิปแล้วโพสต์ลงสื่อโซเชียล โดยระบุว่า “จังหวัดลำปาง มีอากาศร้อนมาก จึงได้ตั้งกระทะกลางแดดเป็นเวลา 15 นาที แล้วนำไข่ลงไปทอดจนสุกได้โดยไม่ใช้ไฟ” จนมี

ผู้คนสนใจคลิปดังกล่าวเข้าไปแสดงความคิดเห็นและแชร์ต่อเป็นจำนวนมากจนเกิดเป็นกระแสในช่วงที่ผ่านมา เพราะการที่สามารถทอดไข่ได้โดยใช้เพียงแสงแดดเท่านั้นแสดงว่าสภาพอากาศบริเวณนั้นต้องมีอุณหภูมิที่สูงมากที่ทำให้น้ำมันร้อนได้จนทำให้ผู้ที่เห็นข่าวดังกล่าวเกิดความกลัวว่าจะเป็นอันตราย ซึ่งในภายหลังผู้ที่โพสต์คลิปก็ออกมายอมรับว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเพียงการทำคลิปขึ้นมาเล่นๆกับเพื่อน3-4คนเท่านั้น โดยก่อนหน้านี้เขาได้นำน้ำมันใส่ในกระทะแล้วตั้งไฟจนร้อนก่อนจะนำไปตากแดดและทำคลิปดังกล่าวขึ้นมา การกระทำนี้มีความผิดฐานนำข้อมูลอันเป็นเท็จเข้าสู่ระบบและนำไปเผยแพร่บนโลกโซเชียล ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตระหนกวิตกกังวล

กิจกรรมช่วงแลกเปลี่ยนความรู้

คำถามที่1 : ถ้าภาพนี้อยู่ใน facebook จะแชร์ต่อหรือไม่ เพราะอะไร?

(เป็นภาพเจ้าหน้าที่ทหารกำลังช่วยประชาชนหรือกำลังทำร้ายประชาชนที่เป็นเด็ก)

คำตอบ : ไม่แชร์เพราะ ภาพนี้มันสื่อได้หลายอย่างเราไม่รู้ว่าในภาพนี้เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นมันมองได้หลายมุม

- **อาจารย์ :** แล้วถ้าหากคนในภาพนี้เป็นพี่น้องเรา เราจะแชร์ไหม?

คำตอบ1 : แชร์ เพราะจะได้เป็นกระบอกเสียงเพื่อให้คนอื่นรู้ว่าเจ้าหน้าที่ทำร้ายพี่น้องของผม

คำตอบ2 : ไม่แชร์เพราะว่าเราไม่ทราบว่าในภาพนี้เขากำลังดีใจหรือเสียใจอยู่ ถ้าหากจะแชร์เราก็ควรถามพี่น้องของเราก่อนว่าที่มาของภาพนี้มันเป็นอย่างไ

จากสื่อที่ออกมาคนที่ผลิตสื่อนี้เขาต้องการโจมตีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ในที่นี้บอกว่าไม่แชร์และพอเรามองภาพนี้อีกมุมหนึ่งก็พบว่าทหารกำลังช่วยเด็กคนหนึ่งอยู่ไม่ได้มีเจตนาที่จะทำร้ายเด็กเลยเพียงแต่ภาพมุนั้นทำให้คนคิดว่าทหารกำลังทำร้ายเด็ก

คำถามที่2 : คุณอะไรในภาพนี้ แล้วเขากำลังทำอะไรอยู่? (เป็นภาพเจ้าชายวิลเลียมกำลังชูนิ้วกลาง)

คำตอบ : ถ้ามองแบบไม่คิดอะไรเลยก็เห็นผู้ชายคนหนึ่งยืนชูนิ้วกลางและรอบข้างเขาก็เต็มไปด้วยผู้คนล้อมรอบ แต่ภาพนี้ผมเคยเห็นและทราบมาว่าความจริงแล้วเขาไม่ได้ชูนิ้วกลางเขาทำสัญลักษณ์ ok ต่างหากมุกล้อทำให้เขาเหมือนกำลังชูนิ้วกลางอยู่

คำตอบนี้สามารถอธิบายความเป็นมาของภาพได้อย่างถูกต้องและไม่ตกเป็นเหยื่อของการแชร์ข้อมูลข่าวสารที่ผิด ภาพนี้เป็นภาพของเจ้าชายวิลเลียม ราชวงศ์ของอังกฤษ กำลังทำสัญลักษณ์ ok ซึ่งถ้าภาพนี้ถูกแชร์ออกไปในด้านลบก็จะทำให้พระองค์เสียหายได้ เราจึงจะต้องวิเคราะห์ว่าผู้ที่ผลิตสื่อแล้วนำออกมาเผยแพร่เขาต้องการอะไร ถ้าหากเราสามารถวิเคราะห์ได้เราก็จะปลอดภัยแต่ถ้าไม่สามารถวิเคราะห์ได้เราก็จะตกเป็นเครื่องมือของผู้ที่ผลิตสื่อออกมา

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กำเนิดชาติพันธุ์มลายู”

เวลา 13.30 – 16.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 3 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

ดร.ปรีดี มະนีวัน

นักวิชาการด้านวัฒนธรรมชำนาญการ ประจำสำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุซัย

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

ดร.ปรีดี มະนีวัน กล่าวว่า การไปตีนครรัฐนั้นนครรัฐนี้จนตัวเองมีอำนาจสามารถประกาศให้ชาวโลกรู้ว่าจักรวรรดิจีนยิ่งใหญ่แค่ไหน ไม่ว่าจะเป็จักรวรรดิเอเธนส์สปาร์ตาโรมันพยายามที่จะขยายอำนาจขยายดินแดนโดยไม่ได้หวังทรัพย์สินในแผ่นดินต้องการประกาศให้ชาวโลกได้รู้ว่าเรามีความยิ่งใหญ่ แม้กระทั่งพม่าเองก็ประกาศขยายดินแดนของตัวเอง ปีของประเทศไทยตีสยาม นำทัพแก้วทัพ ประเทศไทยเองก็เหมือนกันอยุธยาขยายอำนาจไปถึงเวียงจันทน์ เวียงจันทน์ไปศรีโสภณศรีบรรพต ไปตีเวียดนามไปตีญวนเขมร แล้วก็มาตีไปถึงนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานีเองก็เหมือนกันก็ขยายอำนาจไปตีอยุธยา ปัตตานียกทัพไปตีอยุธยาในประวัติศาสตร์ไม่ใช่อยุธยาสยามมาตีปัตตานีก่อน

ในสมัยพระมหาจักรพรรดิแห่งอยุธยา ในห้วงนั้นความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์ที่ติระหว่งปัตตานีกับอยุธยา ปัตตานีสมาศสุลต่านมุซอฟร์เป็นสุลต่านที่สร้างมัสยิดหรือเซะกับมัสยิดดาโต๊ะ เป็นสุลต่านคนที่สอง เป็นบุตรของพญาอินทราเป็นมุสลิมใหม่เดิมนั้น พระองค์นับถือศาสนาพุทธมหายาน เมื่อพระองค์รับอิสลาม ก็ได้สร้างมัสยิดหรือเซะกับมัสยิดดาโต๊ะ

มัสยิดในยุคสมัยมุซอฟร์คือมัสยิดหรือเซะ เป็นหลังแรกที่ถูกสร้างด้วยอิฐซึ่งเป็นสถาปนิกมาจากตะวันออกเฉียงใต้ไม่ใช่สถาปนิกที่เป็นคนปัตตานีเพราะสมัยนั้น ปัตตานีนั้นยังไม่มีความรู้ในการใช้อิฐสร้างมัสยิดเชื่อว่าคนที่สร้างชื่อว่าซาฟิรุดีน ในการสร้างเมื่อมัสยิดหรือเซะเสร็จเรียบร้อย แต่ข้างในโดมออกแบบเคลือบด้วยทองคำเป็นศูนย์รวมของมลายูที่นับถือศาสนาอิสลาม หลังจากนั้นก็ได้สร้างมัสยิดมัสยิดอยู่ที่แหลมโพธิ์อำเภอยะหริ่งจังหวัดปัตตานี ตั้งเสร็จเรียบร้อยก็เหมือนมัสยิดหรือเซะ รูปทรงก็เหมือน สมัยมุซอฟร์เมื่อพระองค์รับอิสลาม พระองค์ก็ได้ประชุมกับมุขมนตรีทั้งหลายว่าถ้าเราจะมีความสัมพันธ์กับอยุธยาพวกเขาเห็นว่อย่างไร มุขมนตรี ก็บอกว่าเป็นสิ่งที่ดีงามมากเป็นการยกระดับศักดิ์ศรีของสุลต่านสูงยิ่งขึ้น มีความสัมพันธ์กับต่างแดน เลยทำให้มุซอฟร์เอาของบรรณาการทั้งหมดเป็นของฝากอยุธยาไปสัมพันธ์ไมตรีในสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ วิธีชีวิตของคนมาลายูเวลาไปเยี่ยมใครก็ต้องเอาของไปฝาก มีทุเรียน มีมะพร้าว มีอะไรก็ต้องเอาไปฝาก นี่คืเป็นเรื่องของวัฒนธรรมมลายูไม่เคยไปด้วยมือเปล่าแต่เมื่อไปเยี่ยมอยุธยาก็ต้องเอาดอกไม้เงินดอกไม้ทองอะไรที่มันเป็นของที่มีค่าแต่วิธีคิดมันต่างกัน อยุธยาที่จะมีประเพณี วัฒนธรรมที่ว่าถ้าใครเอาของมา

ให้ถึงแสดงว่ายอมอีกฝ่าย นี่คือความคิดต่างกัน และจักรพรรดิก็ได้ส่ง เครื่องบรรณาการไปให้ พระเจ้าหลุยส์ แห่งอังกฤษ ส่งดอกไม้เงิน ดอกไม้ทองไปแสดงถึงความเป็นมิตร เมื่อมุขอฟรีขึ้นไปสัมพันธ์มิตรกับสยาม

ตอนนั้นยังไม่มีคำว่าสยามมีคำว่าโยธยา พระมหากษัตริย์ก็ได้ให้ พระราชทานจำเลย 300 คน ซึ่งเป็นพี่น้องพุทธทั้งสิ้น ให้แก่ มุขอฟรีก็นำเฉลยทั้งหมดซึ่งเป็นชาวลานช้าง ได้พาชาวลานช้างพม่า 300 คน นั่งเรือมาถึงปัตตานีซึ่งเป็นพี่น้องพุทธกันทั้งสิ้น ทั้งหมดมาเป็นแรงงานและให้ไปอาศัยอยู่หลังวังแถวตำบลบาราโหม หน้าวังอยู่มัสยิดกรือเซะ เขาเรียกประตูกุรบาทแต่ข้างหลังคือประตูช้าง ช้างจะเข้าด้านหลังและให้เฉลย 300 คน ไปสร้างบ้านเรือน แล้วก็สร้างวัด วัดนั้นชื่อว่าวัดบ้านดี ฉะนั้นชาวบ้านดีก็คือแรงงานเก่า ชุดแรกที่เข้ามาอยู่ในปัตตานีโดยพระมหากษัตริย์ได้พระราชทานและชุดนี้มาช่วยชุดคลองปัตตานีชุดคลองหลายคลอง เพื่อเป็นแนวทางในการเดินทางพาหนะและเฉลยเหล่านี้ก็มีส่วนร่วมในการสร้างมัสยิดกรือเซะและมัสยิดดาโต๊ะ ก็แสดงว่าพี่น้องพุทธเหล่านี้ ที่เป็นแรงงานเฉลยก็มีส่วนร่วมในการสร้างมัสยิดเช่นกัน และก็มีความสัมพันธ์กับอยุธยาโดยตลอด ในยุคนี้จนพระมหากษัตริย์ได้พระราชทานที่ดินแถวคลองลุมพินี คลองตะเคียน บางคนก็ไปแต่งงานไปอยู่อยุธยา นี่คือมลายูชุดแรกขึ้นไปโดยไม่ใช้ขึ้นไปด้วยทาสเฉลย แล้วชุดแรกมาตอนหลัง พม่าได้ยกทัพจะมาตีกรุงศรีอยุธยา สมัยพระมหากษัตริย์ อยุธยาต้องแตกสลายเพราะว่าแม่ทัพที่ยกทัพมาตีและคือผู้ชนะสิบทิศบุเรงนองซึ่งมีความยิ่งใหญ่ที่ไหนก็ชนะที่นั่นเลยทำให้พระมหากษัตริย์ได้มีพระราชสาส์นมาถึงสุลต่านมุขอฟรีคนที่สอง ให้ไปช่วยพระมหากษัตริย์เลย ทำให้สุลต่านมุขอฟรีได้นำนักรบปัตตานีด้วยเรือ 200 ลำขึ้นไปอยุธยาเพื่อไปช่วยพระมหากษัตริย์ในการรบกับพม่า พอไปถึงอยุธยาปรากฏว่า พม่าแพ้สงคราม เหล่าทหารปัตตานีก็ไปจอดที่ท่าเรือวัดบางกระจ่าง ไปอยู่ที่นั่นหลังจากนั้นก็ขึ้นฝั่ง หลังจากนั้นจักรพรรดิก็ได้เสียนักรบปัตตานีหรือ 200 ลำ ขึ้นไปอยู่ด้วยกันระหว่างนักรบปัตตานีกับนักรบสยามได้ปรึกษากับน้องชายที่ชื่อว่ามุซูล ซึ่งเป็นบิดาของราชินีญีเยา ปีรู อูง อัมสรันจัง แล้วก็ปรึกษากันว่าถ้าเราตีสยามนี้เป็นยังไง พวกเราก็ พร้อมด้วยอาวุธด้วยเหล่าทหาร พระมหากษัตริย์พึงเสร็จการสงคราม อยุธยาเสียชีวิตเยอะใช้โอกาสนี้ในการตีอยุธยาเลยดีไหม เขาบอกว่าเป็นการดีเพราะเราพร้อม อยุธยาเลยสู้รบกับอยุธยาจนอยุธยาแตก เลยทำให้พระมหากษัตริย์ต้องลี้ภัยสงครามนั่งเรือศักราช หนีไปอยู่ที่เกาะมหาพราหมณ์หรือมหาพรหมปกครองอยุธยา นี่คือสงครามสมัยก่อนขยายอำนาจอยุธยา

ปัตตานีไปตีอยุธยา ก่อนประวัติศาสตร์ ทำให้ระยะหนึ่งเจ้าของแผ่นดินอยุธยาได้รวบรวมพี่น้องเพื่อเอาคืนเพื่อกอบกู้คืน เกิดการสู้รบครั้งที่ 2 สุดท้ายปัตตานีแพ้ก็เสียชีวิตในการสงคราม น้องชายก็ลี้ภัยกลับปัตตานี ฉะนั้นสุสานของมุขอฟรีจึงไม่มีที่ปัตตานี ฝังไว้ที่บ้านดอนรัก จังหวัดสมุทรปราการ จนถึงวันนี้กำลังจะบอกว่าเป็นสงครามสมัยก่อนมันเป็นสงครามการขยายอำนาจ ในยุคที่ 2 ยุคแรกสงครามแห่งอุดมการณ์ความเชื่อทางศาสนาในยุคกลางแห่งอำนาจ ฉะนั้นเราจะเห็นว่าสงครามแห่งอำนาจมันเป็นสงครามประเพณีปลาใหญ่กินปลาน้อย ใครที่มีอำนาจโจมตีนครรัฐที่มีอำนาจน้อย

การที่เคยเกิดขึ้นในยุคของปัตตานีซึ่งปัตตานีในราชวงศ์ศรีวังษานั้นเราจะเห็นว่า คนแรกคือพญาอินทรี ราชเป็นพุทธมหายานเป็นคนสร้างเมืองปัตตานี เป็นคนสร้างนครรัฐปัตตานีในขณะที่สร้างกันนั้นพระองค์ไม่ใช่ อิสลามเป็นพุทธมหายานปกครอง 30 ปีปกครองด้วยพุทธมหายาน หลังจากนั้นพระองค์ก็ไม่สบายเป็นโรค ผิวหนังหมองเหลืองไม่สามารถที่จะรักษาได้ มีหมอจากประเทศเยเมนชื่อว่า แชะซาอิก มารักษา สุดท้ายพระองค์ ก็หายจากโรคในขณะที่รักษาก็มีการเผยแพร่ให้รู้จักพระเจ้าองค์เดียวเลยทำให้พญาอินทรีก็รับอิสลามเปลี่ยน จากพุทธมหายานเปลี่ยนจากมลายูพุทธมาเป็นมลายูอิสลามและได้ประกาศในวันที่ท่านหายจากอาการป่วยว่า จะเข้านับถือศาสนาอิสลามและได้ปฏิญาณตนเข้ารับศาสนาอิสลาม และได้เปลี่ยนเป็น“สุลต่านอิสมาอิลชาห์ซิล ลุลอฮ์ฟิลออลัม” หลังจากที่พญาอินทรี เข้านับถือศาสนาอิสลามแล้ว พญาอินทรีก็ประกาศว่าให้พสกนิกร ของท่าน นับถือศาสนาอิสลามด้วย ใครจะไม่รับก็ไม่เป็นไรเพราะท่านก็ได้บังคับ ภรรยาของพระองค์ก็ตาม สามีนั่นจึงปกครองปัตตานีด้วยอิสลาม 30 ปี และปกครองด้วยพุทธ 31 ปี รวม 61 ปีพระองค์ก็เสียชีวิต ลูกชายคนแรกคนโตที่ชื่อว่ามูซอฟัด ชื่อเดิมมหาชัยปัยลัง คือคนที่สร้างมัสยิดกรือชะและมัสยิดดาโต๊ะและ คนที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา คนที่นำทัพไปช่วยอยุธยาตอนหลังต้องไปตีอยุธยา ก็คือมูซอฟัด ชื่อมันดีเสียม กับบ่าบัง เป็นการรำลึกถึงสยาม

ตอนนั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีถึงใช้คำว่าเสียมน้องชายก็เป็นกษัตริย์เป็นพ่อของราชินีญีเยา คนนี้ก็เป็ นมุสลิมใหม่ มหาชัยไปล้างอิสลามเปลี่ยนเป็นมังซูลหลังจากมังซูลเสียชีวิตแล้วก็เอาหลานของตัวเองขึ้นมา ปกครอง ชื่อมังซูล ลูกของมูซอฟัด ปกครองแค่ปีเดียว เรื่องของอำนาจไม่มีคำว่าพี่ไม่มีคำวาน้องเมื่อมังดีเสียม ปกครองแค่ปีเดียวก็ถูกพี่ชายที่ชื่อว่าบ่าบังสังหารโค่นอำนาจ คณะเป็นมุสลิมด้วยกันมาอยู่ด้วยกัน ทำไมต้อง เช่นฆ่า อำนาจไม่มีคำว่าพี่ไม่มีคำวาน้อง ลูกชายคนแรกของนบีอิบรอเฮง อาตัมมนุษย์คนแรกชื่อว่าโกเบท ยัง เป็นคติแย้งผู้หญิงผลประโยชน์จะไม่มีคำว่าสายเลือด ทักว่าไม่มีในหัวใจความยำเกรงพระเจ้าไม่มันคงมันก็ เกิดขึ้นได้ทั้งสิ้นปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านเรามากจะเป็นลักษณะแบบ โดนสังหารด้วยพี่ชาย พี่ชายก็โดนจับประหาร ชีวิตต้องตายเช่นกัน คนที่ 4 คือสุลต่านปะดู ปกครองได้ 11 ปี ก็ถูกพี่ชายฆ่าอีก แล้วพี่ชายที่ชื่อว่า ปีมา ประวัติศาสตร์ฆ่าน้องในปัตตานีเกิดขึ้น 2 ครั้งจะเรียกว่ามันว่าปัตตานีดารุสลามได้อย่างไร ดารุสลามจะ เกิดขึ้นได้เมื่อทุกคนมีตักวานี่คือผู้นำประเทศยังเห็นผลประโยชน์ยอมฆ่าน้องชายของตัวเอง

นับตั้งแต่พญาอินทรีรับอิสลาม พญาอินทรีต้องการสร้างปืนใหญ่ เลยปรึกษาชะอะอัลดุซอหมัส ปืน ใหญ่ที่จะสร้างต้องใช้อะไรใหญ่ที่จะสร้างต้องมีทองแดงทองเหลือง ประกาศไปทั่วหล้า ประชาชนขายทองแดง ทองเหลืองให้แก่กษัตริย์ห้ามขายให้แก่พ่อค้าต่างประเทศ ผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ ขายทองแดงทองเหลืองให้แก่ พญาปรากฏว่ามีบุคคล 2 คน แอบไปขายให้พ่อค้าอินเดียเซีย 2 คนนี่คือ ชะอะปะอ กับ กัมดุลลูบินเลยสั่งเลย สั่งประหารชีวิตทิ้งลงแม่น้ำ ศพก็ลอยไม่ยอมให้ฝังบนแผ่นดินของพระองค์ นี่หรือ ดารุสลามศพลอยชาวบ้าน เอาศพ 2 ศพไปฝังอีกฝั่งเพราะมันจะมีทะเลอยู่ฝั่งดาโต๊ะ พอฝังปรากฏว่าหลุมมันสั้นกว่าศพ ศพมันยาวเลยต้อง พักเข้า แล้วก็ฝั่งคนนี่คือการโต๊ะปาแยที่ชื่อว่ามหาปาลอปืนใหญ่ที่ชื่อว่า สรีนากูโรกาล มาหาลาลัย 3 กระบอก

ได้รับทองแดงทองเหลืองจากราชกรซึ่งมาขายให้แก่กษัตริย์ในยุคแรก 3 กระบอก ยุคที่ 2 สมัย ราชนิปีรุ สมัยนี้ สมัยที่ลิ้มโตะเคียมเข้ามา เมื่อก่อนลิ้มกอเหนี่ยวเข้ามาในยุคนี้ หลังจากนั้นก็ไม่มีผู้สืบทอดสันตติวงศ์เพราะไม่มีผู้ชายแล้ว เลยต้องให้ผู้หญิงขึ้นเป็นผู้ปกครองและราชินียุคราชินีราชินีปีรุเป็นยุคที่เจริญที่สุดมีความสัมพันธ์กับต่างแดนมีความสัมพันธ์กับจีน จีนได้ส่งปืนใหญ่มากมายเพราะปาดานีผลิตปืนใหญ่เป็นพันๆกระบอกเพื่อเป็นสินค้าส่งออกกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเอกาทศรถก็ได้ส่งปืนใหญ่ของปัตตานีเพื่อป้องกันประเทศ ในสมัยนั้นเรียกว่านครรัฐไม่ได้เรียกว่าประเทศเพราะประเทศยังไม่ได้เกิดในช่วงเดียวกันมันเกิดปัญหาที่อยุธยา พระเจ้าทรงธรรมหลังจากพระองค์เสียชีวิตโอรสของพระองค์คือพระเจ้าอนุวงศ์หรือ พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชถูกสังหารด้วยออกญาท้าวโหม หลังจากนั้นการปฏิวัติเกิดขึ้นหลังจากการยึดอำนาจ ผู้ปฏิวัติได้ตั้งตัวเองเป็นสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง เลยทำให้ราชินีเยาว์ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้วยการยึดอำนาจตัดความสัมพันธ์กับอยุธยาจึงทำให้สมเด็จพระเจ้าปราสาททองไม่พอใจ ทั้งสงขลา นคร ปัตตานี ก็ตัดความสัมพันธ์ เลยทำให้พระเจ้าปราสาททองยกทัพไปตีเมืองที่ตัดความสัมพันธ์กับตัวเองตีสงขลา 2 ครั้งไม่สำเร็จก็ยกทัพมาตีปัตตานีราชินีเยาว์จึงได้บอกแก่บรรดาอุลามะผู้รู้ทั้งหลายให้อพยพตัวเองเพื่อจะทำสงครามกับอยุธยาให้เหลือบรรดานักรบเท่านั้น นักการศาสนาไม่ต้องรบเลยให้ถอยออกไปเลยทำให้ผู้นำศาสนาคนหนึ่ง ที่ชื่อว่า ฮาอีวรรอุเซ็ง อยู่ที่บ้านสนอ แปลว่าห้องแถว สนอก็คือต้นสะเดา ต้นประดู่ เลยทำให้ฮาอีวรรอุเซ็ง ได้นำพวกโตะปาเกหรือผู้ที่เผยแพร่แล้วเดินทางไปตะโละมาเนาะ ที่อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาสพอไปถึงที่โน่นความเป็นอิสลามจะต้องมีมัสยิดเพราะมัสยิดพื้นที่ละหมาด เลยมีการสร้างขึ้นมาเราเรียกว่ามัสยิดตะโละมาเนาะ ที่อำเภอบาเจาะซึ่งสร้างขึ้นมาก่อนอพยพ สมัยราชินีฮิญาว่าก็ได้สั่งทำมัสยิดนี้ คนมาลาญสร้าง จะสร้างด้วยอิฐเหมือนมัสยิดหรือเซะไม่ได้เพราะไม่มีฝีมือเพราะคนที่นี่สร้างด้วยไม้อย่างเดียว นั่นคือศิลปะในความเป็นมลายู ฉะนั้นมัสยิดนี้จึงเป็นมัสยิดที่ได้รับอิทธิพล จากการเป็นมลายูพราหมณ์และมลายูพุทธ ตอนนี้นำเป็นอิสลามแล้ว ฉะนั้นเราจะเห็นว่าวัดพุทธในพื้นที่ และมัสยิดจะมีศิลปะเดียวกัน แต่ถ้าเอาพระไปอยู่จะกลายเป็นกุฎิพระทันทีแต่ถ้าเอาโตะอีหมานก็จะเป็นมัสยิดทันที เพราะศิลปะของการมีโดมยังไม่ได้รับความรู้ มัสยิดที่มีโดมคือ มัสยิดกรือเซะและมัสยิดซิดาโตะเพราะนายช่างเป็นคนอาหรับไม่ใช่คนในพื้นที่ ฉะนั้นสมัยก่อนวัดพุทธกับสุเหร่ามุสลิมเหมือนกัน เราเลือกศิลปะร่วมราชูร์

คนมาลาญอิสลามก็ตีกลองคนพุทธในพื้นที่ก็ตีกลองเหมือนกัน ตีตอนเชิญคนมา แล้วกลองมาจากไหน ศาสนาแรกคือศาสนาละทธิบูชาไฟศาสนาที่สองคือศาสนาฮินดู- พราหมณ์มาจากอินเดีย ได้สร้างเมืองจาละที่ยะรัง หลังจากอิทธิพลพราหมณ์เริ่มอ่อนแอลงอิทธิพลพุทธก็เริ่มเข้ามาจากอาณาจักรศรีวิชัยที่อินโดนีเซียได้นำพุทธมหายานเข้ามาตอนนั้นจากมลายูพราหมณ์เมื่อรับพุทธก็เป็นมลายูชาวพุทธในห้วงของการเป็นมลายูพุทธจะมีวัดพุทธ เขาก็จะตีกลองเรียกคนมาวัด ในสมัยพระยาอินทริอาธิพลของอิสลามเข้ามาเลยทำให้คนมาลาญในพื้นที่กษัตริย์รับอิสลาม ชาวบ้านก็เลยทยอยรับอิสลามแต่ไม่ใช่ทั้งหมด ส่วนหนึ่งก็ยังเป็นพุทธอยู่ เมื่อคนรับเข้าอิสลามจะต้องมีมัสยิด ฉะนั้นต้องมีคนเชิญมาละหมาด 5 เวลา ใช้กลองที่เคยใช้ตอนเป็นมลายูพุทธมาใช้ตอนที่

เป็นมลายูอิสลาม เพื่อมาเชิญละหมาดกลางที่ใช้ศาสนาพุทธกับศาสนาอิสลามลักษณะเหมือนกันใช้ในเวลาทำศาสนกิจ ของแต่ละศาสนา ศาสนาอิสลามก็ตีเรียก วัดก็ตีบอกเวลา ตีเหมือนกันจังหวะก็เหมือนกันทำให้เกิดปัญหา ที่มีปัญหาเพราะว่าศาสนาอิสลามเปิดเสียงอาซานเสียงดังเกินทำให้คนไข้ เด็ก คนชราอนไม่หลับ กระทบกับคนอื่น หลังจากมีปัญหาเวลาอาซานศาสนาอิสลามก็จะ อาซานเบาๆเพื่อไม่ให้กระทบต่อคนอื่น ร่วมอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขถ้อยอาศัย

เทศกาลในยุคก่อนนั้น เทศกาลของพราหมณ์ ตอนที่คนมลายูนับถือพราหมณ์และคนมลายูก็ทำตูปะหรือข้าวเหนียวสามเหลี่ยม ทรงสามเหลี่ยมคือพระพรหม พระศิวะ พระวิษณุพระพรหมผู้สร้างโลก พระวิษณุผู้รักษา พระศิวะพระผู้ทำลายฉะนั้นจึงเป็นสามเหลี่ยมเมื่อมาอยู่ในพื้นที่มานับถือพุทธมหายานก็ยังมีขนมตูปะอยู่ มันกลายเป็นอาหารของชาวมลายูเปลี่ยนจากพุทธมหายานเป็นอิสลาม ขนมตูปะก็ยังอยู่เพราะเป็นของบรรพบุรุษเดียวกันซึ่งจะมีเฉพาะในภาคใต้ เราเรียกว่าวัฒนธรรมร่วมราก รากในความเป็นพุทธ รากในความเป็นอิสลามและรากในความเป็นพราหมณ์การอยู่ร่วมรากเดียวกัน การแสดงความเป็นพหุวัฒนธรรมคือการหาอะไรที่เหมือนกัน เช่น การทำตูปะ ทุกคนทำเหมือนกัน แต่ถ้าเอาเรื่องอื่นมาจะมีปัญหา เพราะมันมีความเชื่อแตกต่างกัน จะให้พระมาละหมาดวันศุกร์ไม่ได้ เอาโต๊ะอิหม่าไปพิบาทราไม่ได้ พหุคือมนุษย์ต้องสร้าง แต่ความหลากหลายอัลลอฮ์เป็นคนสร้าง ที่ป็นัง ประเทศมาเลเซียจะเห็นถึงความหลากหลายซึ่งไม่ใช่พหุวัฒนธรรมจะเห็นวัดมอญ วัดพม่า วัดไทยมหายาน มัสยิดเคลิง มัสยิดปากี มัสยิดมลายู วัดจีน โบสถ์ นั่นคือความหลากหลายซึ่งไม่ใช่พหุ พหุคือต้องสร้างการทากิจกรรรมร่วมกัน ถึงมีความหลากหลายในหลายมิติแต่ไม่มีความสัมพันธ์กันพหุมันก็จะไม่เกิด แต่ในหนึ่งปีจะมีเทศกาลหนึ่งคือการทำอาหารร่วมกันทั้ง พุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์ ฮินดู กิจกรรรมร่วมกันแข่งขันกีฬา เล่นว่าด้วยกันนี่คือพหุวัฒนธรรม ฉะนั้นสังคมที่อยู่ได้ต้องอยู่ได้ด้วยพหุวัฒนธรรม ถึงจะเกิดการเรียนรู้ จะได้สร้างความเป็นมดีของสังคมให้ได้ การแต่งงาน ขนมลาขนมเจาะหู พวกนี้ก็สามารถนำมาเป็นวัฒนธรรมร่วมรากได้ สิ่งเหล่านี้แต่ละศาสนาร่วมกันทำได้ แต่แยกให้ถูกเคารพในความเชื่อของกันและกัน นี่คือการสร้างเอกภาพในการเหมือน

วัฒนธรรมร่วมรากมีหลายอย่างเช่น ที่ปานาเระ มลายูพุทธกับมลายูอิสลามมาร่วมเกี่ยวข้าวร่วมกัน หลังจากนั้นทำขนมจินทาน เรียกว่าลงแขกช่วยกัน นี่คือการสร้างเอกภาพในความเหมือน และอีกอย่างหนึ่งคือใบพลู มีหลายชั้น เลขคือเป็นความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เพราะถือว่าเป็นสิริมงคล แต่ในอิสลามเลขคู่เลขคี่ไม่มี ในสมัยมลายูนับถือศาสนาพราหมณ์ งานแต่งงานต้องมีใบพลู ใบพลูถือกำหนดเป็นวรรณะ แสดงถึงวรรณะความเป็นอยู่ พลูเก้าชั้นสำหรับกษัตริย์ พลูเจ็ดชั้นสำหรับขุนนาง พลูห้าชั้นคนรวย พลูสามชั้นราษฎรพอมลายูมาเป็นพุทธก็ใช้ใบพลู พอรับอิสลามก็ยังใช้ใบพลูเช่นกัน

สมัยก่อนมลายูพุทธกับมลายูอิสลามยังไม่มี เพิ่งเริ่มมี 25 ปีที่แล้ว เพราะวิถีของอิสลามค่อยๆเข้ามา ตอนนั้นความเป็นมลายูอิสลามแต่ยังไม่เกิดเพราะยังมีความเชื่อที่ยังผูกติดกันอยู่กับศาสนาอื่น เลยทำให้ ญีฮาด อยู่ในหลักอิสลาม จึงยังมัวและงุ่นวายอยู่ในสวรรค์โลกยังไม่ได้สร้างแต่ธาตุไฟ มาสร้างในเงินคือญิน ใน

คัมภีร์ไบเบิลคือซาตาน ในคัมภีร์อัลกุรอานเรียกว่าชัยตอนทั้งหมดคือตัวเดียวกัน แต่เรียกคนละอย่างกัน ไม่มี
วิญญาณที่อยู่บนโลกนี้ในโลกนี้มีแต่ผี เดือนรอมฎอนจะมีตัวทำลายเราอยู่ หนึ่งคือปีศาจ สองก็คือมาร พอ
สร้างธาตุไฟเสร็จก็สร้างธาตุรัสมิ่ มีสองธาตุซึ่งได้เกิดความหลากหลายตั้งแต่ในสวรรค์แล้ว หลังจากนั้นได้สร้างอีก
ธาตุ คือธาตุดิน โลกอัลลอฮ์สร้างสามสี เหลือง ดำ ขาว ถ้าหุบได้สีไหนก็จะมีสีผิวนั้น วันอาทิตยอัลลอฮ์ได้
สร้างเกาะสร้างภูเขา หลังจากนั้นส่งเหล็กส่งทองส่งแร่เข้าไป พอวันจันทร์ลงต้นไม้ วันอังคารเอาสิ่งต้องห้าม สิ่ง
ที่ไม่เป็นสิริมงคล เพื่อทดสอบมนุษย์ วันพุธลงสิ่งที่ดีงาม วันพฤหัสบดีลงพวกสัตว์ต่างๆ วันศุกร์หลังฮัจรีได้หุบ
ดินมาปั้นเป็นมนุษย์และตั้งชื่อว่าอาดัม เป้าวิญญาณเข้าไปในตัวเขา และได้นำซีกโครงของอาดัมมาสร้างอวา นี
คือเนื้อคู่ของเค้านี่เมื่อตัวละครเสร็จ อัลลอฮ์ได้สร้างหนังชีวิตจริง ซึ่งหนังจะจบเมื่อเสียชีวิต ต้องมีใจ มีอำนาจ มี
พระเอก มีนางเอก ส่งตรงไปประเทศอิรัก เอาความร้อนไปลงที่นั่น และเอาผู้ก่อการร้ายลงไปก่อน พวกชัยตอน
มารร้าย และพระเอกคืออาดัมซึ่งลงไปประเทศอินเดีย นางเอกชื่ออวาหลงที่ซาอุดีอาระเบีย ส่วนที่เหลือต้อง
เลือกว่าจะอยู่ฝ่ายไหน จากนั้นอาดัมไปหาอวาที่ทุ่งอารอฟะห์อัลลอฮ์จึงกำหนดว่าจะต้องไปที่ทุ่งอารอฟะห์ไม่
ว่าลูกหลานของอาดัมจะมีสีผิวอะไรแล้วแต่ก็จะมาเจอกันที่นั่น เพื่อที่จะรำลึกถึงครั้งแรกที่เจอกันอาดัมกับอวา
วาได้มีลูกชื่ออวาเบล จากนั้นก็มีลูกแฝด 99 คน ฉะนั้นลูกหลานของอาดัมมี 7 พันกว่าล้าน ไม่ว่าจะนับถือ
ศาสนาใดๆเขาคือลูกหลานของอาดัมทั้งสิ้น ศาสนาต้องมีสามประการ มีพระเจ้า ศาสดา คัมภีร์ มีสามอย่างนี้
เป็นศาสนาได้เรื่องความหลากหลาย อาจารย์นิอมีลีได้กล่าวว่า พระเจ้าได้สร้างพวกเราทั้งหลายมาจากอาดัมและ
อวา พระเจ้าได้สร้างมลาอู ซิแย อahráb ไม่ว่าจะเป็พวกไหนอัลลอฮ์ทรงสร้าง เมื่ออัลลอฮ์สร้างความ
หลากหลายได้สั่งให้สร้างพหุวัฒนธรรม คือทำความรู้จักที่ดีต่อกัน ทำความรู้จักตามคำสั่งอัลลอฮ์ สร้างให้เกิด
การเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนกันและกัน ท่านมุฮัมหมัดเกรงว่าจะเกิดความขัดแย้งจะเกิดสงครามระหว่างชาติ
พันธ์ เหมือนพม่าที่เกิดสงครามระหว่างพม่ากับชาวโรฮิงญา ในซีเรียก็มีสงครามกับahráb บ้านเราจะเกิด
สงครามระหว่างความเป็นมลาอูและความเป็นซีแยหรือศาสนาพุทธศาสนาเป็นห่วง จึงมีวัจนะบอกว่า ชาติพันธ์
ahrábไม่เหนือกว่าชาติพันธ์ที่ไม่ใช่ahrábคำสั่งเกือบสุดท้ายก่อนจะจากโลกนี้ไป เพื่อไม่ต้องการให้ชาติพันธ์มี
ปัญหาขัดแย้งกันและกล่าวต่อไปอีกว่าชาติพันธ์ที่ไม่ใช่ahrábก็ไม่เหนือกว่าชาติพันธ์ที่เป็นahráb ชาติ
พันธ์ที่ไม่ใช่ahrábก็คือพวกมลาอู พม่า อินเดีย เนปาล แอฟริกา หรืออะไรก็แล้วแต่ นี่คืสิ่งที่ศาสดาไม่ยอม
ให้มาทะเลาะ ขัดแย้งกัน แต่ตอนนี้เราไม่ได้เอาศาสนาเป็นตัวตั้ง เลยเกิดความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้แล้วศาสดาได้กล่าวต่อไปอีกว่า ไม่ว่าจะเป็ผิวอะไร ศาสดาก็สร้างทั้งสิ้น ผิวที่เหนือที่สุดคือผิวที่ยำเกรง
ต่อพระเจ้า

อเมริกาประกาศว่าตัวเองเป็นประเทศที่มีอิสรภาพเสมอภาคและความเป็นประชาธิปไตยแต่การ
เหยียดผิวในอเมริกามาอันดับ 1 ของโลก ผิวขาวเหนือกว่าผิวดำ อาจารย์มรณา ลมลีได้กล่าวว่า คำตรัสของ
พระเจ้าไม่ต้องการให้ศาสนากับศาสนาทะเลาะกัน ศาสนาเจ้าเป็นสิทธิของเก่า ศาสนาเราเป็นสิทธิของเรา

เราต้องให้เกียรติ ไม่เหยียดหยามศาสนาระหว่างกัน ต่างคนก็ต่างมีชีวิต เสรีภาพของตัวเอง ถ้าปฏิบัติตามนี้ได้ ศาสนาพุทธก็สามารถอยู่ในสามจังหวัดได้ให้ชูเราะห์เดียวคือการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

นี่คือตัวปัญหา ถ้ามนุษย์ไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติคำสอนจะมีปัญหาตลอด เพราะอารมณ์จะมาทดแทน แต่ตอนนี้มีการเผาหมัสยิด มีการเผาวัดและได้กล่าวในชูเราะห์ 108 ว่าพวกเจ้าทั้งหลายคือมุสลิม จงอย่าไปด่า ศาสนาอื่น ถ้าเจ้าไปด่าทอศาสนาอื่น ศาสนาอื่นก็จะด่าทอศาสนาของเจ้า มันจะกระทบต่อการอยู่ร่วมกัน ฉะนั้นเราอย่าไปวิพากษ์วิจารณ์พุทธศาสนาไม่ได้ เราจะไปวิพากษ์วิจารณ์พุทธศาสนาไม่ได้เลย จะไปบอกเขา อย่างนั้นไม่ได้ พระพุทธทำไมแต่งงานไม่ได้เลย จะบอกว่าอิสลามมีเมียได้ 4 คน มีเมียเยอะจังเลย มันก็ไม่ได้ เหมือนกัน ศาสนาอะไรก็เลสตัณหาเยอะมีเมียได้ทั้ง 4 คน อิสลามต่อไป ตอบโต้มันก็มีปัญหา ในศาสนาพุทธ ไม่ได้กำหนดเลย ว่ามีเมียกี่คน คุณจะมีกี่คนก็ได้แต่ละศาสนาไม่ได้ห้ามมุสลิมจะทำดีกับคนต่างศาสนา คนต่าง ศาสนาไม่ได้ต่อต้านอิสลามและก็ได้ไล่ออกจากบ้านเรือนออกจากแผ่นดิน เราสามารถที่จะทำดีกับพวกเขา ฉะนั้นต้องรอดต้องเข้าใจว่า คนต่างศาสนาที่เราเรียกว่ากาเฟรมี 3 กาเฟรกาเฟรที่ 1 เรียกว่า กาเฟรฮารบีที่ 2 คือ กาเฟรมุฮาฮัจ ที่ 3 คือ กาเฟรซิมมีจะเหมารวมต่างศาสนิกเหมือนกันหมดไม่ได้

ในอิสลามกาเฟร แบ่งคนต่างศาสนา กาเฟรฮารบีคือกาฟิกรราชที่ต่อต้านอิสลาม ไล่คนมุสลิม เป็น วาฮิดที่ต้องต่อต้าน กาเฟรมุฮาฮัจที่ส่งเสริมหนุสลิทธิของมุสลิมไม่ได้ไล่คนมุสลิมไม่ได้ต่อต้านศาสนาไม่ได้ ต่อต้านข้อบัญญัติของอิสลามกลับหนุนเสริมนั่นคือกาเฟรมุฮาฮัจกาเฟรซิมมีที่อยู่ภายใต้การปกครองของ อิสลามปกครองด้วยสันติภาพและไม่ใช่มุสลิมทั้งหมดมีทั้งพวกยิว มีทั้งมีทั้งนาซอลเป็นเมืองเมืองที่ได้ลง วิวรรณได้ลงว่าให้อยู่ให้แก่ศาสนาที่ชื่อว่าอิสลามกาฟิที่อยู่ในประเทศไทยคือ กาเฟรมุฮาฮัจคือหนุนเสริมอิสลาม ไม่ได้ขับไล่คนมุสลิมออกจากแผ่นดินแต่กลับให้โดนที่ดินมีที่ดินสามารถที่จะขายที่ดินได้ เราจะอ้างว่าเราเสีย ดินแดนปาตานีให้แก่สยาม เสียดินแดนที่นี่ แต่เราได้ดินแดนคืนที่บางกอก คนมุสลิมมีที่ดินไม่รู้กี่ 10 ที่มุสลิมมี ที่ดินมีโฉนดและก็รวยเป็นมหาเศรษฐีตอบแทนคืน เราเสียหายหมดสิทธิ์บางส่วนจากสภาวะสงคราม เกือบ 200 ที่บางกอก ไม่มีหมัสยิด เอารถทดแทนจากหมัสยิดหลังเดียว ก็ต้องดูเป้าหมายอยากไปดูกระบวนการ ถ้าดู ขบวนการแล้วมันเจ็บปวด

ศาสนาอิสลามไม่มีในอียิปต์ การขยายอิสลามที่อียิปต์ สร้างประวัติศาสตร์ให้นาโยเซฟถูกทิ้งในบ่อ กองคาราวานได้เอาหนีชูฟออกจากบ่อไปขายเป็นทาส ที่ด้วยความฉลาดของโจเซฟหรืออยู่สุดท้ายได้เป็นเจ้าของ เมือง ออกเป็นเจ้าเมืองก็ขยายจักรวรรดิอิสลามในอียิปต์อียิปต์ ทั้งประเทศเป็นมุสลิมให้ดูเจตนารมณ์อย่างดูที่ กระบวนการ การสร้างอิสลามอยากดูที่กระบวนการดูที่เป้าหมาย อิสลามเกิดในเมกกะ เกิดแบบด้วยโหดร้าย นปีชูฟอายุ 100 ปีไม่เคยมีลูก พอมีลูกชื่อว่าอิสราเอล ให้เอาขยะไปทิ้ง ไปคอยที่นั่นแล้วก็กลับมา ที่นั่น ต้นไม้ สักต้นก็ไม่มี แล้วก็เอาแม่และลูกไปทิ้ง อิสลามได้ขยายในเมกกะ นั่นคือเป้าหมายแต่ถ้าดูกระบวนการโหดร้าย ยุโรปไม่มีมุสลิม นิโกรโดนจับเป็นทาสในยุคนั้น ไปขายแถบยุโรปอเมริกา

วันนี้สหรัฐอเมริกาและยุโรปมันจะมีมุสลิมเยอะในร้านอาหารมุสลิม 40% มันมีอะไรมาเช่นเดียวกับอิสลามขยายในบางกอกไป ปัตตานีแตกถูกกวาดต้อนไปอยู่ อิสลามก็ขยาย เพราะต้องดูเป้าหมายอย่าไปดูขบวนการ ในวันที่เราดูขบวนการงันมันเกิดความเครียดแค่นอยากจะเอาคืนไม่ต้องการให้เกิดการล้างแค่นจึงมี 2 อายุลดลงมาในอายุที่ 141 และที่ 164 อัลลอฮ์ได้กล่าวว่า บรรพบุรุษก็เป็นเรื่องของบรรพบุรุษ ลูกหลานไม่ต้องมารับผิดชอบกับสิ่งที่บรรพบุรุษได้กระทำหรือถูกกระทำ ลูกหลานรับผิดชอบเฉพาะวันนี้ อย่าเอาเรื่องอดีตมาใส่วันนี้เพราะมันจะเกิดความเครียดแค่น ลูกหลานไม่ต้องมาแบกภาระในซูเราะห์อันอาม อายัดที่ 164 ไม่ต้องมาแบกภาระจากการกระทำของมนุษย์ในอดีต เมื่ออายัดนี้ลงมาเมกะจึงไม่มี สหายสของมุฮัมมัดถูกเนรเทศอพยพไปอยู่มาดีนะผู้กระทำอย่างโหดร้ายตอนที่อยู่เมกะ ต้องอพยพไปอยู่มาดีนะ เมื่อประสบความสำเร็จในการสร้างมาดีนะแห่งเมืองโมเดล ทั้งหมดกลับไปสู่บ้านเกิดที่เมกะการเข้าเมกะถามว่ามี การเอาคืนใหม่ กระทำสมัยอดีตไม่มีประกาศว่าทุกชีวิตปลอดภัยในเมกะที่แสดงว่าความเครียดแค่นมันหมดไปแล้ว อิสลามไม่ต้องการเอาความเครียดแค่นมาใส่ แต่ถ้าเราเอาความเครียดแค่นมาใส่ในโลกจะไม่สันติภาพ แล้ววันนี้ก็ยังมียางนิกายและได้นำความเครียดแค่นมาปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ซ็อกได้นำความเครียดในอดีตมาใช้ในวันนี้ ความเครียดแค่นที่หนึ่งก็คือว่านี่คือเรื่องที่ 1 ผู้นำหลังจากศาสดามุฮัมมัด ได้นำสัจธรรมอิสลามไปเผยแพร่ที่เปอร์เซียในได้รับการต่อต้าน การที่จะฆ่าเหล่าบรรดาผู้ที่ด่าวะอิสลามโดยต้องมีการป้องกันตัวเอง ซึ่งเราเรียกว่าญิฮาดทำให้กษัตริย์ของเปอร์เซีย กษัตริย์เสียชีวิต มีลูกสาวอยู่ 3 คนลูกสาว 3 คนนี้ อาบูบัส อูสมาน อูมัส พวกกลับมาดีนะ คนโตเอาบัสออกมาเป็นสะใภ้แต่งงานกับลูกชาย คนที่สองอูมัสได้เอามาเป็นสะใภ้ของตัวเอง คนที่สามเอามาเป็นสะใภ้ของตัวเองทั้งสามคนก็อยู่ในประวัติศาสตร์ เลยสั่งอาบูลุลไม่ใช่อิสลามเป็นลัทธิมายูซี แสร้งเป็นอิสลามไปที่มาดีนะแล้วก็ลอบสังหารในนูรมาสเสียชีวิตด้วยอาบูลุลอาบูลุลจึงกลายเป็นวีรบุรุษของชีวิตจนถึงวันนี้ มีการยกย่องเชิดชูบุรุษทั้งๆที่ไม่ใช่อิสลามเป็นมาอยู่ 4 และที่บูซาไฟ ในเขายกย่องเพราะไปฆ่า เรื่องที่ 2 หลานของมุฮัมมัดที่ชื่อว่าอูเซ็นถูกสังหารแห่งแผ่นดินอิรัก ทำให้ซ็อกเกลียดแค่นซุนนี่ถึงวันนี้เวลาละหมาดเขาจะลำบากไม่ให้หัวตกพื้น โดยเขาจะเอาหินเก็บไว้ด้านหลังของเขาตอนละหมาด นี่มันไม่มีในอิสลามไงเอาความเครียดแค่นมาใช้หนี้สันติภาพจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ยังมีความรู้สึกว่าเราถูกร้อยหวายปัตตานีแตกก็เลย 4,000 ขึ้นบางกอก ถ้าเรายังเครียดแค่นอยู่เราก็ไม่ต่างกับซ็อกและเราจะเป็นอิสลามที่สมบูรณ์ได้อย่างไร

เราจะเห็นว่าเทียบเคียงพม่ากับไทยนี่มันต่างกันมาก โรฮินญาอยู่ไม่ได้ถูกต่อต้านด้วยรัฐบาลพม่า ไม่มีแผ่นดินที่จะอยู่ ต้องนั่งเรือลี้ภัยไม่รู้จะจอดที่ไหน จอดที่นั่นคนก็ไล่ออกจากประเทศนั่นคนก็ไล่จากไม่ประเทศมุสลิมเองก็ไล่ ไม่รู้จะจอดที่ไหนเสียชีวิตเป็นแสนบนเรือ กับความหนาวเหน็บอาหารก็ไม่มีอยู่ในพม่าบ้านเกิดก็อยู่ไม่ได้ถูกไล่ แล้วก็มัสยิดโดนเผา อรักรอ่านโดนเผา ฉะนั้นโรฮินญาไม่ได้เข้าชาย ซูเราะห์นี้ อันนี้สำหรับคนต่างศาสนาที่ไม่ต่อต้านอิสลามไม่ขับไล่คนมุสลิมออกจากแผ่นดิน ไม่ได้ห้ามที่จะทำดี มันต้องศึกษาศาสนาเราจะต้องไม่ต้องไปอยู่ในวังวนแห่งความที่ไม่ถูกต้อง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2000 กว่า เสียอาชานกระหน่ำ

5 เวลา รายการเช่นฆ่าการระเบิดก็ยังคงอยู่ แต่เราประกาศเราจะยุติขาด แต่คำสอนศาสนานี้ไม่ได้มีผลนั้น เรา จะเห็นว่า ความขัดแย้งที่อาจารย์บอก 2 ความขัดแย้ง และความขัดแย้งแรกคือความขัดแย้งในอุดมการณ์แห่ง ความเชื่อความขัดแย้งที่ 2 คือความขัดแย้งของการขยายอำนาจและดินแดนไม่ว่าจะเป็นสงครามจีน ไม่ว่า สงครามของสยาม ไม่ว่าสงครามปัตตานีปัตตานีไปตีสยามสยาม ไปตีเวียงจันทน์ไปนั้นคือสงครามใน วัฒนาการความขัดแย้งในรุ่นที่ 2 อยู่กับอำนาจ เราจะเห็นว่า ปัตตานีเคยไปตีหลายเมือง แล้วก็หลายเมืองก็ เคยมาตีปัตตานีเพราะมันเป็นเรื่องสงครามแห่งการขยายอำนาจ ไม่ใช่สงครามการค้าอาณานิคม อาจารย์ได้ กล่าวในช่วงแรก ในยุคราชินีอูง และได้แต่งงานกับสุลต่านแห่งปาหัง มีลูกชื่อว่ากุนิง เมื่อสามีเสียชีวิต อูงก็ กลับมาเป็นราชินีที่ปัตตานีพร้อมกุนิงหลังจากนั้นอูงก็เสียชีวิต กุนิงก็มาเป็นราชินีคนที่ 9 ของปัตตานีในราชวงศ์ ศรีวงษา เป็นผู้หญิงปกครองบ้านเมืองที่เป็นผู้นำ 4 คน มีที่เดียวที่เป็นแบบอย่างที่ดีมาตินะเราใช้คำว่ามาตินะ โมเดลได้ แต่วันนี้เราพยายามที่จะสร้างทุ่งยางแดงโมเดล トラบไต่ที่ยังไม่สร้างดีกว่าก่อนจะสร้างสันติภาพยก ปัตตานีมี 4 ราชินีคนแรกชื่อญีเยาว์ คนที่สอง อูง คนที่สาม ปีรุ คนที่สี่ กุนิงสุสานของสามราชินีอยู่ที่ปัตตานี แต่ของกุนิงอยู่ที่อื่น ตอนนั้นเกิดภัยสงคราม ทำให้กุนิงเสียชีวิต ศพของกุนิงจะฝังที่ปัตตานีไม่ได้เพราะเสียรัฐ ให้อันตา ศพจึงฝังที่ริมทะเล บ้านบันจ้อ

สมัยสุลต่านศักดิ์ตรีเกิดสงครามกับสยามใน รัชกาลที่ 1 และได้ส่ง 3 แม่ทัพ คนที่ 1 สุจินดา คนที่ 2 พระยาระบั้งสรรค์ คนที่ 3 ออกยากลาโหมบุญนาค ตีปัตตานีแตก 2329 หลังจากนั้นนำปืนใหญ่ปัตตานีไปไว้ หน้ากระทรวงกลาโหม และได้ตั้งกองชาวปาตานีที่เป็นทหาร 4000 คน นั่งเรือเพื่อไปเป็นแรงงานที่บางกอก พอ ขึ้นไปที่นครศรีธรรมราช เขาก็ได้ขอส่วนหนึ่งเพื่อเป็นแรงงานให้กับนคร พอถึงบางกอกก็ไปจอดที่พระประแดง และนำพวกเฉลยไปเป็นไพร่หมด ซึ่งไม่ใช่มีแค่ปัตตานีอย่างเดียว มลายูชุดเดิมที่ขึ้นไปก็ไปอยู่ตามที่ต่างๆ หลังจากนั้นคลองแสนแสบได้ขุดเมื่อตอนปัตตานียังไม่แตก คนที่ขุดคลองแสนแสบ

ในสมัยรัชกาลที่ 1 โดยร่วมชุดประมาณ 1 หมื่นคนคลองแสนแสบเหนือชุดสมัยรัชกาลที่ 3 เกิด สงครามระหว่างสยามกับญวนจำเป็นต้องขุดคลองแสนแสบเหนือเพื่อลำเลียงยุทธศาสตร์ชลยปาตานีไปอยู่ กระจัดกระจายและให้ไปอยู่ที่ริมคลองแสนแสบทั้งหมด พวกเขามีความชำนาญในการทำงาน เลยทำให้ได้ที่พัก พิง มีที่ดินอยู่คลองแสนแสบจนถึงทุกวันนี้ ในซูเราะห์อันอาม แต่ละชีวิตจะไม่แสวงหาสิ่งใด นอกจากจะเป็น ภาระแก่ชีวิตนั่นเอง และไม่มีผู้แบกภาระใดที่แบกภาระอื่นได้ จึงทำดีให้อยู่ในศาสนา นั่นคือสันติภาพ

คำถามที่ 1 อย่าเอาเรื่องในอดีตเก็บมาเคียดแค้นในปัจจุบัน และปัจจุบันนี้เด็กอิสลามที่ศึกษาในประวัติศาสตร์มีสอนแค่ระบบประวัติศาสตร์ไทย ไม่มีสอนประวัติศาสตร์ศาสตร์ของปาตานี ไม่มีของนบี จะมีแค่เล็กน้อย ทำให้เด็กหลายคนไม่มีความรู้ ทำให้ต้องไปเรียนประวัติศาสตร์อื่นด้วยเช่นอยุธยา

ตอบ ประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ 3 ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์แรกเรียกว่า ประวัติศาสตร์โลก ซึ่งจะเรียนของประเทศประวัติศาสตร์ที่ 2 คือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อให้รู้จักบ้านเกิดประวัติศาสตร์ที่ 3 คือประวัติศาสตร์ของบรรดาศาสดา ทั้ง 3 ประวัติศาสตร์มันจะสอนมนุษย์แล้วก็สร้างมนุษย์ที่ไม่เท่าเทียมกัน

ประวัติศาสตร์จะสอนมนุษย์แล้วก็สร้างมนุษย์ที่ไม่เท่าเทียมกันให้เรียนประวัติศาสตร์โลกมากจะทำให้ซึมซับในสังคมวัตถุหรือเกิดความขัดแย้งเกิดสงครามขึ้นมา ส่วนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะสร้างคนให้รักชาติดีพันธ์ของตัวเองและไม่ยอมรับชาติที่พันธ์อื่นเรียน ประวัติศาสตร์พม่าก็รักพม่าก็จะอคติเกลียดไทย สันติภาพจะไม่เกิดในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะทะนงในความเป็นชาติพันธ์ของตัวเองสูง และเป็นประวัติศาสตร์ที่มนุษย์เขียน ทำให้ความบริสุทธิ์ของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าเรียนประวัติศาสตร์ของนบีของพระเจ้า นั่นคือประวัติศาสตร์ที่มีแต่สันติภาพมีแต่ความรักมีแต่ความเมตตาตามนุษย์ไม่ใช่ศัตรูชานต่างหากคือศัตรูของมนุษย์

คำถามที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัตตานีสามารถหาข้อมูลที่เท็จจริงได้จากที่ไหนบ้าง และแล้วทำไมในโซเชียลข้อมูลมันจะไม่เหมือนกัน

ตอบ ประวัติศาสตร์ปัตตานีจะไม่เหมือนกันเพราะคนเขียน 10 คน เนื้อหาก็ค้นละเอียดอย่างกัน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เราได้จาก ข้อ 1 จากมรดกหลักฐานวัตถุที่ทิ้งไว้เป็นโบราณสถานที่เราใช้สายตา ข้อ 2 ได้จากการบอกต่อกันจากบรรพบุรุษ และ ข้อ 3 ได้จากการบันทึกของคนที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานการณ์มากที่สุดส่วนใหญ่คนที่บันทึกได้ดีที่สุดในสมัยนั้นไม่ใช่คนในพื้นที่เป็นคนชาวอังกฤษชาวโปรตุเกสเพราะเขามีความเจริญในการใช้เครื่องเขียนประวัติศาสตร์เราจึงได้จากพวกฝรั่งทั้งหมดนี้ไม่บริสุทธิ์ ปัญหาวันนี้คือ ความขัดแย้งแรกเกิดจากอุดมการณ์ทางศาสนาและความเชื่อความขัดแย้งที่ 2 เกิดจากการขยายอำนาจและดินแดน ความขัดแย้งที่ 3 เกิดจากความขัดแย้งประวัติศาสตร์วิวัฒนาการอุตสาหกรรมสู่เกษตร และเกิดสงครามการค้าอาณานิคมประเทศที่ถูกล่าอาณานิคมสามารถมีเอกราชด้วยนโยบาย RSD ประเทศมีเอกลักษณ์มีอำนาจของตัวเองก็เกิดสงครามของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สงครามอุดมการณ์ทางศาสนาก็ไม่มีการล่าอาณานิคมก็ไม่มีเป็นอำนาจทางการเมืองและผลประโยชน์ทรัพยากรในเชิงของพลังงานความขัดแย้งวันนี้เป็นความขัดแย้งของอำนาจทางการเมืองและความขัดแย้งของพลังงานแต่กลับไปเอาชาติที่พันประวัติศาสตร์ของปตานีมาเป็นเครื่องมือในการสร้างพลังมวลชนการแก้ปัญหาเราพยายามรักษาศาสนา

คำถามข้อที่ 3 ในสมัยก่อนความขัดแย้งเกิดจากอุดมการณ์ และความขัดแย้งทางอุดมการณ์ เกิดจากผลประโยชน์และผลประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมคืออะไรและใช้กลยุทธ์อะไรในการแก้ปัญหาในสมัยนั้น

ตอบ ในยุคนั้นคนจะเชื่อผู้นำคนจะเชื่อพระเจ้า คำสั่งจากพระเจ้า ฉะนั้นความศรัทธาต่อผู้นำจะสูงมากและความขัดแย้งในยุคนั้นมันไม่ได้แสวงผลประโยชน์ในเชิงวัตถุแต่ต้องการที่จะนำเสนอแนวคิดอุดมการณ์หลักคำสอนของศาสนาเพื่อ ได้ขยายคำสอนนั้น ขณะที่มีการขยายคำสอน ของความเชื่อหลายพื้นที่ก็จะมีคำสอนของเขา จึงเกิดการปะทะกันในเรื่องของคำสอนมีการโต้ว่าที่ มีการใช้หลักตรรกวิทยาหลักปรัชญา ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการโต้แย้งในเชิงความคิดส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการต่อสู้ ทางความคิด

คำถามข้อที่ 4อยากทราบว่า มัสยิดหรือเซะที่ถูกสร้างไม่เสร็จความจริงมันมาจากการสาปแช่งหรือการถูกเผาอย่างไร

ตอบ มัสยิดหรือเซะเป็นมัสยิดที่สร้างสมัยสุลต่านมูฮอหมัด เป็นมุสลิมใหม่ เมื่อพระองค์รับอิสลามพระองค์ได้ถามพวกบรรดาผู้นำศาสนาว่าสัญลักษณ์ของอิสลามคืออะไร และเขาได้บอกว่าสัญลักษณ์ของอิสลามคือมัสยิดหลังจากนั้นจึงได้มีการสร้างมาเกิดขึ้น เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยก็ได้สร้างมาอีกหลังหนึ่งคือที่แหลมโพธิ์ ในหัวงั้นมีสงครามมาโดยตลอด แม้สงครามกับอินโดนีเซียสงครามกับสยาม สงครามกับโปรตุเกส และภัยสงคราม ก็เกิดความสูญเสียการลงระเบิดก็โดนมัสยิดหลังสงครามก็มาบูรณะ ภายหลังลิมโตะเคียมเข้ามา ราชนิปีรุ ก็บอกกับลิมโตะเคียม ให้มีการบูรณะมัสยิดหรือเซะ และมีการบูรณะเสร็จเรียบร้อย หลังจากนั้นน้องสาวชื่อลิมกอเหนี่ยว วิงวอนให้พี่ชายกลับประเทศจีน เพราะแม่ไม่สบายป่วยหนัก แต่พี่ชายปฏิเสธ บอกว่ามีการกึ่งในการซ่อมแซมมัสยิดหรือเซะ น้องสาวเสียใจเลยผูกคอตายตัวเอง หลังจากนั้น พี่ชายเอาศพของน้องสาวไปฝังไว้ที่ริมชายหาด

คำถามข้อที่ 5 กรณีที่มีสื่อหนึ่ง สื่อนี้จะโพสรูปเกี่ยวกับมัสยิดหรือเซะ โพสที่ว่าความฝันของเด็กคนหนึ่งโดยเอามัสยิดที่ประเทศอิรัก มาเปรียบเทียบกับมัสยิดหรือเซะ และเป็นภาพตัดต่อที่ใส่โดมเข้าไปการกระทำเช่นนี้ผิดหรือไม่

ตอบ ถ้าเป็นเรื่องของศิลปะก็ไม่มีปัญหาเพราะเป็นความคิดสร้างสรรค์ มันเป็นการจินตนาการออกแบบอย่างนำความคิดที่เป็นบาดแผลมาปลุกกระตุ้นให้เกิดความเครียดแค้นขึ้นมามันจะเกิดปัญหาสันติภาพขึ้นมาการกระทบต่อสันติภาพคือการกระทบต่ออิสลาม

กิจกรรมการให้ความรู้ในหัวข้อ “นโยบายรัฐกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”

เวลา 16.30 – 17.30 นาฬิกา (ระยะเวลา 1 ชั่วโมง)

วิทยากรโดย...

พลโท ยุทธนา ปานमुख

ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งาน
อำนวยความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันต์ย์ อุซึ่ง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

พลโท ยุทธนา ปานमुख กล่าวว่า ถ้าเราอยู่ในสังคม เราก็ต้องอยู่เหมือนคนในสังคมจึงจะสามารถอยู่ในสังคมเดียวกันได้ ไม่ว่าจะเกิดในอำเภอไหน เกิดจังหวัดใด ก็ล้วนอยู่ในสังคมเดียวกัน ไม่ว่าจะต่างกันที่ศาสนาแต่การเป็นอยู่เราจะต้องไม่แบ่งแยกต่อกัน ศาสนาใดก็สามารถอยู่ร่วมกันได้

วัฒนธรรมในพื้นที่แถบนี้มีอยู่ 2 อย่าง คือ 1) สิ่งที่ต้องได้ที่เป็นวัตถุติด อย่างเช่น เรือกอ และรถยนต์ เป็นต้น 2) สิ่งที่ต้องไม่ได้ สิ่งสำคัญคือภาษาและศาสนา ภาษามีทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น เราใช้ภาษาเขียนเป็นภาษาโรมัน ภาษารูมี หรือภาษายาวี แต่ภาษาพูดของเราเป็นภาษามลายู ซึ่งคน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้บางคนผิวขาว ตัวใหญ่ บางคนผิวขาว ตัวเล็ก บางคนผิวดำ ตัวใหญ่ และบางคนผิวดำแต่ตัวเล็ก ฉะนั้นคนที่อยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เขาเรียกกันว่าเป็นลูกผสม บางคนตัวเล็ก ๆ ผิวขาวหน้าตาตีๆ เหมือนกับคนจีน บางคนร่างสูงๆ เหมือนคนอาหรับ บางคนสีผิวแทนๆ เหมือนอินเดีย

ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีกฎหมายพิเศษอยู่ 3 ฉบับ คือ กฎอัยการศึก, พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ประเภที่ร้ายแรง ถ้าหากตำรวจหรือทหารเชิญตัวไป 7 วัน กลับมาบ้าน เราจะได้รับเงินวันละ 400 บาท เป็นเงินเยียวยาจิตใจ ถ้าถูกเชิญตัวด้วย พ.ร.ก.ฉุกเฉินหรือหมายเรียก ป.วิอาญา ถ้าญาติพี่น้องถูกขู่หาเหล่านี้เราสามารถแนะนำญาติพี่น้องเราให้ขอยื่นประกันตัวจากศาลยุติธรรมจังหวัด

หน่วยงานที่จะไปเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ได้แก่ ศูนย์บริการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงพัฒนาสังคม และสิ่งแรกที่เราต้องทำคือ การไปแจ้งที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชนหรือศูนย์ดำรงธรรมว่าต้องการได้รับการเยียวยาในด้านอะไร

วันที่สาม

- รุ่นที่ 1 เมื่อวันศุกร์ ที่ 5 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562
- รุ่นที่ 2 เมื่อวันจันทร์ ที่ 8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562
- รุ่นที่ 3 เมื่อวันพุธ ที่ 10 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

กิจกรรมวางแผนการขับเคลื่อนงานของเยาวชนรักสันติในอนาคต

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศรัณย์ อุซึ้ง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

เยาวชนรุ่นที่ 1

กลุ่มที่ 1 Elizabeth

โครงการ bike for give

วัตถุประสงค์หลักก็คือการให้ เราอยากจะช่วยเหลือคนยากจนหรือคนที่สมัครนอกจากเขาจะได้สุขภาพที่ดีแล้ว ระหว่างทางเขาก็ยังได้รู้สึกว่าเขาได้ช่วยเหลือคนอื่นอีกด้วย

สถานที่จัดโครงการ

อำเภอเบตง

ประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะได้รับ

1. ส่งเสริมการเป็นผู้ให้ มอบน้ำใจแบ่งปันให้กับผู้ที่ยากจน
2. ทำให้เกิดมิตรภาพที่ดีระหว่างทาง การสร้างความสัมพันธ์ในการที่เรากำลังปั่นจักรยานกันอยู่
3. ช่วยเหลือผู้ยากลำบากในแถวหมู่บ้านของเราก็จะมีคนยากคนจนอยู่แต่ที่เราอาจจะไม่เห็นกันจึงพยายามที่จะพูดคุยกับบ้านทุกหลัง
4. ส่งเสริมเรื่องสุขภาพการทำให้คนอื่นที่เห็นอยู่ก็อยากที่จะปั่นไปกับพวกเราด้วยกัน

เป้าหมาย

- เยาวชนในอำเภอเบตง คือ เปิดรับสมัครคือเราจะจำกัดว่าเป็นคนในอำเภอเบตงแล้วก็เป็นเด็กและเยาวชน ส่วนจำนวนคนนั้นคาดว่าจะ รายละเอียดเรื่องของจราจรในเรื่องของความปลอดภัยคือถ้าเกิดว่าโครงการมันเกิดขึ้นจริงๆ ก็จะแนะนำเรื่องนั้นคือส่วนหนึ่งที่เราต้องมาคิดวิเคราะห์อีกทีหนึ่งก็ต้องมีแผนสำรองเอาไว้
- บ้านคือบ้านที่ยากจนลำบากและในขณะที่เราปั่นจักรยานมันจะเป็นการแจกของที่ได้จากเรา ทางเราจะให้ข่าวสาร ขนม อื่นๆอีกมากมายพอถึงจุดมุ่งหมายนั้นก็พบปะพูดคุยโดยที่เราจะขอเป็นผู้ให้และเขาเป็นผู้รับ
- คนที่สมัครเป็นนักปั่นแน่นอนเขารักสุขภาพอยู่แล้วนอกจากเราจะได้มิตรภาพจากที่ตรงนั้น เรายังได้ลดปัญหาเสพติดอีกด้วย

โครงการขยะแลกไข่

โครงการขยะแลกไข่คือไข่ไก่ ก่อนที่เราจะจัดโครงการเราจะต้องเรียกคนในชุมชนมาประชุม ทำความเข้าใจว่าขยะมีกี่แบบและเราจะแลกได้อย่างไร

ขยะมี 4 ประเภท

1. ขยะทั่วไป เช่น แก้ว กระดาษ อาหาร
2. ขยะย่อยสลายได้ เช่น ผลไม้ เศษอาหาร
3. ขยะรีไซเคิล เช่น ขวดแก้ว พลาสติก
4. ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ปัจจุบันขยะมูลฝอยเป็นขยะที่พบมากที่สุดและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาอย่างเต็มที่สุดความสามารถเพราะว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนทุกระดับ

วัตถุประสงค์ที่จะจัดโครงการ

1. เพื่อลดปริมาณขยะในตำบลชุมชนและภายในประเทศ
2. เพื่อความสะอาดเป็นระเบียบสวยงามในชุมชนอย่างเช่นบริเวณที่มีได้ถนนบ้านมันจะมีเหมือนกับว่ารถมอเตอร์ไซค์เก่าๆแล้วก็ขยะ อย่างหนังสือที่เราเรียนผ่านมาแล้วเราก็เก็บมันไว้จนกลายเป็นขยะไม่เป็นระเบียบภายในบริเวณบ้าน

3. เพื่อเป็นการคัดแยกขยะภายในตัวก็คือจะทำให้เราได้ว่ารู้ว่าอันนี้เป็นขยะประเภทนี้ เราต้องแยกยังไงให้มันไม่ปนกัน

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนในชุมชนและเยาวชน

สถานที่ดำเนินการ

ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

วิธีการดำเนินงาน

1. จัดการประชุมเตรียมความพร้อมที่จะจัดโครงการก็คือเราเรียกสภาสภาเด็กขึ้นมาว่าเราจะจัดโครงการนี้ยังไง ใช้งบประมาณเท่าไร อย่างไร ระยะเวลาเท่าไร
2. ประชาสัมพันธ์บอกวันและเวลาในการจัดโครงการก็คือเราจะทำโครงการภายใน 2-3 เดือนจัดสถานที่ที่จะจัดโครงการการจะเปิดแลกไข่ งบประมาณก็อยู่ประมาณ 50,000 บาท

ข้อเสนอแนะ

เราอาจจะเปลี่ยนจากไข่อะไรก็ได้ในพื้นที่ไปหาวัตถุดิบว่าของดีที่เป็นในพื้นที่ตัวเองให้กลายเป็นว่าเราไม่ต้องไปซื้อขายเลยก็ได้ก็เอาของที่มีอยู่ในพื้นที่ชุมชนของตัวเองมาเป็นจุดขาย เพราะมันมีอะไรในพื้นที่เราไปหาดูว่ามีอะไรแล้วก็เอามาแลกเปลี่ยนขยะ เอาขยะมาแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ตัวนั้นหรือว่าของชิ้นนั้นมันก็จะกลายเป็นว่า 500 บาทเอาไปใช้อย่างอื่นได้อีกดีกว่า สิ่งที่เป็นขั้นแรกนั้นไม่ต้องไปซื้อจะดีไหมเป็นการคิดต่อว่าอะไรดี อะไรเด่น ก็นำมาใช้ เพราะที่ไม่ใช่เงินแล้วก็เงินที่ได้เอาไปแลกไปแล้วไปซื้อไข่มันก็จะวนอยู่อย่างนี้ มันจะคิดว่ามันมีเงินอยู่ในกองทุนไหมหรือว่ายังไงหรือว่ามันไม่ใช่อะไรคือต้องคิดต่อหรือไม่หรือว่าแค่คิดเท่านี้ก่อนว่าเรารู้อยู่แล้วว่าในชุมชนเราอาจจะจะมีอะไรบ้างมันจะมีนู่นนี่นั่นบ้างแล้วก็เริ่มมาตั้งเราที่จะทำโครงการที่มันดูมันดูง่าย ๆ แต่มันเป็นสิ่งที่แบบมันเป็นไปจริงได้แบบว่าเป็นไปได้ไม่ยากจะทำโครงการเริ่มต้นที่ดีก็เป็นโครงการที่ตื่นะว่าคือสิ่งที่อยากเพิ่มเติมชนิดนี้ก็คือขยะที่เราได้รับมาจากชาวบ้านใช้ไหมเพื่อเราให้โอกาสที่พร้อมคือใครแล้วก็เอาให้กับชาวบ้านเพื่อเป็นของเราอาจจะนำขยะตรงนั้นไปแปรรูปเป็นสินค้าก็ได้เช่นขยะขวดน้ำเราจะเอามาแปรรูปเป็นโมบายที่ห้อยตามบ้านก็สามารถนำสินค้าตรงนั้นเราแปรรูปเพื่อมันก็คือมันแสดงให้เห็นถึงความ เป็นรูปธรรมมากกว่าที่เราจะนำเอาไปขายให้กับพ่อค้าคนกลางหรือว่าตามร้านรับซื้อของเก่ามากกว่า

โครงการเยาวชน...ภาวะผู้นำสู่ชุมชน

โครงการเยาวชนภาวะผู้นำสู่ชุมชน โครงการนี้คืออยากให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความเป็นผู้นำมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ฝึกศักยภาพความเป็นผู้นำ
- 2.อยากให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในชุมชนมากขึ้น
- 3.เพื่อให้เกิดสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหัวหน้าด้วยกัน

กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนในชุมชนประมาณ 50 คน ผู้ชาย 30 คน ผู้หญิง 20 คน

สถานที่จัดโครงการ

หาดแก้วรีสอร์ท จังหวัดสงขลา

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวอารีณี วาจิ

งบประมาณ

50,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เยาวชนได้มีความรู้ความเป็นผู้นำ
- เยาวชนได้มีโอกาสพัฒนาชุมชน
- เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างหัวหน้าด้วยกัน

สำหรับโครงการนี้เราต้องการคนที่เขาอยากที่จะทำจริงๆ เขาไม่ได้หวังค่าเดินทางเขาหวังแค่ประสบการณ์สุดท้ายจะบอกว่าเยาวชนในวันนี้ไม่ใช่ผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าแต่เด็กในวันนี้คือผู้นำที่ดีของประเทศในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ภาวะผู้นำสู่ชุมชนที่เราต้องการให้เยาวชนเป็นผู้นำ อยากให้เยาวชนในพื้นที่มาเข้าร่วมโครงการแล้วก็ให้เขาเป็นผู้นำชุมชน มันกว้างถ้าพูดถึงคำว่าผู้นำผู้นำ ปัญหาด้านไหนไม่รู้มันจะได้ต่อยอดให้ในความคิดมันเป็นยังไง ปัญหาความเป็นผู้นำมันเป็นปัญหาอย่างไร อยู่ดีๆมันเอามาเป็นผู้นำเลยไม่ได้มันต้องคิดว่าทำไมถึงอยากได้ผู้นำ ยกตัวอย่างคือถ้าอยู่ในชุมชนแห่งหนึ่งแล้วก็เคยมีความคิดแต่ไม่มีโอกาสได้ทำเหมือนไม่มีใครสนับสนุน

อะไรประมาณนี้ ชุมชนและเขาอยากมีกลุ่มแต่มันขาดตรงที่ว่ามันไม่รู้จะเริ่มต้นยังไงกลายเป็นว่าขาดองค์ความรู้เรื่องการเป็นผู้นำ ไม่กล้าที่จะคิดจะทำกิจกรรม ถ้าพวกเขาเป็นผู้นำแล้วสิ่งที่จะต้องทำคืออะไร

โครงการ...Stop Teen Mom

โครงการ Stop Teen Mom เป็นโครงการที่หยุดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในวัยรุ่น

หลักการและเหตุผลของโครงการ

เนื่องด้วยสภาวะสังคมในปัจจุบันสื่อเข้ามามีบทบาทในชีวิตของเยาวชนอย่างมากถือว่าเป็นปัจจัยที่ 6 เลยกี่ว่าได้ สำหรับคนรุ่นใหม่บวกด้วยกระแสนิยมของความต้องการซึ่งมีส่วนที่จะนำไปสู่ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยรุ่นซึ่งตรงนี้เป็นสิ่งที่เราตระหนัก แล้วเล็งเห็นว่ามันเป็นคือปัญหาที่ควรจะมีอาการดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงการใช้อย่างมีสติและก็คิดวิเคราะห์การใช้อย่างรอบคอบก่อนที่จะทำอะไรลงไปก่อนที่จะเชื่อในสื่อเหล่านั้นแล้ว
2. ตระหนักถึงความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองและสร้างความภูมิใจในตนเอง
3. ตระหนักได้ว่าเราไม่ควรที่นำสื่อเข้ามามีส่วนสำคัญมากเกินไปสำหรับชีวิตว่าเป็นสิ่งที่จะนำให้เราไปในทางที่ไม่ดีหรือว่าหลงผิดได้

สถานที่

บ้านไม้รีสอร์ท

ระยะเวลา

จัดเป็นค่าย 3 วัน 2 คืน

งบประมาณ

4,000 บาท

ผู้ดูแลโครงการ

คณะกรรมการทำงานของกลุ่มลันลา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาและความพัฒนาการของวัยรุ่นครับ
2. เยาวชนมีความรู้และทักษะในการจัดการกับฐานความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเด็กวัยรุ่นเรียนและเยาวชนประมาณ 50 คน ทำกับกลุ่มวัยรุ่นเรียนในพื้นที่ เราจะเร่งไปยังโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาประมาณ 15 ปีหรือ 16 ปี เราจะเอากลุ่มนี้ให้เขาเข้าไปอบรมแล้วก็เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์

คำถาม ทำไมต้องโครงการนี้ไปเจออะไรมาถึงได้นำมาทำเป็นโครงการ

คือเห็นเพื่อนๆในวัยเดียวกัน อายุเท่ากันกับเรากลายเป็นแม่คนแล้ว คือเราไม่อยากจะเห็นตรงนั้น ยกตัวอย่างกรณีที่มีติดยาเสพติดแล้วเราเห็นลูกของเขาว่าไม่มีอนาคตไม่ได้จะคิดต่อไม่ได้ว่าเด็กคนนี้จะมียุทธศาสตร์ยังไงในเมื่อพ่อเป็นแบบนี้แล้วแม่ของเขาก็กังอายเท่านี้จะดูแลลูกเขาไปได้อย่างไร อันนี้คือมองภาพนั้นมันทำให้เราอดคิดไม่ได้ว่าอนาคตของเด็กคนนั้นจะเป็นยังไง

ข้อเสนอแนะ

โครงการแบบนี้มันมีมากโดยส่วนใหญ่เป็นของพยาบาลสาธารณสุข โครงการนี้มันระดับเหมือนกลุ่มคนทำงาน ถ้าน้องเป็นเยาวชนน้องอาจจะทำรูปแบบอะไร คือมันทำได้โครงการนี้แต่ถ้าทำแบบนี้มันจะไปซ้ำกับโรงพยาบาลอะไร แล้วอย่างคนที่ไม่เข้าร่วมโครงการแล้วให้ไปมันก็ไม่ใช่ง่ายต้องมีวิธีการที่ต้องคิดว่าเราจะทำยังไงให้เขาเข้าร่วมโครงการกับเรา สุดท้ายอยากจะบอกว่าทุกสิ่งที่คุณเห็นมันไม่ใช่ทั้งหมดของความจริงที่เป็น

เยาวชนรุ่นที่ 2

กลุ่มที่ 1 Lord Voldemort

โครงการ To be here for you

หลักการและเหตุผล

ในโลกอยู่ในโลกยุคดิจิทัล เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือในชีวิตประจำวันจำนวนมากและใช้เป็นเวลานานการก้มดูจอานานๆจนอาจก่อให้เกิดอาการใหม่ทางสุขภาพจิตที่เรียกว่า โนโมโฟเบีย (Nomophobia) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นโรคซึมเศร้า (Major Depressive Disorder) เป็นโรคที่จิตเวชที่พบบ่อยที่สุด ผู้ป่วยไม่ได้เป็นบ้าและไม่ได้เป็นคนไม่ดีแต่เป็นคนที่มีอาการป่วยทางอารมณ์ซึ่งต้องการรักษา เพราะหากปล่อยไว้ผู้ป่วยอาจคิดสั้นฆ่าตัวตายได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กและวัยรุ่นเยาวชนที่มีภาวะเสี่ยงโรคซึมเศร้า
2. เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรคซึมเศร้าพร้อมแนะนำวิธีการรับมือกับมัน
3. เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการระบายความรู้สึกกังวลและความหวาดกลัวของเด็กและเยาวชนที่เข้าข่ายโรคซึมเศร้า

วิธีการดำเนินงาน

1. จัดหาวิทยากรหรือจิตแพทย์ที่ดีความรู้ความสามารถและพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการ
2. หาเครือข่ายผู้ที่มีเป้าหมายเดียวกันที่จะแก้ไขปัญหาโรคซึมเศร้า
3. หาหน่วยสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์และสถานที่ให้คำปรึกษา

งบประมาณ

10,000 บาท

สถานที่

โรงพยาบาลปัตตานี จังหวัดปัตตานี

โครงการ Change Thought

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากข่าวสารปัจจุบันในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ถูกแพร่กระจายข่าวสารไปในทางของด้านความรุนแรง เราจึงเล็งเห็นถึงนำเสนอวัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในอีกมุมมองหนึ่งของคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้นเราจึงเล็งเห็นปัญหาในส่วนนี้เพื่อจัดทำโครงการขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของกันและกันเพื่อสร้างสื่อที่สร้างสรรค์และเพื่อเกิดเครือข่ายสานสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทุกภูมิภาค

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของกันและกัน
2. เพื่อสร้างสื่อที่สร้างสรรค์
3. เพื่อให้เกิดเครือข่ายสานสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทุกภูมิภาค

วิธีการดำเนินงาน

1. เลือกตัวแทนนักศึกษาในแต่ละภูมิภาค ภูมิภาคละ 10 คน
2. สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
3. นำผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาเรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 วัน 3 คืน
4. จัดตั้งเครือข่าย Change Thought เพื่อเปลี่ยนทัศนคติของกลุ่มคนภายนอกในพื้นที่ชายแดนภาคใต้และจัดทำสื่อสร้างสรรค์

สถานที่

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

งบประมาณ

1,000,000 บาท

โครงการ “สื่อสร้างสรรค์ เกมส์สร้างคน”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กแสดงศักยภาพและความสามารถของตนเอง
2. เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการใช้สื่อ
3. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
4. เพื่อให้เป็นที่ยอมรับแก่สังคมและใช้ความสามารถอย่างสร้างสรรค์

กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะเวลาในการทำโครงการ

3 วัน 2 คืน

งบประมาณ

30,000 บาท

สถานที่

บ้านไม้ริมทะเล

ผู้รับผิดชอบ

สมาคมกนน้อยเพื่อพัฒนา 3 จังหวัด

ความคาดหวัง

คาดว่าสามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะการใช้สื่อและเกมอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์ที่สุด

โครงการ เยาวชนรักการปลูก กลุ่ม Chip and Dale

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาหลักในประเทศคือปัญหาทางเศรษฐกิจที่กำลังตกต่ำ โดยเฉพาะเศรษฐกิจภายในชุมชนที่คนภายในชุมชนขาดรายได้ จึงเล็งเห็นความสำคัญของเยาวชนที่จะเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนโดยมุ่งเน้นในทางด้านการเกษตร

วัตถุประสงค์

1. อยากรให้เยาวชนมีรายได้เสริมและมีจุดยืนในการดำรงชีวิต
2. อยากรให้เยาวชนขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชน
3. สร้างรายได้ให้กับชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนที่มีอายุ 12 ปีถึง 15 ปี รับทั้งหญิงและชาย

งบประมาณ

200,000 บาท

ระยะเวลา

สำเร็จภายใน 1 เดือน ถ้าทำแล้วประสบความสำเร็จก็สามารถทำได้ตลอด

สถานที่

ชุมชนในพื้นที่

วิธีการดำเนินงาน

1. ตั้งองค์กรโดยมีที่ปรึกษาเป็นผู้รู้และมีเยาวชนเป็นผู้ขับเคลื่อน
2. ตั้งถิ่นฐานโดยระยะเวลาประมาณ 1 เดือน
3. เผยแพร่สู่ชุมชนโดยการมอบความรู้ อบรมการปลูกที่ถูกต้องและเปิดรับสมัครผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการปลูกที่ถูกต้อง
4. เข้าสู่ขั้นตอนการฝึกงานโดยมีแกนนำเป็นผู้ฝึกสอน
5. ผลผลิตที่ได้นำไปขายผ่านชุมชนและตลาดนอกชุมชนโดยแกนนำเป็นผู้ประสานงาน
6. ผักอีกส่วนหนึ่งจะนำไปแปรรูป

7. ผักที่ไม่ผ่านมาตรฐานก็จะนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ
8. รายได้จะมีการจัดสรรให้กับสมาชิกในชุมชนเพื่อช่วยคนที่ขาดรายได้และว่างงาน

เยาวชนรุ่นที่ 3

กลุ่มที่ 1 Gucci Belt

โครงการ เยาวชนต่อต้านยาเสพติด

หลักการและเหตุผล

ในสภาวะปัจจุบัน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มียาเสพติดจำนวนมากและทำให้เยาวชนมีการเสพยาจำนวนมาก ซึ่งอาจจะทำให้เยาวชนมีนิสัยก้าวร้าวซึ่งนำไปสู่การทำร้ายร่างกาย

กลุ่มเป้าหมาย

เยาวชนที่มีอายุ 15 ถึง 20 ปีขึ้นไป

วัตถุประสงค์

เพื่อลดปัญหายาเสพติดเพื่อให้เยาวชนได้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติด

งบประมาณ

4-5 หมื่น

สถานที่

หาดอ่าวมะนาวรีสอร์ท จังหวัดนราธิวาส

รูปแบบกิจกรรม

เชิญวิทยากรมาบรรยายในหัวข้อยาเสพติดละลายพฤติกรรมของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการระยะเวลา 2 วัน 1 คืน

กลุ่มที่ 2

โครงการ Life Saving ว่ายน้ำเพื่อชีวิต

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในทุกๆปีมีจำนวนผู้ที่เสียชีวิตจากการจมน้ำเป็นจำนวนมากซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์พวกเราเล็งเห็นถึงปัญหาที่สร้างความสูญเสียของครอบครัว จึงจัดทำโครงการนี้ขึ้นมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเรียนรู้และป้องกันการเอาตัวรอดจากการจมน้ำ
2. เพื่อเรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะในการช่วยเหลือคนจมน้ำอย่างถูกวิธีและปลอดภัย
3. เพื่อลดการเกิดความสูญเสีย

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กและเยาวชนจำนวน 30 คน

สถานที่

สระว่ายน้ำโรงแรมซีเอสปัตตานี

ระยะเวลา

2 วัน

โครงการ รู้เท่าทันสื่อสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถผลิตสื่อได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อต่อยอดความสามารถการใช้สื่อของเด็กและเยาวชน
4. เพื่อสร้างรายได้ให้กับเด็กและเยาวชน

โครงการของเราจะเป็นโครงการรู้เท่าทันสื่อสร้างสรรค์ ก็คือเราจะต่อยอดจากโครงการที่เราได้ผ่านมา จากค่าย 1 ค่าย 2 และ 3 นี้คือมันก็จะจะมีเยาวชนของเราที่แกนนำหลักคือเราก็จะต่อยอดโครงการนี้ให้ไปให้กับน้องๆในพื้นที่ของเรา เพื่อนกลุ่มเป้าหมายของเราก็จะเป็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่ประมาณ 50 คน สถานที่ก็คือหอประชุมโรงเรียน ซึ่งตรงนี้เรายังไม่ได้เจาะจงว่าเราจะเลือกที่โรงเรียนไหน ส่วนกลุ่มเป้าหมายของเราก็คือจะมีการส่งหนังสือไปที่โรงเรียนแต่ละโรงเรียนเพื่อขยายโอกาสสำหรับเด็กและเยาวชนสถานที่ที่จะจัดที่หอประชุมโรงเรียนแห่งหนึ่งและก็จะระยะเวลาในการจัดของเราก็คือ 3 วัน 2 คืน

งบประมาณ

จะคาดเคลื่อนเล็กน้อยโดยงบประมาณที่แท้จริงก็คือ 77600 บาท ซึ่งตรงนี้เราก็จะแยกเป็นค่าอาหารหลักก็คือข้าว มื้อละ 60 บาท 7 มื้อ จำนวน 50 คน คิดเป็นเงิน 21000 บาท ค่าอาหารว่างมื้อ 35 บาท 5 มื้อ จำนวน 50 คน คิดเป็นเงิน 12250 บาท ในส่วนของอุปกรณ์ก็คือเราก็จะเป็นพวกเอกสารมีกระดาษเอกสารให้ก็คือ 30 บาท โดยที่เราจะตั้งราคาไว้ที่ 30-50 แล้วก็คือมันก็จะใช้อุปกรณ์ที่ใช้กระดาษที่นอกจากสมุด และปากกาแบบนี้ก็คือจะอยู่ที่ 1150 บาทซึ่งรวมอุปกรณ์ตรงนี้ที่เราทำรวมกันก็คือจ่ายต่อการล้างหนึ่งปีก็คือ 2650 บาทนอกจากนี้ก็ต้องเตรียมสถานที่ตั้งไว้เพื่อทำโครงการทั้ง 3 วัน ซึ่งค่าใช้จ่ายจะอยู่ที่ 10000 บาท วันแรก 2,000 บาท วันที่สองเราจะอยู่เต็มก็ 4,000 บาท และก็วันสุดท้ายก็คือ 4,000 บาท ป้ายโครงการของเราก็จะอยู่ที่ 2,000 บาทเราจะทำป้ายใหญ่ๆไปเลยให้เขารู้ว่าเรามาจากไหนแล้วจัดโครงการอะไร ต่อไปก็จะเป็นค่าเดินทางโดยที่เราจะมีค่าเดินทางให้กับน้องๆ ทุกคนก็ต้องเข้าใจว่าถ้าเราเอาเด็กในพื้นที่คือตั้ง 3 วันแล้วเขาไม่มาแน่นอนเราต้องมีอะไรมาเป็นแรงจูงใจเขาให้เข้ามาเข้าร่วมกิจกรรมของเราเราก็เลยมีค่าเดินทางให้วันละ 50 บาทก็คือ 3 วันคิดเป็น 150 บาทกับจำนวนผู้เข้าร่วม 50 คนก็คือจะอยู่ที่ 7,500 บาท วิทยากรของเราก็คือเราจะตั้งบวไว้ที่ชั่วโมงละ 600 บาท 12 ชั่วโมงก็จะอยู่ที่ 7,200 บาท แล้วอีกอย่างก็คือแกนนำที่จะช่วยงานนี้ก็จะเป็พวกเราไปช่วยซึ่งโครงการนี้มันก็จะเป็งานจิตอาสา เราก็ไม่อยากจะให้ทุกคนคือเสียเวลาไปฟรีๆ ก็จะมีค่าแรงโดยที่จะทำเป็นค่าวิทยากรกลุ่มย่อยซึ่งก็จะเป็นพวกเราคือตั้งบวไว้ ชั่วโมงละ 300 บาท จำนวน 5 คน เวลา 10 ชั่วโมง ก็จะเป็นอยู่ที่ 15000 บาท ส่วนประธานโครงการของเราก็คือ มุตตาชา ยูโซะ ประธานโครงการรู้เท่าทันสื่อสร้างสรรค์

สรุปรูปภาพ

ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์รักสันติ

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 3-5 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 6-8 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 8-10 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

ณ ค่ายไทรงาม แอนด์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

รุ่นที่ 1

กิจกรรมลงทะเบียน/กล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ

ประธานพิธีเปิดโดย...

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเฝือ

ประธานที่ปรึกษา POSBO/ ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา/ อาจารย์ประจำคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กระบวนการคิดและวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ ปวีชญา ชนะการณ

ผศ.ดร.อารีย์ ธรรมโครง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะวิทยาการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “รู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลามกับปัญหา จชต.”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ นิรอมลี เจะและ

วิทยากรด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

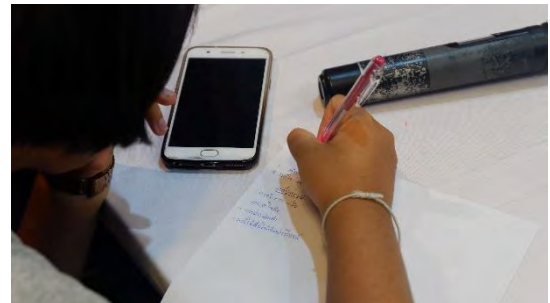
กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ

“เครื่องมือทางกฎหมายที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกันด้านการเผยแพร่อาชกรรมที่สร้างความขัดแย้ง”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ อิบรอเฮม แวฮามะ

เจ้าหน้าที่นิติกร สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปัตตานี

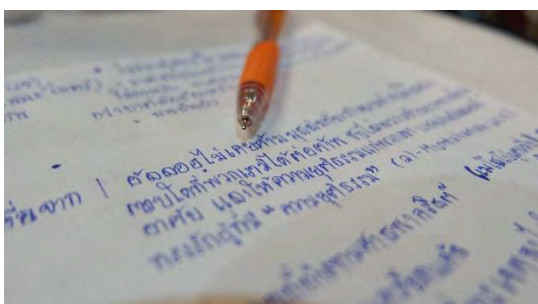

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กำเนิดชาติพันธุ์มลายู”

วิทยากรโดย...

ดร.ปรีดี มะณีวัน

นักวิชาการด้านวัฒนธรรมชำนาญการ ประจำสำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมวางแผนการขับเคลื่อนงานของเยาวชนรักสันติในอนาคต

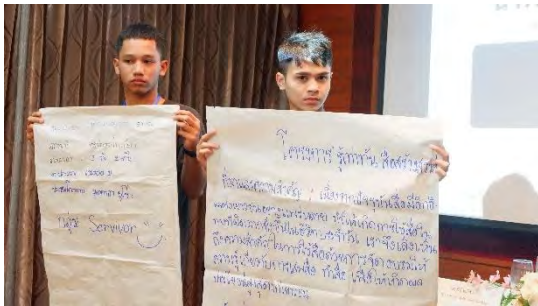
วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันย์ อุเซ็ง

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

กิจกรรมการให้ความรู้ในหัวข้อ “นโยบายรัฐกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้”

วิทยากรโดย...

พลโท ยุทธนา ปานमुख

ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งาน
อำนวยความสะดวกธรรมชาติและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

กิจกรรมปิดพิธีและมอบเกียรติบัตร

ประธานพิธีปิดกิจกรรมโดย...

นายนิพนธ์ จงวิชิต

กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ
กิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.)

รุ่นที่ 2

กิจกรรมลงทะเบียน/กล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ

ประธานพิธีเปิดโดย...

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเฝือ

ประธานที่ปรึกษา POSBO/ ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา/ อาจารย์ประจำคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กระบวนการคิดและวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ ปวีษฐา ชนะการณ

ผศ.ดร.อารีย์ ธรรมโคร่ง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะวิทยาการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “รู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลามกับปัญหา จชต.”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ นิรอมลี เจะและ

วิทยากรด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ

“เครื่องมือทางกฎหมายที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกันด้านการเผยแพร่อาชกรรมที่สร้างความขัดแย้ง”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ อีบรอเฮม แวฮามะ

เจ้าหน้าที่นิติกร สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กำเนิดชาติพันธุ์มลายู”

วิทยากรโดย...

ดร.ปรีดี มะณีวัน

นักวิชาการด้านวัฒนธรรมชำนาญการ ประจำสำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมวางแผนการขับเคลื่อนงานของเยาวชนรักสันติในอนาคต

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันย์ อุเซ็ง

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

กิจกรรมวางแผนการขับเคลื่อนงานของเยาวชนรักสันติในอนาคต

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันย์ อุซึ้ง

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

กิจกรรมปิดพิธีและมอบเกียรติบัตร

ประธานพิธีปิดโดย...

พลโท ยุทธนา ปานमुख

ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งาน
อำนวยความสะดวกยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

รุ่นที่ 3

กิจกรรมลงทะเบียน/กล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ

ประธานพิธีเปิดโดย...

นาย สุไลมาน เจ๊ะและ

นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ POSBO

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กระบวนการคิดและวิเคราะห์เพื่อรู้เท่าทันสื่อ”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ ปวีษฐา ชนะการณ

ผศ.ดร.อารีย์ ธรรมโครง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะวิทยาการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันสื่อ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “รู้เท่าทันสื่อด้านวาทกรรมอิสลามกับปัญหา จชต.”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ นิรอมลี เจะและ

วิทยากรด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ

“เครื่องมือทางกฎหมายที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกันด้านการเผยแพร่อาชกรรมที่สร้างความขัดแย้ง”

วิทยากรโดย...

อาจารย์ อีบรอเฮม แวฮามะ

เจ้าหน้าที่นิติกร สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมบรรยายในหัวข้อ “กำเนิดชาติพันธุ์มลายู”

วิทยากรโดย...

ดร.ปรีดี มะณีวัน

นักวิชาการด้านวัฒนธรรมชำนาญการ ประจำสำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

กิจกรรมวางแผนการขับเคลื่อนงานของเยาวชนรักสันติในอนาคต

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันย์ อุซึ้ง

นายทวีศักดิ์ ระคนจันทร์

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

กิจกรรมวางแผนการขับเคลื่อนงานของเยาวชนรักสันติในอนาคต

วิทยากรกระบวนการโดย...

นางสาวนุรีศันย์ อุซัง

พิธีกรภาคสนามสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)

กิจกรรมปิดพิธีและมอบเกียรติบัตร

ประธานพิธีเปิดโดย...

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเฝือ

ประธานที่ปรึกษา POSBO/ ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กิจกรรมที่ 5

การประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

สรุปรายงานการประชุมสรุปผลการดำเนินงาน (กิจกรรมที่ 5)

ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

เมื่อวันอังคาร ที่ 15 เดือนตุลาคม พ.ศ.2562

ณ ห้องฟาฏอนี โรงแรม ซี.เอส.ปัตตานี

เริ่มการประชุมเวลา 09.00 นาฬิกา

ผู้มาประชุม

1. พลโท ยุทธนา	ปาน मुख	ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งานอำนวยความสะดวก ยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (ประธานการประชุม)
2. รศ.ดร.สามารถ	ทองเผื่อ	ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/ ประธานที่ปรึกษา POSBO
3. ผศ.ดร.ไพฑูริย์	หะยีอาวัง	อาจารย์ภาคการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/ ที่ปรึกษา POSBO
4. นายนิรมล	เจ๊ะละ	วิทยากรด้านศาสนา ศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน.
5. นายพิชิต	เบญจาทรม	วิทยากรด้านกฎหมาย สรรพากรจังหวัดปัตตานี
6. นายอณิส	อมาตยกุล	อดีตอาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
7. พ.ท.ปรณวิวัฒน์	ว่องวิษณุวงศ์	ผู้อำนวยการศูนย์สันติวิธี กอ.รมน.ภาค 4 สน.
8. นายสุไลมาน	เจ๊ะและ	นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
9. นางสาวชนัญญา	จันทร์ขาว	เลขาธิการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
10. นางสาวสิริพรรณ	เส็นละ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเด็กและเยาวชน POSBO
11. นางสาวสุมัยรีย์	มรรคาเขต	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาศักยภาพเครือข่ายนักศึกษา POSBO
12. นางสาวซูโฮมี	มะดีเยาะ	หัวหน้างานพัสดุ งานครุภัณฑ์ POSBO
13. นางเสาะเดาะ	กาเร็ง	ปฏิคมสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
14. นายอัปดุล	เจ๊ะและ	กรรมการสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
15. นายอัศสาลาม	มะแซ	ประธานเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อนจังหวัดชายแดนภาคใต้
16. นายฮารีฟ	มาหิละ	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปัตตานี
17. นายอานุร	มุซา	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนราธิวาส

/18. นางสาวรอฮานี...

18. นางสาวรอฮานี	สมาเอะ	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา
19. นายสร้อยรัฐ	กียรติวิโรจน์กุล	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส
20. นางสาวสุไรดา	การี	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปัตตานี
21. นางสาวชมฤดี	นาทะศิริ	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสงขลา
22. นางสาวถ้วนอารีนา	นิยามาร์	คณะทำงานสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
23. นางสาวปวีชญา	ชนะการณ	วิทยากรด้านการสื่อสาร ม.อ.ปัตตานี
24. นางสาวรุสมิ์	ลาเตะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
25. นายอารีฟิน	แปเฮะฮือเล	แกนนำเยาวชนรักสันติ
26. นายฐาปกรณ์	กำจร	แกนนำเยาวชนรักสันติ
27. นางสาวซูรีนา	แวจิ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
28. นางสาวถ้วนนุริดา	ถ้วนนุจิ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
29. นางสาวปนัดดา	ปานเกิด	แกนนำเยาวชนรักสันติ
30. นายนาอิฟ	วงศ์สอนธรรม	แกนนำเยาวชนรักสันติ
31. นายสิกรี	มุเสะ	นักศึกษารักสันติ
32. นายมุฮัมหมัดนัจมี	ตาละ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
33. นางสาวฮามานี	ยูโซะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
34. นายซูฟีอัล	ยะโกะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ
35. นายมุฮัมหมัดซารีฟ	เลาะสมาน	แกนนำเยาวชนรักสันติ
36. นางสาวลักษมี	คงเรือง	นักศึกษารักสันติ
37. นายก๊อตดารี	หมุนนุ้ย	นักศึกษารักสันติ
38. นายซอลาฮุดดีน	สาลัง	แกนนำเยาวชนรักสันติ
39. นายไพศอล	ปือราเฮง	นักศึกษารักสันติ
40. นางสาววาสนา	ทองสีสัน	นักศึกษารักสันติ
41. นายมารูสซามาน	ลาเซะ	แกนนำเยาวชนรักสันติ

ผู้ไม่มาประชุม

1. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดยะลา
2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา

/ผู้เข้าร่วมประชุม...

ผู้เข้าร่วมประชุม

1.นางฟาชียะ   อาแซ   สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
ยะลา

วาระที่ 1 เรื่อง ประธานแจ้งเพื่อทราบ

1.1 การประชุมเพื่อสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พลโท ยุทธนา ปานมุข ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งานอำนวยความสะดวก ยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (ประธานการประชุม) กล่าวทักทายและแจ้งต่อที่ประชุมว่า วันนี้ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการส่งเสริมและให้การสนับสนุนกระบวนการทำงานของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่จะพัฒนาพื้นที่ชายแดนใต้เชิงสร้างสรรค์จากการเริ่มต้นโครงการจนสิ้นสุดในครั้งนี้

มติ : ที่ประชุมทราบ

1.2 ชี้แจงที่มา วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินงานโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

นายสุไลมาน เจ๊ะและ นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ได้กล่าวชี้แจงเกี่ยวกับลักษณะของโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า เป็นลักษณะของการสร้างภูมิคุ้มกันด้านองค์ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาระบบการคิด การค้นหาคำตอบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผลเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการสร้างพื้นที่กลางเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ในเชิงวาทกรรมเล่าอ้างต่างๆ ที่สามารถนำไปสู่การสร้างความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในทุกมิติ อีกทั้งเพื่อต้องการขยายพื้นที่ด้านสันติภาพและสร้างมวลชนเครือข่ายเสริมสร้างสังคมสันติสุขในแกนนำเยาวชนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหนุนเสริมกระบวนการสันติวิธีในการแสวงหาทางออกของปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความรุนแรงต่อไป

ซึ่งโครงการดังกล่าว POSBO ได้รับการสนับสนุนจากกองวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ภายใต้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยดำเนินการตามสัญญา ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562

มติ : ที่ประชุมทราบ

/วาระที่ 2 ...

วาระที่ 2 เรื่อง รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี เนื่องจากเป็นการประชุมครั้งแรก)

วาระที่ 3 เรื่อง เพื่อพิจารณา

3.1 สรุปและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการ โดยวิเคราะห์ผลลัพธ์จากข้อมูลของการวัดความรู้ผู้เข้าร่วมโครงการในแบบทดสอบก่อน-หลัง (Pre-test/Post-test)

อาจารย์ปวิษฐา ชนะการณ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สรุปผลการประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อ ก่อน-หลัง การอบรมในกิจกรรมค่ายจัดการองค์ความรู้เยาวชนรักสันติรู้เท่าทันสื่อที่ผ่านมาว่า ทั้งก่อนและหลังการอบรม เยาวชนที่เข้าร่วมค่ายจำนวน 150 คน ยังเห็นว่าความรู้ ทักษะ ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ที่ส่งผลกระทบต่อตัวเยาวชนเองได้อย่างสร้างสรรค์นั้นยังน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับความรู้ทักษะในข้ออื่นๆ ดังนั้นประเด็น “การรู้เท่าทันสื่อ” โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ควรได้รับการสนับสนุน ให้ได้รับความรู้ ทักษะ เปิดโลกทัศน์ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูล บุคคลที่มีความรู้ น่าเชื่อถือ เกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่ เนื่องจากปัจจุบันกลุ่มองค์กรหรือกลุ่มคนผู้เห็นต่างใช้สื่อและเทคนิคการสื่อสารเพื่อสร้างวาทกรรม ด้านประวัติศาสตร์ปาตานี วาทกรรมด้านศาสนา อันมีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงใจให้เยาวชนคล้อยตาม เชื่อในคำสอนที่ผิดบิดเบือนได้ง่าย

เยาวชนเหล่านี้เป็นผู้ที่อยู่ในยุคดิจิทัลมีเดีย ที่ใช้สื่อสังคมและสื่อออนไลน์ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก บางคนถึงกับเฝ้าว่าตนใช้เฟซบุ๊กตลอดทั้งวันยกเว้นเวลาเรียนและเวลานอน (จากการแลกเปลี่ยนในห้องอบรม) ในฐานะผู้รับสาร การที่เยาวชนเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อสังคมเป็นเวลานาน ต่อวัน นั้นยังสะท้อนว่านับวันสื่อยังมีอิทธิพลและผลกระทบต่อเยาวชนมากที่สุด สื่อสังคมจึงกลายเป็นเครื่องมือนำส่งข้อมูลข่าวสารที่แฝงอุดมการณ์ ความเชื่อ อคติส่วนบุคคล อันนำมาสู่การเกิดความขัดแย้งในพื้นที่ได้ง่าย ในฐานะผู้ส่งสาร เยาวชนเหล่านี้เสี่ยงต่อการเป็น “ผู้ก่อการร้ายเพียงสา” ด้วยการกดไลค์ กดแชร์ และส่งต่อข้อมูลโดยไม่มีการคิด ไตร่ตรอง กลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร

มติ : ที่ประชุมทราบ และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรมีการจัดการวัดความรู้เพื่อประเมินความเข้าใจของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการในลักษณะนี้ทุกครั้ง เพื่อให้ภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรที่ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับทราบถึงสถิติและเพื่อประเมินสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ต่างๆ นั้นด้วย

/3.2 หรือเพื่อร่วมกำหนดแนวทาง...

3.2 ทหารเรือเพื่อร่วมกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนและต่อยอดเครือข่ายเยาวชนรักสันติ

นายสุไลมาน เจ๊ะและ นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ภายใต้การดำเนินงานโครงการครั้งนี้ POSBO สามารถสรุปและประเมินกลุ่มแกนนำเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ว่า เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 150 คน โดยมาจากกลุ่มชมรม/สมาคม/ชุมนุม ที่ถูกจัดตั้งขึ้นอย่างกระจาย ไม่เป็นระบบ มีการจัดตั้งกลุ่มเป็นกึ่งเป็นเหล่าโดยขาดการประสานงานและร่วมมือต่อกัน เนื่องจากกลุ่มเยาวชนต่างๆ ยังคงขาดความไว้วางใจเชื่อใจทางทิศระหว่างกันภายในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น

สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นภายหลังจากการดำเนินโครงการครั้งนี้ คือการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้ง “กลุ่มเครือข่ายเยาวชนรักสันติในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้” ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของเยาวชนที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้ และเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์รักสันติ ปฏิเสธการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ สามารถยอมรับในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสันติ ลดการทำงานที่กระจัดกระจายของเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลงได้ ก่อให้เกิดการทำงานเพื่อ สร้างสรรค์สังคมชายแดนใต้อย่างเป็นระบบขององค์กรภาคีเครือข่ายมากขึ้น

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเผื่อ ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/ ประธานที่ปรึกษา POSBO และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช ละเอียด อธิการประจำภาคมาลาการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความคิดเห็นตรงกันและปรารถนาที่จะประชุมว่า โครงการดังกล่าวข้างต้นเป็นแนวทางออกหนึ่งของการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้แบบสันติวิธี ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในระดับต้นน้ำ กล่าวคือ การมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนทัศน์ของเยาวชนซึ่งเป็นประชาชนคนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของมาลาญ รัฐปัตตานี สยามประเทศ วิวัฒนาการของเชื้อชาติและชาติพันธุ์มาลาญ อัตลักษณ์ความเป็นมาลาญ ตลอดจนการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการทางด้านศาสนา ที่มีใช้การจับอาวุธเพื่อกระทำสงครามญิฮาดในพื้นที่ชายแดนใต้ อีกทั้งการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการชี้แนะให้เยาวชนได้ตระหนักถึงการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษหากมิได้มีการไตร่ตรองหรือผ่านการวิเคราะห์สื่ออย่างรอบคอบ

มติ : ที่ประชุมทราบ และผู้แทนต่างๆ จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

/จังหวัดปัตตานี...

จังหวัดปัตตานี นราธิวาส และสงขลา ตลอดจนผู้แทนจากบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และสงขลา ต่างขอขอบคุณ POSBO ที่เข้าร่วมหนุนเสริมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก และเยาวชนชายแดนใต้ให้มีองค์ความรู้ที่เป็นภูมิคุ้มกันด้านการดำเนินชีวิตท่ามกลางสังคมที่เกิดปัญหา ความขัดแย้งทางความคิดเช่นสังคมชายแดนใต้ในปัจจุบันนี้

วาระที่ 4 ประธานกล่าวสรุปและปิดการประชุม

พลโท ยุทธนา ปานมุข ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล กลุ่มภารกิจที่ 2 งานอำนวยความยุติธรรม และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (ประธานการประชุม) กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน และกล่าวปิดการประชุมว่า จากการประชุมหารือในครั้งนี้หวังว่า POSBO คงไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานอีกต่อไปแล้ว เพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างรับทราบและพร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสังคมชายแดนใต้อย่างเต็มที่ ขอให้คณะทำงานของ POSBO จงช่วยกันส่งเสริมและผลักดันเยาวชนให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในเชิงสันติและสร้างสรรค์สังคม ลดการใช้ความรุนแรง โดยการสนับสนุนแนวทางแห่งสันติวิธีต่อไป

ปิดการประชุมเวลา 12.00 น.

ลงชื่อ ผู้ตรวจรายงานการประชุม
(นายสุไลมาน เจ๊ะและ)

ลงชื่อ เลขานุการ/ ผู้จัดรายงานการประชุม
(นางสาวชนัญญา จันท์ขาว)

ประมวลภาพการประชุมสรุปผลการดำเนินงาน (กิจกรรมที่ 5)

ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พลโท ยุทธนา ปานमुख ที่ปรึกษาผู้แทนพิเศษของรัฐบาล
กลุ่มภารกิจงานที่ 2 งานอำนวยความสะดวกและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (ประธานที่ประชุม)

นายสุไลมาน เจ๊ะและ นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ได้กล่าวชี้แจงเกี่ยวกับลักษณะของ
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ)

นายสุไลมาน เจ๊ะและ นายกสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO)
ได้กล่าวชี้แจงเกี่ยวกับลักษณะของโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ)

ประมวลภาพการประชุมสรุปผลการดำเนินงาน (กิจกรรมที่ 5)

ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

บรรยากาศการประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

เปิดวิดีโอที่จัดทำขึ้นภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ)

เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้เข้าร่วมประชุมโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ)

เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประมวลภาพการประชุมสรุปผลการดำเนินงาน (กิจกรรมที่)

ภายใต้โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

อาจารย์ปวิชญา ชนะการณ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สรุปผลการประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อ ก่อน-หลัง

รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเผือ ผู้อำนวยการสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/ ประธานที่ปรึกษา POSBO และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริ์ หะยีอ่าวัง อาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บรรยากาศการประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาคผนวก

กทปส

รายงานผลการประเมินก่อนการอบรม (Pre-Test)

การจัดอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เยาวชน (รักสันติ) ในการรู้เท่าทันสื่อในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 9-11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-14 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 15-17 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ณ เพ็ชรมิรส์รีสอร์ท ตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

การสำรวจครั้งนี้เป็นการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาที่เข้าร่วมการอบรมในโครงการ ค่าใช้จ่ายจัดการองค์ความรู้เยาวชนรักสันติรู้เท่าทันสื่อ โดยทางสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (POSBO) ได้ทำการสำรวจเพื่อวัดระดับความรู้เท่าทันสื่อ ประโยชน์ และการนำไปใช้ก่อนการอบรม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าอบรม มีดังนี้

ตารางที่ 1 เพศของผู้เข้าอบรม

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	73	48.7
1.2 หญิง	77	51.3
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรม เป็นเพศหญิง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 และเป็นเพศชาย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7

ตารางที่ 2 อายุของผู้เข้าอบรม

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 ไม่เกิน 15 ปี	9	6.0
2.2 16 – 18 ปี	54	36.0
2.3 18 ปีขึ้นไป	87	58.0
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่ มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมา มีอายุระหว่าง 16 - 18 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของผู้เข้าอบรม

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	-	-
3.2 มัธยมศึกษา	80	53.3
3.3 ปริญญาตรี	69	46.0
3.4 สูงกว่าปริญญาตรี	1	.7
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่ กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา ระดับปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0

ตารางที่ 4 สถาบันการศึกษาของผู้เข้าอบรม

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
4. สถาบันการศึกษา			
1.	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	49	32.7
2.	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	4	2.7
3.	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	1	.7
4.	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	1	.7
5.	วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี	1	.7
6.	สถาบันพลศึกษา วิทยาเขตยะลา	2	1.3
7.	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	1	.7
8.	วิทยาลัยการอาชีพเบตง	1	.7
9.	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก ปัตตานี	1	.7
10.	วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี	1	.7
11.	วิทยาลัยชุมชนปัตตานี	1	.7
12.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	1	.7
13.	สารพัดช่างนราธิวาส	1	.7
14.	วิทยาลัยอาชีพปัตตานี	1	.7
15.	สถาบันรัชต์ภาคย์ ยะลา	1	.7
16.	โรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี	2	1.3
17.	โรงเรียนยาบีบรรณวิทย์	1	.7
18.	กศน.จังหวัดยะลา	7	4.7
19.	โรงเรียนसनอววิทยาคม	1	.7
20.	โรงเรียนบ้านเกาะเปาะ	1	.7
21.	โรงเรียนเบญจมาชูทิศ ปัตตานี	2	1.3
22.	โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	1	.7
23.	โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	4	2.7
24.	โรงเรียนเศรษฐศาสตร์วิทยา	1	.7
25.	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ปัตตานี	1	.7
26.	โรงเรียนจรัสรัษฎ์วิทยา	1	.7
27.	โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	2	1.3
28.	โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ	2	1.3
29.	โรงเรียนศรีฟ้ารีดาบารูวิทยา	2	1.3

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
4. สถาบันการศึกษา			
30.	โรงเรียนพัฒนาวิทยายะลา	3	2.0
31.	โรงเรียนจันทร์ประภัสสรอนุสรณ์	1	.7
32.	สตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ	1	.7
33.	โรงเรียนอัยเยอร์เวง	3	2.0
34.	กำลังกองทุน	1	.7
35.	โรงเรียนสุทธิศาสตร์ ธารโต	1	.7
36.	โรงเรียนดาราวีทย์	2	1.3
37.	โรงเรียนอาลาวิยะห์วิทยา	1	.7
38.	โรงเรียนธรรมอิสลามศึกษา	1	.7
39.	โรงเรียนวังกะพ้อพิทยาคม	1	.7
40.	โรงเรียนดารุลอุลุมนิบงบารู	1	.7
41.	โรงเรียนดำรงวิทยา	1	.7
42.	โรงเรียนอาสาสุลตีนวิทยา	1	.7
43.	โรงเรียนพีระยานาวินคลองหินวิทยา	1	.7
44.	โรงเรียนอัตรักียะห์อิสลามียะห์	4	2.7
45.	โรงเรียนนราวิทย์วิทยา	4	2.7
46.	โรงเรียนศึกษาศาสตร์อิสลามศึกษา	1	.7
47.	โรงเรียนดารุสسالาม	2	1.3
48.	โรงเรียนนะห์ฏอตุลอิสลามฮียะห์	1	.7
49.	โรงเรียนร่มเกล้า	2	1.3
50.	โรงเรียนอิสลามบูรพาวิทยา	1	.7
51.	โรงเรียนอิสลามมาบัต	1	.7
52.	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	.7
53	ไม่ระบุ	19	12.7
รวม		150	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เข้าร่วมอบรมมากที่สุด คือ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมา คือ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ตารางที่ 5 ภูมิสำเนาของผู้เข้าอบรม

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
5. ภูมิสำเนา		
5.1 จังหวัดปัตตานี	47	31.3
5.2 จังหวัดยะลา	44	29.3
5.3 จังหวัดนราธิวาส	44	29.3
5.4 จังหวัดสงขลา	15	10.0
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรม มีภูมิสำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมา ภูมิสำเนาอยู่ในจังหวัดยะลา และนราธิวาส จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3

ตอนที่ 2 ความรู้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน มีดังนี้

ตารางที่ 6 คะแนนรวม ค่าร้อยละของความรู้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ข้อคำถาม	คะแนนรวม ของเยาวชน 150 คน	ร้อยละ
1. สื่อมีเจตนาอันบริสุทธิ์ในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารมายังผู้ชมอย่างไม่มีสิ่งใดเคลือบแฝง ประชาชนสามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อ	76	50.7
2. การที่โฆษณาผลิตภัณฑ์ดูแลผิวมักเล่าเรื่องว่าผู้หญิงที่มีผิวขาวจะประสบความสำเร็จทั้งในด้านครอบครัวและการทำงาน นั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง	96	64.0
3. ขนาดภาพ มุมกล้อง การเชื่อมต่อภาพ การจัดแสงที่แตกต่างกันสามารถสร้างความหมายต่อสารที่แตกต่างกัน	131	87.3
4. สื่อทำงานอย่างอิสระไม่มีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เข้ามามีอิทธิพลอยู่เบื้องหลังแต่อย่างใด	78	52.0

ข้อคำถาม	คะแนนรวม ของเยาวชน 150 คน	ร้อยละ
5. การที่นักศึกษาชมโฆษณา ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ แล้วเกิดความรู้สึก ทศนคตัวอย่างใดหนึ่งขึ้นมา นั้นมาจาก ความรู้สึกจิตใจสำนึกของนักศึกษาเองทั้งหมด ไม่เกี่ยวกับ ภาพที่เห็น เสียงที่ได้ยินจากสื่อ	79	52.7
6. ดาราที่เห็นกันว่าสวย หุ่นและผิวพรรณดี แต่งกายมีรสนิยม ในรายการ/ละครโทรทัศน์นั้นความจริงอาจไม่เป็นเช่นนั้น เพราะการที่ดาราดูดีได้เป็นผลจากการเทคนิคทางด้านภาพ ต่าง ๆ เข้ามาช่วย	110	73.3
7. หลังจากดูละคร/ภาพยนตร์เกี่ยวกับสงครามการต่อสู้ของ 2 ชาตินี้ การที่ชาติอีกชาติหนึ่งถูกสร้างให้เป็นวีรบุรุษ ทำแต่ สิ่งดีงาม และอีกชาติหนึ่งถูกสร้างเป็นศัตรู ทำแต่สิ่งชั่วร้ายนั้น เป็นผลจากการสร้างความหมายของสื่อ	116	77.3
8. โฆษณาทุกวันนี้เป็นเป็นเหมือนคู่มือทางลัดในการดำเนิน ชีวิตที่สอนให้เราประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องชีวิตส่วนตัว การงาน และครอบครัว	49	32.7
9. การสื่อสารขององค์กรสื่อแต่ละครั้งนั้นเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ในการสื่อสารจะมีการกำหนดผู้รับสาร กลุ่มเป้าหมาย และมีการศึกษาพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย	117	78.0
10. ภาพถ่าย ภาพยนตร์ สารคดี ละครโทรทัศน์ จัดเป็นงาน ศิลปะแขนงหนึ่งที่เราสามารถสัมผัสความงามได้จากการเล่า เรื่อง ภาพและเสียงที่ถูกถ่ายทอด	134	89.3
คะแนนเฉลี่ยรวม (10 คะแนน)		6.56

จากตารางที่ 6 พบว่า เยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.56 แสดงว่าเยาวชนมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามข้อคำถาม พบว่า เยาวชนมีความรู้เท่าทันสื่อโฆษณาน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 32.7 ในเรื่องสื่อมีเจตนาอันบริสุทธิ์ในการนำเสนอเนื้อหา ข่าวสารมายังผู้ชมอย่างไม่มีสิ่งใดเคลือบแฝง ประชาชนสามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อ รองลงมา คือ ร้อย

ละ 50.7 คือ เรื่องเยาวชนส่วนใหญ่ยังคิดว่าสื่อมีเจตนาอันบริสุทธิ์ในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารมายังผู้ชมอย่างไม่มีสิ่งใดเคลือบแฝง พวกเขายังสามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อได้

ตอนที่ 3 ความเข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน มีดังนี้

ตารางที่ 7 คะแนนรวม คำร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	คะแนนรวม ของเยาวชน 150 คน	คำร้อยละ
1. นักศึกษาตีความหมาย สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างความหมายผ่านเนื้อหาข่าวสารในสื่อได้	119	79.33
2. นักศึกษาเห็นคุณค่า ซาบซึ้งไปกับความงามทางศิลปะที่สื่อได้สร้างสรรค์ขึ้น	127	84.67
3. นักศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารในสื่อได้ว่ามีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เข้ามามีอิทธิพลต่อองค์กรผลิตสื่อ	121	80.67
4. นักศึกษาอธิบายได้ว่าเนื้อหาข่าวสารที่สื่อผลิตขึ้นนั้นมีนัยทางธุรกิจการค้าแอบแฝงอยู่	120	80.00
5. นักศึกษาตีความค่านิยม แนวคิด ภาพตัวแทนต่างๆ ที่สื่อสร้างความหมายขึ้นได้	120	80.00
6. นักศึกษาอธิบายได้ว่าเหตุที่ละครประสบความสำเร็จมักถูกนำกลับมาทำใหม่ โดยดาราคู่ขวัญที่เป็นที่นิยมเข้าไปเข้ามาอยู่เสมอเป็นเพราะทางสถานีฯ/ผู้ผลิตมั่นใจว่าละครเรื่องนั้น ๆ จะเป็นที่นิยมของผู้ชมอีกครั้ง ประสบความสำเร็จทั้งในแง่ปริมาณคนดูและรายได้	104	69.33
7. นักศึกษาอธิบายได้ว่าการที่คนเรามีความคิดต่อกลุ่มคน ภูมิภาค เชื้อชาติต่าง ๆ นั้นอย่างสรุปเหมารวมว่าพวกเขาเป็นคนลักษณะแบบนั้นแบบนี้ทั้งในความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบเป็นเพราะผลจากการสร้างความหมายผ่านเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของสื่อ	117	78.00

ความเข้าใจเรื่องการใช้เทคโนโลยี	คะแนนรวม ของเยาวชน 150 คน	ค่าร้อยละ
8. เมื่อนักศึกษาชมละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ที่นักศึกษาชื่นชอบแล้ว นักศึกษาอธิบายได้ถึงกลวิธีที่สื่อใช้ ไม่ว่าจะเป็นมุมกล้อง การจัดแสง การสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบภาพ และการสร้างบุคลิกลักษณะของตัวละคร	97	64.67
9. นักศึกษาอธิบายได้ว่าการที่ข่าวเดียวกัน แต่สื่อต่างสำนักกันอาจนำเสนอข่าวแตกต่างกันออกไปนั้นเพราะแต่ละองค์กรสื่อมีจุดยืน จุดมุ่งหมาย ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจที่เข้ามามีอิทธิพลแตกต่างกันออกไป	113	75.33
10. นักศึกษาอธิบายได้ว่าผู้ผลิตสื่อมีวิธีการต่างๆ ในการเข้าถึงผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดผู้รับสารกลุ่มเป้าหมาย และศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย	111	74.00
คะแนนเฉลี่ยรวม (10 คะแนน)		7.66

จากตารางที่ 7 พบว่า เยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการใช้เทคโนโลยี โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.66 แสดงว่าเยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามข้อคำถาม พบว่าเยาวชนเห็นคุณค่า ช่างซึ่งไปกับความงามทางศิลปะที่สื่อได้สร้างสรรค์ขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 84.67 รองลงมาคือสามารถวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารในสื่อได้ว่ามีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เข้ามามีอิทธิพลต่อองค์กรผลิตสื่อขององค์กรต่าง ๆ ได้

ข้อสังเกตที่สำคัญ พบว่า เยาวชน ร้อยละ 22 ยังไม่เข้าใจว่าการที่คนเรามีความคิดต่อกลุ่มคน ภูมิภาค เชื้อชาติต่าง ๆ นั้นอย่างสรุปเหมารวมว่าพวกเขาเป็นคนลักษณะแบบนั้นแบบนี้ทั้งในความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบเป็นเพราะผลจากการสร้างความหมายผ่านเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของสื่อ นอกจากนี้เยาวชน ร้อยละ 35.33 ยังไม่สามารถอธิบายได้ถึงกลวิธีที่สื่อใช้ ไม่ว่าจะเป็นมุมกล้อง การจัดแสง การสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบภาพ และการสร้างบุคลิกลักษณะของตัวละคร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมต่อประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

ประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพที่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อต้องมี	4.00	1.010	เห็นด้วยมาก
2. นักศึกษาเห็นความสำคัญของคุณค่า คุณธรรม จริยธรรม ที่บุคคลพึงมี ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม	4.16	.820	เห็นด้วยมาก
3. นักศึกษาตระหนักว่าสื่อมีบทบาทในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และอื่น ๆ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างอิทธิพลทางลบและทางบวกต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติได้	3.97	.886	เห็นด้วยมาก
4. นักศึกษาสามารถเลือกรับข่าวสารหรือเนื้อหาต่าง ๆ จากสื่อที่ดีที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเองได้	4.07	.833	เห็นด้วยมาก
5. นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับสื่อและการนำเสนอของสื่อที่ได้พบเห็นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.89	.868	เห็นด้วยมาก
6. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อตัวนักศึกษาเองได้อย่างสร้างสรรค์	3.86	.859	เห็นด้วยมาก
7. นักศึกษาได้เรียนรู้ว่าการมีจิตสำนึกนั้นมีความสำคัญต่อชุมชน ท้องถิ่น หรือสังคมที่นักศึกษาเป็นสมาชิกอยู่	4.03	.893	เห็นด้วยมาก
8. นักศึกษาเคารพและยอมรับในความแตกต่างกันของบุคคล ทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ถิ่นที่อยู่ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมอื่น ๆ	4.14	.890	เห็นด้วยมาก
9. นักศึกษาสามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสารในชีวิตประจำวันของตัวนักศึกษาเอง	4.01	.835	เห็นด้วยมาก

ประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
10. นักศึกษาสามารถออกแบบสร้างสรรค์สื่อและเนื้อหา ของสื่อได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ ของตนเอง ชุมชน และสังคม	3.92	.855	เห็นด้วยมาก
รวม	4.01	.622	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .621) และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า มีความคิดเห็นระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ ดังนี้ นักศึกษาเห็นความสำคัญของคุณค่า คุณธรรม จริยธรรม ที่บุคคลพึงมี ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .820) รองลงมาคือ นักศึกษาเคารพและยอมรับในความแตกต่างกันของบุคคล ทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ถิ่นที่อยู่ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมอื่นๆ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .890) และน้อยที่สุด คือ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อตัวนักศึกษาเองได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .859)

ตอนที่ 5 การนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามีดังนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

การนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. นักศึกษาจะประเมินตัดสินคุณค่าทางศิลปะต่อเนื้อหาสื่อ ที่นักศึกษา ดู ฟัง หรืออ่าน	3.87	.957	เห็นด้วยมาก
2. นักศึกษาจะประเมินตัดสินคุณค่าในเชิงสาระความรู้ ศีลธรรม จรรยาบรรณ วัฒนธรรม ประเพณีต่อเนื้อหา ข่าวสารที่นักศึกษา ดู ฟัง หรืออ่าน ทั้งในระดับประโยชน์ ต่อตัวนักศึกษาและสังคม	3.90	.721	เห็นด้วยมาก

การนำไปใช้ในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. นักศึกษาจะประเมินว่าเนื้อหาข่าวสารต่างๆ ของสื่อได้สร้างให้เกิดค่านิยม แนวคิด ภาพตัวแทนต่าง ๆ ที่สื่อสร้างขึ้น และจะปฏิเสธ ไม่ยอมรับค่านิยม แนวคิด ภาพตัวแทนที่สื่อได้สร้างความหมายขึ้นมาแล้วไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง	3.95	.885	เห็นด้วยมาก
4. นักศึกษาจะแสวงหาเนื้อหาข่าวสารที่นักศึกษาต้องการจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และคัดเลือกข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้อง และจัดการได้อย่างเป็นระบบ	3.96	.850	เห็นด้วยมาก
5. นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อได้โดยใช้เทคนิคทางด้านภาพ และเสียงในการประกอบสร้างความหมายต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์	3.89	.931	เห็นด้วยมาก
6. นักศึกษาจะผลิตสื่อ โดยเลือกใช้สัญลักษณ์ เทคนิคทางด้านภาพ และเสียงต่าง ๆ เพื่อสร้างความหมาย สื่ออารมณ์ และความงามทางศิลปะ	3.81	.958	เห็นด้วยมาก
7. นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อ โดยมีการวิเคราะห์ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย กำหนดวัตถุประสงค์ และกลวิธีในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	3.90	.857	เห็นด้วยมาก
8. นักศึกษาจะออกแบบเนื้อหาสารผ่านองค์ประกอบภาพ และเสียง ให้ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าใจ และชื่นชอบผลงานของนักศึกษา	4.00	.851	เห็นด้วยมาก
9. เมื่อนักศึกษาได้รับเนื้อหาข่าวสารผ่านสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คเกี่ยวกับดารา บุคคลที่มีชื่อเสียง หรือกลุ่มคนเชื้อชาติใดในทางลบ นักศึกษาจะอธิบายได้ว่าสื่อใช้กลวิธีอะไรในการสร้างความหมายทางลบให้กับบุคคลเหล่านั้น และเห็นว่าตนเองไม่จำเป็นต้องเชื่อตามที่สื่อนำเสนอ	3.93	.942	เห็นด้วยมาก

การนำไปใช้ในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
10. เมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำรายงาน ในการแสวงหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นักศึกษาจะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่หลากหลาย แต่จะไม่เชื่อข้อมูลที่พบในทันทีที่ต้องตรวจสอบก่อนว่าเว็บไซต์นั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ผู้เขียนเป็นใคร สารนั้นตรงกับความต้องการของนักศึกษาหรือไม่	4.04	.776	เห็นด้วยมาก
11. นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน สถานศึกษา หรือสังคมที่นักศึกษาอยู่	4.10	.766	เห็นด้วยมาก
รวม	3.94	.607	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำไปใช้ในเรื่องการเรียนรู้เท่าทันสื่อโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .607) และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด เรียงลำดับ ดังนี้ นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน สถานศึกษา หรือสังคมที่นักศึกษาอยู่ มากที่สุด อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .766) รองลงมาคือ เมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำรายงาน ในการแสวงหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นักศึกษาจะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย แต่จะไม่เชื่อข้อมูลที่พบในทันทีที่ต้องตรวจสอบก่อนว่าเว็บไซต์นั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ผู้เขียนเป็นใคร สารนั้นตรงกับความต้องการของนักศึกษาหรือไม่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .776) และน้อยที่สุดคือ นักศึกษาจะผลิตสื่อ โดยเลือกใช้สัญลักษณ์ เทคนิคทางด้านภาพ และเสียงต่าง ๆ เพื่อสร้างความหมาย สื่ออารมณ์ และความงามทางศิลปะ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .958)

อภิปรายผลการศึกษา

1. เยาวชนมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามข้อคำถาม พบว่า เยาวชนมีความรู้เท่าทันสื่อโฆษณาน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 32.7 รองลงมาเยาวชนยังไม่มีความรู้เท่าทันสื่อในประเด็นเจตนาการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารมายังผู้ชม พวกเขาคิดว่ายังสามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อได้ เยาวชนร้อยละ 50.7 ยังคิดว่าสื่อมีเจตนาอันบริสุทธิ์ในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารมายังผู้ชมอย่างไม่มีสิ่งใดเคลือบแฝงสามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อได้

2. เยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้พวกเขายังเห็นคุณค่า ซาบซึ้งไปกับความงามทางศิลปะที่สื่อได้สร้างสรรค์ขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 84.67 รองลงมาคือสามารถวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารในสื่อได้ว่ามีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เข้ามามีอิทธิพลต่อองค์กรผลิตสื่อขององค์กรต่าง ๆ ได้ เยาวชนบางกลุ่มยังไม่เข้าใจว่าการที่คนเรามีความคิดต่อกลุ่มคน ภูมิภาค เชื้อชาติต่าง ๆ นั้นอย่าสรุปเหมารวมว่าพวกเขาเป็นคุณลักษณะแบบนั้นแบบนี้ทั้งในความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบเป็นเพราะผลจากการสร้างความหมายผ่านเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของสื่อ นอกจากนี้เยาวชนร้อยละ 35.33 ยังไม่สามารถอธิบายได้ถึงกลวิธีที่สื่อใช้ไม่ว่าจะเป็นมุกล้อ การจัดแสง การสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบภาพ และการสร้างบุคลิกลักษณะของตัวละคร

3. เยาวชนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นว่า องค์ความรู้เรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อ” มีประโยชน์ต่อเยาวชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก เยาวชนเหล่านี้เห็นความสำคัญของคุณค่า คุณธรรม จริยธรรม ที่บุคคลพึงมีทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม และประเด็นที่สำคัญยิ่งคือ กลุ่มเยาวชนรักสันติ เคารพและยอมรับในความแตกต่างกันของบุคคล ทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ถิ่นที่อยู่ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมอื่นๆ

4. เยาวชนผู้เข้าอบรมเห็นว่าตนเองนั้นยังขาดความรู้ ทักษะ ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ที่ส่งผลกระทบต่อตัวเยาวชนเองได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น ภาครัฐควรสนับสนุนเยาวชนในพื้นที่ชายแดนใต้ ให้ได้รับความรู้ ทักษะ เปิดโลกทัศน์ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูล บุคคลที่มีความรู้ น่าเชื่อถือ เกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่ เนื่องจากปัจจุบันกลุ่มองค์กรหรือกลุ่มคนผู้เห็นต่างใช้สื่อและเทคนิคการสื่อสารเพื่อสร้างวาทกรรม ด้านประวัติศาสตร์ปาตานี วาทกรรมด้านศาสนา อันมีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงใจให้เยาวชนคล้อยตาม เชื่อในคำสอนที่ผิดบิดเบือนได้ง่าย

5. เยาวชนเหล่านี้เป็นผู้ที่อยู่ยุคดิจิทัลมีเดีย ที่ใช้สื่อสังคมและสื่อออนไลน์ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก บางคนถึงกับเฝ้าหน้าจอโซเชียลมีเดียทั้งวันยกเว้นเวลาเรียนและเวลานอน (จากการแลกเปลี่ยนในห้องอบรม) ในฐานะผู้รับสาร การที่เยาวชนเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อสังคมเป็นเวลานานต่อวัน สื่อนี้ในวันยังมีอิทธิพลและผลกระทบกับเยาวชนมากที่สุด สื่อสังคมจึงกลายเป็นเครื่องมือนำส่งข้อมูลข่าวสารที่แฝงอุดมการณ์ ความเชื่ออคติส่วนบุคคล อันนำมาสู่การเกิดความขัดแย้งในพื้นที่ได้ง่าย ในฐานะผู้ส่งสาร เยาวชนเหล่านี้เสี่ยงต่อการเป็น

“ผู้ก่อการร้ายเพียงสา” ด้วยการกดไลค์ กดแชร์ และส่งต่อข้อมูลโดยไม่มีการคิด ไตร่ตรอง กลั่นกรองข้อมูล ข่าวสาร

6. เยาวชนเหล่านี้รับรู้่ว่า ความรู้เท่าทันสื่อ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ใน 2 เรื่องหลัก ได้แก่ การ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย จะไม่เชื่อข้อมูลที่พบในทันที ต้องตรวจสอบก่อนว่าเว็บไซต์นั้น น่าเชื่อถือหรือไม่ ผู้เขียนเป็นใคร สารนั้นตรงกับความต้องการของนักศึกษาหรือไม่

7. เยาวชนที่เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นว่า องค์กรความรู้ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ สามารถนำไปใช้ใน ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของเขาได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพให้เป็น “เยาวชนนัก สื่อสารสันติภาพชายแดนใต้” ได้ โดยการผลิตเนื้อหาข่าวสารและผลิตสื่อที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน สถานศึกษา หรือสังคมที่เยาวชนเหล่านี้อาศัยอยู่

กทปส

ผลการประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อก่อน-หลังการอบรม ค่ายจัดการองค์ความรู้เยาวชนรักสันติรู้เท่าทันสื่อ

การสำรวจครั้งนี้เป็นการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลาที่เข้าร่วมการอบรมในโครงการ ค่ายจัดการองค์ความรู้เยาวชนรักสันติรู้เท่าทันสื่อ โดยทางสมาคมเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ (Peaceful of Southern Boundary's Organization : POSBO) ได้ทำการสำรวจเพื่อวัดระดับความรู้ ความเข้าใจเรื่องการทำทันสื่อ ทักษะคิดต่อประโยชน์และการนำความรู้เท่าทันสื่อไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้เข้าร่วมอบรม จึงขอเสนอผลการสำรวจการรู้เท่าทันสื่อ ก่อนการอบรมและหลังการอบรม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้ารับการอบรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าอบรม มีดังนี้

ตารางที่ 1 เพศของผู้เข้าอบรม

ข้อมูลส่วนตัว	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
1.1 ชาย	73	48.7	73	48.7
1.2 หญิง	77	51.3	77	51.3
รวม	150	100.0	150	100.0

ผู้เข้าร่วมอบรมเป็นเพศหญิง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 และเป็นเพศชาย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 ทั้งก่อนและหลังการอบรม

ตารางที่ 2 อายุของผู้เข้าอบรม

ข้อมูล	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ				
2.1 ไม่เกิน 15 ปี	9	6.0	4	2.7
2.2 16 – 18 ปี	54	36.0	50	33.3
2.3 18 ปีขึ้นไป	87	58.0	83	55.3
ไม่ระบุ	-	-	13	8.7
รวม	150	100.0	150	100.0

ก่อนการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่ มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมา มีอายุระหว่าง 16 - 18 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0

หลังอบรมส่วนใหญ่ ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมา มีอายุระหว่าง 16 - 18 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของผู้เข้าอบรม

ข้อมูล	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา				
3.1 มัธยมศึกษา	80	53.3	61	40.7
3.2 ปริญญาตรี	69	46.0	76	50.7
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	1	.7	-	-
ไม่ระบุ	-	-	13	8.7
รวม	150	100.0	150	100.0

ก่อนการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่ กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา ระดับปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0

หลังการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่ กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7

ตารางที่ 4 สถาบันการศึกษาของผู้เข้าอบรม

	สถาบันการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1.	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	49	32.7
2.	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	4	2.7
3.	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	1	.7
4.	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	1	.7
5.	วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี	1	.7
6.	สถาบันพลศึกษา วิทยาเขตยะลา	2	1.3
7.	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	1	.7
8.	วิทยาลัยการอาชีพเบตง	1	.7
9.	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก ปัตตานี	1	.7
10.	วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี	1	.7
11.	วิทยาลัยชุมชนปัตตานี	1	.7
12.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	1	.7
13.	สารพัดช่างนราธิวาส	1	.7
14.	วิทยาลัยอาชีพปัตตานี	1	.7
15.	สถาบันรัชต์ภาคย์ ยะลา	1	.7
16.	โรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี	2	1.3
17.	โรงเรียนยาบีบรรณวิทย์	1	.7
18.	กศน.จังหวัดยะลา	7	4.7
19.	โรงเรียนसनอววิทยาคม	1	.7
20.	โรงเรียนบ้านเกาะเปาะ	1	.7
21.	โรงเรียนเบญจมาชูทิศ ปัตตานี	2	1.3
22.	โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	1	.7
23.	โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	4	2.7
24.	โรงเรียนตรุณศาสตร์วิทยา	1	.7
25.	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ปัตตานี	1	.7
26.	โรงเรียนจงรักษ์สัตย์วิทยา	1	.7
27.	โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	2	1.3
28.	โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ	2	1.3
29.	โรงเรียนศรีฟ้าริดาบารูวิทยา	2	1.3
30.	โรงเรียนพัฒนาวิทยายะลา	3	2.0

	สถาบันการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
31.	โรงเรียนจันทร์ประสงค์อนุสรณ์	1	.7
32.	สตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ	1	.7
33.	โรงเรียนอัยเยอร์เวง	3	2.0
34.	กำลังกองทุน	1	.7
35.	โรงเรียนสุทธิศาสตร์ ธารโต	1	.7
36.	โรงเรียนดาราวีทย์	2	1.3
37.	โรงเรียนอาลาวิยะห์วิทยา	1	.7
38.	โรงเรียนธรรมอิสลามศึกษา	1	.7
39.	โรงเรียนวังกะพ้อพิทยาคม	1	.7
40.	โรงเรียนดารุลอูลูมินิกงบารู	1	.7
41.	โรงเรียนดำรงวิทยา	1	.7
42.	โรงเรียนอาสาสุลตีนวิทยา	1	.7
43.	โรงเรียนพีระยานาวินคลองหินวิทยา	1	.7
44.	โรงเรียนอัสตัตร์กียะห์อิสลามียะห์	4	2.7
45.	โรงเรียนนราวิทย์วิทยา	4	2.7
46.	โรงเรียนศึกษาศาสตร์อิสลามศึกษา	1	.7
47.	โรงเรียนดารุสسالาม	2	1.3
48.	โรงเรียนนะห์ฎอตุลอิสลามฮียะห์	1	.7
49.	โรงเรียนร่มเกล้า	2	1.3
50.	โรงเรียนอิสลามบูรพาวิทยา	1	.7
51.	โรงเรียนอิสลามมาบัต	1	.7
52.	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	.7
53	ไม่ระบุ	19	12.7
	รวม	150	100.0

หลังการอบรม			
สถาบันการศึกษา		จำนวน	ร้อยละ
1.	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	30	20.0
2.	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	5	3.3
3.	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	2	1.3
4.	โรงเรียนศิริราษฎร์สามัคคี	2	1.3
5.	โรงเรียนยาปีบรรณวิทย์	1	.7
6.	โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	4	2.7
7.	วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี	5	3.3
8.	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์	1	.7
9.	โรงเรียนจรัสรัษฎ์วิทยา	1	.7
10.	โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	1	.7
11.	โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ	3	2.0
12.	โรงเรียนศรีฟ้ารีดาบารูวิทยา	1	.7
13.	โรงเรียนพัฒนาวิทยายะลา	2	1.3
14.	โรงเรียนจันทร์ประภัสสรอนุสรณ์	1	.7
15.	โรงเรียนอัยเยอร์เวง	3	2.0
16.	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	1	.7
17.	โรงเรียนดาราวิทย์	1	.7
18.	โรงเรียนออลาวิยะห์วิทยา	1	.7
19.	โรงเรียนธรรมอิสลามศึกษา	1	.7
20.	วิทยาลัยกาญจนาพิเศษ	1	.7
21.	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	1	.7
22.	โรงเรียนศาสนูปถัมภ์	2	1.3
23.	วิทยาลัยการอาชีพสายบุรี	2	1.3
24.	วิทยาลัยการเกษตรและการประมง	3	2.0
25.	โรงเรียนดารุสลาม	1	.7
26.	วิทยาลัยเทคนิคยะลา	1	.7
27.	โรงเรียนดารุลอูโลมนิบงบารู	1	.7
28.	โรงเรียนวังกะพ้อพิทยาคม	1	.7
29.	วิทยาลัยการอาชีพเบตง	1	.7
30.	โรงเรียนตำรงวิทยา	1	.7

หลังการอบรม			
สถาบันการศึกษา		จำนวน	ร้อยละ
31.	วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส	1	.7
32.	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ยะลา	1	.7
33.	โรงเรียนนราวิทย์อิสลาม	2	1.3
34.	วิทยาลัยสารพัดช่าง นราธิวาส	1	.7
35.	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	.7
36.	สถาบันรัชต์ภาคย์ ยะลา	1	.7
37.	ไม่ระบุ	62	41.3
รวม		150	100.0

ก่อนการอบรม นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เข้าร่วมอบรมมากที่สุด คือ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมา คือการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

หลังการอบรมเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 รองลงมา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา และ วิทยาลัยการอาชีพ ปัตตานี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ทั้งนี้มีผู้เข้าอบรมมากถึง 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 ที่ไม่ได้ระบุสถานศึกษา

ตารางที่ 5 ภูมิสำเนาของผู้เข้าอบรม

ข้อมูล	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ภูมิสำเนา				
5.1 จังหวัดปัตตานี	47	31.3	47	31.3
5.2 จังหวัดยะลา	44	29.3	46	30.7
5.3 จังหวัดนราธิวาส	44	29.3	45	30.0
5.4 จังหวัดสงขลา	15	10.0	9	6.0
5.5 ไม่ระบุ	-	-	3	2.0
รวม	150	100.0	150	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรม มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมา ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดยะลา และนราธิวาส จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3

ผู้เข้าร่วมหลังอบรม มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมา ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดยะลา จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7

ตอนที่ 2 ความรู้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน มีดังนี้

ตารางที่ 6 คะแนนรวม ค่าร้อยละของระดับความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ		ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
ข้อความ	จำนวน (คน)	คนที่ตอบถูก	ร้อยละ	คนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1. สื่อมีเจตนาอันบริสุทธิ์ในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารมายังผู้ชมอย่างไม่มีสิ่งใดเคลือบแฝง ประชาชนสามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อ	150	76	50.70	97	64.67
2. การที่โฆษณาผลิตภัณฑ์ดูแลผิวมีกลิ่นหอมว่า ผู้หญิงที่มีผิวขาวจะประสบความสำเร็จทั้งในด้านครอบครัวและการงานนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง	150	96	64.00	119	79.33
3. ขนาดภาพ มุมกล้อง การเชื่อมต่อภาพ การจัดแสงที่แตกต่างกันสามารถสร้างความหมายต่อสารที่แตกต่างกัน	150	131	87.30	133	88.67
4. สื่อทำงานอย่างอิสระไม่มีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เข้ามามีอิทธิพลอยู่เบื้องหลังแต่อย่างใด	150	78	52.00	103	68.67
5. การที่นักศึกษาชมโฆษณา ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์แล้วเกิดความรู้สึก ทัศนคติอย่างใดหนึ่งขึ้นมานั้นมาจากความรู้สึกจิตใต้สำนึกของนักศึกษาเองทั้งหมด ไม่เกี่ยวกับภาพที่เห็น เสียงที่ได้ยินจากสื่อ	150	79	52.70	94	62.67

ความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ		ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
ข้อความถาม	จำนวน (คน)	คนที่ตอบถูก	ร้อยละ	คนที่ตอบถูก	ร้อยละ
6. ดาราที่เห็นกันว่ายสวย หุ่นและผิวพรรณดี แต่งกายมีรสนิยมในรายการ/ละครโทรทัศน์นั้นความจริงอาจไม่เป็นเช่นนั้น เพราะการที่ดาราดูดีได้เป็นผลจากการเทคนิคทางด้านภาพต่าง ๆ เข้ามาช่วย	150	110	73.30	137	91.33
7. หลังจากดูละคร/ภาพยนตร์เกี่ยวกับสงครามการต่อสู้ของ 2 ชนชาติ การที่ชาติอีกชาติหนึ่งถูกสร้างให้เป็นวีรบุรุษ ทำแต่สิ่งดีงาม และอีกชาติหนึ่งถูกสร้างเป็นศัตรู ทำแต่สิ่งชั่วร้ายนั้นเป็นผลจากการสร้างความหมายของสื่อ	150	116	77.30	143	95.33
8. โฆษณาทุกวันนี้เป็นเหมือนคู่มือทางลัดในการดำเนินชีวิตที่สอนให้เราประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องชีวิตส่วนตัว การงาน และครอบครัว	150	49	32.70	102	68.00
9. การสื่อสารขององค์กรสื่อแต่ละครั้งนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารจะมีการกำหนดผู้รับสารกลุ่มเป้าหมาย และมีการศึกษาพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย	150	117	78.00	133	88.67
10. ภาพถ่าย ภาพยนตร์ สารคดี ละครโทรทัศน์ จัดเป็นงานศิลปะแขนงหนึ่งที่เราสามารถสัมผัสความงามได้จากการเล่าเรื่อง ภาพและเสียงที่ถูกถ่ายทอด	150	134	89.30	148	98.67
คะแนนเฉลี่ยรวม (10 คะแนน)			6.56		8.06

ผลการศึกษา “ความรู้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ” ของเยาวชนผู้เข้าอบรม ก่อนการอบรม พบว่า เยาวชนผู้เข้าอบรมมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 6.56

เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็นการรู้เท่าทันสื่อ พบว่า เยาวชนรู้เท่าทันสื่อโฆษณาน้อยที่สุด โดยมีคนตอบผิดถึง ร้อยละ 67.3 จากคำถามข้อที่ 8 ทุกวันนี้สื่อโฆษณาเป็นเสมือนคู่มือทางลัดในการดำเนินชีวิตที่สอนให้เราประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องชีวิตส่วนตัว การงาน และครอบครัว รองลงมา คือ การรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร มีคนตอบผิด ร้อยละ 49.3 จากคำถามข้อที่ 1 สื่อมีเจตนาอันบริสุทธิ์ในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสาร

มายังผู้ชมอย่างไม่มีสิ่งใดเคลือบแฝง ประชาชนสามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อได้ และอันดับสาม คือ รู้เท่าทันธรรมชาติการทำงานของสื่อ มีคนตอบผิดร้อยละ 48 จากคำถามข้อที่ 4 สื่อทำงานอย่างอิสระไม่มีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เข้ามามีอิทธิพลอยู่เบื้องหลังแต่อย่างใด

หลังการอบรม พบว่า ระดับการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชนผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.06 โดยมีระดับค่าคะแนนผู้ที่ตอบถูกเพิ่มขึ้นในทุกข้อคำถาม

เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็นการรู้เท่าทันสื่อ พบว่า เยาวชนมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อมากที่สุดในเรื่องการใช้ประโยชน์จากการเสพศิลปะในสื่อ จากคำถามข้อที่ 10 ภาพถ่าย ภาพยนตร์ สารคดี ละครโทรทัศน์ จัดเป็นงานศิลปะแขนงหนึ่งที่เราสามารถสัมผัสความงามได้จากการเล่าเรื่อง ภาพและเสียงที่ถูกถ่ายทอด มีคนตอบถูก ร้อยละ 98.67 รองลงมาคือ การรู้เท่าทันสื่อประเด็นการสร้างคามหมายจากสื่อ เช่น ภาพเหมารวม (Stereotype) ความรู้สึกเกลียดชัง (Hate speech) จากคำถามข้อที่ 7 หลังจากดูละคร/ภาพยนตร์เกี่ยวกับสงครามการต่อสู้ของ 2 ชนชาติ การที่ชาติอีกชาติหนึ่งถูกสร้างให้เป็นวีรบุรุษ ทำแต่สิ่งดีงาม และอีกชาติหนึ่งถูกสร้างเป็นศัตรู ทำแต่สิ่งชั่วร้ายนั้นเป็นผลจากการสร้างความหมายของสื่อ มีคนตอบถูก ร้อยละ 95.33 ทั้งนี้ยังมีบางประเด็นที่เยาวชนยังมีความรู้เท่าทันสื่อในระดับน้อย เช่น การรู้เท่าทันสื่อข่าวสารและสื่อโฆษณา ที่ยังมีคนตอบคำถามผิดมากที่สุด 3 อันดับ จากคำถามข้อที่ 5 ข้อที่ 1 และข้อที่ 8 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความเข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน มีดังนี้

ตารางที่ 7 คะแนนรวม ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยรวม ความเข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน

ความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	คะแนนรวม 150 คน	ค่าร้อยละ	คะแนนรวม 150 คน	ค่าร้อยละ
1. นักศึกษาตีความหมาย สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างความหมายผ่านเนื้อหาข่าวสารในสื่อได้	119	79.33	142	94.67
2. นักศึกษาเห็นคุณค่า ซาบซึ้งไปกับความงามทางศิลปะที่สื่อได้สร้างสรรค์ขึ้น	127	84.67	114	76.00
3. นักศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารในสื่อได้ว่ามีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เข้ามามีอิทธิพลต่อองค์กรผลิตสื่อ	121	80.67	120	80.00
4. นักศึกษาอธิบายได้ว่าเนื้อหาข่าวสารที่สื่อผลิตขึ้นนั้นมีนัยทางธุรกิจการค้าแอบแฝงอยู่	120	80.00	129	86.00
5. นักศึกษาตีความค่านิยม แนวคิด ภาพตัวแทนต่างๆ ที่สื่อสร้างความหมายขึ้นได้	120	80.00	135	90.00

ความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	ก่อนการอบรม		หลังการอบรม	
	คะแนนรวม 150 คน	ค่าร้อยละ	คะแนนรวม 150 คน	ค่าร้อยละ
6. นักศึกษาอธิบายได้ว่าเหตุที่ละครประสบความสำเร็จมักถูกนำกลับมาทำใหม่ โดยดาราคู่ขวัญที่เป็นที่นิยมเข้าไปเข้ามาอยู่เสมอนั้นเป็นเพราะทางสถานีฯ/ผู้ผลิตมั่นใจว่าละครเรื่องนั้นๆ จะเป็นที่นิยมของผู้ชมอีกครั้ง ประสบความสำเร็จทั้งในแง่ปริมาณคนดูและรายได้	104	69.33	135	90.00
7. นักศึกษาอธิบายได้ว่าการที่คนเรามีความคิดต่อกลุ่มคน ภูมิภาค เชื้อชาติต่าง ๆ นั้นอย่างสรุปเหมารวมว่าพวกเขาเป็น คนลักษณะแบบนี้แบบนี้ทั้งในความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบเป็นเพราะผลจากการสร้างความหมายผ่านเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของสื่อ	117	78.00	125	83.33
8. เมื่อนักศึกษาชมละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ที่นักศึกษาชื่นชอบแล้ว นักศึกษาอธิบายได้ถึงกลวิธีที่สื่อใช้ ไม่ว่าจะเป็นมุมกล้อง การจัดแสง การสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบภาพ และการสร้างบุคลิกลักษณะของตัวละคร	97	64.67	126	84.00
9. นักศึกษาอธิบายได้ว่าการที่ข่าวเดียวกัน แต่สื่อต่างสำนักกันอาจนำเสนอข่าวแตกต่างกันออกไปนั้นเพราะแต่ละองค์กร สื่อมีจุดยืน จุดมุ่งหมาย ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจที่เข้ามา มีอิทธิพลแตกต่างกันออกไป	113	75.33	136	90.67
10. นักศึกษาอธิบายได้ว่าผู้ผลิตสื่อมีวิธีการต่าง ๆ ในการเข้าถึงผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดผู้รับสาร กลุ่มเป้าหมาย และศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย	111	74.00	135	90.00
คะแนนเฉลี่ยรวม (10 คะแนน)		7.66		8.65

ก่อนการอบรม เยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 7.66 หมายความว่าเยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในข้อคำถาม พบว่าคำถามข้อที่ 2 เยาวชนมีความเข้าใจเรื่องคุณค่า ซาบซึ้งไปกับความงามทางศิลปะที่สื่อได้สร้างสรรค์ขึ้นมาที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.67 รองลงมา คือสามารถวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารในสื่อได้ว่ามีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เข้ามา มีอิทธิพลต่อองค์กรผลิตสื่อขององค์กรต่าง ๆ ได้ คิดเป็นร้อยละ 80.67

หลังการอบรม พบว่าเยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการทำหนังสืออยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 8.65 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า เยาวชนผู้เข้าอบรมสามารถตีความหมาย สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างความหมายผ่านเนื้อหาข่าวสารในสื่อได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.67 รองลงมาคือ นักศึกษาอธิบายได้ว่าการที่ข่าวเดียวกัน แต่สื่อต่างสำนักกันอาจนำเสนอข่าวแตกต่างกันออกไปนั้นเพราะแต่ละองค์กรสื่อมีจุดยืน จุดมุ่งหมาย ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจที่เข้ามามีอิทธิพลแตกต่างกันออกไป มีคะแนนรวม 136 คิดเป็นร้อยละ 90.67

จากข้อสังเกตในประเด็นสำคัญว่ายังมีเยาวชนที่ไม่เข้าใจว่าการที่คนเรามีความคิดต่อกลุ่มคน ภูมิภาค เชื้อชาติต่าง ๆ นั้นอย่างสรุปเหมารวมว่าพวกเขาเป็นคนลักษณะแบบนั้นแบบนี้ทั้งในความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบเป็นเพราะผลจากการสร้างความหมายผ่านเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของสื่อ ซึ่งพบว่าการก่อนการอบรม มีเยาวชน ร้อยละ 22 แต่หลังการอบรมลดลงเหลือ 16.67

สำหรับประเด็นที่เยาวชนยังไม่สามารถอธิบายได้ถึงกลวิธีที่สื่อใช้ไม่ว่าจะเป็นมุมมอง การจัดแสง การสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบภาพ และการสร้างบุคลิกลักษณะของตัวละคร โดยก่อนการอบรมมีถึงร้อยละ 35.33 หลังการอบรมพบว่ามีจำนวนน้อยลงเหลือ 16

หมายเหตุ : เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเป็นระดับความเข้าใจเรื่องการทำหนังสือของเยาวชน

ค่าคะแนน	ระดับความเข้าใจ
น้อยกว่า 5	เข้าใจน้อย
5 – 6	เข้าใจปานกลาง
7 – 8	เข้าใจดี
9- 10	เข้าใจดีมาก

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อประโยชน์ในเรื่องการทำหนังสือของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประโยชน์ในเรื่องการทำหนังสือของนักศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมต่อประโยชน์ในเรื่องการทำหนังสือ

ประโยชน์ในเรื่องการทำหนังสือ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพที่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อต้องมี	4.00	1.010	เห็นด้วยมาก	4.52	.540	เห็นด้วยมากที่สุด

ประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. นักศึกษาเห็นความสำคัญของคุณค่าคุณธรรม จริยธรรม ที่บุคคลพึงมี ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม	4.16	.820	เห็นด้วยมาก	4.63	.523	เห็นด้วยมากที่สุด
3. นักศึกษาตระหนักว่าสื่อมีบทบาทในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และอื่น ๆ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างอิทธิพลทางลบและทางบวกต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติได้	3.97	.886	เห็นด้วยมาก	4.50	.663	เห็นด้วยมากที่สุด
4. นักศึกษาสามารถเลือกรับข่าวสารหรือเนื้อหาต่าง ๆ จากสื่อที่ดีที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเองได้	4.07	.833	เห็นด้วยมาก	4.54	.587	เห็นด้วยมากที่สุด
5. นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับสื่อและการนำเสนอของสื่อที่ได้พบเห็นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.89	.868	เห็นด้วยมาก	4.51	.576	เห็นด้วยมากที่สุด
6. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อตัวนักศึกษาเองได้อย่างสร้างสรรค์	3.86	.859	เห็นด้วยมาก	4.43	.549	เห็นด้วยมาก
7. นักศึกษาได้เรียนรู้ว่าการมีจิตสาธารณะนั้นมีความสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น หรือสังคมที่นักศึกษาเป็นสมาชิกอยู่	4.03	.893	เห็นด้วยมาก	4.52	.611	เห็นด้วยมากที่สุด
8. นักศึกษาเคารพและยอมรับในความแตกต่างกันของบุคคล ทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ถิ่นที่อยู่ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมอื่น ๆ	4.14	.890	เห็นด้วยมาก	4.51	.576	เห็นด้วยมากที่สุด

ประโยชน์ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
9. นักศึกษาสามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสารในชีวิตประจำวันของตัวนักศึกษาเอง	4.01	.835	เห็นด้วยมาก	4.45	.550	เห็นด้วยมาก
10. นักศึกษาสามารถออกแบบสร้างสรรค์สื่อและเนื้อหาของสื่อได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของตนเอง ชุมชน และสังคม	3.92	.855	เห็นด้วยมาก	4.45	.608	เห็นด้วยมาก
รวม	4.01	.622	เห็นด้วยมาก	4.50	.238	เห็นด้วยมากที่สุด

ก่อนการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการรู้เท่าทันสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .621) และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าผู้เข้าอบรมเห็นด้วยมากทุกข้อ ทั้งนี้ 3 ลำดับแรกที่เยาวชนเห็นด้วยมากที่สุด คือ การให้ความสำคัญของคุณค่า คุณธรรม จริยธรรม ที่บุคคลพึงมี ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .820) เยาวชนเคารพและยอมรับในความแตกต่างกันของบุคคล ทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ถิ่นที่อยู่ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมอื่นๆ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .890) และสามารถเลือกรับข่าวสารหรือเนื้อหาต่าง ๆ จากสื่อที่ดีที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเองได้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .833)

หลังการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการรู้เท่าทันสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .238) ซึ่งหมายความว่าหลังผ่านการอบรมเยาวชนเห็นประโยชน์ของการมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อมากขึ้น และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า มีความคิดเห็นระดับมากที่สุดจำนวน 7 ข้อ และเห็นด้วยมาก จำนวน 3 ข้อ

ทั้งนี้ 3 ลำดับแรกที่เยาวชนเห็นด้วยมากที่สุด คือ เยาวชนเห็นความสำคัญของคุณค่า คุณธรรม จริยธรรม ที่บุคคลพึงมี ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .523) รองลงมาคือสามารถเลือกรับข่าวสารหรือเนื้อหาต่าง ๆ จากสื่อที่ดีที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อตัวเองได้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .587) อันดับสาม คือ ได้เรียนรู้ว่าการมีจิตสาธารณะนั้นว่ามีความสำคัญต่อชุมชน ท้องถิ่น หรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .611)

หมายเหตุ: การแปลความหมายค่าคะแนนเป็นระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการรู้เท่าทันสื่อ

4.50 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 การนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามีดังนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

การนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. นักศึกษาจะประเมินตัดสินคุณค่าทางศิลปะต่อเนื้อหาสื่อที่นักศึกษา ดู ฟัง หรืออ่าน	3.87	.957	เห็นด้วย มาก	4.23	.615	เห็นด้วย มาก
2. นักศึกษาจะประเมินตัดสินคุณค่าในเชิงสาระความรู้ ศีลธรรม จรรยาบรรณ วัฒนธรรม ประเพณี ต่อเนื้อหาข่าวสารที่นักศึกษา ดู ฟัง หรืออ่าน ทั้งในระดับประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาและสังคม	3.90	.721	เห็นด้วย มาก	4.22	.694	เห็นด้วย มาก
3. นักศึกษาจะประเมินว่าเนื้อหาข่าวสารต่างๆ ของสื่อได้สร้างให้เกิดค่านิยม แนวคิด ภาพตัวแทนต่างๆ ที่สื่อสร้างขึ้น และจะปฏิเสธ ไม่ยอมรับค่านิยม แนวคิด ภาพตัวแทนที่สื่อได้สร้างความหมายขึ้นมาแล้วไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง	3.95	.885	เห็นด้วย มาก	4.27	.644	เห็นด้วย มาก
4. นักศึกษาจะแสวงหาเนื้อหาข่าวสารที่นักศึกษา ต้องการจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และคัดเลือกข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ถูกต้อง และจัดการได้อย่างเป็นระบบ	3.96	.850	เห็นด้วย มาก	4.22	.664	เห็นด้วย มาก

การนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
5. นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อได้โดยใช้เทคนิคทางด้านภาพ และเสียงในการประกอบสร้างความหมายต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์	3.89	.931	เห็นด้วย มาก	4.23	.670	เห็นด้วย มาก
6. นักศึกษาจะผลิตสื่อ โดยเลือกใช้สัญลักษณ์เทคนิคทางด้านภาพ และเสียงต่าง ๆ เพื่อสร้างความหมาย สื่ออารมณ์ และความงามทางศิลปะ	3.81	.958	เห็นด้วย มาก	4.21	.735	เห็นด้วย มาก
7. นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อ โดยมีการวิเคราะห์ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย กำหนดวัตถุประสงค์ และกลวิธีในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	3.90	.857	เห็นด้วย มาก	4.25	.657	เห็นด้วย มาก
8. นักศึกษาจะออกแบบเนื้อหาสารผ่านองค์ประกอบภาพและเสียง ให้ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าใจ และชื่นชอบผลงานของนักศึกษา	4.00	.851	เห็นด้วย มาก	4.27	.692	เห็นด้วย มาก
9. เมื่อนักศึกษาได้รับเนื้อหาข่าวสารผ่านสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คเกี่ยวกับดารา บุคคลที่มีชื่อเสียง หรือกลุ่มคนเชื้อชาติใดในทางลบ นักศึกษาจะอธิบายได้ว่าสื่อใช้กลวิธีอะไรในการสร้างความหมายทางลบให้กับบุคคลเหล่านั้น และเห็นว่าตนเองไม่จำเป็นต้องเชื่อตามที่สื่อนำเสนอ	3.93	.942	เห็นด้วย มาก	4.37	.691	เห็นด้วย มาก
10. เมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำรายงาน ในการแสวงหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นักศึกษาจะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย แต่จะไม่เชื่อข้อมูลที่พบในทันทีที่ต้องตรวจสอบก่อนว่าเว็บไซต์นั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ผู้เขียนเป็นใคร สารนั้นตรงกับความต้องการของนักศึกษาหรือไม่	4.04	.776	เห็นด้วย มาก	4.52	.643	เห็นด้วย มากที่สุด
11. นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน สถานศึกษา หรือสังคมที่นักศึกษาอยู่	4.10	.766	เห็นด้วย มาก	4.49	.685	เห็นด้วย มาก
รวม	3.94	.607	เห็นด้วยมาก	4.30	.4198	เห็นด้วยมาก

ก่อนการอบรม เยาวชนเห็นด้วยมาก ต่อการนำการรู้เท่าทันสื่อไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .607) และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า มีความคิดเห็นระดับมากทุกข้อ โดยเรียง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่หนึ่ง นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน สถานศึกษา หรือสังคมที่นักศึกษาอยู่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .766) รองลงมาคือ เมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำรายงาน ในการแสวงหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นักศึกษาจะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย แต่จะไม่เชื่อข้อมูลที่พบในทันทีที่ต้องตรวจสอบก่อนว่าเว็บไซต์นั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ผู้เขียนเป็นใคร สารนั้นตรงกับความต้องการของนักศึกษาหรือไม่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .776)

หลังการอบรม เยาวชนเห็นด้วยมากกว่าต่อการนำการรู้เท่าทันสื่อไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .4198) และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด 1 ข้อ และเห็นด้วยมาก 9 ข้อ โดยเรียง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่หนึ่ง เมื่อนักศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำรายงาน ในการแสวงหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นักศึกษาจะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย แต่จะไม่เชื่อข้อมูลที่พบ

ในทันทีที่ต้องตรวจสอบก่อนว่าเว็บไซต์นั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ผู้เขียนเป็นใคร สารนั้นตรงกับความต้องการของนักศึกษาหรือไม่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .643) รองลงมาคือ นักศึกษาจะผลิตเนื้อหาข่าวสารและสื่อที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน สถานศึกษา หรือสังคมที่นักศึกษาอยู่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .685) และลำดับสาม มี 2 ข้อ คือ ประเมินว่าเนื้อหาข่าวสารต่างๆ ของสื่อได้สร้างให้เกิดค่านิยม แนวคิด ภาพตัวแทนต่าง ๆ ที่สื่อสร้างขึ้น และจะปฏิเสธ ไม่ยอมรับค่านิยม แนวคิด ภาพตัวแทนที่สื่อได้สร้างความหมายขึ้นมาแล้วไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .644) และ นักศึกษาจะออกแบบเนื้อหาสารผ่านองค์ประกอบภาพและเสียง ให้ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าใจ และชื่นชอบผลงานของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .692)

ทั้งนี้จากผลก่อนการอบรมพบว่า **ข้อที่เยาวชนเห็นด้วยน้อยที่สุด** คือ จะผลิตสื่อ โดยเลือกใช้สัญลักษณ์ เทคนิคทางด้านภาพ และเสียงต่าง ๆ เพื่อสร้างความหมาย สื่ออารมณ์ และความงามทางศิลปะ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .958) แต่หลังการอบรมเยาวชนเห็นด้วยมากขึ้น อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .735)

หมายเหตุ: การแปลความหมายค่าคะแนนเป็นระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการรู้เท่าทันสื่อไปใช้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นต่อประโยชน์และการนำไปใช้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ (คำถามปลายเปิด)

ก่อนการอบรม	หลังการอบรม
ประโยชน์ของการรู้เท่าทันสื่อ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อ = ความจริง หรือ สื่อ = ความลำเอียง 2. การไม่ตกเป็นเหยื่อของสื่อ 3. ควรบริโภคสื่อที่เป็นความจริง 4. เข้าใจและสามารถวิเคราะห์สื่อได้มากขึ้น 5. เข้าใจการวิเคราะห์สื่อเกี่ยวกับสถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รู้เท่าทันสื่อ มีความรู้ในการคัดกรองข้อเท็จจริง 2. ประโยชน์ที่ได้ความรู้ การคิดวิเคราะห์สื่อ 3. เยาวชนในปัจจุบันเป็นเหยื่อของสื่อเยอะมาก อยากให้เยาวชนมีโอกาสได้เข้าร่วมค่ายแบบนี้มากกว่านี้ 4. รู้จัก เข้าใจสื่อต่าง ๆ สามารถเลือกเปิดรับสื่อที่ดีและชวนเพื่อนให้รู้ถึงการใช้สื่อว่าดี ไม่ดีอย่างไร 5. เราสามารถระงับความรู้เกี่ยวกับสื่อที่ได้พบเห็นเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6. สามารถนำไปเผยแพร่แก่ผู้ที่ไม่รู้เรื่องนี้ 7. สามารถเผยแพร่ข้อมูลที่ได้มา เพื่อให้เยาวชนรุ่นต่อไปและนำไปใช้ในการเรียนรู้เท่าทันสื่อ 8. ทำให้คิดได้ว่าควรมีสติก่อนแชร์
การนำไปใช้ประโยชน์	
<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันด้านการวิเคราะห์ข่าว 2. สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ปัจจุบัน 3. การที่เรารู้ทันสื่อ เราสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ เช่น สามารถเอาตัวรอด จากสื่อ นั้น ๆ ได้ เพราะเรา รู้และเข้าใจ ไตร่ตรอง ได้แล้ว 4. การรู้เท่าทันสื่อสามารถทำให้เรานั้นมีความทันสมัย อีกอย่างก่อนที่เราจะเชื่อว่าสื่อ นั้น เป็นสื่อจริง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่เรา รู้จริงก่อนเชื่อ หรือ ชัวร์ก่อนแชร์ 2. ควรใช้สื่อในทางบวก คิดจะแชร์อะไร ต้องกรองก่อนว่าสื่อ นั้น เมื่อเราแชร์ไปแล้วมีประโยชน์ต่อคนอื่นหรือไม่และทำให้คนนั้นเสียหายหรือเปล่า คิดก่อนแชร์ 3. คิดว่าเยาวชนควรที่จะอ่านให้ละเอียด

หรือเท็จ เราต้องวิเคราะห์ก่อน	<p>และไตร่ตรองก่อนที่จะแชร์ออกไป</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. ได้เอาประสบการณ์จากค่ายนี้เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 5. ต้องบริโภคสื่ออย่างมีสติและไม่เอนเอียงไปทางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง 6. การจัดโครงการเกี่ยวกับการใช้สื่อให้เยาวชนทุกคน ตระหนักถึงการเสพสื่ออย่างถูกวิธี 7. นำความรู้ที่ศึกษาจากค่ายนี้บอกต่อๆ เช่น พ่อ แม่ เพื่อนสนิท พุดคุย เข้าใจมาตั้งชมรมเล็กๆ ในหมู่บ้านเพื่อกระจายเสียง 9. การใช้สื่อที่ถูกต้องถูกหลักการของสื่อจัดอบรมเกี่ยวกับสื่อภายในหมู่บ้านให้ถอดบทเรียนและรู้ความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ
-------------------------------	--

อภิปรายผลการศึกษา

1. ก่อนการอบรม เยาวชนมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.56 และเยาวชนมีความรู้เท่าทันสื่อโฆษณาน้อยที่สุด รองลงมาเยาวชนยังไม่มีความรู้เท่าทันสื่อในประเด็น เป้าหมายการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารมายังผู้ชม พวกเขาคิดว่ายังสามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อได้ เยาวชนร้อยละ 50.7 ยังคิดว่าสื่อมีเจตนาอันบริสุทธิ์ในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารมายังผู้ชมอย่างไม่มีสิ่งใดเคลือบแฝง สามารถไว้วางใจการทำงานของสื่อได้ หลังการอบรมหลังการอบรม พบว่า **ระดับการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชนผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับดี** โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.06 โดยมีระดับค่าคะแนนผู้ที่ตอบถูกเพิ่มขึ้นในทุกข้อคำถาม

เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็นการรู้เท่าทันสื่อ พบว่า **เยาวชนมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อมากที่สุดในเรื่องการใช้ประโยชน์จากการเสพศิลปะในสื่อ** รองลงมาคือ การรู้เท่าทันสื่อประเด็นการสร้างคามหมายจากสื่อ เช่น ภาพเหมารวม (Stereotype) ความรู้สึกเกลียดชัง (Hate speech) ทั้งนี้ยังมีบางประเด็นที่เยาวชนยังมีความรู้เท่าทันสื่อในระดับน้อย เช่น การรู้เท่าทันสื่อข่าวสารและสื่อโฆษณา ที่ยังมีคนตอบคำถามผิดมากที่สุด โดยสรุปเยาวชนผู้ผ่านการอบรมมีระดับความรู้เท่าทันสื่อเพิ่มมากขึ้น

2. ก่อนการอบรมเยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 7.66 ทั้งนี้พวกเขายังเห็นคุณค่า ชาบซึ่งไปกับความงามทางศิลปะที่สื่อได้สร้างสรรค์ขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือสามารถวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารในสื่อได้ว่ามีปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เข้ามามีอิทธิพลต่อองค์การผลิตสื่อขององค์กรต่าง ๆ ได้ หลังการอบรม พบว่าเยาวชนมีความเข้าใจเรื่องการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 8.65 เยาวชนผู้เข้าอบรมสามารถตีความหมาย สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างความหมายผ่านเนื้อหาข่าวสารในสื่อได้มากที่สุด รองลงมาคือ อธิบายได้ว่าการศึกษาเดียวกัน แต่สื่อต่างสำนักกันอาจนำเสนอข่าวแตกต่างกันออกไปนั้นเพราะแต่ละองค์กรสื่อมีจุดยืน จุดมุ่งหมาย ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจที่เข้ามามีอิทธิพลแตกต่างกันออกไป

จากข้อสังเกตในประเด็นสำคัญว่ายังมีเยาวชนที่ไม่เข้าใจว่าการที่คนเรามีความคิดต่อกลุ่มคน ภูมิภาค เชื้อชาติต่าง ๆ นั้นอย่างสรุปเหมารวมว่าพวกเขาเป็นคนลักษณะแบบนั้นแบบนี้ทั้งในความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบเป็นเพราะผลจากการสร้างความหมายผ่านเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของสื่อ ซึ่งพบว่าการอบรม มีเยาวชน ร้อยละ 22 แต่หลังการอบรมลดลงเหลือ 16.67

สำหรับประเด็นที่เยาวชนยังไม่สามารถอธิบายได้ถึงกลวิธีที่สื่อใช้ไม่ว่าจะเป็นมุกก๊อ้ง การจัดแสง การสร้างความหมายผ่านองค์ประกอบภาพ และการสร้างบุคลิกลักษณะของตัวละคร โดยก่อนการอบรมมีถึงร้อยละ 35.33 หลังการอบรมพบว่ามีจำนวนน้อยลงเหลือ 16

3. ก่อนการอบรมเยาวชนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นว่า องค์ความรู้เรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อ” มีประโยชน์ต่อเยาวชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก เยาวชนเหล่านี้เห็นความสำคัญของคุณค่า คุณธรรม จริยธรรม ที่บุคคลพึงมี ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม และประเด็นที่สำคัญยิ่งคือ กลุ่มเยาวชนรักสันติ เคารพ และยอมรับในความแตกต่างกันของบุคคล ทั้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ถิ่นที่อยู่ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมอื่นๆ

หลังการอบรม เยาวชนผู้เข้าร่วมอบรม มีความคิดเห็น ว่า องค์ความรู้เรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อ” มีประโยชน์ต่อเยาวชนในพื้นที่มากที่สุด ซึ่งหมายความว่าหลังผ่านการอบรมเยาวชนเห็นประโยชน์ของการมีความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อมากขึ้น ทั้งนี้ 3 ลำดับแรกที่เยาวชนเห็นด้วยมากที่สุด คือ เยาวชนเห็นความสำคัญของคุณค่า คุณธรรม จริยธรรม ที่บุคคลพึงมี ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคมมากที่สุด รองลงมาคือ สามารถเลือกรับข่าวสารหรือเนื้อหาต่าง ๆ จากสื่อที่ดีที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อตัวเองได้ อันดับสาม คือ ได้เรียนรู้ว่าการมีจิตสาธารณะนั้นมีความสำคัญต่อชุมชน ท้องถิ่น หรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

4. ทั้งก่อนและหลังการอบรม เยาวชนผู้เข้าอบรมยังเห็นว่าความรู้ ทักษะ ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ที่ส่งผลกระทบต่อตัวเยาวชนเองได้อย่างสร้างสรรค์ นั้นยังน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับความรู้ทักษะในข้ออื่น ๆ ดังนั้นประเด็น “การรู้เท่าทันสื่อ” โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ควรได้รับการสนับสนุน ให้ได้รับความรู้ ทักษะ เปิดโลกทัศน์ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูล บุคคลที่มีความรู้ น่าเชื่อถือ เกี่ยวกับ

สถานการณ์ในพื้นที่ เนื่องจากปัจจุบันกลุ่มองค์กรหรือกลุ่มคนผู้เห็นต่างใช้สื่อและเทคนิคการสื่อสารเพื่อสร้างวาทกรรม ด้านประวัติศาสตร์ปาตานี วาทกรรมด้านศาสนา อันมีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงใจให้เยาวชนคล้อยตามเชื่อในคำสอนที่ผิดบิดเบือนได้ง่าย

5. เยาวชนเหล่านี้เป็นผู้ที่อยู่ในยุคดิจิทัลมีเดีย ที่ใช้สื่อสังคมและสื่อออนไลน์ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก บางคนถึงกับเฝ้าหน้าจอใช้เฟซบุ๊กตลอดทั้งวันยกเว้นเวลาเรียนและเวลาอน (จากการแลกเปลี่ยนในห้องอบรม) **ในฐานะผู้รับสาร** การที่เยาวชนเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อสังคมเป็นเวลานานต่อวัน นั้นยังสะท้อนว่าวันวันสื่อยังมีอิทธิพลและผลกระทบกับเยาวชนมากที่สุด สื่อสังคมจึงกลายเป็นเครื่องมือนำส่งข้อมูลข่าวสารที่แฝงอุดมการณ์ความเชื่อ อคติส่วนบุคคล อันนำมาสู่การเกิดความขัดแย้งในพื้นที่ได้ง่าย **ในฐานะผู้ส่งสาร** เยาวชนเหล่านี้เสี่ยงต่อการเป็น “ผู้ก่อการร้ายเพียงสา” ด้วยการกดไลค์ กดแชร์ และส่งต่อข้อมูลโดยไม่มีความคิด ไตร่ตรอง กลับกรองข้อมูลข่าวสาร

6. ก่อนการอบรมเยาวชนเหล่านี้รับรู้ที่ ความรู้เท่าทันสื่อ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เพียง 2 เรื่องหลัก ได้แก่ การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย จะไม่เชื่อข้อมูลที่พบในทันที ต้องตรวจสอบก่อนว่าเว็บไซต์นั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ผู้เขียนเป็นใคร สารนั้นตรงกับความต้องการของนักศึกษาหรือไม่ แต่หลังการอบรมพบว่าเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ ตรงตามหลักการ 5 ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ได้แก่ การเลือกเปิดรับสื่อ การตีความหมายจากสื่อ การประเมินคุณค่าสื่อ การวิเคราะห์สื่อ และการคัดกรองสื่อก่อนเผยแพร่ บอกต่อ และหลากหลายมากขึ้น

เยาวชนผู้ผ่านการอบรมสามารถเห็นคุณประโยชน์ของ การรู้เท่าทันสื่อที่ลึกซึ้ง และใกล้ชิดกับการใช้ชีวิตประจำวันของพวกเขาได้

ตัวอย่างความคิดเห็นของเยาวชน

“มีความรู้ในการคัดกรองข้อเท็จจริง”

“ ได้ความรู้ การคิด วิเคราะห์สื่อ สามารถเลือกเปิดรับสื่อที่ดีและชวนเพื่อนให้รู้ถึงการใช้สื่อว่าดี ไม่ดีอย่างไร”

“เราสามารถระงับความขัดแย้งเกี่ยวกับสื่อที่ได้พบเห็นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

“สามารถนำไปเผยแพร่แก่ผู้ที่ไม่รู้เรื่องนี้”

“ทำให้คิดได้ว่าควรมีสติก่อนแชร์”

“สามารถเผยแพร่ข้อมูลที่ได้มา เพื่อให้เยาวชนรุ่นต่อไปและนำไปใช้ในการเรียนรู้เท่าทันสื่อ”

8. เยาวชนที่เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นว่า องค์ความรู้ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ สามารถนำไปใช้ในประโยชน์ในชีวิตประจำวันของเขาได้เป็นอย่างมาก จากการเสนอความคิดเห็นของเยาวชนผู้ผ่านการอบรมสะท้อนให้เห็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ถูกต้องไปพัฒนา ต่อยอดได้

ตัวอย่างความคิดเห็นของเยาวชน

“การที่เราู้จริงก่อนเชื่อ หรือ ชัวร์ก่อนแชร์”

“ควรใช้สื่อในทางบวก คิดจะแชร์อะไรต้องกรองก่อนว่าสื่อ นั้นเมื่อเราแชร์ไปแล้วมีประโยชน์ต่อคนอื่นหรือไม่และทำให้คนนั้นเสียหายหรือเปล่า คิดก่อนแชร์”

“ต้องบริโภคสื่ออย่างมีสติและไม่เอนเอียงไปทางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง”

“การจัดโครงการเกี่ยวกับการใช้สื่อให้เยาวชนทุกคน ตระหนักถึงการเสพสื่ออย่างถูกวิธี”

“นำความรู้ที่ศึกษาจากค่ายนี้บอกต่อๆ เช่น พ่อ แม่ เพื่อนสนิท พุดคุย เข้าใจมาตั้งชมรมเล็กๆ ในหมู่บ้านเพื่อกระจายเสียง”

“การใช้สื่อที่ต้องถูกหลักการของสื่อ จัดอบรมเกี่ยวกับสื่อภายในหมู่บ้านให้ถอดบทเรียนและรู้ความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ”

ด้วยเหตุผลประการทั้งปวง พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพต่อไปให้สามารถเป็น “เยาวชนนักสื่อสารสันติภาพชายแดนใต้” ได้ โดยการเป็นผู้รับสารที่มีการกลั่นกรอง เผยแพร่ ส่งต่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ไม่ส่งต่อข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อผู้อื่น ผลิตเนื้อหาข่าวสารและผลิตสื่อที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน สถานศึกษา หรือสังคมที่เยาวชนเหล่านี้อาศัยอยู่ได้

บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ 1
ประชุมเตรียมการดำเนินงานโครงการ

บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วม

โครงการ เพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสื่อบันเทิงบนทบาทเยาวชนชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

กิจกรรมที่ ๑ ประชุมเตรียมการดำเนินงานโครงการ

วันที่ ๒๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมเจษฎาบึงดึกอ โรงแรม ซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
1	นาย อภิลักษณ์ นวน	เยาวชนรักสันติ	23 ม.4 ท.๐๖๑ อ.นบพิตำ จ.สงขลา	0937359252	อภิลักษณ์
2	นาย อรุณชากร อภิรักษ์	อาสาสมัครรักสันติ	25/3 ม.1 ต.อ.สง. อ.สงขลา จ.สงขลา	0863133373	อรุณชากร
3	นาย โทณณ มีอรรษา	นักศึกษามหาวิทยาลัย	48 ม.1 ต.นบพิตำ อ.นบพิตำ จ.สงขลา	0887761411	โทณณ
4	นาย ชุมนภัส อภิลักษณ์	เยาวชนรักสันติ	12/1 ม.9 ต.นบพิตำ อ.นบพิตำ จ.สงขลา	083-6811-298	ชุมนภัส
5	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	159 อ.นบพิตำ อ.นบพิตำ จ.สงขลา	093-4145274	อธิวัฒน์
6	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	78 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	061-190525	อธิวัฒน์
7	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	6 อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	093-601213	อธิวัฒน์
8	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	210/11 ต.1 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	0828617401	อธิวัฒน์
9	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	115/2 ม.4 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	093-6868587	อธิวัฒน์
10	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	248 ม.7 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	093 604 0128	อธิวัฒน์
11	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	63 ม.7 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	0833896411	อธิวัฒน์
12	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	35 ม.7 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	084-9954848	อธิวัฒน์
13	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	1/6 ม.1 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	0874962633	อธิวัฒน์
14	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	1/6 ม.1 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	061-0872184	อธิวัฒน์
15	นาย อธิวัฒน์ อธิวัฒน์	เยาวชนรักสันติ	1/6 ม.1 ต.อ.สงขลา อ.สงขลา จ.สงขลา	098-081238	อธิวัฒน์

บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วม

โครงการ เพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสื่อนับสนมบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้
กิจกรรมที่ ๑ ประชุมเตรียมการดำเนินงานโครงการ

วันที่ ๒๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมจะบังติกอ โรงแรม ซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
16	ชาม อมอลอัสดี แฉงันดา	คณบดีงาน Pobo	13/1 ม.1 ต.ราชาม อ. ไทไหม จ.ปัตตานี	0926190088	ชาม อมอลอัสดี
17	นาย อังฟ้าพร หอยเต๊ะ	คณบดีงาน Pobo	22/186 ม.5 ต.สุไหงโกกเต อ.เซียง จ.ปัตตานี	064-2561820	อังฟ้าพร
18	นาย อับดุลลัค เลานา	เยาวชนสันติชน	50/8 ม.2 ต. เคาเมา ต.นาบอน อ.นาบอน		อับดุลลัค
19	นาย อับดุลลัค โมนา	"	110 ม.7 ต.อนันต์ อ.นาบอน จ.ปัตตานี		นอริช
20	นางสาว นิสานอ	"	80/1 ม.2 ต. สุมี อ.เมืองนา อ.นาบอน		อนา
21	ทศิณี แก้วตา	"	15 ม.8 ต.นา อ.เมืองนา อ.นาบอน		ทศิณี
22	นาย รอนันต์ โมนา	"	99/1 ม.1 ต. ตันตงนา อ.นาบอน จ.ปัตตานี		รอนันต์
23	นาย อับดุลลัค เสือฤทธิ์	"	77 ม.2 ต. นีเซียง อ.นาบอน จ.ปัตตานี		อับดุลลัค
24	นาย อับดุลลัค รามานา	"	203/3 ม.7 ต. นู อ.เมืองนา อ.นาบอน		อับดุลลัค
25	นาย อับดุลลัค โมนา	"	2/1 ม.2 ต. นอ อ.นาบอน จ.ปัตตานี		อับดุลลัค
26	นาย อับดุลลัค อูเรอ	"	15/2 ม.5 ต. เคาจัน อ.นาบอน จ.ปัตตานี		อับดุลลัค
27	นาย อับดุลลัค โมนา	"	08/5 ต. เคาจัน อ.นาบอน อ.เมืองนา อ.นาบอน		อับดุลลัค
28	นาย อับดุลลัค โมนา	"	916 ต. เคาจัน อ.นาบอน อ.เมืองนา อ.นาบอน		อับดุลลัค

บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ 2
การอบรมเพื่อจัดการองค์ความรู้
เยาวชน (รักสันติ) รู้เท่าทันสื่อ

แบบฟอร์มรายชื่อคณะกรรมการฯ โครงการเพิ่มทักษะผู้เข้าพื้นที่และสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑

วันที่ ๙ - ๑๑ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ ทองผือ	ที่ปรึกษา	อำเภอท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒	นายไพฑูริค หะยีอวัง	ที่ปรึกษา	อำเภอสะบะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	
๓	นายสุไลมาน เจ๊ะและ	นายกสมาคม	ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๔	นายด่วนอารีเพ็ญ นียมาร์	อุปนายก	ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	
๕	นางสาวชนัญฐา จันทรขาว	เลขานุการ	อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๖	นางสาวสุมัยรีย์ มรรคาเขต	เจ้าหน้าที่การเงิน	อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	
๗	นางสาวสิริพรณ เสีนเลาะ	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	
๘	นางสาวนุรีศันย์ อุเซ็ง	งานพิธีการ	อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	
๙	นางสาวลักขมี คงเรือง	งานพิธีการ	อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	
๑๐	นายฐาปนกร กำจร	คณะทำงาน	อำเภอหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	
๑๑	นายก๊อตตารี หมุนนุ้ย	คณะทำงาน	อำเภอคลองฉะโล อำเภอโกนจา จังหวัดพัทลุง	
๑๒	นายอัปดุล เจ๊ะและ	คณะทำงาน	อำเภอเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	
๑๓	นางสาวคอสิเยาะ อาซู	คณะทำงาน	อำเภอเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	
๑๔	นายอัศสาลาม มะแซ	คณะทำงาน	อำเภอจะนะ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส	
๑๕	นายอัปดุลอาลีห์ หะยีฮาเดร์	คณะทำงาน	อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๖	นายบุญญามีน สารีมิง	คณะทำงาน	อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	
๑๗	นายนิริฎวาน นิมะมิง	คณะทำงาน	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	

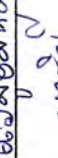
แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะผู้เข้าทำสนธิสัญญาฉบับสมบูรณ์ (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑

วันที่ ๙ - ๑๑ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรบุรี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาววราณี วาจิ	เยาวชนรักสันติ	๒๐๖ ม.๑ ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๘๘๐๖๙๐๘	วราณี
๒	นางสาววาลีษา หาแว	เยาวชนรักสันติ	๑๒๑/๒ ม.๔ ตำบลปะโต อำเภอเมืองมายอ จังหวัดปัตตานี		หาแว
๓	นางสาวพรวิษย์ งามมะ	เยาวชนรักสันติ	๖๓/๑ ม.๒ ตำบลสุสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		พรวิษย์
๔	นายอันดา สาสะ	เยาวชนรักสันติ	๗๒ ม.๑ ตำบลตะโล๊ะโอรามัน อำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๘๒๐๓๑๙๖	อันดา
๕	นางสาวชัยมีย์ เจ๊ะและ	เยาวชนรักสันติ	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๐๖๒๒๓๗๒๑๑	ชัยมีย์
๖	นางสาวบัลกีส์ จางะ	เยาวชนรักสันติ	๘๓ ม.๖ ตำบลคลองใหม่ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๙๗๓๖๓๖๕	บัลกีส์
๗	นางสาวอนิสา มามะ	เยาวชนรักสันติ	๔๕/๒ ม.๑ ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๖๙๖๕๔๓๕	มามะ
๘	นายวันมูฮัมหมัดมะดี เสมอภพ	เยาวชนรักสันติ	๒๘/๒ ม.๓ ตำบลปะนาเระ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๙๘๐๓๒๖๔๐๐	มามะ
๙	นางสาวฟาติน กาดร์	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๗ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๒๑๔๖๖๐๔๒	ฟาติน
๑๐	นางสาวยัสนี ดอละ	เยาวชนรักสันติ	๔๙ ม.๓ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๕๙๕๘๔๘๑	ยัสนี
๑๑	นางสาวนันทิดา โนะ	เยาวชนรักสันติ	๑๑๐ ม.๑ ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		นันทิดา
๑๒	นายอติยะห์ โหวะ	เยาวชนรักสันติ	๒๓ ม.๑ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๗๓๕๔๒๕๒	อติยะห์
๑๓	นายอิรฟาน สาสะ	เยาวชนรักสันติ	๒๙๘ ม.๓ ตำบลตุง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๐๔๐๑๒๘	อิรฟาน
๑๔	นายซันตัม เตาะสาตู	เยาวชนรักสันติ	๓๓ ม.๑ ตำบลยูยูต อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		ซันตัม
๑๕	นางสาวอามีร์วา คารัง	เยาวชนรักสันติ	๑๒ ม.๕ ตำบลยะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		อามีร์วา

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑

วันที่ ๙ - ๑๑ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นางสาวนุรีเราะ	เยาวชนรักสันติ	๘๐ ม.๕ ตำบลปะเสยวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	๐๘๓๖๓๓๑๗๔๗	
๑๗	นางสาวชามูณี	เยาวชนรักสันติ	๓๙ ม.๒ ตำบลปิตุมุดี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๓๓๖๑๖๓	
๑๘	นายอ้อฟาน	เยาวชนรักสันติ	๑๔๖/๖๗ ม.๖ ตำบลสุรสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๓๖๓๖๓๑๖๑	
๑๙	นายออตสันท์	เยาวชนรักสันติ	๕๐/๒ ม.๒ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		
๒๐	นางสาววาริดา	เยาวชนรักสันติ	๑๒ ม.๓ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๓๒๖๘๘๗๘	
๒๑	นางสาวนุรีซัน	เยาวชนรักสันติ	๘๓ ม.๔ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๘๕๖๒๘๙๕๙๒	
๒๒	นางสาวนุรีซนา	เยาวชนรักสันติ	๑๕ ม.๒ ตำบลสุรสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		
๒๓	นางสาววารินา	เยาวชนรักสันติ	๔/๑ ม.๖ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๓๖๖๖๘๖๐๑	
๒๔	นางสาวซูเมาะห์	เยาวชนรักสันติ	๓/๒๔ ซอยด่านภาษี ถนนปากน้ำ ตำบลสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		
๒๕	นางสาวอ้อฟาน	เยาวชนรักสันติ	๓ ม.๔ ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๙๘๘๕๕๓๘๑๔๔	
๒๖	นางสาวมูร์นี	นพรัตน์	๒๙/๒๑ ม.๑ ตำบลตันหยงลุโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๕๔๐๕๑๑๓๒	
๒๗	นายชื่อยัยมิน	หะยีสะแม	๑๓๖/๑ ถนนยะรัง ตำบลจะบังติกอ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๔๓๔๙๑๑๓	
๒๘	นายชื่อยัยมิน	อัสमान	๓๐/๒ ถนนมายอ ตำบลอาเนาะรู อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		
๒๙	นายแวมูฮัมหมัด	มะเต็ง	๑๘/๑๐ ม.๓ ตำบลปะกาชะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๒๔๓๘๘๘๓	
๓๐	นางสาวมารินี	เจนะ	๕๐/๕ ม.๒ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑

วันที่ ๙ - ๑๑ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๓๑	นางสาวสุรียา โตะมิง	เยาวชนรักสันติ	๔ ม.๖ ตำบลยาปี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		
๓๒	นายรอฟีอี นิเลาะ	เยาวชนรักสันติ	๙๙/๑ ม.๑ ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี	๐๙๖๐๖๐๙๕๘๕	
๓๓	นายคุณาพัฒน์ ภูแก้วเผือก	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๑ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๗๐๔๒๐๕๐	
๓๔	นายมูกรอรอรูร์ณ ปือแน	เยาวชนรักสันติ	๗๒/๔ ม.๓ ตำบลกลอคำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๘๘๗๙๙๐๙๘๘	
๓๕	นายคุณุที ตือโรโอะ	เยาวชนรักสันติ	๕๓/๑ ม.๑ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๙๐๔๘๐๓๐๘๕	
๓๖	นายวินอิบรอเฮง แวหะยี	เยาวชนรักสันติ	๑/๓ ม.๔ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๓๐๘๒๕๑๒๒	
๓๗	นายวันอิรฟาน อีแต	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๓ ม.๔ ตำบลสาคอใต้ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๑๒๘๗๙๕๖	
๓๘	นางสาวสุวิชาดา สุขประติษฐ์	เยาวชนรักสันติ	๒๓๓/๑ ม.๗ ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๐๖๕๕๙๐๔	
๓๙	นางสาวกัทมาธิ์ ปิยา	เยาวชนรักสันติ	๗๘ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๙๖๘๓๙๗	
๔๐	นางสาวนาปีษะห์ ประดู่	เยาวชนรักสันติ	๖๒/๗ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๒๖๓๗๕๘๙	
๔๑	นางสาวยัสมี สามะอาลี	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๔ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๒๖๑๕๙๑๘	
๔๒	นางสาวนาริตา หะมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๒/๑ ม.๖ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๙๖๘๓๙๗	
๔๓	นางสาวนาเดียร์ หะมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๒/๑ ม.๖ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๙๖๘๓๙๗	
๔๔	นางสาวนัสรีน มะประสิทธิ์	เยาวชนรักสันติ	๓๐/๖ ม.๓ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๔๒๑๕๔๕๓๓	
๔๕	นางสาวอาอีเซาะ สะมะแอ	เยาวชนรักสันติ	๑๐๗/๑ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		

แบบฟอร์มรายชื่อคณะกรรมการโครงการเพิ่มทักษะผู้เข้าทำหนังสือและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักถิ่นดี) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒

วันที่ ๑๒ - ๑๔ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรบุรี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ ทองเฝื่อ	ที่ปรึกษา	๘๙/๕ ม.๖ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	Sant
๒	นายไพฑูริต หารียอวัญ	ที่ปรึกษา	๖๗/๑ ม.๗ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	Pa
๓	นายสุไศลมาน เจริญและ	นายกสมาคม	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	สุไศล
๔	นายถ้วนอารีเพ็ญ นิยามาร์	อุปนายก	๘๔/๔ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	ทวี
๕	นางสาวชนัญฐา จันทร์ขาว	เลขานุการ	๔๐/๒ ม.๔ ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	ชนัญ
๖	นางสาวสุเมย์รีย์ มรรคาเขต	เจ้าหน้าที่การเงิน	๗๕ ม.๓ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	สุเมย์
๗	นางสาวสิริพรรณ เสีนเเลาะ	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	๓ ม.๙ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	สิริพรรณ
๘	นางสาวนุรีศัณย์ อุเซ็ง	งานพิธีการ	๒ ม.๔ ตำบลโต๊ะเต๊ะ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	นุรี
๙	นางสาวลักขมี คงเรือง	งานพิธีการ	๖๖ ม.๕ ตำบลแพรงทาก อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	ลักขมี
๑๐	นายธูปกร กำจร	คณะทำงาน	๔๑๗/๒ ม.๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	ธูป
๑๑	นายก๊อตตารี หมุนนุ้ย	คณะทำงาน	๘๙ ม.๑๑ ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง	ก๊อตตารี
๑๒	นายอัปดุล เจริญและ	คณะทำงาน	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุระสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	อัป
๑๓	นางสาวคอดีเยาะ อาซู	คณะทำงาน	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุระสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	คอดีเยาะ
๑๔	นายอัศสาลาม มะแซ	คณะทำงาน	๖๓ ม.๗ ตำบลดุขงญอ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส	อัศสาลาม
๑๕	นายอัปดุลอาลีทือ หารียาเดร์	คณะทำงาน	๑๓๗/๑ ม.๔ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	อัป
๑๖	นายบุญญามีน สารีมิง	คณะทำงาน	๗/๓ ม.๔ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	บุญญามีน
๑๗	นายนิริฎวาน นิมะมิง	คณะทำงาน	๖๓๗/๒ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	นิริฎวาน

แบบฟอร์มรายชื่อ โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒

วันที่ ๑๒ - ๑๔ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาวชอุบัยะห์ มะลี	เยาวชนรักสันติ	๔๖/๑ ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๕๐๔๓๐๔๔	ชอุบัยะห์
๒	นางสาวอาอียะฮะ มาฮะ	เยาวชนรักสันติ	๓๒/๓ ม.๑ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา	๐๙๘๐๓๔๑๖๑๓	อาอียะฮะ
๓	นายรัมทร สอและ	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๕๕ ม.๓ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๙๓๗๓๑๗๓๕๕	รัมทร
๔	นายมุสลิมีน ชูมามะ	เยาวชนรักสันติ	๑๘๖ ม.๑ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	๐๙๓๗๕๖๓๗๓๓	มุสลิมีน
๕	นายนิอาตีตัน เจ๊ะละ	เยาวชนรักสันติ	๕๗ ถนนศรีบูรพา ๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา		
๖	นายมูคอฟีร์ กาจ	เยาวชนรักสันติ	๙๔/๒ ม.๑ ตำบลกะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๐๘๐๐๕๙๗๐๖๗	มูคอฟีร์
๗	นายอารฟา บือราแง	เยาวชนรักสันติ	๘๐/๑ ม.๒ ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา		
๘	นางสาวอลิฮาม มานีฮยา	เยาวชนรักสันติ	๒๐๖ ม.๖ ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๘๗๓๙๐๐๖๐	อลิฮยา
๙	นายพัรฮาน ดอปอ	เยาวชนรักสันติ	๖๕ ม.๘ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๙๓๗๑๓๕๔๘๔	พัรฮาน
๑๐	นางสาวนูร์มัน สากัง	เยาวชนรักสันติ	๓๔/๒ ม.๔ ต.ธารน้ำทิพย์ อ.เบตง จ.ยะลา	๐๙๒๕๕๗๓๙๘๗	นูร์มัน
๑๑	นายมุฮัมหมัดนาวิ หะยะ	เยาวชนรักสันติ	๓๑ ม.๓ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ. ยะลา	๐๖๑๒๒๕๔๔๒๐	มุฮัมหมัดนาวิ
๑๒	นายอิฮซาน ตีนา	เยาวชนรักสันติ	๖๗/๔ ม.๑ ต.สะแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๖๕๔๕๗๖๖	อิฮซาน
๑๓	เด็กหญิงฟาตีฮะห์ สามะอาลี	เยาวชนรักสันติ	๑/๙ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ. ยะลา	๐๘๒๑๐๑๕๓๕๘	ฟาตีฮะห์
๑๔	เด็กหญิงลัดดาวัลย์ สะหะ	เยาวชนรักสันติ	๒๐/๔ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ. ยะลา	๐๘๐๘๗๓๓๙๓๒	ลัดดาวัลย์
๑๕	นายอับดุลเราะห์มาน เทฮา	เยาวชนรักสันติ	๕๒ ม.๓ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๖๒๔๓๑๙๘๘๗	อับดุลเราะห์มาน

แบบฟอร์มรายชื่อ โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒

วันที่ ๑๒ - ๑๔ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นายอดิมี ไชยง	เยาวชนรักสันติ	๓๓ ม.๒ ตำบลบึงสาแหรก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๓๐๘๗๖๒๔๕	อดิมี
๑๗	นางสาวนุรีพะห์ กะมุณี	เยาวชนรักสันติ	๒๔/๒ ม.๑ ต.ละแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๐๕๒๒๐๕๔	นุรีพะห์
๑๘	นางสาวฟาเดียร์ ลาบุ	เยาวชนรักสันติ	๑๗/๑ ม.๕ ต.ละแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๗๕๘๖๙๔๘	ฟาเดียร์
๑๙	นายมุฮัมมัดฮาฟิส บายี	เยาวชนรักสันติ	๑๙๑ ม.๖ ต.ยะหา อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๖๑๐๔๐๗๒	มุฮัมมัดฮาฟิส
๒๐	นางสาวพิรดา แดวอสนุง	เยาวชนรักสันติ	๑๒๐ ม.๗ ต.ยะหา อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๖๕๖๒๒๐๕๓๐	พิรดา
๒๑	เด็กชายฮาซัน แวสะมะแอ	เยาวชนรักสันติ	๒๖/๖ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ.ยะลา	๐๖๓๖๕๔๗๐๕๓	ฮาซัน
๒๒	นายอับดุลฮาฟิซ หะมิมะดิง	เยาวชนรักสันติ	๓๙ ม.๖ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๘๐๘๗๔๐๐๘๕	อับดุลฮาฟิซ
๒๓	นางสาวฮานีซะห์ ตีสะเอะ	เยาวชนรักสันติ	๑ ม.๔ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๙๘๗๓๖๓๙๔๓	ฮานีซะห์
๒๔	นายอันวา สะแต	เยาวชนรักสันติ	๒๐/๒ ม.๔ ต. สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๙๘๘๖๓๙๓๓๒	อันวา
๒๕	นายมุฮัมหมัดอัสมี มามะ	เยาวชนรักสันติ	๖๔/๒ ม.๔ ต. เกะรอก อ.รามัน จ.ยะลา	๐๘๐๗๑๗๑๑๘๓	มุฮัมหมัดอัสมี
๒๖	นายอาหามะ หะตีโม	เยาวชนรักสันติ	๗๐ ม.๓ ต.กาญูบเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา	๐๙๕๗๒๓๕๘๔๔	อาหามะ
๒๗	นายอัฟนาน บูรีง	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๑ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา	๐๙๓๖๔๗๒๒๙๗	อัฟนาน
๒๘	นางสาวคอรีเยาะ ดาระแน	เยาวชนรักสันติ	๕๕ ม.๑ ตำบลบือมิ่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		คอรีเยาะ
๒๙	นายวันนิก วันนิกุลบุตร	เยาวชนรักสันติ	๑๕๒ ถนนพิทักษ์ธานี ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๓๗๐๙๕๒๗๗	วันนิก
๓๐	นายฟาอีสต์ มูซอ	เยาวชนรักสันติ	๗๘ ซอยมูซอ ๑ ถนนลีโรรส ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๑๑๙๐๐๓๒๕	ฟาอีสต์

แบบฟอร์มรายชื่อ โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒

วันที่ ๑๒ - ๑๔ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๓๑	นายอันวาร์ นาวาวิ	เยาวชนรักสันติ	๖ ถนนสุขุมวิท ๒ ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๓๖๐๑๖๒๓๓	อันวาร์
๓๒	นายมุสตาอิม	เยาวชนรักสันติ	๒๕/๓ ม.๑ ตำบลจะงิวะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๐๙๖๓๑๓๓๓๘๘๓	มุสตาอิม
๓๓	นายซุลหัยฟาน	เยาวชนรักสันติ	๑๙๔ ม.๕ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	๐๙๐๗๐๓๑๓๘๑	ซุลหัยฟาน
๓๔	นางสาวอาฟิซะห์	เยาวชนรักสันติ	๖๓ ม.๖ ตำบลกาหลง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๘๐๕๒๒๐๙๙	อาฟิซะห์
๓๕	นางสาวตีนา	เยาวชนรักสันติ	๑๑ ม.๖ ตำบลกรปินัง อำเภอกรปินัง จังหวัดยะลา	๐๙๘๘๖๙๑๗๓๗	ตีนา
๓๖	นางสาวลือลีนา	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๙๗๙๐๘๒๔๒๓	ลือลีนา
๓๗	นายอับลูมาลิก	เยาวชนรักสันติ	๗๗ ม.๒ ตำบลบงโขง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา		
๓๘	นายซูไฮมี	เยาวชนรักสันติ	๑ ม.๒ ถนนอุดมสุข ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา		
๓๙	นายยาฟินดี	เยาวชนรักสันติ	๘๐/๑ ม.๒ ตำบลยูโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา		
๔๐	นายฟรกอน	เยาวชนรักสันติ	๑๙ ม.๑ ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา		
๔๑	นางสาวรอซอณี	เยาวชนรักสันติ	๑/๖ ม.๓ ตำบลยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา		
๔๒	นางสาวฮุสนา	เยาวชนรักสันติ	๕๕/๒ ม.๒ ตำบลนิคมสม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		
๔๓	นางสาวพิรดา	เยาวชนรักสันติ	๑๗/๖ ม.๓ ตำบลป้อมัง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		
๔๔	นางสาวสุรียานี	เยาวชนรักสันติ	๑๗๑/๓ ม.๖ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา		
๔๕	นางสาวฟาติมะห์	เยาวชนรักสันติ	๑๖๐/๗ ม.๖ ตำบลอาซ่อง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		

แบบฟอร์มรายชื่อคณะกรรมการโครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓

วันที่ ๑๕ - ๑๗ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ ทองเฝื่อ	ที่ปรึกษา	ที่ปรึกษา	๘๙/๕ ม.๖ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	Sant
๒	นายไพฑูริศ หนะยิว	ที่ปรึกษา	ที่ปรึกษา	๖๗/๑ ม.๗ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	Pa
๓	นายสุไลมาน เจ๊ะและ	นายกสมาคม	นายกสมาคม	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	Sul
๔	นายต่วนอารีเพ็ญ นิยามาร์	อุปนายก	อุปนายก	๘๔/๔ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	Tuan
๕	นางสาวชนัญญา จันทรวง	เลขานุการ	เลขานุการ	๔๐/๒ ม.๔ ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	Chan
๖	นางสาวสุเมียรีย์ มรรคาเขต	เจ้าหน้าที่การเงิน	เจ้าหน้าที่การเงิน	๗๕ ม.๓ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	Su
๗	นางสาวสิริพรรณ เส้นเกาะ	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	๓ ม.๙ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	Siri
๘	นางสาวนุรศัลย์ อุซัง	งานพิธีการ	งานพิธีการ	๒ ม.๔ ตำบลโต๊ะเต๊ะ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	Nur
๙	นางสาวลักษมี คงเรือง	งานพิธีการ	งานพิธีการ	๖๖ ม.๕ ตำบลพรหมหา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	Lak
๑๐	นายฐาปนกร กัจกร	คณะทำงาน	คณะทำงาน	๔๑๗/๒ ม.๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	Tha
๑๑	นายก๊อดดารี หมุนนุ้ย	คณะทำงาน	คณะทำงาน	๘๙ ม.๑๑ ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง	God
๑๒	นายอับดุล เจ๊ะและ	คณะทำงาน	คณะทำงาน	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุระมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	Abd
๑๓	นางสาวคอดีเยาะ อาชู	คณะทำงาน	คณะทำงาน	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุระมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	Adi
๑๔	นายอัสสาลาม มะแซ	คณะทำงาน	คณะทำงาน	๖๓ ม.๗ ตำบลซุงงู้อ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส	Assa
๑๕	นายอับดุลอาสิทธิ์ หะยีชาเดร์	คณะทำงาน	คณะทำงาน	๑๓/๑ ม.๔ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	Abd
๑๖	นายบุญญามีน สาริมิง	คณะทำงาน	คณะทำงาน	๗/๓ ม.๔ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	Bun
๑๗	นายนิริฎวาน นิมะมิง	คณะทำงาน	คณะทำงาน	๖๗/๒ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	Niri

แบบฟอร์มรายชื่อ โครงการเพิ่มทักษะผู้เข้าทำงานสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓
วันที่ ๑๕ - ๑๗ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาวชอภพณี กาย	เยาวชนรักสันติ	๘/๓ ม.๑ ตำบลเรียง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๒๓๕๕๒๒๐	ชอภพณี
๒	นายอารีพน เจ๊ะมะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๕ ม.๗ ตำบลมะรือโบตก อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๗๐๖๒๔๒	อารีพน
๓	นางสาวอามานี หะยียู๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๕๔/๑ ม.๘ ตำบลถ้ำกู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๑๓๑๒๑๖๔๐	อามานี
๔	นางสาวนุรกษัตริ์ ตาเฮ	เยาวชนรักสันติ	๑๕๘/๑ ม.๓ ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๓๗๒๓๖๒๖	นุรกษัตริ์
๕	นายอิรมันต์ อาบู	เยาวชนรักสันติ	๔๙/๑ ม.๕ ตำบลมุโนะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส	๐๙๖๖๕๔๔๙๕๓	อิรมันต์
๖	นายอับดุลบาตีร์ ยาละตา	เยาวชนรักสันติ	๑๒ ม.๑ ตำบลลูโบะบือซา อำเภอเย็งอ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๒๑๖๐๓๘๐	อับดุลบาตีร์
๗	นายอาบูเลียมัน อาลี	เยาวชนรักสันติ	๔๗/๑ ม. ตำบลบางปอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๕๐๕๐๕๗๐๓	อาบูเลียมัน
๘	นางสาวนุรฮาซีกิน กูโนแม	เยาวชนรักสันติ	๑๙๙/๑ ม.๖ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอดากูบ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๑๖๓๒๘๒	นุรฮาซีกิน
๙	นางสาวโรสมาวาตี อามิง	เยาวชนรักสันติ	๙๗ ม.๕ ตำบลคูขุย อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๐๓๕๕๘๖๖๗	โรสมาวาตี
๑๐	นางสาวนิฟาตีละห์ อาแวกือจิ	เยาวชนรักสันติ	๓๔ ม.๒ ตำบลเจ๊ะเท อำเภอดากูบ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๐๑๕๔๕๓๑๔	นิฟาตีละห์
๑๑	นางสาวฮานีนีย์ จินดาประเสริฐ	เยาวชนรักสันติ	๖๘/๒ ม.๓ ตำบลโละจูด อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๑๐๙๘๗๙๘๒	ฮานีนีย์
๑๒	นางสาวตัสนิม บากาก	เยาวชนรักสันติ	๔๕๘ ม.๗ ตำบลตากอ อำเภอสุไหงปาตี จังหวัดนราธิวาส	๐๖๓๖๑๗๖๑๘๕	ตัสนิม
๑๓	นายชากีฟ สาและ	เยาวชนรักสันติ	๙ ม.๙ ตำบลตันหยงมีstö อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๑๗๖๐๙๗๑	ชากีฟ
๑๔	นางสาวรฟิธาน เจ๊ะมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๗๕/๑๗ ม.๑๓ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๙๙๗๖๑๒๓๐	รฟิธาน
๑๕	นางสาวอลิสวา วาและ	เยาวชนรักสันติ	๑๑๗/๒ ม.๓ ตำบลริอเสาะออก อำเภอริอเสาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๒๓๓๕๗๖๐	อลิสวา

แบบฟอร์มรายชื่อ โครงการเพิ่มทักษะผู้เข้าทำงานสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓
วันที่ ๑๕ - ๑๗ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นางสาวชัยฎรีย์ แลภา	เยาวชนรักสันติ	๓๑/๒ ม.๓ ตำบลลาโละ อำเภอหรือเกาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๑๖๓๗๙๒๙	ชัยฎรีย์
๑๗	นายอารีฟ ปี	เยาวชนรักสันติ	๗๒/๑ ม.๑ ตำบลบาโงสะโต อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๗๕๙๐๕๗	อารีฟ
๑๘	นายอิมรอน ยีพาเน	เยาวชนรักสันติ	๙๔/๑ ม.๔ ตำบลยี่งอ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๕๙๕๗๕๕	อิมรอน
๑๙	นางสาวศรัยีส สามะ	เยาวชนรักสันติ	๓/๗ ซอยอากาศอำนวย ตำบลบางนาก อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๑๕๙๕๙๘๘๙	ศรัยีส
๒๐	นายวันอัปตุลรอฮิม วันอัปตุลสามะ	เยาวชนรักสันติ	๗๖ ม.๗ ตำบลตันหยงมัส อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๓๙๕๑๘๙	วันอัปตุลรอฮิม
๒๑	นายอามีรุদ্ดีน ตือราแ	เยาวชนรักสันติ	๔๖ ม.๕ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๘๕๐๑๑๒๕๑	อามีรุদ্ดีน
๒๒	นายมาฮาซิม กุตุล	เยาวชนรักสันติ	๕๓/๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๘๖๔๖๔๑๑๑๐	มาฮาซิม
๒๓	นายรุสตัน มานะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐๖/๓ ม.๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๘๐๑๖๖๙๕	รุสตัน
๒๔	นายนิอัคมันต์ อูมา	เยาวชนรักสันติ	๖๐/๔ ม.๔ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๖๓๒๕๑๓๔๖๐	นิอัคมันต์
๒๕	นายยิบเรล วาจิ	เยาวชนรักสันติ	๔๘ ม.๑๐ ตำบลบอง อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๖๕๐๔๖๙๓๗๖	ยิบเรล
๒๖	นายรีดูวัน เจ๊ะโร๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๖/๕ ม.๒ ตำบลบอง อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๖๕๐๔๙๕๓๗๙	รีดูวัน
๒๗	นายฮาฟิส มาแ	เยาวชนรักสันติ	๓/๕ ม.๕ ตำบลบอง อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๑๒๕๕๕๘๐๗	ฮาฟิส
๒๘	นายซูไฮ เจ๊ะมะ	เยาวชนรักสันติ	๔๕/๑ ม.๑ ตำบลบอง อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๒๙๒๓๐๘๕	ซูไฮ
๒๙	นายกุอาซิมิง ตวันโซะ	เยาวชนรักสันติ	๖๐/๒ ม.๔ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๓๔๖๔๒๖	กุอาซิมิง
๓๐	นางสาวรุซนี มะดีเยาะ	เยาวชนรักสันติ	๘/๔ ม.๖ ตำบลตันหยงมัส อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๗๕๐๓๒๕๘	รุซนี

แบบฟอร์มรายชื่อ โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓
วันที่ ๑๕ - ๑๗ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เพ็ชรมี รีสอร์ท ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๓๑	นางสาวชูวาระห์ ก้อโต	เยาวชนรักสันติ	๑๑๑/๑ ม.๘ ตำบลตันหยงมีดี อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๓๕๘๑๑๘๘๕๗	ชูวาระห์
๓๒	นายมุฮัมมัด มะไซ๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๑๙๗ ม.๓ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๒๒๗๓๙๘๕๕	มุฮัมมัด
๓๓	นายอิลฮัม โส๊ะตุ้มิง	เยาวชนรักสันติ	๔/๑ ม.๑ ตำบลตุงกู อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส		อิลฮัม
๓๔	นายไพชอล บือราเฮง	เยาวชนรักสันติ	๔๘ ม.๑ ตำบลตะปอเยาะ อำเภอเย็งอ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๘๗๗๖๑๕๑๘	ไพชอล
๓๕	นางสาวฟาสะห์ ยูโซ๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๒๐/๑ ม.๔ ตำบลลูโบะบายะ อำเภอเย็งอ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๙๕๒๕๒๐๙๖	ฟาสะห์
๓๖	นางสาวนาวาตี มะแซ	เยาวชนรักสันติ	๑ ม.๑ ตำบลปะลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๐๖๘๘๐๔	นาวาตี
๓๗	นางสาวนูรียี ยามาลูดีน	เยาวชนรักสันติ	๖๐/๔ ม.๑ ตำบลตะปอเยาะ อำเภอเย็งอ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๗๖๕๐๐๖๓	นูรียี
๓๘	นางสาวเจ๊ะโซเฟีย เจ๊ะอารง	เยาวชนรักสันติ	๑๓๗/๖ ม.๑ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๒๓๑๙๕๗๑๗	เจ๊ะโซเฟีย
๓๙	นายมุหัมมะซายูดี มะเหาะ	เยาวชนรักสันติ	๒๓ ม.๔ ตำบลรีเอสะยะ อำเภอรีเอสะยะ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๐๖๖๐๓๕๖	มุหัมมะซายูดี
๔๐	นายฮาฟิซ เจะแวน	เยาวชนรักสันติ	๑๑๕/๒ ม.๔ ตำบลเย็งอ อำเภอเย็งอ จังหวัดนราธิวาส		ฮาฟิซ
๔๑	นายมุสตาซา ยูโซ๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐๖/๑ ม.๔ ตำบลเย็งอ อำเภอเย็งอ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๑๓๑๕๖๑๘๘	มุสตาซา
๔๒	นายนิอาฟ วงศ์สอนธรรม	เยาวชนรักสันติ	๖๖/๓ ถนนพหลโยธิน ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส		นิอาฟ
๔๓	นายอิรฟาน เจ๊ะเต็ง	เยาวชนรักสันติ	๒๑๐/๔ ม.๑ ตำบลจวบ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส		อิรฟาน
๔๔	นางสาวกัสมีนี มุหะนะ	เยาวชนรักสันติ	๕๖ ม.๑ ตำบลปะลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส		กัสมีนี
๔๕	นายมุฮัมหมัดอาลวี มะแซ	เยาวชนรักสันติ	๒๓/๒ ถนนประปา-ปาโจ ตำบลบาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส		มุฮัมหมัดอาลวี

บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ 3
ทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรม
เชิงเปรียบเทียบ

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ทักษะวิชาการเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
 รุ่นที่ ๑ วันที่ ๒-๔ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ ทองผือ	ที่ปรึกษา	๘๘/๕ ม.๖ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	Sant
๒	นายไพฑูริ์ หะยิวัง	ที่ปรึกษา	๖๗/๑ ม.๗ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	Pa
๓	นายสุไลมาน เจ๊ะและ	นายกสมาคม	๓๓๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	So
๔	นายτώνอาร์เพ็ญ นียามาร์	อุปนายก	๘๔/๔ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	Ty
๕	นางสาวชนัญฐา จันทรขาว	เลขานุการ	๔๐/๒ ม.๔ ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๖	นางสาวสุมัยรีย์ มรรคาเขต	เจ้าหน้าที่การเงิน	๗๕ ม.๓ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	
๗	นางสาวสิริพรรณ เสีนเกาะ	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	๓ ม.๘ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	Siriporn
๘	นางสาวนุรีศันย์ อุซัง	งานพิธีการ	๒ ม.๔ ตำบลโต๊ะเต็ง อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	
๙	นางสาวลักขมี คงเรือง	งานพิธีการ	๖๖ ม.๕ ตำบลแพรกหา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	ลักขมี
๑๐	นายธูปกร กัจจร	คณะทำงาน	๔๑๗/๒ ม.๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	
๑๑	นายก่อตดาร์ หมุนนุ้ย	คณะทำงาน	๘๘ ม.๑๑ ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง	ก่อตดาร์
๑๒	นายอัปดุล เจ๊ะและ	คณะทำงาน	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุระมิถด อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	อัปดุล
๑๓	นางสาวคอดีเยาะ อาชู	คณะทำงาน	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุระมิถด อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	คอดีเยาะ
๑๔	นายอัศลาม มะแซ	คณะทำงาน	๖๓ ม.๗ ตำบลตุงชูงอ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส	อัศลาม
๑๕	นายอัปดุลอาลีหิ์ หะยิชาเดร์	คณะทำงาน	๑๓/๑ ม.๔ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	อัปดุลอาลีหิ์
๑๖	นายบุญญามีน สารมิง	คณะทำงาน	๗/๓ ม.๔ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	บุญญามีน
๑๗	นายนิรฎวาน นิมะมิง	คณะทำงาน	๖๓/๒ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	นิรฎวาน

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ที่ต้นศึกษาความเป็นห่วงวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
วันที่ ๑ วันที่ ๒-๔ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาวอารีณี วาจิ	เยาวชนรักสันติ	๒๐๖ ม.๑ ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๘๘๖๖๘๐๘	อารีณี
๒	นางสาวนาถิษา หาแว	เยาวชนรักสันติ	๑๒๑/๒ ม.๔ ตำบลปะโต อำเภอเมืองมายอ จังหวัดปัตตานี		นาถิษา
๓	นางสาวพรติยะห์ เจะมะ	เยาวชนรักสันติ	๖๓/๑ ม.๒ ตำบลสุสุสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		พรติยะห์
๔	นายอันดา สาและ	เยาวชนรักสันติ	๗๒ ม.๑ ตำบลตะโกลีออรามัน อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๘๒๐๓๑๘๖	อันดา
๕	นางสาวยัสมีย์ เจ๊ะและ	เยาวชนรักสันติ	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๐๖๒๒๑๗๗๖๑๑	ยัสมีย์
๖	นางสาวบัลกีส จางะ	เยาวชนรักสันติ	๘๓ ม.๖ ตำบลคลองใหม่ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๙๗๑๗๓๖๕	บัลกีส
๗	นางสาวอนิสา มามะ	เยาวชนรักสันติ	๔๕/๒ ม.๑ ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๖๖๖๕๔๓๕	อนิสา
๘	นายวันฮัมหมัดมะดี เสมอภพ	เยาวชนรักสันติ	๒๘/๒ ม.๓ ตำบลปะนาเราะ อำเภอปะนาเราะ จังหวัดปัตตานี	๐๙๘๐๓๒๖๔๐๐	วันฮัมหมัด
๙	นางสาวฟาติน กาดร์	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๗ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๒๑๔๖๖๐๔๒	ฟาติน
๑๐	นางสาวยัสมีญ์ ดอเลาะ	เยาวชนรักสันติ	๔๙ ม.๓ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๕๙๕๘๔๘๑	ยัสมีญ์
๑๑	นางสาวนันทิดา โนะ	เยาวชนรักสันติ	๑๑๐ ม.๑ ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		นันทิดา
๑๒	นายอาลียะห์ โหวะ	เยาวชนรักสันติ	๒๓ ม.๑ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๗๓๕๔๒๕๒	อาลียะห์
๑๓	นายอิรฟาน สาและ	เยาวชนรักสันติ	๒๙๘ ม.๓ ตำบลตุง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๐๕๐๑๒๘	อิรฟาน
๑๔	นายฮัมหมัด เตะสาตุ	เยาวชนรักสันติ	๓๓ ม.๑ ตำบลยูุด อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		ฮัมหมัด
๑๕	นางสาวอามีร์กา คารัง	เยาวชนรักสันติ	๑๒ ม.๕ ตำบลยะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		อามีร์กา

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑
 วันที่ ๒-๔ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นางสาวมูนี่เราะ	มาฮะ	เยาวชนรักสันติ	๐๘๗๒๓๓๑๓๗๔๗	มูนี่เราะ
๑๗	นางสาวชามูณี	สาเมาะ	เยาวชนรักสันติ	๐๙๓๖๓๗๙๖๔๓	ชามูณี
๑๘	นายอัฟฟาน	ตายะ	๑๔๖/๖๗ ม.๖ ตำบลคูมุตี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๘๘๓๙๖๓๑๖๑	อัฟฟาน
๑๙	นายอาดิลันท์	เจนะนะ	๕๐/๒ ม.๒ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		อาดิลันท์
๒๐	นางสาวซาริตา	ราโม่ง	๑๒ ม.๓ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๗๒๔๖๘๗๘	ซาริตา
๒๑	นางสาวนุรฮัน	มะแซ	๘๓ ม.๔ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๘๕๖๒๘๙๕๕๒	นุรฮัน
๒๒	นางสาวนุรชานา	คอเลาะ	๑๕ ม.๒ ตำบลสุสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		นุรชานา
๒๓	นางสาวซารินา	กาโฮง	๔/๑ ม.๖ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๓๙๖๙๖๘๐๑	ซารินา
๒๔	นางสาวซูไมยะห์	เจะเลาะ	๓/๒๔ ซอยด่านภาษี ถนนปากน้ำ ตำบลชะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		ซูไมยะห์
๒๕	นางสาวอัฟนาน	วาแม	๓ ม.๔ ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๙๘๘๕๓๘๑๔๔	อัฟนาน
๒๖	นางสาวมูรณี	นพรัตน์	๒๙/๒๑ ม.๑ ตำบลตันหยงลุโล๊ะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๕๔๐๕๑๑๓๒	มูรณี
๒๗	นายชูชัยมิน	หะยีสะแม	๑๓๖/๑ ถนนยะรัง ตำบลจะบังติกอ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๔๓๔๙๑๑๓	ชูชัยมิน
๒๘	นายชูชัยมิน	อัสมาน	๓๐/๒ ถนนมายอ ตำบลอาเนาะรู อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		ชูชัยมิน
๒๙	นายแวมุฮัมหมัด	มะเซ็ง	๑๘/๑๐ ม.๓ ตำบลปะกาชะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๒๔๗๘๘๙๓	แวมุฮัมหมัด
๓๐	นางสาวมูรณี	เจนะนะ	๕๐/๕ ม.๒ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		มูรณี

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักถิ่นดี) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑
วันที่ ๒-๔ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปឹង ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๓๑	นางสาวสุรียา โตะมิง	เยาวชนรักสันติ	๔ ม.๖ ตำบลยาปี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		ศุรีย์ษา
๓๒	นายรอฟีอี นิเลาะ	เยาวชนรักสันติ	๙๙/๑ ม.๑ ตำบลตันหยงดากอ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี		รอฟีอี
๓๓	นายคุณาพัฒน์ ภูแก้วเผือก	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๑ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๙๖๐๖๐๙๕๘๕๕	คุณาพัฒน์
๓๔	นายมุกอรรบูรณ บือแน	เยาวชนรักสันติ	๗๒/๔ ม.๓ ตำบลกอสำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๗๐๔๒๐๕๐	มุกอรรบูรณ
๓๕	นายฉุฎฎี ตือโรโอะ	เยาวชนรักสันติ	๔๓/๑ ม.๑ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๘๘๗๙๐๙๘๘๘	
๓๖	นายวันอิบรอเฮง แวงหะยี	เยาวชนรักสันติ	๑/๓ ม.๔ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๙๐๔๘๐๓๐๘๕๕	
๓๗	นายวันอิรฟาน อีแต	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๓ ม.๔ ตำบลสาคอใต้ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๘๓๐๘๒๕๑๒๒	
๓๘	นางสาวสุวิษาดา สุขประดิษฐ์	เยาวชนรักสันติ	๒๓๓/๑ ม.๗ ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๑๒๘๗๙๕๖	สุวิษาดา
๓๙	นางสาวกัทมาย์ ปิยา	เยาวชนรักสันติ	๗๘ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๐๖๕๕๙๐๔	กัทมาย์
๔๐	นางสาวนาบีชะห์ ประดู่	เยาวชนรักสันติ	๖๒/๗ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๙๖๘๓๙๗	นาบีชะห์
๔๑	นางสาวยัสมี สามะอาลี	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๔ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๒๖๓๗๕๘๙	ยัสมี
๔๒	นางสถานาริดา หะมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๒/๑ ม.๖ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๒๖๑๕๙๑๘	สถานาริดา
๔๓	นางสาวนาเดียร์ หะมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๒/๑ ม.๖ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๙๖๗๔๓๒	นาเดียร์
๔๔	นางสาวนัสรีน มะประสิทธิ์	เยาวชนรักสันติ	๓๐/๖ ม.๓ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๗๗๑๒๔๖๒	นัสรีน
๔๕	นางสาวอาอีเซาะ สะมะแฉะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐๓/๑ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๔๒๑๕๔๕๗๓	อาอีเซาะ

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสันติสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
วันที่ ๒ วันที่ ๑๐-๑๒ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ	ที่ปรึกษา	๘๘/๕ ม.๖ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒	นายไพฑูริ	ที่ปรึกษา	๖๗/๑ ม.๗ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	
๓	นายสุไลมาน	นายกสมาคม	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๔	นายต่วนอารีเพ็ญ	อุปนายก	๘๘/๔ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	
๕	นางสาวชนัญญา	เลขานุการ	๔๐/๒ ม.๔ ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๖	นางสาวสุเมย์รีย์	เจ้าหน้าที่การเงิน	๗๕ ม.๓ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	
๗	นางสาวสิริพรรณ	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	๓ ม.๙ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	
๘	นางสาวนุรีศันย์	งานพิธีการ	๒ ม.๔ ตำบลโต๊ะเต๊ะ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	
๙	นางสาวลักขมี	งานพิธีการ	๖๖ ม.๕ ตำบลแพรงหา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	
๑๐	นายธูปกร	คณะทำงาน	๔๑๗/๒ ม.๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	
๑๑	นายก๊อตดารี	หมอนุ้ย	๘๘ ม.๑๑ ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง	
๑๒	นายอับดุล	เจ้และ	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุระมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	
๑๓	นางสาวคอดีเยาะ	อาซู	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุระมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	
๑๔	นายอัศสาลาม	มะแซ	๖๓ ม.๗ ตำบลทุ่งญอ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส	
๑๕	นายอับดุลฮาดี	หะยีฮาดี	๑๓/๑ ม.๔ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๖	นายบุญญามีน	สารีมิง	๗/๓ ม.๔ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	
๑๗	นายนิรฎวาน	นิมะมิง	๖๓/๒ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒
วันที่ ๑๐-๑๒ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาวชัชชัช มะลิ	เยาวชนรักสันติ	๔๖/๑ ตำบลยูโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๕๐๔๓๐๔๔	ชัชชัช มะลิ
๒	นางสาวอ้อเสาะ มายะ	เยาวชนรักสันติ	๓๒/๓ ม.๑ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา	๐๙๘๐๓๔๑๖๓๓	อ้อเสาะ
๓	นายรัมดร สอและ	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๕๕ ม.๓ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๙๓๓๓๑๓๓๕๕	รัมดร
๔	นายมุสลิมิน ชูมามะ	เยาวชนรักสันติ	๑๘๖ ม.๑๐ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	๐๙๓๓๕๖๓๓๓๓๓	มุสลิมิน
๕	นายนิฮาดสัน เจ๊ะและ	เยาวชนรักสันติ	๕๗ ถนนศรีปุดรา ๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา		นิฮาดสัน
๖	นายมูคอฟีร์ กาเจ	เยาวชนรักสันติ	๙๔/๒ ม.๑ ตำบลกะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๐๘๐๐๕๙๗๐๖๗	มูคอฟีร์
๗	นายอารฟา บือราแง	เยาวชนรักสันติ	๘๐/๑ ม.๒ ตำบลยูโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา		Arfa
๘	นางสาวอิลาหม มานีฮียา	เยาวชนรักสันติ	๒๐๖ ม.๖ ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๘๗๓๙๐๐๖๐	อิลาหม
๙	นายพีรฮาน ดอปอ	เยาวชนรักสันติ	๖๕ ม.๘ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๙๓๓๑๓๕๔๘๘๔	พีรฮาน
๑๐	นางสาวนูร์มีน สาแก็ง	เยาวชนรักสันติ	๓๔/๒ ม.๔ ต.ธารน้ำทิพย์ อ.เบตง จ.ยะลา	๐๙๒๕๕๗๓๙๘๗	นูร์มีน
๑๑	นายมุฮัมหมัดนาวิ หะยะ	เยาวชนรักสันติ	๓๓ ม.๓ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ.ยะลา	๐๖๑๒๕๔๔๒๐	มุฮัมหมัดนาวิ
๑๒	นายอิฮ์ซาน ดีนา	เยาวชนรักสันติ	๖๗/๔ ม.๑ ต.ละแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๖๕๕๕๗๖๖	อิฮ์ซาน
๑๓	เด็กหญิงฟาตีฮะห์ สามะอาลี	เยาวชนรักสันติ	๑/๙ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ.ยะลา	๐๘๒๑๐๕๓๕๘	ฟาตีฮะห์
๑๔	เด็กหญิงลัดดาวัลย์ สะหะ	เยาวชนรักสันติ	๒๐/๔ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ.ยะลา	๐๘๐๘๗๓๓๓๓๒	ลัดดาวัลย์
๑๕	นายอับดุลเราะห์มาน เทฮา	เยาวชนรักสันติ	๕๒ ม.๓ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๖๒๔๓๑๘๘๗	อับดุลเราะห์มาน

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒
 วันที่ ๑๐-๑๒ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นายอิทธิม ไซซิง	เยาวชนรักสันติ	๓๓๓ ม.๒ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๓๐๘๗๖๒๔๕	อิทธิม
๑๗	นางสาวนุรีพะห์ กะมุณี	เยาวชนรักสันติ	๒๔/๒ ม.๑ ต.ละแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๐๕๒๒๐๕๔	นุรีพะห์
๑๘	นางสาวพาเตียร์ ลาญ	เยาวชนรักสันติ	๑๗/๑ ม.๕ ต.ละแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๗๕๘๖๙๔๘	พาเตียร์
๑๙	นายมุฮัมมัดฮาฟิซ บายี	เยาวชนรักสันติ	๑๙๑ ม.๖ ต.ยะหา อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๖๑๐๔๐๗๒	มุฮัมมัดฮาฟิซ
๒๐	นางสาวพิรเดา แดวอสูง	เยาวชนรักสันติ	๑๒๐ ม.๗ ต.ยะหา อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๖๕๒๖๒๐๕๓๐	พิรเดา
๒๑	เด็กชายฮาซัน แวสะมะแอ	เยาวชนรักสันติ	๒๖/๖ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ.ยะลา	๐๖๓๖๕๔๗๐๕๓	ฮาซัน
๒๒	นายอับดุลฮาฟิซ หะมิมะดิง	เยาวชนรักสันติ	๓๙ ม.๖ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๘๐๘๗๔๐๐๘๕	อับดุลฮาฟิซ
๒๓	นางสาวฮานีชะห์ ตีสะเอะ	เยาวชนรักสันติ	๑ ม.๔ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๙๘๗๓๖๓๙๔๓	ฮานีชะห์
๒๔	นายอันวา สะแต	เยาวชนรักสันติ	๒๐/๒ ม.๔ ต. สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๙๘๖๖๓๙๓๓๒	อันวา
๒๕	นายมุฮัมหมัดอัสมี มามะ	เยาวชนรักสันติ	๖๔/๒ ม.๔ ต. เกะรอก อ.รามัน จ.ยะลา	๐๘๐๗๑๑๑๘๘๓	มุฮัมหมัดอัสมี
๒๖	นายอาหามะ หะตีโม	เยาวชนรักสันติ	๗๐ ม.๓ ต.กาญูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา	๐๙๕๗๒๓๕๘๔๔	อาหามะ
๒๗	นายอัฟนาน บูรีง	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๑ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา	๐๙๓๖๔๑๗๒๙๗	อัฟนาน
๒๘	นางสาวคอรีเยาะ ดาระเน	เยาวชนรักสันติ	๕๕ ม.๑ ตำบลป้อมมิ่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		คอรีเยาะ
๒๙	นายวันนิก วันนิกุลบุตร	เยาวชนรักสันติ	๑๕๒ ถนนพิทักษ์ธานี ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๓๗๐๙๕๒๗๗	วันนิก
๓๐	นายฟาอีดส์ มุซอ	เยาวชนรักสันติ	๗๘ ซอยมุซอ ๑ ถนนสิริโรส ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๑๑๙๐๐๓๒๕	ฟาอีดส์

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒
 วันที่ ๑๐-๑๒ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๓๑	นายอันนาร์ นาวาวิ	เยาวชนรักสันติ	๖ ถนนสุขุมวิท ๒ ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๓๖๐๑๖๒๑๓	
๓๒	นายมุสตาอิม แฉะ	เยาวชนรักสันติ	๒๕/๓ ม.๑ ตำบลจะงิวะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๐๘๖๓๑๓๓๓๘๓	มุสตาอิม
๓๓	นายชุลย์ฟาน แวอุเซ็ง	เยาวชนรักสันติ	๑๙๔ ม.๕ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	๐๘๗๐๓๑๓๙๑	ชุลย์ฟาน
๓๔	นางสาวอาฟีซะห์ จินตรา	เยาวชนรักสันติ	๖๓ ม.๖ ตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๘๐๕๒๒๐๙๙	อาฟีซะห์
๓๕	นางสาวดีนา ยามา	เยาวชนรักสันติ	๑๑ ม.๖ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา	๐๙๘๖๙๑๗๓๗	ดีนา
๓๖	นางสาวลือลีนา เจริญคาเดร์	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๘๗๙๐๘๒๔๒๓	ลือลีนา
๓๗	นายอับลูมาลิก เสนาฤทธิ์	เยาวชนรักสันติ	๗๗ ม.๒ ตำบลบางยี่รงค์ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา		
๓๘	นายซูไฮมี ยะโกะ	เยาวชนรักสันติ	๑ ม.๒ ถนนอุดมสุข ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา		Suhaimi
๓๙	นายอาฟีนดี บือราแง	เยาวชนรักสันติ	๘๐/๑ ม.๒ ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา		อาฟีนดี
๔๐	นายฟูรกอน ยูโซ๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๑๙ ม.๑ ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา		ฟูรกอน
๔๑	นางสาวรอซอณี กูโน	เยาวชนรักสันติ	๑/๖ ม.๓ ตำบลยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา		รอซอณี
๔๒	นางสาวฮุสนา ลีเดร์	เยาวชนรักสันติ	๕๔/๒ ม.๒ ตำบลนิคม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		ฮุสนา
๔๓	นางสาวพิรดาเวง เซงแมตี	เยาวชนรักสันติ	๑๗/๖ ม.๓ ตำบลบือมิ่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		พิรดาเวง
๔๔	นางสาวสุรียานี บาหะ	เยาวชนรักสันติ	๑๗๑/๓ ม.๖ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา		สุรียานี
๔๕	นางสาวฟาติมะห์ ชิบากา	เยาวชนรักสันติ	๑๖๐/๗ ม.๖ ตำบลอาซอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		ฟาติมะห์

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ทักษะวิชาการเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสันทนาการเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
วันที่ ๓ วันที่ ๑๗-๑๙ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ ทองเฝือ	ที่ปรึกษา	๘๘/๕ ม.๖ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒	นายไพฑูริค ณะอิวัง	ที่ปรึกษา	๖๗/๑ ม.๗ ตำบลปะเสียว อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	
๓	นายสุไลมาน เจ๊ะและ	นายกสมาคม	๓๗๕ ม.๖ ตำบลมาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๔	นายต่วนอารีเพ็ญ นียมาร์	อุปนายก	๘๘/๔ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	
๕	นางสาวชนัญญา จันทรขาว	เลขานุการ	๔๐/๒ ม.๔ ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๖	นางสาวสุมัยรีย์ มรรคาเขต	เจ้าหน้าที่การเงิน	๗๕ ม.๓ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอความกลาง จังหวัดสตูล	
๗	นางสาวสิริพรรณ เส้นเกาะ	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	๓ ม.๙ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	
๘	นางสาวนุรีศันย์ อุเซ็ง	งานพิธีการ	๒ ม.๔ ตำบลโต๊ะเต๊ะ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	
๙	นางสาวลักขมี คงเรือง	งานพิธีการ	๖๖ ม.๕ ตำบลแพรกหา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	
๑๐	นายฐาปนกร กัจกร	คณะทำงาน	๔๑๗/๒ ม.๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	
๑๑	นายก๊อตดารี หมุนนุ้ย	คณะทำงาน	๘๘ ม.๑๑ ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง	
๑๒	นายอัปดุล เจ๊ะและ	คณะทำงาน	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	
๑๓	นางสาวคอลีเยาะ อาซู	คณะทำงาน	๓๗๕/๑ ม.๖ ตำบลสุสมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	
๑๔	นายอัศสาลาม มะแซ	คณะทำงาน	๖๓ ม.๗ ตำบลดุขงญอ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส	
๑๕	นายอัปดุลอาลีตีร์ ทะยิชาตร์	คณะทำงาน	๑๓/๑ ม.๔ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๖	นายบุญญามีน สารมิง	คณะทำงาน	๗/๓ ม.๔ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	
๑๗	นายนิริฎวาน นิมะมิง	คณะทำงาน	๖๓/๒ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓
 วันที่ ๑๗-๑๙ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาวชอลฟานี กายู	เยาวชนรักสันติ	๘/๓ ม.๑ ตำบลเรียง อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๒๒๓๔๕๒๒๐	ชอลฟานี
๒	นายอาร์ฟัน เจ๊ะมะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๕ ม.๗ ตำบลมะรือเบะตัก อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๗๐๖๒๕๒	อาร์ฟัน
๓	นางสาวอามานี หะยียูโซ๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๕๔/๑ ม.๘ ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๑๓๑๒๑๖๔๐	อามานี
๔	นางสาวนุรกีซตุรี ตาเฮ	เยาวชนรักสันติ	๑๕๘/๑ ม.๓ ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๓๗๒๓๖๒๖	นุรกีซตุรี
๕	นางสาวเจ๊ะไซเพีย เจ๊ะอารง	เยาวชนรักสันติ	๑๓๓๗/๖ ม.๑ ตำบลเจ๊ะเท อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๒๒๓๑๙๗๑๓๗	เจ๊ะไซเพีย
๖	นายอับดุลลาคีร์ ยาละตา	เยาวชนรักสันติ	๑๒ ม.๑ ตำบลลูโเบปือซา อำเภอเยอ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๒๑๖๐๓๘๐	อับดุลลาคีร์
๗	นายอาลีเยมิน อาลี	เยาวชนรักสันติ	๔๗/๑ ม. ตำบลบางปอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๓๔๕๐๔๗๐๓๓	อาบีเยมิน
๘	นางสาวนุรฮายาทิน กูโนแม	เยาวชนรักสันติ	๑๙๙/๑ ม.๖ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๑๖๓๒๘๒	นุรฮายาทิน
๙	นางสาวโรสมวาตี อามิง	เยาวชนรักสันติ	๙๗ ม.๕ ตำบลตุงกูย อำเภอจะแนะจังหวัดนราธิวาส	๐๘๐๓๕๕๘๘๖๖๗	โรสมวาตี
๑๐	นางสาวนิฟาติละห์ อาแวก็อจี	เยาวชนรักสันติ	๓๔ ม.๒ ตำบลเจ๊ะเท อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๐๑๕๕๔๓๑๔	นิฟาติละห์
๑๑	นางสาวฮานีเย์ จินดาประเสริฐ	เยาวชนรักสันติ	๖๘/๒ ม.๓ ตำบลโละจูด อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๑๐๙๘๗๙๘๒	ฮานีเย์
๑๒	นางสาวตัสมีม บากากอ	เยาวชนรักสันติ	๔๕๘ ม.๗ ตำบลตากอ อำเภอสุไหงปาตี จังหวัดนราธิวาส	๐๖๓๖๑๗๑๘๘๕	ตัสมีม
๑๓	นายซากีฟ สาและ	เยาวชนรักสันติ	๙ ม.๙ ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๑๗๖๐๙๗๑	ซากีฟ
๑๔	นางสาวรฟซาน เจ๊ะมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๗๕/๑๗ ม.๑๓ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๙๙๗๖๑๒๓๐	รฟซาน
๑๕	นางสาวอลิสวา วาและ	เยาวชนรักสันติ	๑๑๗/๒ ม.๓ ตำบลหรือเสาะออก อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๘๒๓๕๗๖๐	อลิสวา

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม กิจกรรมทัศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓
 วันที่ ๑๗-๑๙ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นางสาวชญัญญ์	เยาวชนรักสันติ	๓๓/๒ ม.๓ ตำบลโกละ อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๒๖๓๗๙๒๙	ชญัญญ์
๑๗	นายอภิรพี	เยาวชนรักสันติ	๗๒/๑ ม.๑ ตำบลบางโงะต๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๗๕๙๐๕๗	อาไฟ
๑๘	นายอิหมรอน	เยาวชนรักสันติ	๙๔/๑ ม.๔ ตำบลยี่งอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๕๙๕๓๗๕๕	อิหมรอน
๑๙	นางสาวศรัย	เยาวชนรักสันติ	๓/๗ ซอยอากาศอำนวย ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๒๕๙๕๙๕๘๙	ศรัย
๒๐	นายวันอัปดุลรอฮิม	เยาวชนรักสันติ	๗๖ ม.๗ ตำบลตันหยงมีส อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๓๙๕๑๘๙	อัปดุลรอฮิม
๒๑	นายอามร์ดีน	เยาวชนรักสันติ	๕๖ ม.๕ ตำบลตากาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๘๕๕๐๑๒๕๑	อามร์ดีน
๒๒	นายมาฮาซิม	เยาวชนรักสันติ	๕๓/๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๘๖๔๖๕๑๑๐	มาฮาซิม
๒๓	นายรุสดีน	เยาวชนรักสันติ	๑๐๖/๓ ม.๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๘๐๑๙๖๙๕	รุสดีน
๒๔	นายนิอ์หมันต์	เยาวชนรักสันติ	๖๐/๔ ม.๔ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๖๓๒๕๑๓๓๖๐	นิอ์หมันต์
๒๕	นายยิบเรล	เยาวชนรักสันติ	๔๘ ม.๑๐ ตำบลบองอ อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๖๕๐๔๖๙๓๗๖	ยิบเรล
๒๖	นายรีดูวัน	เยาวชนรักสันติ	๖/๕ ม.๒ ตำบลบองอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๖๕๐๔๙๕๓๗๙	รีดูวัน
๒๗	นายฮาฟิส	เยาวชนรักสันติ	๓/๕ ม.๕ ตำบลบองอ อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๒๕๕๕๘๐๗	ฮาฟิส
๒๘	นายซูไฮ	เยาวชนรักสันติ	๔๕/๑ ม.๑ ตำบลบองอ อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๒๙๒๓๐๘๕	ซูไฮ
๒๙	นายกูอาซิมิง	เยาวชนรักสันติ	๖๐/๒ ม.๔ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๓๔๖๕๒๖	กูอาซิมิง
๓๐	นางสาวรุซนี	เยาวชนรักสันติ	๘/๔ ม.๖ ตำบลตันหยงมีส อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๗๕๐๓๒๕๘	รุซนี

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ทศนศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ
โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
รุ่นที่ ๓ วันที่ ๑๗-๑๙ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ ณ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๓๑	นางสาวชูวาระห์ กือโต	เยาวชนรักสันติ	๑๑๑/๑ ม.๘ ตำบลตันหยงมีส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๓๕๘๑๕๘๕๗	ชูวาระห์
๓๒	นายมุฮัมมัด มะฮิซะ	เยาวชนรักสันติ	๑๕๗ ม.๓ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๒๒๗๓๕๕๕	มุฮัมมัด
๓๓	นายอิลฮัม โสละสุมีง	เยาวชนรักสันติ	๔/๑ ม.๑ ตำบลซุงญอ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส		อิลฮัม
๓๔	นายไพชอล บือราเฮง	เยาวชนรักสันติ	๔๘ ม.๑ ตำบลตะบอยะฮะ อำเภอเยงอ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๘๗๖๑๔๑๘	ไพชอล
๓๕	นางสาวฟาตาะห์ ยูโซะ	เยาวชนรักสันติ	๒๐/๑ ม.๔ ตำบลลุโละบายะ อำเภอเยงอ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๕๕๒๘๒๐๕๖	ฟาตาะห์
๓๖	นางสาวนาวาตี มะแซ	เยาวชนรักสันติ	๑ ม.๑ ตำบลปะลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๐๖๘๘๐๔	นาวาตี
๓๗	นางสาวนุรียี ยามาตุติน	เยาวชนรักสันติ	๖๐/๔ ม.๑ ตำบลตะบอยะฮะ อำเภอเยงอ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๗๖๕๐๖๓	นุรียี
๓๘	นายอีร์มันต์ อาบู	เยาวชนรักสันติ	๔๙/๑ ม.๕ ตำบลมุโนะ อำเภอสุโงโกะ-ลก จังหวัดนราธิวาส	๐๘๖๖๕๔๔๙๘๓	อีร์มันต์
๓๙	นายมุหัมหมัดชายูตี มะเทาะ	เยาวชนรักสันติ	๒๓ ม.๔ ตำบลเรือเสาะ อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๐๘๖๖๐๓๕๖	มุหัมหมัดชายูตี
๔๐	นายฮาฟิซ เจะเว	เยาวชนรักสันติ	๑๑๕/๒ ม.๔ ตำบลเยงอ อำเภอเยงอ จังหวัดนราธิวาส		ฮาฟิซ
๔๑	นายมุสตาซา ยูโซะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐๖/๑ ม.๔ ตำบลเยงอ อำเภอเยงอ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๑๓๑๕๖๑๘๘	มุสตาซา
๔๒	นายนาอิฟ วงศ์สอนธรรม	เยาวชนรักสันติ	๖๖/๓ ถนนพนาสมต์ ตำบลบางนาก อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส		นาอิฟ
๔๓	นายอิรฟาน เจ๊ะเต็ง	เยาวชนรักสันติ	๒๑๐/๔ ม.๑ ตำบลจวบ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส		อิรฟาน
๔๔	นางสาวกัสมินี มุหนะ	เยาวชนรักสันติ	๕๖ ม.๑ ตำบลปะลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส		กัสมินี
๔๕	นายมุฮัมมัดอาลวี มะแซ	เยาวชนรักสันติ	๒๓/๒ ถนนประปา-ปาโจ ตำบลบาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส		มุฮัมมัดอาลวี

บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ 4

ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์รักสันติ

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสันทนาการเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑

วันที่ ๓-๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ค่ายธรรม แอนด์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ ทองเฝือ	ที่ปรึกษา	๘๙/๕ ม.๖ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒	นายไพฑูริค หะยิวัง	ที่ปรึกษา	๖๗/๑ ม.๗ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	
๓	นายสุไลมาน เจ๊ะและ	นายกสมาคม	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๔	นายด่วนอารีเพ็ญ นิยามาร์	อุปนายก	๘๘/๔ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	
๕	นางสาวชนัญญา จันทร์ขาว	เลขานุการ	๔๐/๒ ม.๔ ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๖	นางสาวสุเมย์รีย์ มรรคาเขต	เจ้าหน้าที่การเงิน	๗๕ ม.๓ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	
๗	นางสาวสิริพรรณ เถ็นเกาะ	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	๓ ม.๙ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	
๘	นางสาวนุรีศัณย์ อุซัง	งานพิธีการ	๒ ม.๔ ตำบลโต๊ะเต็ง อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	
๙	นางสาวลักขมิ คางเรือง	งานพิธีการ	๖๖ ม.๕ ตำบลพรุกกา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	
๑๐	นายฐาปกรณ์ กัจกร	คณะทำงาน	๔๑๗/๒ ม.๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑
 วันที่ ๓-๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ศูนย์ทรงาม แอนต์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาวฮารีณี วาจิ	เยาวชนรักสันติ	๒๐๖ ม.๑ ตำบลตันหยงดालอ อำเภอะหรีง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๘๘๖๐๖๘๐๘	ฮารีณี
๒	นางสาวนาลีชา หาแว	เยาวชนรักสันติ	๑๒๑/๒ ม.๔ ตำบลปะโต อำเภอเมืองมายอ จังหวัดปัตตานี		นาลีชา
๓	นางสาวพริตติยะห์ เจะมะ	เยาวชนรักสันติ	๖๓/๑ ม.๒ ตำบลครูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		พริตติยะห์
๔	นายอันดา สาดละ	เยาวชนรักสันติ	๗๒ ม.๑ ตำบลตะโล๊ะอูรามัน อำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๘๒๐๓๓๙๖	อันดา
๕	นางสาวยัสมีย์ เจ๊ะและ	เยาวชนรักสันติ	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๐๖๒๒๑๓๗๖๑๑	ยัสมีย์
๖	นางสาวบัลกีศ จางะ	เยาวชนรักสันติ	๘๓ ม.๖ ตำบลคลองใหม่ อำเภอะหรีง จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๙๗๑๓๗๖๕	บัลกีศ
๗	นางสาวอนิสา มามะ	เยาวชนรักสันติ	๔๕/๒ ม.๑ ตำบลอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๘๖๖๖๕๔๓๕	อนิสา
๘	นายวันมูฮัมหมัดมะดี เสมอภาพ	เยาวชนรักสันติ	๒๘/๒ ม.๓ ตำบลปะนาเระ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๙๘๐๓๒๖๔๐๐	มูฮัมหมัด
๙	นางสาวฟาติน กาดร์	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๗ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๒๑๔๖๖๐๔๒	ฟาติน
๑๐	นางสาวฮัสนี ดอเลาะ	เยาวชนรักสันติ	๔๙ ม.๓ ตำบลยابی อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๕๙๕๘๔๘๑	ฮัสนี
๑๑	นางสาวนันท์ดา โนะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐๐ ม.๑ ตำบลอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		นันท์ดา
๑๒	นายอาลียะห์ โหวะ	เยาวชนรักสันติ	๒๓ ม.๑ ตำบลยابی อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๗๓๕๔๒๕๒	อาลียะห์
๑๓	นายอิรฟาน สาดละ	เยาวชนรักสันติ	๒๙๘ ม.๓ ตำบลตุง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๐๔๐๑๒๘	อิรฟาน
๑๔	นายฮัมดีม เตาะสาตู	เยาวชนรักสันติ	๓๓ ม.๑ ตำบลยูตุ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		ฮัมดีม
๑๕	นางสาวอามีร์รา คารัง	เยาวชนรักสันติ	๑๒ ม.๕ ตำบละหรีง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		อามีร์รา

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑
 วันที่ ๓-๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ศูนย์เทรกกม แอนต์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นางสาวมูนิเราะ	เยาวชนรักสันติ	๘๐ ม.๕ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	๐๘๗๒๗๓๑๓๗๔๗	มูนิเราะ น
๑๗	นางสาวชามูณี	เยาวชนรักสันติ	๓๙ ม.๒ ตำบลปิตูมดี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๓๗๙๖๔๓	ชามูณี
๑๘	นายอ็ฟฟาน	เยาวชนรักสันติ	๑๔๖/๖๗ ม.๖ ตำบลศรีสุหมีแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๘๓๖๓๖๑๖๑	อ็ฟฟาน
๑๙	นายอาดี้สันท์	เยาวชนรักสันติ	๕๐/๒ ม.๒ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		อาดี้สันท์
๒๐	นางสาวซาริดา	เยาวชนรักสันติ	๑๒ ม.๓ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๗๒๔๖๘๗๘	ซาริดา
๒๑	นางสาวนูรีซัน	เยาวชนรักสันติ	๘๓ ม.๔ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๘๕๖๒๘๙๕๙๒	นูรีซัน
๒๒	นางสาวนุรุชนา	เยาวชนรักสันติ	๑๕ ม.๒ ตำบลศรีสุหมีแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		นุรุชนา
๒๓	นางสาวซารินา	เยาวชนรักสันติ	๔/๑ ม.๖ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๓๘๖๙๖๘๐๑	ซารินา
๒๔	นางสาวซูเมะยะห์	เยาวชนรักสันติ	๓/๒๔ ซอยตานาภาฯ ถนนปากน้ำ ตำบลสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		ซูเมะยะห์
๒๕	นางสาวอ็ฟฟาน	เยาวชนรักสันติ	๓ ม.๔ ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๙๘๘๕๓๘๑๔๔	อ็ฟฟาน
๒๖	นางสาวมูรีน	เยาวชนรักสันติ	๒๙/๒๑ ม.๑ ตำบลตันหยงลุโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๕๔๐๕๑๑๓๒	มูรีน
๒๗	นายชูชัยมิน	เยาวชนรักสันติ	๑๓๖/๑ ถนนยะรัง ตำบลจะบังติกอ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๔๓๕๔๑๑๓๓	ชูชัยมิน
๒๘	นายชูชัยมิน	เยาวชนรักสันติ	๓๐/๒ ถนนมายอ ตำบลลานาเระ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี		ชูชัยมิน
๒๙	นายแวมูฮัมหมัด	เยาวชนรักสันติ	๑๘/๑๐ ม.๓ ตำบลปะกะยะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๒๔๗๘๘๙๓	แวมูฮัมหมัด
๓๐	นางสาวมารินี	เยาวชนรักสันติ	๕๐/๕ ม.๒ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		มารินี

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๑

วันที่ ๓-๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ศูนย์โครงการ แอนด์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

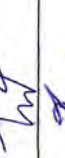

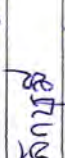

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๓๑	นางสาวสุรียา โตะมิง	เยาวชนรักสันติ	๔ ม.๖ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี		สุวิษา
๓๒	นายอพีอี นิเสาะ	เยาวชนรักสันติ	๙๙/๑ ม.๑ ตำบลตันหยงตาล อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี		sonio
๓๓	นายคุณาพัฒน์ ภูแก้วเผือก	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๑ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๙๖๖๐๖๐๙๕๘๕	อุษามาศน์
๓๔	นายมูกรอรอรุณ ปือแน	เยาวชนรักสันติ	๗๒/๔ ม.๓ ตำบลกอถำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	๐๘๐๗๐๔๒๐๕๐	มูกรอรอรุณ
๓๕	นายสุภูมิ ตือโรโอะ	เยาวชนรักสันติ	๔๓/๑ ม.๑ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๘๘๗๙๐๙๘๘๘	
๓๖	นายวันอิบรอเฮง แวหะยี	เยาวชนรักสันติ	๑/๓ ม.๔ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๙๐๔๘๐๓๐๘๕	
๓๗	นายวันอิรฟาน อีแต	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๓ ม.๔ ตำบลสาคอใต้ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๘๓๐๘๒๕๑๒๒	อนิอรหมาน
๓๘	นางสาวสุวิชาดา สุขประดิษฐ์	เยาวชนรักสันติ	๒๓๓/๑ ม.๗ ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๑๒๘๗๙๕๖	ศศิฑา
๓๙	นางสาวกัทมาย์ ปิยา	เยาวชนรักสันติ	๗๘ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๖๓๐๖๕๕๙๐๔	กัทมาย์
๔๐	นางสาวนาปีชะห์ ประดู่	เยาวชนรักสันติ	๖๒/๗ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๙๖๘๓๘๗	นาปีชะห์
๔๑	นางสาวยัสมี สามะอาลี	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๔ ม.๓ ตำบลสาคอบน อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๒๖๓๗๕๘๙	ยัสมี
๔๒	นางสาวนารีดา ทะมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๒/๑ ม.๖ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๘๒๒๖๑๕๙๑๘	นารีดา
๔๓	นางสาวนาเดียร์ ทะมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๒/๑ ม.๖ ตำบลบ้านนอก อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๖๙๖๗๓๒๓	นาเดียร์
๔๔	นางสาวนัสรีน มะประสิทธิ์	เยาวชนรักสันติ	๓๐/๖ ม.๓ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๙๓๗๗๑๒๖๒๖	นัสรีน
๔๕	นางสาวอ้อเฮาะ สะมะแอ	เยาวชนรักสันติ	๑๐๗/๑ ม.๒ ตำบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	๐๖๔๒๑๕๔๔๗๓	อ้อเฮาะ

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักถิ่นติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักถิ่นติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒

วันที่ ๖-๘ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ค่ายไทรงาม แอนด์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ ทองเผื่อ	ที่ปรึกษา	๘๙/๕ ม.๖ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒	นายไพฑูริ์ หะยิวัง	ที่ปรึกษา	๖๗/๑ ม.๗ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	
๓	นายสุไลมาน เจ๊ะและ	นายกสมาคม	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๔	นายด่วนอารีเพ็ญ นียมาร์	อุปนายก	๘๘/๔ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	
๕	นางสาวชนัญญา จันทร์ขาว	เลขานุการ	๔๐/๒ ม.๔ ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๖	นางสาวสุ่มย์รีย์ มรรคาเขต	เจ้าหน้าที่การเงิน	๗๕ ม.๓ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	
๗	นางสาวสิริพรรณ เถ็นเถาะ	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	๓ ม.๙ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	
๘	นางสาวนุรีศัณย์ อุซัง	งานพิธีการ	๒ ม.๔ ตำบลโต๊ะเต็ง อำเภอสุไหงปาตี จังหวัดนราธิวาส	
๙	นางสาวลักขมิ คงเรือง	งานพิธีการ	๖๖ ม.๕ ตำบลพรุกกา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	
๑๐	นายฐาปนกร กัจกร	คณะทำงาน	๔๑๗/๒ ม.๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒
 วันที่ ๖-๘ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ค่ายไม้ทรงาม แอนด์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาวชอุทัย มะลิ	เยาวชนรักสันติ	๔๖/๑ ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๕๐๔๓๐๔๔	ชอุทัย
๒	นางสาวอ้อเสาะ มาชะ	เยาวชนรักสันติ	๓๒/๓ ม.๑ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา	๐๙๘๐๓๔๑๖๑๓	อ้อเสาะ
๓	นายรัมดร สอและ	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๕๕ ม.๓ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๙๓๓๓๑๓๓๕๕	รัมดร
๔	นายมุสลิม ชูมามะ	เยาวชนรักสันติ	๑๘๖ ม.๑๐ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	๐๙๓๓๕๖๓๓๓๓	มุสลิม
๕	นายนิอาตี๊น เจ๊ะละ	เยาวชนรักสันติ	๕๗ ถนนศรีบูรพา ๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา		นิอาตี๊น
๖	นายมูคอฟีร์ กาจ	เยาวชนรักสันติ	๙๔/๒ ม.๑ ตำบลเกรว อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๐๘๐๕๙๗๐๖๗	มูคอฟีร์
๗	นายอารฟา บือราแง	เยาวชนรักสันติ	๘๐/๑ ม.๒ ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา		อารฟา
๘	นางสาวอิลาหม มานีฮยา	เยาวชนรักสันติ	๒๐๖ ม.๖ ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๘๗๓๙๐๖๐	อิลาหม
๙	นายพีรชาน ดอปอ	เยาวชนรักสันติ	๖๕ ม.๘ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๙๓๗๑๓๕๘๔	พีรชาน
๑๐	นางสาวนูรีมัน สากัง	เยาวชนรักสันติ	๓๔/๒ ม.๔ ต.ธารน้ำทิพย์ อ.เบตง จ.ยะลา	๐๙๒๙๕๗๓๙๘๗	นูรีมัน
๑๑	นายมุฮัมหมัดนาวิ หะยะ	เยาวชนรักสันติ	๓๑ ม.๓ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ. ยะลา	๐๖๑๒๕๔๔๒๐	มุฮัมหมัดนาวิ
๑๒	นายอิซฮาน ตีนา	เยาวชนรักสันติ	๖๗/๔ ม.๑ ต.สะแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๖๔๕๕๗๖๖	อิซฮาน
๑๓	เด็กหญิงฟาติมะห์ สามะอาลี	เยาวชนรักสันติ	๑/๙ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ. ยะลา	๐๘๒๐๑๑๕๓๕๘	ฟาติมะห์
๑๔	เด็กหญิงลีดดาวัลย์ สะหะ	เยาวชนรักสันติ	๒๐/๔ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ. ยะลา	๐๘๐๘๓๓๓๓๒	ลีดดาวัลย์
๑๕	นายอับลูเลาะห์มาน เทฮา	เยาวชนรักสันติ	๕๒ ม.๓ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๖๒๕๓๑๙๘๘๗	อับลูเลาะห์มาน

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒

วันที่ ๖-๘ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ศูนย์รวม แอนต์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นายอัสมี	เยาวชนรักสันติ	๓๓ ม.๒ ตำบลบันนังสตาเรง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๓๐๘๗๖๒๔๕	อัสมี
๑๗	นางสาวนุรีพะห์	เยาวชนรักสันติ	๒๔/๒ ม.๑ ต.ละแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๐๕๒๒๐๕๔	นุรีพะห์
๑๘	นางสาวฟาเดียร์	เยาวชนรักสันติ	๑๗/๑ ม.๕ ต.ละแอ อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๗๕๘๖๙๔๘	ฟาเดียร์
๑๙	นายมุฮัมมัดฮาฟิซ	เยาวชนรักสันติ	๑๙๑ ม.๖ อ.ยะหา อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๙๓๖๑๐๔๐๗๒	มุฮัมมัดฮาฟิซ
๒๐	นางสาวฟิรดา	เยาวชนรักสันติ	๑๒๐ ม.๗ อ.ยะหา อ.ยะหา จ.ยะลา	๐๖๕๒๖๒๐๕๓๐	ฟิรดา
๒๑	เด็กชายฮาซัน	เยาวชนรักสันติ	๒๖/๖ ม.๑ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ.ยะลา	๐๖๓๖๕๕๗๐๕๓	ฮาซัน
๒๒	นายอับดุลฮาฟิซ	เยาวชนรักสันติ	๓๙ ม.๖ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๘๐๘๗๔๐๐๘๕	อับดุลฮาฟิซ
๒๓	นางสาวฮานีซะห์	เยาวชนรักสันติ	๑ ม.๔ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๙๘๗๖๓๓๔๙๓	ฮานีซะห์
๒๔	นายอันวา	เยาวชนรักสันติ	๒๐/๒ ม.๔ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง จ.ยะลา	๐๙๘๖๓๓๓๓๓๒	อันวา
๒๕	นายมุฮัมหมัดอัสมี	เยาวชนรักสันติ	๖๔/๒ ม.๔ ต.เคะรือ อ.รามัน จ.ยะลา	๐๘๐๗๑๗๑๑๘๓	มุฮัมหมัดอัสมี
๒๖	นายอาหามะ	เยาวชนรักสันติ	๗๐ ม.๓ ต.กาญูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา	๐๙๕๗๒๓๕๘๔๔	อาหามะ
๒๗	นายอัฟนาน	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๑ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา	๐๙๓๖๔๑๗๒๕๗	อัฟนาน
๒๘	นางสาวคอรีเยาะ	เยาวชนรักสันติ	๕๕ ม.๑ ตำบลบือมิ่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		คอรีเยาะ
๒๙	นายวันนิก	เยาวชนรักสันติ	๑๕๒ ถนนพื้ทักษ์ธานี ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๓๗๐๙๕๒๗๗	วันนิก
๓๐	นายฟาอีสต์	เยาวชนรักสันติ	๗๘ ซอยมูซอ ๑ ถนนสี่แคว ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๖๑๑๙๐๓๒๕	ฟาอีสต์

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)
 โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๒
 วันที่ ๒-๘ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ศูนย์ไทรงาม แอนต์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

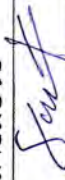

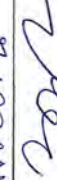
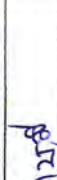

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๓๑	นายอันวาร์ นาวาวี	เยาวชนรักสันติ	๖ ถนนสุขุมวิท ๒ ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๓๖๐๑๖๒๑๓	อันวาร์
๓๒	นายมุสตาอิม และ	เยาวชนรักสันติ	๒๕/๓ ม.๑ ตำบลจะเก๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	๐๘๖๓๑๓๓๓๘๓	มุสตาอิม
๓๓	นายซุลหัยฟาน แวอุเซ็ง	เยาวชนรักสันติ	๑๙๕ ม.๕ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	๐๘๐๗๐๓๑๓๙๑	ซุลหัยฟาน
๓๔	นางสาวอาฟีฟะห์ จินตรา	เยาวชนรักสันติ	๖๓ ม.๖ ตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	๐๙๘๐๕๒๒๐๙๙	อาฟีฟะห์
๓๕	นางสาวดีนา ยามา	เยาวชนรักสันติ	๑๑ ม.๖ ตำบลกรปี่นัง อำเภอกงปี่นัง จังหวัดยะลา	๐๙๘๕๖๙๑๓๓๗	ดีนา
๓๖	นางสาวลิออลีนา เจ๊ะคาเคร์	เยาวชนรักสันติ	๑๑/๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	๐๘๗๙๐๘๒๕๒๓	ลิออลีนา
๓๗	นายอับดุลมาลิก เสนาฤทธิ์	เยาวชนรักสันติ	๗๗ ม.๒ ตำบลบึงยี่แวง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา		Senarath
๓๘	นายซูไฮมี ยะโกะ	เยาวชนรักสันติ	๑ ม.๒ ถนนอุดมสุข ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา		Suhaimi
๓๙	นายอาฟีนดี ปือราแง	เยาวชนรักสันติ	๘๐/๑ ม.๒ ตำบลโป อำเภอมือ จังหวัดยะลา		Afendi
๔๐	นายฟุรกอน ยูไซ๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๑๙ ม.๑ ตำบลพร่อน อำเภอมือ จังหวัดยะลา		ฟุรกอน
๔๑	นางสาวรอฮีนี กูโน	เยาวชนรักสันติ	๑/๖ ม.๓ ตำบลยะลา อำเภอมือ จังหวัดยะลา		รอฮีนี
๔๒	นางสาวสุสนา ลีเตร์	เยาวชนรักสันติ	๕๔/๒ ม.๒ ตำบลเนินสงม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		สุสนา
๔๓	นางสาวพิรดา เฆงแมตี	เยาวชนรักสันติ	๑๗/๖ ม.๓ ตำบลบือมิ่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		พิรดา
๔๔	นางสาวสุรียานี บาหะ	เยาวชนรักสันติ	๑๗/๓ ม.๖ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา		สุรียานี
๔๕	นางสาวฟาตีฮะห์ ซิบากา	เยาวชนรักสันติ	๑๖๐/๗ ม.๖ ตำบลอาซง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา		ฟาตีฮะห์

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓

วันที่ ๘-๑๐ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ค่ายไร่หอม แอนตี้ริสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	ลายมือชื่อ
๑	นายสามารถ ทองเฝือ	ที่ปรึกษา	๘๘/๕ ม.๖ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒	นายไพฑูริค หะยิวางัง	ที่ปรึกษา	๖๗/๑ ม.๗ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี	
๓	นายสุไลมาน เจ๊ะและ	นายกสมาคม	๓๗๕ ม.๖ ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๔	นายต่วนอารีเพ็ญ นียมาร์	อุปนายก	๘๘/๔ ม.๑ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	
๕	นางสาวชนัญญา จันทรขาว	เลขานุการ	๔๐/๒ ม.๔ ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๖	นางสาวสุมัยรีย์ มรรคาเขต	เจ้าหน้าที่การเงิน	๗๕ ม.๓ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล	
๗	นางสาวสิริพรรณ เสนเภา	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน	๓ ม.๙ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	
๘	นางสาวนุรีศันย์ อุเซ็ง	งานพิธีการ	๒ ม.๔ ตำบลโตะเต็ง อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	
๙	นางสาวลักขมี คงเรือง	งานพิธีการ	๖๖ ม.๕ ตำบลแพรกหา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	
๑๐	นายฐาปนกร กำจร	คณะทำงาน	๔๑๗/๒ ม.๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓
วันที่ ๘-๑๐ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ศูนย์เทรกกาม แอนต์ รีสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑	นางสาวชอลพานี กายู	เยาวชนรักสันติ	๘/๓ ม.๑ ตำบลเรียง อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๒๓๔๕๖๒๐	ชอลพานี
๒	นายอารีพันธ์ เจริญมะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐/๕ ม.๗ ตำบลมะริโอบะตัก อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๗๐๖๒๕๒	อารีพันธ์
๓	นางสาวอามานี หะยียูไซ๊ะ	เยาวชนรักสันติ	๕๔/๑ ม.๘ ตำบลถ้ำกู อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๑๓๑๒๑๖๔๐	อามานี
๔	นางสาวนุรกีซตุรี ตาเฮ	เยาวชนรักสันติ	๑๕๘/๑ ม.๓ ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๓๗๒๓๖๒๖	นุรกีซตุรี
๕	นางสาวเจ๊ะเซเฟีย เจริญอารง	เยาวชนรักสันติ	๑๓๓/๖ ม.๑ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๒๓๓๔๙๔๓๑๗	เจ๊ะเซเฟีย
๖	นายอัปดุลบาศีร์ ยาละตา	เยาวชนรักสันติ	๑๒ ม.๑ ตำบลบูโอบะบือซา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๒๑๖๐๓๘๐	อัปดุลบาศีร์
๗	นายอับดุลยามีน อาลี	เยาวชนรักสันติ	๔๗/๑ ม. ตำบลบางบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๕๐๐๔๗๐๓	อับดุลยามีน
๘	นางสาวนุรฮาชีกิน ภูโนแม	เยาวชนรักสันติ	๑๙๙/๑ ม.๖ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๑๖๓๖๘๒	นุรฮาชีกิน
๙	นางสาวโรสมาวาตี อามิง	เยาวชนรักสันติ	๙๗ ม.๕ ตำบลตุงกูย อำเภอจะแนะจังหวัดนราธิวาส	๐๘๐๓๙๔๘๘๖๗	โรสมาวาตี
๑๐	นางสาวนิฟาดิละห์ อาแวก็อจี	เยาวชนรักสันติ	๓๔ ม.๒ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๐๑๕๔๔๓๑๔	นิฟาดิละห์
๑๑	นางสาวฮานียัย จินดาประเสริฐ	เยาวชนรักสันติ	๖๘/๒ ม.๓ ตำบลโคะจูด อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๑๐๙๘๗๙๘๒	ฮานียัย
๑๒	นางสาวตัสนิม บากากอ	เยาวชนรักสันติ	๔๕๘ ม.๗ ตำบลสากอ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส	๐๖๓๖๑๗๖๑๘๕	ตัสนิม
๑๓	นายชกัฟฟ์ สาและ	เยาวชนรักสันติ	๙ ม.๙ ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๔๑๗๖๐๙๗๑	ชกัฟฟ์
๑๔	นางสาววิฟฮาน เจริญมิ	เยาวชนรักสันติ	๒๗๕/๑๗ ม.๑๓ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๙๙๗๒๑๒๓๐	วิฟฮาน
๑๕	นางสาวอติสา วาและ	เยาวชนรักสันติ	๑๑๗/๒ ม.๓ ตำบลรีอเสาะออก อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๒๘๓๕๗๖๐	อติสา

แบบฟอร์มรายชื่อผู้เข้าร่วม ค่ายเสริมสร้างอุดมการณ์(รักสันติ)

โครงการเพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสันทนุชนบทเยาวชน (รักสันติ) เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ ๓
วันที่ ๘-๑๐ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ ศูนย์ทรวงาม แอนตี้ ร็อสอร์ท ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	ลายมือชื่อ
๑๖	นางสาวชัยอรีย์ แลภา	เยาวชนรักสันติ	๓๑/๒ ม.๓ ตำบลลาโละ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๒๒๖๓๗๙๒๙	ชัยนริย์
๑๗	นายอารีฟ ิปี	เยาวชนรักสันติ	๗๒/๑ ม.๑ ตำบลบางสะโต อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๗๕๙๐๕๗	อาไฟ
๑๘	นายอิหมรอน ยีพาแน	เยาวชนรักสันติ	๙๔/๑ ม.๔ ตำบลยี่งอ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๕๙๕๗๔๕	อิหม รอน
๑๙	นางสาวศรัยีย์ สามะ	เยาวชนรักสันติ	๗/๗ ซอยอากาศอำนวย ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๖๒๒๕๙๔๙๘๘๙	ศรัยีย์
๒๐	นายวันอัปดุลรอฮิม วันอัปดุลสามะ	เยาวชนรักสันติ	๗๖ ม.๗ ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๖๓๙๘๑๘๘๙	วันอัปดุลรอฮิม
๒๑	นายอามีรุตดิน ตือราแระ	เยาวชนรักสันติ	๔๖ ม.๕ ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๘๕๐๑๒๕๑	อามี รุติน
๒๒	นายมาฮาซิม กุตุล	เยาวชนรักสันติ	๕๗/๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๘๖๔๖๔๑๑๐	มาฮาซิม
๒๓	นายรุสตัน มานะ	เยาวชนรักสันติ	๑๐๖/๓ ม.๒ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๒๐๑๖๙๔	รุสตัน
๒๔	นายนิอัมมันต์ อูมา	เยาวชนรักสันติ	๖๐/๔ ม.๔ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๖๓๒๕๑๓๔๖๐	นิอัมมันต์
๒๕	นายยิบเรล วาจิ	เยาวชนรักสันติ	๔๘ ม.๑๐ ตำบลบองอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๕๐๔๖๙๓๗๖	ยิบเรล
๒๖	นายริตุวัน เจริญะ	เยาวชนรักสันติ	๖/๕ ม.๒ ตำบลบองอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๕๐๔๙๕๓๗๙	ริตุวัน
๒๗	นายฮาฟิส มาแว	เยาวชนรักสันติ	๗/๕ ม.๕ ตำบลบองอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๖๑๒๔๕๕๘๐๗	ฮาฟิส
๒๘	นายซูไฮ เจริญะ	เยาวชนรักสันติ	๔๕/๑ ม.๑ ตำบลบองอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๘๒๒๕๒๓๐๘๕	ซูไฮ
๒๙	นายกุอาซ็อมิง ตวันโซะ	เยาวชนรักสันติ	๖๐/๒ ม.๔ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	๐๙๘๐๓๔๖๔๒๖	กุอาซ็อมิง
๓๐	นางสาวรุซนีย์ มะตีเยาะ	เยาวชนรักสันติ	๘/๔ ม.๖ ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	๐๙๓๗๕๐๓๒๕๘	รุซนีย์

บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ 5
ประชุมสรุปและประเมินผลการดำเนินงาน

ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

ภายใต้โครงการ เพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติ เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภายใต้
วันอังคาร ที่ ๑๕ เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ โรงแรมซีเอส ปัตตานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	หน่วยงาน	เบอร์โทร	ลายมือชื่อ
1	นายศรีสวัสดิ์ ศิริศิริโรจน์	บ้านพัฒนาดี 11/11 ด.สรอมมาชัย P. นพ.8015	ม.นอ. นพ.8015	081-8988268	สว
2	นางสาวพิมพ์ ชานิล	ต.นพ.มจ.ป.น. ศาลากลางป.น.	ส.นพ. มจ. ป.น	082-9943855	D. JMC
3	นายสุวิมล นพ.น	69 ซ.7 ต.จ.ช.น.0 ต.จ.น.น.น.น.น.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	086-3896411	SA
4	นายพัชริดา น.ช.อ.อ.อ.	67/1 ม.7 ต. นพ.น.น.น.น.น.น.น.	ม.อ. ปัตตานี	089-4674903	SA
5	นางสาวกัญญา มณี	บ้านพัฒนาดี 11/11 ด.สรอมมาชัย	ม.นอ. ปัตตานี	089-9996669	SA
6	น.น.น.น.น.น.น.น.น.น.น.น.น.		ส.นอ.	085 5649616	น.น.น.น.น.น.น.
7	นางสาวกัญญา น.น.น.	ต.นพ.มจ.ป.น	ส.นพ.มจ.ป.น	081-7664261	SA
8	นางสาวกัญญา น.น.น.	ต.จ.ช.น.น.น.น.น.น.	ส.น.น.น.น.น.น.	058777066	SA
9	นายสุวิมล นพ.น	375 ซ.6 ต.นพ.น.น.น.น.น.น.	POSBO	090-2255557	SA
10	นายสุวิมล นพ.น	10/11 ซ.3 ต.นพ.น.น.น.น.น.	POSBO	098-0617022	SA
11	นายสุวิมล นพ.น	ต.นพ.น.น.น.น.น.น.น.	ต.นพ.น.น.น.น.น.		SA
12	นายสุวิมล นพ.น	ต.นพ.น.น.น.น.น.น.น.	ต.นพ.น.น.น.น.น.		SA
13	นายสุวิมล นพ.น	116/9 ซ.3 ต.นพ.น.น.น.น.น.	POSBO		SA
14	นายสุวิมล นพ.น	95 ซ.7 ต.นพ.น.น.น.น.น.	POSBO		SA
15	นายสุวิมล นพ.น	93 ซ.3 ต.นพ.น.น.น.น.น.	POSBO		SA

ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

ภายใต้โครงการ เพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติ เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภายใต้
วันอังคาร ที่ ๑๕ เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ โรงแรมซีเอส ปัตตานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	หน่วยงาน	เบอร์โทร	ลายมือชื่อ
16	นางสาวสุวิมล สุทธิ	9/2 ร.ประหาร/สอ(อ.ระวิ) อ.ระวิ	ส.น.อ. ม.ว.อ. น.ค.		SA
17	นางสาวสุวิมล สุทธิ	บ้านเลขที่ 10/1 หมู่ 10 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	บ้านนา		SA
18	นางสาวสุวิมล สุทธิ	ม.อ. บ้านนา	ม.อ. บ้านนา	0897392005	SA
19	นางสาวสุวิมล สุทธิ	ต.บ้านนา	ม.น.น.อ. ย.น.อ.	-	SA
20	นางสาวสุวิมล สุทธิ	3 อ. 9 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	POSBO	095-527-1415	SA
21	นางสาวสุวิมล สุทธิ	75 อ. 3 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	POSBO	082-2661578	SA
22	นางสาวสุวิมล สุทธิ	40/2 อ. 1 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	POSBO	088-3986505	SA
23	นางสาวสุวิมล สุทธิ	12/1 ม. 2 ม. บ้านนา อ.บ้านนา	POSBO	080-8050-192	SA
24	นางสาวสุวิมล สุทธิ	31/1 อ. 1 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	POSBO	082-7817697	SA
25	นางสาวสุวิมล สุทธิ	73 อ. 2 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	บริษัทการเคหะชุมชนปัตตานี	093-612-0115	SA
26	นางสาวสุวิมล สุทธิ	18/120 อ. 6 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์	081-999 9197	SA
27	นางสาวสุวิมล สุทธิ	12/6 อ. 2 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	โรงเรียนบ้านนา		SA
28	นางสาวสุวิมล สุทธิ	99 อ. 11 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์	012-219-2782	SA
29	นางสาวสุวิมล สุทธิ	66 อ. 5 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์	082-212-7596	SA
30	นางสาวสุวิมล สุทธิ	57 อ. 7 ต.บ้านนา อ.บ้านนา	เจ้าหน้าที่	098-0291101	SA

ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

ภายใต้โครงการ เพิ่มทักษะรู้เท่าทันสื่อและสนับสนุนบทบาทเยาวชนรักสันติ เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภายใต้
วันอังคาร ที่ ๑๕ เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ โรงแรมซีเอส ปัตตานี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	หน่วยงาน	เบอร์โทร	ลายมือชื่อ
๑1	นางสาว ตำนานมิต งามแท้	15/3 ต.1.ราม 0. ฆาฆ๐ จ.ปัตตานี	เขารวมสันติ	061-7219139	ตำนานมิต
๑2	นางสาว สุธีลา นวล	111 ๑๖ ต.บงกช ๐.ปัตตานี จ.ปัตตานี	เขากองกำลัง		สุธีลา
๑3	นายวิชาญ ภิฑิ	17/2 ต.10 ต.หนองไร่ ๐.หนองไร่ จ.ปัตตานี	เขารวมสันติ	095 5172312	วิชาญ
๑4	นายอภิรักษ์ นวล	1/2 ต.1 ต.คอก ๐.บึง จ.ปัตตานี	เขารวมสันติ		อภิรักษ์
๑5	นายอภิรักษ์ นวล	๑๒/๑ ต.๑๒ ต.บึง จ.ปัตตานี	เขารวมสันติ		อภิรักษ์
๑6	นายสุธีลา งามแท้	๑/2 ต.1 ต.บึง ๐.บึง จ.ปัตตานี	POB	090-879-3785	สุธีลา
๑7	นางสาว งามแท้ ภิฑิ	๒8 ๒-2 ต.1.บึง ๐.บึง จ.ปัตตานี	เขารวมสันติ	095-0270250	งามแท้
๑8	นายวิชาญ ภิฑิ	19 ๒-1 ต.บึง ๐.บึง จ.ปัตตานี	เขากอง	098-0157113	วิชาญ
๑9	นายวิชาญ ภิฑิ	ต.บึง ๐.บึง จ.ปัตตานี	เขารวมสันติ		วิชาญ
๑๐	นายวิชาญ ภิฑิ	ต.บึง ๐.บึง จ.ปัตตานี	เขารวมสันติ		วิชาญ
๑๑	นายวิชาญ ภิฑิ	ต.บึง ๐.บึง จ.ปัตตานี	เขารวมสันติ		วิชาญ